

Мрачен, епичен и поразително оригинален дебют;
писател от класата на Дж. Р. Р. Мартин и С. Ериксън.

Инфо ДАР

Р. СКОТ БАКЪР

Тъмнината,
която предхожда
ЧАСТ ПЪРВА ОТ „ПРИНЦ НА НИЩОТО“

Том 2

Р. СКОТ БАКЪР
ТЪМНИНАТА, КОЯТО
ПРЕДХОЖДА
КНИГА ПЪРВА ОТ „ПРИНЦ НА
НИЩОТО“

Превод: Симеон Цанев

chitanka.info

Р. Скот Бакър е роден през 1967 г. в Онтарио, Канада. Завършил е литература и литературознание в Университета на Западен Онтарио. Още като студент замисля цикъла „Вторият Апокалипсис“, от който до момента са публикувани трилогията „Принц на нищото“ и първите две части от „Аспект-император“. Р. Скот Бакър е автор и на романите „Невропат“ и „Ученикът на кучето“. Живее в Онтарио със съпругата си.

Майтанет, новият шрих на Хилядата храма, е призовал последователите на Късния пророк на Свещена война срещу езичниците фаними. В похода към свещения град Шимех се включват доскорошни непримирими врагове. И всеки от тях има свои собствени причини да тръгне срещу фанимите. Амбицията, подозренията и алчността заплашват да провалят похода. Докато от дивия, непознат север не се появява Анасуримбор Келхус. С помощта на тайното изкуство на дуниайните неочакваният съюзник завладява умовете и сърцата на войните, които го обявяват за божествен пророк. Единствено наставникът му Друсас Акамиан долавя, че изявеният му ученик е предвестник на Втория Апокалипсис.

Амбициозният епос „Принц на нищото“ от Р. Скот Бакър, вдъхновен от Дж. Р. Р. Толкин и Франк Хърбърт, съчетава блестяща ерудиция, мощно въображение и философска задълбоченост, които ще допаднат и на най-придирчивите читатели.

ЧЕТВЪРТА ЧАСТ

ВОИНЪТ

ДВАНАЙСЕТА ГЛАВА ДЖИЮНАТИ

Вече обясних как Майтанет впрегна могъщите ресурси на Хилядата храма, за да осигури жизнеността на Свещената война. Описах бегло първите стъпки, поети от императора да я обвърже с имперските си амбиции. Описах се да пресъздам първоначалната реакция на кишауримите в Шимех по кореспонденцията им с падиражаха в Ненсифон. Дори споменах омразния Консулт, за който най-накрая мога да говоря без страх от осмиване. С други думи, обръщах внимание почти изцяло на могъщите фракции и техните безлични цели. Ами отмъщението? Ами надеждата? Срещу мащаба на враждуващи нации и религии, как бе възможно тези дребни страсти в крайна сметка да овладеят Свещената война?

*Друсас Акамиан,
„Компендиум на Първата
свещена война“*

... макар и да общува с мъже, жени и деца, макар и да лежи със зверове и да се подиграва със семето си, той не би могъл да е така безнравствен, както философа, който лежи с всички неща на света.

*Инри Седжен,
„Учените“, 36, 21,
Трактатът*

Наюр остави утемотския лагер зад гърба си и подкара коня на север през оголената пустош. Подмина няколко стада добитък, като махаше с нежелание на далечните конници — просто въоръжени деца, — които ги пазеха. Утемотският народ беше оредял — не бяха много по-различни от бродещите племена на североизток, които трябваше да гонят от време на време от земите си. Катастрофата при Киют взе висока цена от тях, отколкото от много други скилвенди и сега техните братовчеди на юг, куотите и енутилите, нападаха пасищата им когато пожелаеха. Въпреки че Наюр бе постигнал много с малко средства в междуплеменната война, той знаеше, че утемотите са изправени пред изстребление. Дори нещо толкова просто като още една лятна суша щеше да ги обрече на гибел.

Той преваля един гол хълм и пришпори жребеца си през храсталаци и придошли от пролетта потоци. Слънцето беше бяло и далечно и сякаш не хвърляше сенки. Въздухът миришеше на отстъплението на зимата, на влажна земя под сухата трева. Степта се ширна пред него, набраздена от сребристи вълни, вдигнати от вятъра. На половината път до хоризонта се издигаха могили на прадедите му. Бащата на Наюр беше погребан там, както и всички бащи от рода му, до самото начало.

Защо бе дошъл тук? Каква цел можеше да има подобно самотно поклонение? Нищо чудно, че племето го мислеше за луд. Той предпочиташе съвета на мъртвите пред този на мъдрите.

Рошавият силует на лешояд се надигна от погребалните могили и се понесе като хвърчило, а после изчезна от поглед. Изминаха няколко мига, преди Наюр да осъзнае колко необичайно е това. Нещо беше умряло тук — наскоро. Нещо непогребано или неизгорено.

Той пришпори жребеца си, загледан между могили. Лицето му изтръпна от вятъра, който рошеше косата му.

Откри първия мъртвец недалеч от най-близката могила. Две черни стрели, изстреляни достатъчно отблизо, за да пронизат плочите на нагръдника, стърчаха от гърба му. Наюр слезе от коня и огледа земята наоколо, разделяйки тревите с длан и пръсти. Намери следи.

Сранки. Сранки бяха убили този човек. Той огледа отново могили, в търсене на следи сред тревата. Заслуша се. Чуваше само

вятъра и от време на време гневните писъци на далечните лешояди.

Мъртвецът не беше осакатен. Сранките не бяха приключили. Наюр обърна трупа с крак; стрелите се счупиха със сух пукот. Сивото лице зяпаше към небето, извито в смъртта, ала сините очи не бяха потънали. Мъжът беше норсирай — русата коса му каза поне това. Но кой беше? Част от банда грабители, превъзхождани числено и преследвани на юг от сранките? Беше се случвало и преди.

Наюр сграбчи юздата на коня си и го приведе надолу. Извади меч си, а после, все така приведен, притича по земята. Скоро се озова сред могилиите...

Където намери втория мъртвец. Този бе умрял лице в лице с врага. Счупена стрела стърчеше от задната част на лявото му бедро. Ранен, принуден да се откаже от бягството, а после убит по типичния за сранките начин: изкормен и удушен със собствените си черва. Но ако се изключеше отвореният му корем, не се виждаха други рани. Наюр коленичи и сграбчи една от студените ръце на трупа. Опипа мазолите му. Твърде меки. Значи не бяха грабители. Поне не всички. Кой бяха тези хора? Що за чуждоземни глупаци — при това от някой град — биха рискували опасността от сранките, за да пътуват в земята на *скилвендите*?

Вятърът промени посоката си и му разкри колко се е приближил до лешоядите. Той бързо отскочи наляво, за да може да се промъкне до привидно най-голямото струпване на мъртвци иззад една от по-големите могили. На половината път към върха ѝ, се озова пред първото от телата на сранките, с наполовина отрязана глава. Като всички мъртви сранки, то беше кораво като камък, с напукана и лилаво-черна кожа. Лежеше свит като куче, все още стиснал костния си лък. От позата му и стъпканата трева, Наюр разбра, че е бил поразен на върха на могилата, достатъчно силно, за да падне почти до долу.

Малко по-нагоре намери и оръжието, което го беше убило. Желязна брадва, черна и с наниз от човешки зъби около дръжка от човешка кожа. Сранк, убит от сранкско оръжие.

Какво бе станало тук?

Наюр внезапно осъзна с пълна яснота, че е коленичил върху склона на *могила*, наред мъртвите си прадеди. Отчасти бе разгневен от това светотатство, но страхът му превъзхождаше чувството. Какво можеше да значи това?

Дишайки плитко, той се прокрадна до хребета.

Лешоядите се бяха струпали около основата на съседната могила, приведени над плячката си, а вятърът рошеше перата на гърбовете им. Шепа гарги се щураха около тях, подскачайки от лице на лице. Плячката им бе покрила земята: труповете на сранки, проснати или присвити един срещу друг, разпръснати по повърхността на могилата, на места дори натрупани на купчини, с глави, люлеещи се от счупени вратове, и лица, стиснати в хватката на безжизнени ръце и крака. Толкова много! Само върхът беше чист.

Последният отпор на един-единствен мъж. Невъзможен отпор.

Оцелелият седеше с кръстосани крака на самия връх на могилата, с ръце, облежнати на коленете, и с приведена глава под блестящия диск на слънцето. Бледите линии на степта го ограждаха като рамка.

Никое животно не притежаваше толкова чувствителни сетива, колкото лешоядите; само след миг те започнаха да грачат тревожно и се понесоха по вятъра на големите си дрипави криле. Оцелелият вдигна глава и ги видя как отлитат. После, сякаш сетивата му бяха не по-малко чувствителни от тези на птиците, се обърна към Наюр.

Вождът на утемотите не можа да различи много от лицето му. Дълго и с едри черти, но орлово. Сини очи, може би, но това бе просто догадка заради русата коса.

Но въпреки това Наюр си помисли с ужас: *Познавам този мъж...*

Изправи се и пристъпи към клането, с олекнали от неверие крайници. Норсираят го гледаше безизразно.

Познавам този мъж!

Той си проправи път сред мъртвите сранки и осъзна отнесено, че всеки от тях е умрял в резултат на един-единствен безпогрешен удар.

Не... Не е възможно. Това не е възможно.

Наклонът на могилата сякаш стана много по-стръмен. Сранките в краката му изглеждаха така, сякаш виеха безспирно, предупреждаваха го, умоляваха го, като че ужасът от мъжа на върха над тях бе достатъчен, за да надмогне бездната между двете раси.

Наюр се спря на няколко крачки под чужденеца. Предпазливо вдигна меч на баща си пред себе си, протегнал белязани ръце напред.

Накрая посмя да погледне седналия мъж директно и сърцето му забумтя с нещо отвъд страха или яростта... Това беше той.

Окървавен, пребледнял, но *наистина* той. Въплътен кошмар.

— *Ти...* — прошепна Наюр.

Мъжът не помръдна, а продължи да го изучава без следа от емоция. Наюр видя кръвта, която бликаше от скрита под туниката му рана, разпростираща се в тъмно петно.

С побърканата сигурност на човек, който е сънувал този момент хиляди пъти, той изкачи още пет крачки, а после постави излъскания връх на острието си под брадичката на мъжа. Използва го, за да повдигне безизразното лице към слънцето. Устните...

Не е той! Но е почти той...

— Ти си дуниайн — каза с нисък и студен глас.

Ярките очи го гледаха, но в изражението нямаше абсолютно нищо — нито страх, нито облекчение, нито разпознаване или липсата му. После, като цвете, кълмнало върху скършеното си стъбло, мъжът се свлече напред в калта.

Сърцето на Наюр биеше като боен чук.

Какво означава това?

Объркан, вождът на утемотите погледна към купчините сранкски трупове на погребалните могили около него, древната почва, запазила спомена за кръвта му. После, връщайки очите си върху изпадналата в безсъзнание фигура пред него, внезапно почувства костите в могилата под краката си — свити в ембрионална позиция, погребани дълбоко. И осъзна...

Стоеше върху могилата на баща си.

* * *

Аниси. Първата жена на сърцето му. В тъмнината беше просто сянка, стройна и хладна до потъмнялото му от слънцето тяло. Косата ѝ се спускаше по гърдите му във форми, подобни на странните писания, които бе виждал толкова пъти при нансурите. Нощният дъжд звучеше като безкрайно издихание върху платнената стена на юртата.

Тя се раздвижи и премести лицето си от рамото към ръката му. Той се изненада. Мислеше си, че спи. *Аниси...* *Колко обичам този*

покой помежду ни.

Гласът ѝ беше младежки и унесен:

— Попитах го...

Него. На Наюр не му се нравеше да чува жените си да говорят за чужденеца по този начин — по *неговия* начин — сякаш някак си са влезли в черепа му и са го разграбили. Него. Синът на Моенгхус. Дуниайнът. През дъжда и стените той усещаше сърбежа от присъствието на мъжа от другата страна на мрачния лагер — ужас, дошъл отвъд хоризонта.

— И какво ти каза?

— Каза, че мъртъвците, които си намерил, са от Атритау.

Наюр вече бе разбрал това. Ако се изключи Сакарпус, Атритау беше единственият град на север от степта... или поне единственият град на човеци.

— Да, но кои са били?

— Той ги нарече свои последователи.

Осъзнаването стисна яростно сърцето му. Последователи. *Той е същият... Обладва хората по начина, по който баща му някога облада...*

— Какво значение има — попита Аниси — самоличността на мъртви мъже?

— Има значение.

Всичко имаше значение, когато ставаше дума за дуниайните.

Откак бе намерил Анасуримбор Келхус, една мисъл тормозеше всяко движение на душата на Наюр. *Използвай сина, за да откриеш бащата.* Ако този човек следваше Моенгхус, значи знаеше къде да го намери.

Дори сега той виждаше своя собствен баща, Скийота, сгърчен и риташ в ледената кал в краката на Моенгхус. Гърлото му бе премазано. Главатар, убит от невъоръжен роб. Годиците бяха превърнали този образ в наркотик, в нещо, към което Наюр вманиачено се връщаше отново и отново. Но по някаква причина той никога не бе един и същ. Детайлите семеняха. Понякога, вместо да заплую почерняващото лице на баща си, той го прегръщаше. Понякога вместо Скийота да умира в краката на Моенгхус, Моенгхус умираше в краката на Наюр, сина на Скийота. Живот за живот. Баща за баща. Отмъщение. Нямах ли това да поправи баланса, който бе разнебитил сърцето му?

Използвай сина, за да откриеш бащата. Но можеше ли да рискува с подобно нещо. Ами ако всичко се повтореше?

За миг Наюр забрави да диша. Беше преброил само шестнадесет лета през годината, когато братовчед му Окияти се върна в лагера с Анасуримбор Моенгхус. Окияти и бойната му дружина бяха отнели мъжа от група сранки, пътуващи през Сускара. Това само по себе си бе достатъчно, за да предизвика интерес към чужденеца: малцина преживяваха подобно пленничество. Окияти повлече мъжа до юртата на Скийота и с груб смях каза:

— Сега е в по-нежни ръце.

Скийота си присвои Моенгхус и го подари на първата си жена, родната майка на Наюр.

— Заради синовете, които си ми родила — каза той. И Наюр си помисли: *Заради мен.*

През цялото време Моенгхус само гледаше, а сините му очи блестяха от разбитото лице. Когато погледът му за момент се спря на сина на Скийота, Наюр му се изсмя с юношеско презрение. Мъжът представляваше просто купчина дрипи, бледа кожа, кал и съсирена кръв — поредния пречупен чужденец, по-жалък от животно.

Ала сега той знаеше, че това е било именно представата, която дуниайнът е искал да добият похитителите му. За такъв като него дори падението бе полезно средство — може би най-полезното.

След това Наюр виждаше новия роб от време на време да плете въжета, да обработва кожа, да носи чували с тор за огньовете и други подобни задачи. Мъжът се суетеше по същия начин като другите, движеше се със същата прибързаност, сякаш костите му са кухи. Ако младият утемот го забелязваше изобщо, то бе само заради произхода му. *Ето... ето го онзи, който е оцелял от сранките.* Наюр го гледаше за момент, преди да продължи по пътя си. Но колко време го бяха оглеждали онези мрачни очи след това?

Изминаха няколко седмици преди Моенгхус изобщо да го заговори. Той подбра момента добре: нощта, когато Наюр се завърна от Ритуала на пролетните вълци. Олюлявайки се от загуба на кръв, той се дотътри у дома в мрака, а главата на вълка бе завързана за пояса му. Свлече се пред входа на майчината си юрта и докато вдишваше и издишваше хрипливо, по голата земя под него капеше слюнка.

Моенгхус бе онзи, който го откри, и именно той превърза отворените му рани.

— Убил си вълка — каза робът, докато го вдигаше от прахта. Сенчестият лагер заплува около лицето му и въпреки това блестящите очи изглеждаха също толкова неподвижни и стабилни, колкото Гвоздея на Небесата. В болката си Наюр откри срамен уют в тези чуждоземни очи — убежище.

Той отблъсна ръцете на мъжа и изграчи:

— Но не стана както трябваше.

Моенгхус кимна.

— Убил си вълка.

Убил си вълка.

Тези думи. Тези впримчващи думи! Моенгхус бе видял болката му и бе промълвил единствените думи, които можеха да успокоят сърцето му. Нищо не бе станало така, както трябваше, ала ето, че резултатът беше какъвто се полага. Той *беше* убил вълка.

На следващия ден, докато Наюр се възстановяваше в мрака на майчината си юрта, Моенгхус му донесе яхния от див лук и заешко. След като димящата купа премина от едните ръце в другите, прекършеният мъж погледна нагоре, вдигна лице над превитите си рамене. Всички белези на робството — покорното изгърбване, плиткото дишане и стрелкащите се страхливи очи — изчезнаха. Трансформацията стана толкова внезапно и бе така пълна, че за няколко мига Наюр можеше само да го зяпа удивен.

Ала един роб да погледне воин в очите бе повод за ярост, така че младежът взе робската пръчка и го наби. Сините очи не бяха изненадани и останаха впити в него през цялото време, дърпайки неговите с обезпокоително спокойствие, сякаш му прощаваха за... невежеството. Наюр не го наказва наистина, също както не изпита и истинския гняв, който трябваше да тласка пръчката му.

Втория път, когато Моенгхус посмя да го погледне, той го наби свирепо — толкова свирепо, че после майка му го сгълча и го обвини, че умишлено поврежда собствеността ѝ. Наюр ѝ каза, че мъжът е нагъл, ала сърцето му се гърчеше в срам. Дори тогава той знаеше, че не яростта, а отчаянието е движело ръката му. Дори тогава знаеше, че Моенгхус е откраднал сърцето му.

Чак години по-късно разбра как тези побоища го бяха обвързали с чужденеца. Насилието между мъже пораждаше необяснима интимност — Наюр бе оцелял в достатъчно битки, за да разбира това. Наказвайки Моенгхус от отчаяние, той бе демонстрирал нужда. *Ти трябва да бъдеш мой роб. Трябва да ми принадлежиш!* А демонстрирайки нужда, бе отворил сърцето си и бе пуснал змията да влезе.

Третия път, когато Моенгхус срещна погледа му, Наюр не посегна за пръчката си. Вместо това попита:

— Защо? Защо ме провокираш?

— Защото ти, Наюр урс Скийота, си повече от родствениците си. Защото само ти можеш да разбереш какво имам да кажа.

Само ти.

Още впримчващи думи. Кой млад мъж не губи търпение в сянката на по-възрастните? Кой млад мъж не таи тайно презрение и големи надежди?

— Говори.

И Моенгхус говори за много неща през последвалите месеци, за това как хората дремят, как Логосът, пътят на интелекта, е единственото, което може да ги събуди. Ала сега всичко това представляваше неясно петно за Наюр. От всички тайни разговори той помнеше единствено първия с някаква яснота. Но пък първите прегрешения винаги пламтят най-ярко. Като сигнален огън.

— Когато войните нападат империята отвъд планините — каза Моенгхус, — те използват винаги едни и същи пътеки, нали?

— Да. Разбира се.

— Но защо?

Наюр сви рамене.

— Защото те са планински проходи. Няма друг път за влизане в империята.

— А когато войните се съберат да нападат съседските пасища, те винаги използват едни и същи пътеки, нали?

— Не.

— Защо не?

— Защото яздят през открита земя. Има безброй начини да се прекоси степта.

— Именно! — възкликна Моенгхус. — А не е ли всяка задача пътешествие? Всяко постижение — цел? И не е ли всеки град място, от което да потеглиш?

— Предполагам... Мемоаристите казват същото.

— Значи мемоаристите са мъдри.

— Кажете каквото имаш за казване, робче.

Смях, безупречен в дрезгавото си скилвендско звучене — смехът на велик воин. Дори тогава Моенгхус вече знаеше какви пози да заема.

— Виждаш ли? Ставаш нетърпелив, защото смяташ, че пътеката, по която се движа, е твърде объркана. Дори думите са като пътешествия!

— Е, и?

— Ако всичко, което хората вършат, е пътешествие, искам да те попитам защо пътищата на скилвендите, обичаите, обвързващи всичко, което вършите, са като планински проходи? Защо яздите по същите пътеки отново и отново, когато пътищата към целта са безбройни?

Поради някаква причина този въпрос възбуди Наюр. Думите бяха толкова дръзки, че той се почувства смел дори само да ги чува, и толкова завладяващи, че едновременно го изпълниха с енергия и ужас, сякаш бяха докоснали място, което е копнеело да бъде докоснато, най-вече защото е забранено.

Бяха му казвали, че обичаите на Народа са също толкова неотменими и свещени, колкото капризни и пропаднали са онези на чужденците. Но защо? Не бяха ли тези обичаи просто различни пътища, използвани, за да се достигне една и съща цел? Какво правеше начинът на скилвендите *единствен*, единствената пътека, която може да следва един изправен мъж. И как можеше това да е така, след като мемоаристите казваха, че безбрежната степ прониква във всичко скилвендско?

За пръв път Наюр видя народа си през очите на външен човек. Колко странно само изглеждаше! Абсурдът на бои за кожа, направени от менструална кръв. Безполезността на забраната да лягаш с девственица без свидетели или тази да колиш добитък с дясната ръка, или пък да дефекираш в присъствието на коне. Дори ритуалните белези на ръцете им, техните свазонди, изглеждаха ненужни и странни, по-скоро побъркана суета, отколкото свещен символ.

За пръв път той наистина се запита *защо*. Като дете беше толкова склонен да задава въпроси, че винаги, когато попита майка си нещо, независимо колко практично, тя започваше да се оплаква и да го порицава — израз, както разбираше сега, на стар майчин гняв към вбесяващо умно дете. Ала въпросите на децата бяха дълбоки само по случайност. Те питаха колкото за да получат отговор, толкова и за да им бъде отказан такъв, както беше и редно, за да се научат кои въпроси са позволени и кои не са. Да запиташ истински „защо“, обаче, означаваше да отидеш отвъд всякакво позволение.

Да поставиш всичко под съмнение. Да яздиш безбрежната степ.

— Където няма пътеки — продължи Моенгхус, — човек се губи единствено ако не познава целта си. Няма престъпление, няма прегрешение, няма друг грях, освен глупостта или некомпетентността, и нито едно светотатство, освен тиранията на обичая. Но ти вече го знаеш... Ти стоиш настрана от племето си.

Ръката на Моенгхус се вдигна и хвана неговата. В тона му имаше нещо летаргично, нещо интимно и чувствено. Очите му бяха меки, жални, влажни като устните му.

— Грях ли е да те докосвам така? Защо? От кой планински проход съм кривнал?

— Никой... — думи без дъх.

— Защо?

— Защото яздим в степта.

И няма нищо по-свято.

Усмивка, като баща или любим, внезапно поразен от свирепо обожание.

— Ние, дуниайните, Наюр, сме водачи и съгледвачи, ученици на Логоса — Най-краткия Път. От целия свят ние единствени сме се събудили от ужасната дрямка на обичая. Ние единствени.

Той взе младата ръка на Наюр в скута си. Палците му чертаеха линии между мазолите.

Как можеше блаженството да боли толкова?

— Кажи ми, сине на вожда, какво желаш повече от всичко друго? Кое обстоятелство? Кажи на мен, който съм буден, и аз ще ти разкрия пътя, който да следваш.

Наюр облиза устни и излъга:

— Да стана велик вожд на Народа.

Тези думи! Тези разбиващи сърцето думи!

Моенгхус кимна по тежкия начин на мемоарист, удовлетворен от сигурни поличби.

— Добре. Двамата с теб ще яздим заедно през откритата степ. Аз ще ти покажа път като никой друг.

Няколко месеца по-късно Скийота беше мъртъв, а Наюр стана вожд на утемотите. Получи онова, което се бе престорил, че желае — Бялата юрта и края на пътя си.

Въпреки че съплеменниците му не харесваха пътеката, по която бе стигнал дотам, обичаят ги обвързваше към него. Той беше бродил по забранени пътища и утемотите, ограничени от дълбоките бразди на глупостта и слепия навик, можеха само да се мръщят и да мърморят зад гърба му. Каква гордост само бе изпитал! Ала гордостта му беше странна, куха, като самотното усещане за напрежение и безнаказаност, което бе изпитал като малко момче, докато гледаше братята и сестрите си да спят до огъня и мислеше: *Мога да направя каквото си поискам.*

Каквото си поискам. И те няма да разберат.

После, два сезона по-късно, другите жени удушиха майка му, защото роди русо момиче. Докато вдигаха трупа ѝ на коловете за лешоядите, той започна да разбира какво всъщност се е случило.

Смъртта на майка му, разбра той, е била местоназначение, резултат от пътешествие. А Моенгхус бе пътешественикът.

В началото това го обърка. Дуниайнът беше изкусил и заплодил майка му, това бе очевидно. Но с каква цел? Какво беше местоназначението?

И тогава разбра: за да получи достъп до сина ѝ — до Наюр урс Скийота.

Така започна вманиаченото преговаряне на събитията, които го бяха довели до Бялата юрта. Стъпка по стъпка, той си спомни последователността от малки, детински предателства, довели до убийството на баща му. Скоро рехавото усещане за превъзходство, че е надхитрил по-висшестоящите от него, се изпари. Скоро стягащото челюстта му задоволство, че е унищожил напълно безпомощен човек, се превърна във вцепенено неверие, в обречено отричане. Беше се възгордял, че се е издигнал над съплеменниците си, че е нещо повече от тях, и се наслаждаваше на демонстрацията на това превъзходство. Бе намерил най-краткия път, заграбвайки Бялата юрта. Нима това не

беше доказателство за превъзходството му? Така му бе казал Моенгхус преди да изостави утемотите. Така си мислеше и той.

Но сега разбираше, че единственото, което бе постигнал, беше да предаде баща си. Също като майка си, и той беше прелъстен. *Баща ми е мъртъв. Аз бях ножът.* Анасуримбор Моенгхус го беше използвал. Това откровение го остави без дъх и разби сърцето му. Някога, когато Наюр беше още дете, един ураган опустоши утемотския лагер. Раменете му бяха в облаците, а юрти, добитък и животни се вихреха като поли около краката му. Наюр гледаше от разстояние, разплакан, стиснал скования кръст на баща си. После вятърът изчезна, като пясък, който се спуска във водата. Той си спомни как баща му изтича през прахта, за да помогне на съплеменниците си. Спомни си как понечи да го последва, а после се препъна и спря, вцепенен от гледката пред себе си, сякаш мащабът на трансформацията беше отвъд възможностите на очите му да го осмислят. Огромната мрежа от пътеки, кошари и юрти бе изцяло пренаписана, все едно някое огромно като планина дете бе изрисувало няколко кръга през нея с пръчка. Ужас бе заменил познатия уют, но редът бе заменен с друг ред.

Също като урагана, откровението за Моенгхус бе натрапило различен, много по-ужасяващ ред от онзи, с който беше свикнал. Триумфът се превърна в падение. Гордостта стана разкаяние. Моенгхус вече не бе по-великият баща на сърцето му. Вместо това се превърна в невъзможен тиранин, робовладелец, преоблечен като роб. Думите, които го бяха издигнали, които разкриваха истина и екстаз, се превърнаха в думи, които го унижаваха и го бяха принудили да приеме скверните предимства на водачеството. Израженията, които преди го успокояваха, се превърнаха в мимики от някаква побъркана игра. Всичко — погледът, докосването, бъдещите доверие жестове — бе пометено от урагана и пренаписано в нещо ново и свирепо.

За известно време той наистина се мислеше за буден, за единствения, който не се препъва и не блуждае из сънищата, издигнати около скилвендите от обичаите на предците им. За тях степта представляваше основа не само за краката и телата им, но и за самите им души. Но ето, че той, Наюр урс Скийота, знаеше и живееше в истината за нея. Той единствен се беше *събудил*. Докато другите прекосяваха редица илюзорни каньони, неговата душа бродеше през безбрежни равнини. Само той принадлежеше истински на земята.

Само той. Защо това да застанеш не встрани, а *пред* своето племе, носеше такава ужасяваща сила?

Ала ураганът помете и това. Той си спомни как майка му плака след смъртта на баща му, ала дали плака за Скийота, когото бе изгубила отвъд смъртта, или, както самия Наюр, за Моенгхус, когото бе изгубила отвъд хоризонта? Сега той знаеше, че за дуниайна съблазняването на първата жена на Скийота е било просто част от пътя, място, от което да потегли, за да съблазни първородния му син. Какви ли лъжи й бе нашепвал, докато я пронизваше в мрака? Наюр беше сигурен, че е лъгал, защото нито говореше, нито изразяваше обич към нея. А ако бе лъгал нея, тогава...

Всичко, което се случваше, беше пътешествие, както каза и Моенгхус. Дори движенията на душата — мисъл, желание, любов — бяха пътешествия из нещо безбрежно. Наюр си мислеше, че е бил точката на потегляне, произход на всичките си пътуващи надалеко мисли. Но се беше оказал единствено една кална стъпка — пътека, използвана от друг, за да достигне *той* до местоназначението си. Мислите, които бе наричал свои, през цялото време бяха принадлежали на друг. Неговата будност бе просто поредният сън в подълбоката дрямка. С помощта на някаква неземна хитрост той се оказа изигран да извършва гнусотия след гнусотия, падение след падение, и *бе плакал от благодарност*.

А неговите съплеменници знаеха това, осъзна той, знаеха го, дори и само по неясния начин, по който вълците надушват слабостта. Презрението и смехът на глупаци не значеха нищо, когато човек живее сред истината. Ала когато е бил измамен... *Ревливец*. Такова мъчение!

В продължение на тридесет години Наюр живя с този ураган, усиливайки тътена му с нови прозрения и нови самообвинения. Върху него се трупаха сезони на страдание.

Докато беше буден, вихърът се носеше из него бездиханно, със странната безжизненост да извършваш действие с празни дробове. Но когато заспеше... Беше сънувал много болезнени сънища. Лицето на Моенгхус, излизащо от дълбините на езеро, бледо под зеленикавото сияние на водата. Из заобикалящия мрак — преплетени пещери, като тънките тунелчета, които се намират под големи камъни, вдигнати от тревата. Точно под повърхността бледият дуниайн спира, сякаш придърпан от някакви окови, усмихва се и вдига уста. Наюр с ужас

вижда как между усмихнатите устни се появява дъждовен червей, който излиза над водата. Той опипва въздуха като сляп пръст. Влажен и гнусен, с безцветното розово на скрити места. И ръката на Наюр винаги е неподвижна, но едновременно с това се понася над водата и в един тих миг на лудост докосва червея...

Но сега Наюр не спеше, а лицето се завръщаше. Той го откри на поклонението пред могилите на своите предшественици. Бе дошло от северната пустош, обрулено от стихииите, покрито с рани, нанесени от сранките.

Анасуримбор Келхус, син на Анасуримбор Моенгхус. Ала какво означаваше това второ пришествие? Дали носеше отговор на урагана, или идеше, за да удвои яростта му?

Смееше ли да използва сина, за да открие бащата? Смееше ли да преброди безбрежната степ?

Аниси вдигна глава от гърдите му и го погледна в лицето. Гърдите ѝ се бяха сгушили в хлътнатината на корема му. Очите ѝ проблясваха в мрака. В очите на Наюр тя беше твърде красива, за да му принадлежи.

— Все още не си говорил с него — каза жената и сведе глава над потока на косите си, след което го целуна по ръката. — Защо?

— Казах ти... Той има огромна сила.

Усещаше я как мисли. Може би беше от близостта на устните ѝ до кожата му.

— Споделям твоите... тревоги — каза тя. — Но понякога не зная кой е по-страшен — ти или той.

Гневът се надигна в него — бавният, опасен гняв на човек, чийто авторитет е неоспорим и абсолютен.

— Изплашена си от мен? Защо?

— Боя се от него, защото вече говори езика ни така, както робите, стояли при нас десет години. Боя се от него, защото очите му... изглежда не мигат. Вече успя да ме накара да се смея, да плача.

Тишина. През мислите му преминаваха сцени, поредица от начупени и пречупващи образи. Той се вкочани върху чергата, напрегна крайници срещу нейната мекота.

— А от теб се боя — продължи тя, — защото ми каза, че това ще стане. Всяко от тези неща, които се случват, ти ми казваше, че ще се случат. Познаваш този мъж, а никога не си говорил с него.

Гърлото го болеше. *Плакала си само когато съм те удрял.*

Тя го целуна по ръката и докосна устните му с пръст.

— Вчера той ме попита: „Защо изчаква?“

Откак бе намерил мъжа, събитията се движеха с такава сигурност, сякаш и най-малката случка бе напоена във водите на съдбата и поличбите. Интимността между него и дуниайна не можеше да бъде по-голяма. Сън след сън той го бе удушавал със собствените си ръце.

— Ти никога ли не си ме споменавала? — попита — по-скоро заповяда — той.

— Не. Не съм. Ето, че отново знаеш. А и той те познава.

— Чрез теб. Вижда ме чрез теб.

За момент Наюр се почуди какво ли е видял чужденецът, какъв ли негов образ е изтекъл през красивите изражения на Аниси. Вероятно голяма част от истината, реши накрая.

От всичките му жени само тя имаше смелостта да го държи, когато викаше в съня си. Само тя му шепнеше, когато се събудеше разплакан. Другите лежаха вкочанени, мъртви в преструвката на сън. Което беше добре. Тях той би набил заради наглостта да бъдат свидетели на слабостта му.

В мрака Аниси сграбчи рамото му, сякаш за да го придърпа настрана от някаква огромна опасност.

— Господарю, това е светотатство. Той е *вещица*. Магьосник.

— Не. Той е нещо по-малко. И нещо повече.

— Как? Как можеш да знаеш?

Предпазливостта бе изчезнала от гласа ѝ. Сега тя настояваше да знае.

Наюр затвори очи. Обруленото лице на Банут проблесна в мрака, заобиколено от хаоса на Киют. *Ревлив педераст...*

— Спи, Аниси.

Смееше ли да използва сина, за да открие бащата?

* * *

Денят бе слънчев, с топлината, която обещаваще неизбежното лято. Наюр се спря пред широкия конус на юртата, следвайки

шевовете по кожената стена. Това беше един от онези дни, когато последните останки на зимата изсъхваха от кожата и дървото на юртите, когато миризмата на гнилоч отстъпваше пред миризмата на прах.

Той приклепна пред платнището на входа и докосна с два пръста земята, вдигайки ги до устните си според обичая. Изпитваше уют от това действие, въпреки че причините за него бяха умрели отдавна. Повдигна покривалото и се промъкна в сумрака вътре, където седеше той, с кръстосани крака и гръб към входа.

Наюр се помъчи да различи прикованата фигура от заобикалящия я мрак. Сърцето му туптеше учестено.

— Жените ми твърдят, че си научил езика ни със скорост, която е... ненормална.

Изад гърба му проникна бледа светлина. Видя голи крайници, сиви като сухи клони. Миризмата на урина и фекалии изпълваше въздуха. Мъжът изглеждаше и вонеше на крехкост и болест. Наюр знаеше, че това не е случайно.

— Уча се бързо, да. — Сенчестата глава се приведе, сякаш за да...

Наюр потисна тръпката. Толкова еднакви.

— Жените ми твърдят, че си вещица.

— Не съм. — Дълго поемане на въздух. — Но ти вече знаеш това.

— Мисля, че знам.

Той извади хораето си от малката кесия на пояса, а после го хвърли в ниска дъга. Брънките издрънчаха. Чужденецът сграбчи сферата във въздуха, сякаш е муха.

Нищо не се случи.

— Какво е това?

— Дар за моя народ от много древни времена. Дар от нашия Бог. Убива вещици.

— Руните по него?

— Не означават нищо. Вече.

— Не ми вярваш. Боиш се от мен.

— Не се боя от нищо.

Никакъв отговор. Пауза, в която да обмисли зле подобрите думи.

— Не — каза накрая дуниайнът. — Боиш се от много неща.

Наюр стисна зъби. Отново. Това се случваше отново! Думи като лостове, които го избутваха назад, по пътека, увиснала над пропаст. Яростта го изпълни като огън. Като свиреп пожар.

— Ти — изсъска той през зъби — знаеш, че съм различен от другите. Почувства присъствието ми чрез жените ми заради моето познание. Знай, че ще правя точно обратното на много от нещата, които ми казваш, просто защото *ти* ги казваш. Знай, че всяка нощ ще използвам заешки вътрешности, за да реша дали да те оставя да живееш. Зная кой си ти, Анасуримбор. Зная, че си дуниайн.

Ако мъжът се разтревожи, не го издаде по никакъв начин. Вместо това просто каза:

— Ще отговоря на всичките ти въпроси.

— Искам да ми кажеш всичко, което си разбрал за сегашните си обстоятелства. Ще ми обясниш причината да дойдеш тук. Ако не го направиш задоволително, ще те убия... незабавно.

Заплахата беше могъща, думите — изпълнени със сигурност. Други хора биха ги обмислили, биха ги претеглили в тишина, за да преценят отговора си. Но дуниайнът не го стори. Той отговори незабавно, сякаш нищо, което Наюр би могъл да каже или да направи, не можеше да го изненада.

— Все още съм жив, защото баща ми е минал през земите ви в дните на твоята младост и е извършил някакво престъпление, за което сега търсиш мъст. Не мисля, че за теб е възможно да ме убиеш, въпреки че го желаш. Твърде си интелигентен, за да откриеш удовлетворение в заместители. Разбираш опасността, която представлявам, ала все пак се надяваш да ме използваш като инструмент за достигане на по-важната си цел. Така че моите обстоятелства са част от целта ти.

Моментна тишина. Мислите на Наюр се вихреха едновременно в шок и съгласие, ала после се отдръпнаха във внезапно подозрение. *Този човек е интелект... Война.*

— Разтревожен си — каза гласът. — Очакваше тази оценка, но не и че ще я изкажа, и тъй като я изказах, се боиш, че просто си играя с очакванията ти, за да те подведа по някакъв подмолен начин. — Пауза. — Като баща ми, Моенгхус.

Наюр се изплю.

— Думите са ножове за твоя вид! Ала те невинаги режат, нали? Прекосяването на Сускара почти те е убило. Може би трябва да мисля като сранк.

Чужденецът започна да говори, ала той вече се беше завъртял на пета и се приведе, за да мине през изхода сред чистия въздух на степта. Извика хората си и ги наблюдава безстрастно, докато влачеха норсирая навън, а после го завързаха, както беше гол, за стълб близо до центъра на лагера. Часове наред мъжът хлипаше и виеше, крещеше за милост, докато го обработваха по старите методи. Дори червата му се разхлабиха, толкова силна беше агонията.

Наюр зашлеви Аниси, когато тя заплака. Той не вярваше на нищо от това.

Същата нощ се върна, знаейки, или надявайки се, че мракът ще го защити.

Въздухът вонеше под кожата. Чужденецът бе тих като лунна светлина.

— Сега — каза Наюр. — Целта ти... И не си мисли, че си ме заблудил, че съм те пречупил. Твоят вид не може да бъде пречупен.

Шумолене в чернотата.

— Прав си. — Гласът беше топъл в мрака. — За моя вид съществува само мисията. Дойдох за баща си, Анасуримбор Моенгхус. Дойдох, за да го убия.

Тишина, само лекият южен вятър.

Чужденецът продължи:

— Сега дилемата е изцяло твоя, скилвенди. Мисиите ни изглеждат са еднакви. Зная къде, и по-важно — как да намеря Анасуримбор Моенгхус. Предлагам ти чашата, която желаеш. Има ли в нея отрова, или не?

Смееше ли да използва сина?

— Винаги има отрова — изсъска Наюр, — когато човек е жаден.

* * *

Жените на вожда се грижеха за Келхус, лекуваха разкъсаната му кожа с мехлеми, приготвени от стариците на племето. Понякога той им

говореше, докато го правеха, успокояваше изплашените им очи с нежни думи, караше ги да се усмихват.

Когато дойде време съпругът им и норсираят да потеглят, те се събраха на хладната земя пред Бялата юрта и тържествено гледаха, докато мъжете подготвяха конете си. Усещаха монолитната омраза на единия и богоподобното безразличие на другия. И когато двете фигури бяха погълнати от далечни треви, не знаеха за кого плачат — за мъжа, който ги беше покорил, или за онзи, който ги беше опознал. Само Аниси знаеше откъде извират сълзите ѝ.

* * *

Наюр и Келхус язدهа на югоизток, преминавайки от утемотски земи в тези на куотите. Близо до южните предели на куотските пасища ги обкръжиха няколко конници с излъскани вълчи черепи на седлата. Наюр поговори с тях за кратко, припомни им обичаите и те се оттеглиха — нетърпеливи, както смяташе той, да кажат на вожда си, че най-накрая утемотите са останали без Наюр урс Скийота, прекръшващият коне, най-свирепият сред всички мъже.

Когато останаха сами, дуниайнът отново се опита да поведе разговор с него.

— Не можеш да пазиш това мълчание вечно — каза той.

Наюр го огледа. Лицето му, покрито с руса брада, беше сиво дори под покритото с облаци небе. Носеше ризница без ръкави, типична за скилвендите, а бледите му ръце се подаваха през коженото наметало, обвило раменете му. Мармотските опашки по ръба на дрехата, се люлееха с краченето на коня му. Можеше да е и скилвенди, ако не бяха светлата му коса и лишените от белези ръце — и двете го караха да прилича на жена.

— Какво искаш да знаеш? — попита Наюр с подозрителна колебливост. Смяташе, че е добре, че е смутен от безукорния скилвендски на северняка. Това бе напомняне. Когато дуниайнът вече не го смущаваше, знаеше той, всичко щеше да е изгубено. Точно затова толкова често отказваше да говори с абоминацията, затова яздеше в тишина последните три дена. Навикът беше също толкова голяма опасност, колкото и хитростта на мъжа. В момента, в който

присъствието му спреше да го жили, когато обстоятелствата го накараха да се чувства спокоен, Наюр бе сигурен, че норсираят ще се окаже пред него в движението на събитията, ще го насочи по начини, които нямаше как да предвиди.

Докато още бяха в лагера, Наюр бе използвал жените си като посредници, за да се изолира от Келхус. Това бе само една от предпазните мерки, които беше взел. Дори спеше с нож в ръка, знаейки, че мъжът няма нужда да разкъса оковите си, за да го навести. Можеше да дойде като някой друг — дори като Аниси — по начина, по който Моенгхус бе дошъл при бащата на Наюр преди толкова много години, нахлузил лицето на най-големия му син.

Ала сега Наюр нямаше посредници, които да го предпазят. Не можеше да разчита дори на тишината, както първоначално се надяваше. С приближаването на Нансуриума, щяха да са принудени да обсъждат планове. Дори вълците се нуждаеха от замисъл, който да ги пази в земя на кучета.

Сега беше сам с един дуниайн и не можеше да си представи по-огромна опасност.

— Онези мъже — каза Келхус. — Защо те пуснаха да минеш?

Наюр го изгледа предпазливо. *Започва с дребни неща, за да може да се промъкне незабелязан в сърцето ми.*

— Такъв е обичаят ни. Всички племена нападат империята всеки сезон.

— Защо?

— По много причини. За роби. За плячка. Но най-вече за преклонение.

— Преклонение?

— Ние сме Народът на Войната. Нашият Бог е мъртъв, убит от народите на Трите морета. Наш дълг е да отмъстим за него.

Наюр незабавно съжали за този отговор. Привидно разговорът изглеждаше достатъчно невинен, но той за пръв път осъзна колко много говори този факт за Народа и в частност за него самия. *С този човек няма маловажни неща.* Всеки детайл, всяка дума беше нож в ръцете на чужденеца.

— Но как — продължи настоятелно дуниайнът — можеш да се прекланяш пред нещо мъртво?

Не казвай нищо, помисли си той, ала отговорът вече беше излязъл:

— Смъртта е по-велика от човек. Трябва да бъде почитана.

— Но смъртта е...

— Аз ще задавам въпросите — отсече Наюр. — Защо са те пратили да убиеш баща си?

— Това — каза иронично Келхус — е нещо, което трябваше да попиташ, преди да приемеш сделката.

Наюр потисна импулса да се усмихне, знаейки, че именно тази реакция търси дуниайнът.

— И защо? — възрази той. — Без мен няма начин да прекосиш степта жив. До планините Хетанта си мой. Дотогава имам време да взема решение.

— Но ако за чужденци е невъзможно да прекосят степта сами, как е избягал баща ми?

Космите по ръцете на Наюр настръхнаха, но той си помисли: *Добър въпрос. И той ми напомня за предателството на твоя вид.*

— Моенгхус беше хитър. Той беше белязал ръцете си тайно и ги криеше. След като уби баща ми и утемотите бяха обвързани от обичая да не го тормозят, обръсна лицето си и боядиса косата си черна. Тъй като можеше да говори така, все едно е един от Народа, просто прекоси земите ни както ние го правим, като утемот, яздец към преклонението. Очите му бяха почти достатъчно светли... — После Наюр добави: — Защо мислиш, че ти забраних да носиш дрехи, докато беше в плен?

— Кой му е дал боята?

Сърцето на Наюр почти спря.

— Аз.

Дуниайнът просто кимна и отмести поглед към безрадостния хоризонт. Наюр проследи погледа му несъзнателно.

— Бях обладан! — изръмжа той. — Обладан от демон!

— Наистина — отвърна Келхус и отново се обърна към него. В очите му имаше състрадание, но гласът му беше суров, като на скилвенди. — Баща ми те е обитавал.

И Наюр откри, че иска да чуе какво ще му каже мъжът. *Ти можеш да ми помогнеш. Ти си мъдър...*

Отново! Вещицата го правеше отново! Пренасочваше разговора. Завладяваше движенията на душата му. Беше като змия, която опипва пролука след пролука. Слабост след слабост. *Махни се от сърцето ми!*

— Защо са те пратили да убиеш баща си? — повтори рязко въпроса си Наюр, използвайки липсата на отговор като доказателство за нечовешките дълбини на това съревнование. А то наистина беше съревнование, осъзна той. Двамата с този мъж не говореха; те воюваха. *Ножовете ми ще играят.*

Дуниайнът го изгледа с любопитство, сякаш изморен от безсмислената му подозрителност. Още една преструвка.

— Защото баща ми ме призова — каза той загадъчно.

— И това е основание за убийство?

— Дуниайните са се крили от света в продължение на две хилядолетия, и ще останат скрити, ако могат, до края на времето. И все пак преди тридесет и една години, когато бях още дете, ни откриха сранки. Лесно ги унищожихме, но баща ми беше изпратен като предпазна мярка, за да проучи пустошта и да провери доколко сме открити за нова атака. Когато се върна след няколко месеца, беше решено, че трябва да бъде прогонен. Сметнаха го за омърсен, заплаха за мисията ни. Изминаха три десетилетия и се смяташе, че е умрял.

Дуниайнът се намръщи.

— Но тогава той се върна при нас, върна се по начин, който ни беше непознат. Изпрати ни сънища.

— Магия — каза Наюр.

Келхус кимна.

— Да. Въпреки че по това време не го знаехме. Разбяхме само, че чистотата на изолацията ни е била замърсена и че източникът на това замърсяване трябва да бъде намерен и елиминиран.

Наюр се вгледа в профила на мъжа, който се клатеше леко в ритъм с коня.

— Значи ти си убиец.

— Да.

Когато утемотът не каза нищо повече, Келхус продължи:

— Ти не ми вярваш.

А как да му вярва? Как да повярва на някой, който никога не говореше истински, а насочваше и маневрираше, маневрираше и насочваше, без край?

— Не ти вярвам.

Келхус се обърна към заобикалящото ги пространство на зелено-сивата равнина. Бяха прекосили пасищата на куотите и сега се движеха през огромното плато във вътрешността на Джиюнаги. Ако се изключеше малък поток пред тях и тънката линия от храсти и тополи по бреговете му, хоризонтът беше празен, като на океан. Само небето, изпълнено с облаци като плаващи планини, притежаваше дълбочина.

— Дуниайните — каза Келхус след известно време — са се предали на Логоса, на онова, което ти би нарекъл логика и интелект. Ние търсим абсолютното осъзнаване, самодвижещата се мисъл. Мислите на всички хора извираат от тъмнината. Ако ти си движението на своята душа, а *причината* за това движение те предхожда, как може изобщо да наречеш мислите си свои собствени? Как можеш да *бъдеш* нещо различно от роб на тъмнината, която предхожда? Само Логосът позволява да смекчиш това робство. Само осъзнаването на изворите на мисълта и действието ни позволява да притежаваме мислите и действията си и да отхвърлим ярема на обстоятелствата. И само дуниайните притежават това знание, равнинецо. Светът дреме, поробен от невежеството си. Само дуниайните са *будни*. Моенгхус, моят баща, заплашва така.

Мисли, извиращи от тъмнината? Може би Наюр разбираше истината в това повече от много други. Постоянно го тормозеха мисли, които не можеше да са негови собствени. Колко пъти, след като бе удрял някоя от жените си, гледаше зачервената си длан и мислеше: *Кой ме накара да го направя? Кой?*

Ала това нямаше значение.

— Не затова не ти вярвам — каза Наюр, мислейки: *Той вече го знае*. Съзнаваше, че дуниайнът може да го чете с лекотата, с която скилвендите четяха настроенията на стадата си.

Сякаш виждаше мислите му, Келхус каза:

— Не вярваш, че един син може да бъде убиец на баща си.

— Да.

Мъжът кимна.

— Сантименталности като синовната обич само ни излагат на тъмнината, правят ни роби на обичаи и настроения... — Блестящите сини очи впримчиха погледа на Наюр с невъзможното си спокойствие. — Не обичам баща си, равнинецо. Аз не обичам. Ако убийството му

ще позволи на братята ми да продължат своята мисия, тогава *ще* го убия.

Наюр се загледа в мъжа, а главата му бръмчеше от умора. Можеше ли да повярва на това? В казаното от Келхус имаше истина, която не можеше да отрече, но пък Наюр подозираше, че дуниайнът може да накара всичко да звучи убедително.

— Освен това — продължи Анасуримбор Келхус, — ти със сигурност разбираш нещо от тези работи.

— Какви работи?

— Синове, убиващи бащите си.

Вместо да отговори, воинът скилвенди го изгледа с яростен, но прекършен поглед, а после се изплю.

* * *

Запазвайки изражението на празно очакване, Келхус го обвини в дланта на сетивата си. Степта, приближаващият поток, всичко в периферията му се оттегли и изчезна. Наюр урс Скийота погълна света. Забързаният ритъм на дъха му. Разположението на мускулите около очите му. Пулсът му, като дъждовен червей, стърчен между сухожилията на врата му. Той се превърна в хор от символи, оживял текст, и Келхус щеше да го разчете. Ако тези обстоятелства подлежаха на овладяване, всичко трябваше да бъде изчислено.

Откак изостави трапера и избяга на юг през северната пустош, Келхус срещна много хора, особено в града Атритау. Там той откри, че Люет, траперът, който го беше спасил, не е изключение. Родените в света хора бяха също толкова простовати и объркани, колкото и ловецът. Келхус трябваше само да промълви няколко базови истини и те се изпълваха с удивление. Трябваше само да събере тези истини в недодялани проповеди и те биха предали притежанията, любимите си и дори децата си. Четиридесет и седем мъже го придружиха, когато той напусна през южната порта на Атритау, нарекли сами себе си *адуниайни*, „малките дуниайни“. Нито един не преживя пътешествието през Сускара. Те пожертваха всичко от обич, искайки в замяна единствено думи. Единствено някакво подобие на смисъл.

Ала този скилвенди беше различен.

Келхус се бе сблъсквал с подозрение и недоверие и преди. Откри, че и те могат да бъдат обърнати в преимущество. Осъзна, че подозрителните хора дават повече от другите, когато най-накрая му се доверят. Ако в началото не вярваха на нищо, те внезапно започваха да вярват на всичко, или за да изкупят първоначалното си недоверие, или просто за да избегнат същата „грешка“. Мнозина от най-фанатичните му последователи се бяха съмнявали... в началото.

Ала недоверието, което изпитваше Наюр урс Скийота, се различаваше от всичко, с което се бе сблъсквал досега, не само по мащаб, но и по вид. За разлика от другите, този мъж го *познаваше*.

Когато този скилвенди го намери на върха на могилата, с изражение едновременно отпуснато от ужас и стегнато от омраза, Келхус си помисли: *Татко... най-накрая те открих...* Всеки от тях бе видял Анасуримбор Моенгхус в лицето на другия. Никога не се бяха срещали, ала се познаваха почти интимно.

В началото тази връзка се оказа изненадващо плодотворна за мисията на Келхус. Тя опази живота му и му гарантира безопасен преход през степта. Ала също така бе направила обстоятелствата му неизброими.

Наюр продължаваше да отхвърля всеки негов опит да го обладва. Не се възхищаваше на проникновенията, които му предлагаше Келхус. Нито се успокояваше от обясненията му, нито се ласкаеше от косвените му похвали. А когато мислите му се забързваха, заинтересовани от това, което му говореше дуниайнът, той незабавно се отдръпваше, спомняйки си събития, мъртви от десетилетия. Досега мъжът му бе отстъпил само гневни думи и плюнка.

По някакъв начин, след тридесет години обсебено размишление върху Моенгхус, този човек бе налучкал няколко ключови истини за дуниайните. Той знаеше за способността им да четат мисли през лицата. Знаеше за интелекта им. Знаеше за абсолютната им отдаденост на мисията. И знаеше, че не говорят, за да споделят гледни точки или истини, а за да предхождат — да доминират души и обстоятелства.

Знаеше твърде много.

Келхус го гледаше с периферното си зрение, видя го как се навежда назад, когато земята се запуска към потока — белязаните му рамене бяха неподвижни, бедрата се люлееха с движението на коня.

Това ли си планирал, татко? Нима той е препятствие, което си поставил на пътя ми? Или е инцидент?

По-скоро второто, прецени Келхус. Въпреки примитивните познания на своя народ, този мъж бе необичайно интелигентен. Мислите на наистина интелигентните хора рядко следваха едни и същи пътеки. Те се разклоняваха, а мислите на Наюр урс Скийота се бяха разклонили надалеч, преследвайки Моенгхус до места, в които никой роден на света човек не бе стъпвал.

По някакъв начин той е видял през теб, татко, и сега вижда през мен. Каква е била грешката ти? Може ли да се поправи?

Келхус примигна и в този едничък миг се оттласна от склона, небето и вятъра, за да засънува стотици паралелни сънища на действие и последствие, преследвайки нишките на вероятността. Тогава видя.

Досега се бе опитвал да преодолее подозрението на този скилвенди, когато вместо това трябваше да го накара да работи за него. Той погледна равнинеца с нови очи и веднага видя мъката и гнева, които подхранваха това неспирно недоверие, след което сграбчи пътя на дума, интонация и изражение, който щеше да подтикне мъжа към място, от което да не може да избяга, където подозрението му щеше да го принуди да му вярва.

Келхус видя Най-краткия път. Логоса.

— Извинявам се — каза той колебливо. — Казах нещо неподходящо.

Наюр изсумтя.

Знае, че го лъжа... Добре.

Другият мъж извъртя лице към него, а дълбоко разположените му очи горяха с дивашко предизвикателство.

— Кажи ми, дуниайне, как може човек да насочва мисли така, както другите насочват коне?

— Какво искаш да кажеш? — попита Келхус рязко, сякаш се чудеше дали да не се обиди. Нюансите на интонацията при скилвендския бяха безбройни, фини и се различаваха драстично между мъже и жени. Въпреки че равнинецът не го осъзнаваше, той бе отнел на Келхус важни инструменти като го ограничи до жените си.

— Дори сега — излая Наюр — се мъчиш да насочиш движенията на душата ми!

Лекото пулсиране на сърцето му. Плътноста на кръвта в обрulenата му кожа. *Той още е несигурен.*

— Смяташ, че това е направил баща ми с теб.

— *Точно* това е, което баща ти... — Наюр се спря, а очите му се разшириха тревожно. — Ала ти казваш това, за да ме объркаш! За да избегнеш въпроса ми!

Засега Келхус бе преценил успешно всяко разклонение на мисълта на дивака. Отговорите на Наюр следваха ясен модел: той се хвърляше по пътя, който му отваряше дуниайнът, а после се отдръпваше. Докато разговорите им следваха сходен модел, Келхус знаеше, че воинът скилвенди ще се чувства в безопасност.

Но как да продължи?

Нищо не мамеше толкова добре, колкото истината.

— Всеки човек, когото съм срещал — каза той накрая, — съм разбирал по-добре, отколкото той сам е разбирал себе си.

Лекото примигване от потвърден страх.

— Но как е възможно това?

— Защото съм развъден. Защото съм трениран. Защото съм един от Подготвените. Аз съм дуниайн.

Конете им игриво изтропаха през плиткия поток. Наюр се наведе настрани и се изплю във водата.

— Още един отговор, който не е отговор — отсече той.

Можеше ли да му каже истината? Не и цялата, със сигурност.

Келхус започна с подобие на колебание:

— Всички вие — твоите съплеменници, жените ти, децата ти, дори враговете ви отвъд планините — не могат да видят истинските източници на мислите и делата си — или смятат, че сами са техен извор, или мислят, че той се намира нейде отвъд света — от Външността, както чух да го наричат. Онова, което ви предхожда, което наистина определя мислите и делата ви, остава или изцяло незабелязано, или приписано на демони и богове.

Мъртвите очи и стиснатите зъби на нежелани спомени. *Баща ми вече му е казал това...*

— Онова, което предхожда, предопределя онова, което следва — продължи Келхус. — За дуниайните няма по-върховен принцип.

— И какво точно предхожда? — попита Наюр, опитвайки се да насили подигравката в тона си.

— За хората ли? История. Език. Страст. Обичай. Всички тези неща определят начина, по който хората говорят, мислят и действат. Това са скритите конци, на които висят всички.

Плитко дишане. Лице, обтегнато от нежелано прозрение.

— И когато някой вижда конците...

— Той може да ги сграбчи.

В изолация това признание беше безвредно: в определено отношение всички хора искаха да владеят себеподобните си. Само комбинирано със знание за уменията му, то можеше да се окаже заплаха.

Ако той знаеше само колко надълбоко виждам...

Как само щеше да ги ужаси, всички родени в света хора, да се видят през очите на дуниайните. Самоизмамата и глупостта. Деформациите.

Келхус не виждаше лица. Виждаше четиридесет и четири мускула върху костта и хилядите нюанси на изражението, които можеха да изскочат от тях — втора уста, също толкова приказлива, колкото първата, и много по-искрена. Той не чуваше другите да говорят, а чуваше воя на животното отвътре, хленча на битото дете, хора на предходните поколения. Не виждаше мъже или жени, а пример и ефект, обърканите представи за бащи, племена и цивилизации.

Той не виждаше какво следва. Виждаше какво предхожда.

Те яздеха през шубрака от другата страна на потока, привеждайки се под клони, покрити с ранна пролетна зеленина.

— Лудост — каза Наюр. — Не ти вярвам.

Келхус не каза нищо, а насочи коня си между дърветата и храстите. Познаваше пътеките на мислите на този скилвенди, заключенията, до които ще достигне... само ако забрави яростта си.

— Ако всички хора са невежи за произхода на мислите си... — започна Наюр.

Нетърпеливи да излязат от гъсталака, конете им притичаха последните няколко крачки до откритото пространство на безкрайната равнина.

— Значи всички хора са заблудени.

Келхус задържа погледа му за една жизненоважна секунда.

— Те действат поради причини, които не им принадлежат.

Ще види ли?

— Като роби... — продължи Наюр, а на лицето му се изписа удивена гримаса. После си спомни кого гледа. — Но ти го казваш само за да се оправдаеш! Какво значение има за теб това да поробиш роби, дуниайне?

— Докато онова, което предхожда, остава скрито, хората вече са измамани. Какво значение има?

— Защото това е *измама*. Женска измама. Грубо потъпкване на честта!

— А ти никога не си мамил враговете си на бойното поле? Никога не си поробвал друг?

Наюр се изплю.

— Враговете ми. Противниците ми. Онези, които биха сторили същото с мен, ако могат. Това е сделката, която сключват всички воители, и тя е почитана. Но онова, което правиш ти, дуниайне, превръща всички хора в твои врагове.

Каква проникателност!

— Нима? Или ги прави мои деца? Кой баща не владее юртата си? В началото Келхус се изплаши, че се е изразил твърде заобиколно, но после Наюр каза:

— Значи това представляваме ние за теб? Деца?

— Нима баща ми не те използва като свой инструмент?

— Отговори на въпроса ми!

— Деца ли сте за нас? Разбира се, че сте деца. Как иначе би могъл баща ми да те използва с такава лекота?

— Измама! Измама!

— Тогава защо се боиш толкова силно от мен, скилвенди?

— Достатъчно!

— Бил си слабо дете, нали? Плачел си лесно. Треперел си всеки път, щом баща ти е вдигал ръка... Каж ми, скилвенди, откъде знам това?

— Защото така описваш всяко дете!

— Цениш Аниси повече от всички други жени не заради по-голямата ѝ красота, а защото тя единствена търпи мъченията ти и все пак те обича. Защото само тя...

— Тя ти го е казала! Курвата ти го е казала!

— Жадуваш за забранени удоволствия, за...

— Казах *достатъчно!*

В продължение на хиляди години дуниайните бяха развъждани до предела на сетивата си, тренирани да оголват всичко, което предхожда. В тяхно присъствие нямаше тайни. Нямаше лъжи.

От колко точно дефекти на духа страдаше този скилвенди? Колко прегрешения на сърце и плът беше извършил? И всички неописуеми. Всички потиснати от ярост и постоянни самообвинения, скрити дори от самия него.

Ако Наюр урс Скийота подозираше Келхус, тогава Келхус щеше да потвърди това негово подозрение и да го използва. Истина. Невъобразима истина. Тогава воинът скилвенди или щеше да запази самоизмамите си, изоставяйки подозренията, мислейки Келхус за прост шарлатанин, от когото не бива да се бои, или щеше да прегърне истината и да сподели невъобразимото със сина на Моенгхус. И двата пътя служеха на мисията. И в двата пътя доверието щеше да бъде в крайна сметка постигнато, независимо дали изхожда от презрение, или от обич.

Наюр почти го зяпна, очите му бяха разширени от удивен ужас. Келхус проникна през това изражение и видя точните нюанси на лицето, гласа, тона и думите, които щяха да го успокоят, да го върнат към привидната му неразгадаемост, или да унищожат колкото самообладание му беше останало.

— По този начин ли се държат всички воители, преживели толкова битки? Всички ли странят от истината?

Ала нещо не се получи както трябваше. Поради някаква причина думата „истина“ премахна свирепостта от страстите на Наюр и той се успокои моментално, като младо жребче по време на кръвопускане.

— Истина? Та ти трябва само да изговориш нещо, за да го превърнеш в лъжа, дуниайне. Ти не говориш като другите хора.

Отново това *знание*... Но още не беше твърде късно.

— И как говорят другите хора?

— Думите, които другите хора говорят... не им принадлежат. Те не следват пътеки, създадени от тях.

Покажи му глупостта. Той ще види.

— Земята, по която всички хора говорят, е безбрежна, скилвенди... Като степта.

Келхус незабавно разпозна грешката си. Яростта се разпали в очите на мъжа и източникът ѝ не можеше да бъде сбъркан.

— Степта — изскърца гласът на Наюр — е безбрежна, така ли, дуниайне?

Този път ли си избрал, татко?

Не можеше да има съмнение. Моенгхус бе използвал степта — основния символ във вярванията на скилвендите — за свое главно оръжие. Експлоатирайки метафоричните несъответствия между безбрежната степ и дълбоките бразди на скилвендските обичаи, той бе успял да насочи Наюр към действия, които иначе биха били невъобразими за него. За да си верен на степта, трябва да отхвърлиш обичая. А при отсъствието на забраните на обичая всяко действие, дори убийството на собствения ти баща, спира да бъде немислимо.

Проста и ефективна стратегия. Но в крайна сметка се бе оказала твърде проста, твърде лесна за разкриване в отсъствието му. Тя бе позволила на Наюр да осъзнае твърде много за дуниайните.

— Отново вихърът! — извика необяснимо мъжът.

Той е луд.

— Всичко това! — продължи да вие той. — Всяка дума е камшик!

Келхус виждаше само убийство и хаос в лицето му. Блестящо отмищение в очите му.

До края на степта. Трябва ми само колкото да прекося скилвендските земи и нищо повече. Ако не ми се е отдал, докато стигнем планините, ще го убия.

* * *

Тази нощ те събраха малко суха трева и я сплетоха на снопове. След като натрупаха малка купчина, Наюр ги подпали. Седяха до малкия огън и дъвчеха храна от провизиите си мълчаливо.

— Как мислиш, защо те е призовал Моенгхус? — попита Наюр, внезапно стреснат от странността на това да изговори името. *Моенгхус...*

Дуниайнът предъвка, а погледът му бе изгубен в златните гънки на огъня.

— Не зная.

— Все нещо трябва да знаеш. Той ти е пратил сънища.

Блестящи на огнената светлина, непреклонните сини очи търсеха нещо в неговите. *Изследването започва*, помисли Наюр, ала после осъзна, че то е започнало много отдавна, с жените му в юртата, и оттогава не бе спирало.

Оценката е неспирна.

— Сънищата бяха само образи — каза Келхус. — Образи на Шимех. И на свирепо съревнование между народи. Сънища за история — именно онова, което е най-голяма анатема за дуниайните.

Мъжът постоянно го правеше, разбра Наюр, постоянно засяваше в отговорите си коментари, които изискваха нов отговор или въпрос. Историята била анатема за дуниайните? Но именно това беше целта на Келхус: да отблъсне движенията на душата на Наюр настрана от по-важните въпроси. Такова незабележимо и ненормално майсторство!

— И все пак той те е призовал — притисна го той. — Кой призовава друг, без да даде причини?

Освен ако знае, че призованият ще е принуден да дойде.

— Баща ми се нуждае от мен. Зная само това.

— Нуждае се от теб? За какво?

Това. Това е въпросът.

— Баща ми води война, равнинецо. Кой родител пропуска да призове сина си по време на война?

— Такъв, който смята сина си за един от враговете му.

Тук има още нещо... нещо, което пропускам.

Той погледна норсирая през огъня и по някакъв начин разбра, че мъжът е видял това откритие в него. Как можеше да надвие в подобна война? Как можеше да надмогне някой, който поддушваше мислите му в тънките нюанси на изражението му? *Лицето си... трябва да си скрия лицето.*

— Война с кого? — попита Наюр.

— Не зная — отвърна Келхус и за момент изглеждаше почти самотен, като човек, който е заложил всичко в сянката на катастрофа.

Жалост? Търси да пробуди жалост у скилвенди? За момент Наюр почти се изсмя. *Може би съм надценил...* Но инстинктите му отново го спасиха.

С блестящото си острие той отрязва още едно парче *амикут* — ивиците изсушено телешко с билки и плодове, което бе основната част от провизиите им. Загледа се безстрастно в дуниайна, докато дъвчеше.

Той иска да го мисля за слаб.

ТРИНАЙСЕТА ГЛАВА ДЖИЮНАТИ

*Дори коравосърдечните избягват
горещината на отчаяните. Защото огънят на
слабия разцепва и най-силния камък.*

Конрийска
поговорка

*И така, кои бяха героите и злодеите на
Свещената война? Вече се пеят песни в отговор
на този въпрос. Не е нужно да казвам, че
Свещената война доказва по особено кървав начин
старата поговорка на Айенсис: „Въпреки че
всички хора са еднакво крехки пред света,
разликите между тях са ужасяващи.“*

Друсас Акамиан,
„Компендиум на Първата
свещена война“

ПРОЛЕТТА НА 4111 ГОДИНА НА БИВНИКА, ЦЕНТРАЛНА СТЕП ДЖИЮНАТИ

Наюр никога досега не бе преживявал подобно изпитание.

Пътуваха на югоизток, като цяло незабелязани и необезпокоявани. Преди катастрофата при Кийот, Наюр и другите утемоти не можеха да пътуват повече от ден, без да срещнат отряди мунуяти, акунихори или други скилвендски племена. Сега най-често минаваха три или четири дни, преди някой да ги спре. Прекосяваха земите на някои племена без никакво предизвикателство.

В началото Наюр се ужасяваше от гледката на галопиращи конници. Обичаят защитаваше всеки скилвенди, тръгнал на поклонение към империята, и в по-добри дни подобни срещи бяха

случай за клюки, обмяна на информация и семейни срещи. Време да се приберат ножовете. Ала за самотен скилвендски воин да пътува с роба си беше нетипично, а дните не бяха от по-добрите. Наюр знаеше, че в отчаяни времена хората не пестяха нищо толкова скъпернически, колкото търпимостта си. Ставаха по-стриктни в интерпретацията на обичаите си и прощаваха по-малко необичайни неща.

Ала повечето отряди, които срещаха, се състояха най-вече от момчета с момичешки лица и тънки крайници. Ако гледката на белязаните ръце на Наюр не ги впечатлеше и не ги накараше да му отдадат заекваща почит, те просто позъорстваха като всички младежи, намирайки гордост в това да повтарят думите и маниера на мъртвите си бащи. Кимаха мъдро при обясненията на Наюр и се мръщеа на онези, които задаваха детински въпроси. Малцина бяха виждали империята, така че за тях тя беше място на чудеса. Всички, в някакъв момент, го молеа да отмъсти за мъртвите им роднини.

Скоро Наюр откри, че копнее за тези срещи — за бягството, което му предлагаха.

Степта се ширеше пред него и Келхус, безлична в по-голямата си част. Безразлични към празнотата пред тях, по пасищата растяха погъсти и зелени треви. Лилави цветчета, не по-големи от нокътя на Наюр, се люшкаха на вятъра, решещ тревите в стремителни вълни, които изчезваха в далечината. Омразата му бе притъпена от скуката и той гледаше сенките на облаците да плават тежко към хоризонта. И макар и да знаеше, че яздят през сърцето на степта Джиюнати, му се струваше, че това е чужда земя.

На деветия ден се събудиха под надвиснало небе. Започна да вали.

В степта дъждът изглеждаше безкраен. Сивота поглъщаше всички разстояния, докато не започна да им се струва, че пътуват в празнота. Севернякът се обърна към него с очи, скрити под веждите му. Влажната коса се бе вплела в брадата му и така обрамчваше изцяло лицето му.

— Разкажи ми — каза Келхус — за Шимех.

Разпитваше, вечно разпитваше.

Шимех... Наистина ли Моенгхус се крие там?

— Той е свещен за инритите — отвърна Наюр, докато държеше главата си приведена под дъжда, — но го владеят фанимите.

Не си направи труда да повиши глас срещу рева на бурята: знаеше, че мъжът го чува.

— Как е станало това?

Наюр претегли тези думи внимателно, все едно ги опитваше за отрова. Реши да пести това, което ще каже или няма да каже на дуниайна за Трите морета. Кой знаеше какви оръжия може да изработи от информацията?

— Фанимите — отвърна предпазливо — са си поставили за цел да унищожат Бивника в Сумна. От много години воюват с империята. Шимех е просто едно от множеството им завоевания.

— Добре ли познаваш тези фаними?

— Достатъчно добре. Преди осем години аз поведох утемотите срещу тях при Зиркирта, далеч на юг оттук.

Дуниайнът кимна.

— Жените ти ми казаха, че никой не може да те надвие на бойното поле.

Аниси? Ти ли му каза това? Той я виждаше как го предава по безброй начини, докато си мисли, че говори в негов интерес. Наюр извърна лице и загледа изплуващите от сивотата треви. Знаеше, че подобни коментари са предвидени единствено като игра със суетата му. Вече не отговаряше на нищо дори бегло лично.

Келхус се върна към по-ранния си въпрос:

— Каза, че фанимите искат да унищожат Бивника. Какво е Бивникът?

Въпросът шокира Наюр. Дори най-невежите му братовчеди знаеха за Бивника. Може би дуниайнът просто сравняваше отговорите му с нечии други.

— Първото свето писание на човеците — каза той на дъжда. — Имало е време, преди раждането на Локунг, когато дори народът е бил обвързан с Бивника.

— Вашият Бог е бил роден?

— Да. Много отдавна. Именно Той е опустошил северните земи и ги е дарил на сранките.

Наюр вдигна глава и за момент се наслади на студената вода по челото и лицето си. Беше сладка на устните му. Усещаше, че дуниайнът го гледа и анализира профила му. *Какво виждаш?*

— Ами фанимите? — попита Келхус.

— Какво за тях?

— Те ще ни попречат ли да минем през земята им?

Наюр удържа порива да погледне към другия. Дали умишлено, или несъзнателно, Келхус бе засегнал въпрос, който го тревожеше, откак бе решил да поеме на това пътешествие. Онзи ден — сега му се струваше толкова отдавна — докато се криеше сред мъртвите при Киют, Наюр чу Икурей Конфас да говори за инритска Свещена война. Но Свещена война срещу кого? Школите или фанимите?

Той бе избирал пътя им внимателно. Възнамеряваше да прекоси планините Хетанта и да влезе в империята, въпреки че един самотен скилвенди не можеше да очаква да оживее дълго сред нансурите. Щеше да е по-добре изцяло да избегнат Нансуриума, да пътуват на юг до устието на река Семпис, която после можеха да последват директно към Шигек, най-северния доминион на Киан. Оттам щяха просто да следват традиционните пътища за поклонение към Шимех. Мълвеше се, че фанимите са изненадващо толерантни към пилигрими. Ала ако инритите наистина готвеха Свещена война срещу Киан, този маршрут би се оказал катастрофален. Особено за Келхус, с неговата светла коса и бледа кожа...

Не. Той трябваше някак си да научи повече за тази Свещена война, преди да поеме право на юг, а колкото по-близо се движеха до империята, толкова по-голяма ставаше вероятността да се натъкнат на някаква информация. Ако инритите не готвеха атака срещу фанимите, двамата с Келхус можеха да минат по границата на империята и да достигнат кианските земи без стълкновения. Ако обаче Трите морета насочеха Свещената война срещу Киан, това ги принуждаваше да пресекат Нансуриума — перспектива, която ужасяваше Наюр.

— Фанимите са войнствен народ — отвърна накрая той, използвайки дъжда като слабо извинение да не поглежда към събеседника си. — Но чувам, че са толерантни към поклонения.

Постара се известно време нито да гледа, нито да говори с Келхус, въпреки че нещо в него не спираше да се гърчи. Колкото повече избягваше да насочва поглед към този човек, толкова по-ужасяващ сякаш ставаше той. Толкова по-богоподобен. *Какво виждаш?*

В очите му се появи образът на Банут и той се помъчи да го отхвърли. Дъждът продължи още ден, преди да се превърне в кротък

ситен дъждец, който обгърна далечните склонове с мъгла. Измина още един ден, преди вълната и кожата по дрехите им да изсъхне.

Скоро след това Наюр започна вманиачено да обмисля да убие дуниайна в съня му. Двамата обсъждаха магията — като цяло най-честата тема в редките им разговори. Дуниайнът постоянно се връщаше към нея и дори му разказа за поражение, нанесено му от нечовешки воин-маг далеч на север. В началото Наюр предположи, че този интерес извира от някакъв страх на Келхус, сякаш магията е единственото нещо, което догмата му не може да преглътне. Но после си даде сметка, че човекът *знае*, че той смята темата за безопасна, и затова я използва, за да наруши тишината с надеждата да го насочи към по-полезни теми. Наюр осъзна, че дори историята за нечовека вероятно беше лъжа — фалшиво признание, предвидено да го въвлече в размяна на признания.

След като разкри това поредно предателство, той внезапно си помисли: *Когато заспи... Ще го убия тази нощ, когато заспи.*

И продължи да си го мисли, макар да знаеше, че няма да го убие. Знаеше само, че Моенгхус е призовал Келхус в Шимех — нищо повече. Малко вероятно беше някога да успее да го намери без дуниайна.

Въпреки това на следващата нощ той се измъкна от одеялата си и се промъкна през студената трева с меча си. Спря при останките от огъня им, загледан в неподвижното тяло на Келхус. Равно дишане. Лице, спокойно през нощта, както беше безизразно през деня. Буден ли беше?

Що за човек си ти?

Като отегчено дете, Наюр започна да роши връхчетата на тревата с ръба на меча си, гледайки как стръковете се привеждат, а после отново се изправят под лунната светлина.

Пред вътрешния му поглед преминаваха различни сцени: как ударът му е възпрян от голите длани на Келхус; как собствената му ръка го предава и спира меча, а Келхус отваря очи и глас отникъде казва: *„Познавам те, Скилвенди... по-добре от всеки любовник, от всеки бог.“*

Той се наведе над мъжа и остана така привидно безкрайно. После, сграбчен от пристъп на съмнение и ярост, пропълзя обратно под одеялото си. Трепери дълго време, като че от студ.

* * *

През следващите две седмици огромното плато от вътрешността на Джиюнати плавно се трансформира в плетеница начупени склонове. Земята стана глинеста, а тревите се издигнаха почти до хълбоците на конете им. Пчели бръмчаха наблизко и огромни облаци комари ги нападаха, когато прекосяваха заблатени потоци. С всеки изминал ден обаче сезонът сякаш отстъпваше. Почвата стана по-камениста, тревите — по-къси и светли, а насекомите — по-изтощени.

— Изкачваме се — отбеляза Келхус.

Въпреки че теренът бе предупредил Наюр за приближаването им, Келхус пръв забеляза планините Хетанта на хоризонта. Както винаги, когато те се изправеха пред погледа му, Наюр можеше да почувства империята от другата им страна — лабиринт от избуяли градини, обширни поля и древни, престарели градове. В миналото Нансуриумът беше целта на сезонните поклонения на племето му — място на крещящи мъже, горящи вили и пищящи жени. Място на отмъщение и отдаване на почит към Мъртвия Бог. Ала този път, осъзна Наюр, империята щеше да е препятствие — може би непреодолимо. Досега не бяха срещнали никой, който да знае нещо за Свещената война, и изглежда щяха да бъдат принудени да прекосят Хетанта и да влязат в земите на нансурите.

Когато забеляза първата юрта в далечината, той се зарадва повече, отколкото бе допустимо за един мъж. Доколкото можеше да прецени, язدهа през земите на ақунихорите. Ако някой знаеше дали империята води война срещу Киан, това щяха да са те — ситото, през което минаваха огромен брой поклонения. Без да продума, Наюр насочи коня си към лагера.

Келхус пръв видя, че нещо не е наред.

— Този лагер — каза той безжизнено — е мъртъв.

Наюр осъзна, че дуниайнът е прав. Виждаше няколко десетки юрти, но никакви хора и — по-важно — никакъв добитък. Пасищата, по които язدهа, не бяха засети. А самият лагер имаше изсушения и празен вид на неща изоставени и забравени.

Радостта му избледня в отвращение. Нямаше да има равнинци. Нямаше да има разговори. Нямаше бягство.

— Какво е станало? — попита Келхус.

Наюр се изплю в тревата. Знаеше какво е станало. След катастрофата при Киют, нансурите бяха минали като горски пожар през тази земя. Някой отряд се бе натъкнал на лагера и бе изклал и поробил всички. Акунихор. Зунурит беше акунихор. Може би цялото му племе беше унищожено.

— Икурей Конфас — каза Наюр, леко стреснат от това колко маловажно е станало името за него. — Племенникът на императора го е направил.

— Как можеш да си сигурен? — попита Келхус. — Може би обитателите му вече не са имали нужда от това място.

Наюр сви рамене, но знаеше, че случаят не е такъв. Въпреки че местата в степта можеха да се изоставят, това не важеше за вещите — не и при Народа. Всичко беше нужно.

Тогава той осъзна с необяснима сигурност, че Келхус ще го убие.

Планините се извисяваха отпред, а степта се простираше зад тях. *Зад* тях. Синът на Моенгхус вече нямаше нужда от него.

Ще ме убие в съня ми.

Не. Подобно нещо не можеше да се случи. Не и след като бе пропътувал толкова надалеч, след като преживя толкова много! Трябваше да използва сина, за да открие бащата. Това беше единственият начин!

— Трябва да прекосим Хетанта — обяви Наюр, преструвайки се, че оглежда изоставените юрти.

— Изглежда труднопроходима — отвърна Келхус.

— Такава е... Ала аз знам най-краткия път.

Тази нощ те лагеруваха в изоставения лагер. Наюр отблъскваше всеки опит на Келхус да го оплете в разговор и вместо това слушаше воя на планински вълци, носещ се по вятъра, въртейки глава заедно със скърцането на празните юрти около тях.

Беше сключил сделка с дуниайна: свобода и безопасно прекосяване на степта на цената на живота на баща му. Сега, когато Джиюнати почти бе останала зад тях, му се струваше, че винаги е знаел, че сделката е измама. Как можеше да бъде иначе? Не беше ли Келхус син на Моенгхус?

И защо бе решил да прекоси планините? Наистина ли за да научи дали империята е въввлечена в свещена война, или искаше да начертае

пътя, който иска да следва?

Използвай сина. Използвай един дуниайн...

Какъв глупак!

Тази нощ не спа. Не спаха и вълците. Преди пукването на зората той пролази в черния мрак на една юрта и се сгуши сред тревата. Намери черепа на бебе и плака, крещя на сградите, на дървото, на кожените стени, удря с юмруци предателската земя под себе си.

Вълците се смяха и виеха презрени имена. Омразни имена.

След това той докосна земята с устни и вдиша. Можеше да го усети как слуша някъде отвън. Усещаше го как *знае*.

Какво виждаше?

Нямаше значение. Огънят гореше и трябваше да бъде подхранван.

Ако трябва, и с лъжи.

Защото огънят гореше искрено. Само той.

* * *

Толкова студена за подутите очи. Степта. Безбрежната степ.

Те изоставиха празния лагер призори и конете им закрачиха сред треви, накъсани тук и там от ивици изгнила кожа и кости. Никой от двамата не говореше.

Хетанта се извисяваше на фона на източното небе. Склоновете станаха по-стръмни и те следваха виещи се пътеки, които щадяха силата на конете им. До обяд се озоваха далеч сред хълмовете. Както винаги, Наюр намираще промяната в терена за изнервяща, сякаш годините бяха татуирали прави линии, безкрайни хоризонти и небеса като купи в сърцето му. Сред хълмовете можеше да се скрие всичко или всеки. Сред хълмовете трябваше да достигнеш билото, за да виждаш.

Дуниайнска земя, помисли той.

Сякаш за да потвърди тези мисли, билото на следващия хълм разкри двадесетина ездачи в далечината, които се движеха в редица по същата пътека, която следваха и те.

— Още скилвенди — отбеляза Келхус.

— Да. Връщат се от поклонение.

Дали знаеха за Свещената война?

— Кое племе? — попита Келхус.

Въпросът разбуди подозрителността на Наюр. Беше твърде... скилвендски за чужденец.

— Ще разберем.

Които и да бяха ездачите, те бяха също толкова разтревожени от внезапната поява на непознати. Неколцина се втурнаха в галоп към тях, докато останалите се струпяха заедно около нещо, което явно беше група пленници. Наюр ги гледаше, докато приближаваха, търсейки издайническите знаци, отличаващи племето им. Доста бързо осъзна, че това са мъже, а не момчета, ала никой от тях нямаше киански шлем, което означаваше, че са твърде млади, за да са се били с фанимите при Зиркирта. Тогава видя бялата боя, прорязваща косите им. Мунуяти.

Нападнаха го образи от Киют: хилядите мунуяти, яздещи през димящите равнини в магическите огньовете на Имперския саик. По някакъв начин тези мъже бяха оцелели.

Наюр имаше нужда само от един поглед към водача им, за да разбере, че не харесва този човек. Дори от разстояние от него се излъчваше нервна арогантност.

Разбира се, дуниайнът видя същото, и дори повече.

— Онзи начело — предупреди той — ни вижда като възможност да се докаже.

— Зная. Не казвай нищо.

Непознатите се спряха неспокойно пред тях. Наюр забеляза няколко прясно направени свазонда по ръцете им.

— Аз съм Пантерут урс Муткиус от мунуяните — обяви водачът. — Кой сте вие?

Шестимата му съплеменници се струпяха зад гърба му, а от погледите им се излъчваше усещане за едва сдържан вандализъм.

— Наюр урс Скийота...

— От утемотите? — Пантерут го огледа, а после премести изпълнен със съмнение поглед към свазондите, покрили ръцете му, след което се обърна към Келхус. Изплю се по скилвендски обичай. — А кой е това? Твой роб?

— Мой роб, да.

— Позволяваш му да носи оръжия?

— Роден е в племето ми. Реших, че е благоразумно. Степта е станала отчаяно място.

— Така е — отсече Пантерут. — Какво ще кажеш, робе? Наистина ли си роден сред утемотите?

Наглостта вцепени Наюр.

— Съмняваш се в думата ми?

— Степта е станала отчаяно място, както сам казваш, утемоте. И се говори за *шпиони*...

Наюр изсумтя.

— Шпиони?

— Как иначе биха могли да ни надвият нансурите?

— С интелект. Със силата на оръжието си. С хитрост. Аз бях при Киют, момченце. Случилото се там нямаше нищо общо с...

— И аз бях при Киют! Онова, което видях, може да се обясни само с предателство!

Тонът му не можеше да се сбърка: умишлената обида на някой, който иска да пролива кръв. Крайниците на Наюр започнаха да го сърбят. Той погледна към Келхус, знаейки, че дуниайнът ще научи всичко необходимо от изражението му. После се обърна към мунуята.

— Знаете ли кой съм аз? — Въпросът бе не само към Пантерут, но и към хората му.

Това изглежда шокира младия воин. Ала той се окопоти бързо.

— Чували сме историите. Няма мъж в степта, който да не се е смял на името на Наюр урс Скийота.

Наюр го удари силно по слепоочието.

След един лудешки миг светът потъна в дивашко насилие.

Наюр скочи към Пантерут, удари го втори път с юмука си и го събори от седлото. После рязко извърна коня си надясно, встрани от вцепенените сподвижници на мъжа, и извади меча си. Когато другите го подгониха, посягайки към собствените си оръжия, той върна животното обратно сред редиците им и порази двама, преди дори да са извадили остриетата си. Приведе се под дъговиден удар от страна на третия, после замахна напред, пронизвайки нагръдника и гърдите му, за да разполови сърцето.

Завъртя се шеметно и се огледа за дуниайна. Келхус стоеше наблизко, нечий кон удряше земята с копита зад него, а в краката му лежаха три неподвижни тела. За миг очите им се срещнаха.

— Другите идват — каза Келхус.

Наюр се обърна и видя остатъка от дружината на Пантерут да се изкачва по склона, яздейки в галоп към тях. Мунуятски бойни викове изпълниха въздуха.

Наюр прибра меча в ножницата, взе лъка си и слезе от коня. Скрит зад тялото на жребеца, той сложи стрела на тетивата, опъна я и прати един от ездачите да се търкаля по хълма, прострелян в окото. Още една стрела и втори конник се свлече от седлото си, стиснал окървавена ръка. Стрели, звънтящи като разкъсващи лен ножове, съскаха през въздуха около него. Внезапно конят му изцвили панически, олюля се и изрита; Наюр залитна назад, спъна се и падна. После, през краката на беснеещия си кон, мерна дуниайна.

От другата страна на Келхус приближаващите ездачи се бяха раздалечили като ръка — осем в дланта, близо един до друг, решени да смачкат дуниайна, докато петима други играеха ролята на пръсти, галопирайки около него и стреляйки с лъковете си отблизо. Стрелите проблясваха сред тревите. Онези встрани от целта се забиваха в пръстта, докато другите просто биваха отблъсквани от траекторията си — от дуниайна.

Келхус коленичи, сграбчи малка томаховка от седлото на един мъртъв кон, хвърли я в свършена дъга надолу по склона. Сякаш привлечена от невидима нишка, тя се заби в лицето на най-близкия стрелец. Мъжът падна и трупът му се затъркаля като сноп тежко въже между краката на следващия го кон. Жребецът се препъна, заора в земята и падна сред вихър от ритници.

Пръстите се разпръснаха, ала дланта все още галопираше нагоре по склона. За момент дуниайнът остана неподвижен, протегнал извития си меч, докато приливът на атакуващите коне се приближаваше все повече и повече...

Мъртъв е, помисли Наюр, скачайки на крака. Конниците почти бяха достигнали и него.

Дуниайнът изчезна, погълнат от сенките между ездачите. Наюр видя проблясъци на стомана.

Трите коня точно пред него се сепнаха посред галопата, заритаха въздуха, а после се свлякоха на земята. Наюр отскочи встрани и мерна с периферното си зрение търкалящи се тела и премазани мъже. Едно мятащо се копито го срита в хълбока и той падна по лице в тревата от

другата страна на хълма. Намръщи се от болка и стисна натъртения си крак, докато риташе с другия, за да се отдръпне на разстояние. *Так.* Една стрела се заби в земята до него. *Так.* Втора.

Другите мунуятски нападатели ги бяха задминали, отдръпвайки се от падналите си съплеменници. Сега завиваха по склона за повторна атака.

Наюр изруга и се помъчи да се изправи на крака — *так* — сграбчи кръгъл щит от земята и се втурна към мунуятския стрелец. Докато тичаше, извади меча си. Силно сътресение. Железен връх на стрела се появи от другата страна на покрития с метален лист кожен щит. Втора го удари в бедрото, отскачайки от железните плочи на бронята му. Наюр отскочи надясно, използвайки първия стрелец като прикритие от втория. Къде беше третият? Чу свирепите викове на мунуятските конници зад гърба си.

Гъста и кисела слюнка в устата му. Тътен на крака. Стрелецът се приближи още и обърна коня си, за да се изправи срещу него. Сложи нова стрела на тетивата, осъзна безсмислието на това действие, истерично се пресегна през рамо, за да извади меча си... Наюр скоочи, извика яростно и заби острието си в косматото петно на мишницата му. Мунуятът изсумтя и падна напред, превивайки се на две. Наюр го сграбчи за сплъстената коса и го блъсна от седлото. Другият стрелец галопираше към него с вече изваден меч.

Наюр закачи стъпало в стремето и отскочи нагоре, а после се прехвърли от другата страна на седлото и във въздуха. Заби се в удивения мунуят и го събори на земята. Макар и останал без дъх, мъжът се опита да се бори с него и трескаво посегна към ножа си. Наюр го удари с глава в лицето и усети как челото му се сцепва в ръба на шлема на противника му. По някакъв начин бе загубил собствения си шлем. Удари го отново и усети как носът на мунуята се строшава. Другият скилвенди успя да извади ножа си, но Наюр го хвана за китката. Съскащ дъх. Твърди очи и стиснати зъби. Скърцането на кожа и броня.

— *Аз съм по-силен* — изстърга гласът на Наюр, преди отново да удари мъжа с глава.

В очите на другия нямаше страх... само упорита омраза.

— *По-силен!*

Той притисна треперещата ръка в земята, стисна китката, докато ножът не се изплъзна от безчувствените пръсти. Удари го отново в лицето. Вдигна крак.

Так! Третият стрелец.

Мунуятът под него нададе клокочещ звук и притихна. Една стрела бе приковала гърлото му към земята. Наюр чу галопиращи копита, видя извисяваща се над него сянка.

Хвърли се към земята и чу свистенето на меч.

Претърколи се, приклепна, видя мунуята да се надига от замаха, а после да обръща коня си за повторна атака. Примигвайки, за да прогони кръвта от очите си, Наюр огледа земята. Къде беше неговият меч? Кон и ездач скочиха към него.

Без да мисли, той сграбчи люлеещите се юзди. Само със силата на мускулите си успя да изтласка коня встрани от полета му, а после и на земята, където животното зацвили яростно. Удивеният мунуят се претърколи. Наюр зарита тревите, докато най-накрая не намери меча си сред един шубрак. Вдигна го и спря първоначалната атака на мунуята със звънтящо издрънчаване на метал в метал.

Мечът на мъжа се спусна в блестяща арка през небето. Нападението му беше свирепо, но само за няколко мига Наюр го отблъсна, нарушавайки равновесието му с яростта си. Мъжът се препъна.

И всичко свърши. Мунуятът изгледа глупаво противника си и се наведе да си вдигне ръката.

За да изгуби и главата си.

Аз съм по-силен.

Гърдите му се вдигаха и спускаха, докато дишаше учестено. Наюр огледа малкото бойно поле, внезапно разтревожен, че Келхус може да е умрял. Ала откри дуниайна почти незабавно: стоеше сам наред купчина мъртвци, с меч, вдигнат като по-рано, чакайки галопиращата атака на един-единствен мунуятски копиеносец.

Приведен над оръжието си, конникът виеше, за да даде глас на яростта на степта над тътена на копита. *Той знае*, помисли Наюр, *знае, че ще умре.*

Пред погледа му, дуниайнът *хвана* железния връх на копието с меча си и го насочи към пръстта. То се пречупи и блъсна мунуята към високата задна част на седлото му. Келхус скочи. Невъзможен скок, в

който прехвърли главата на коня с обувия си в сандал крак и изрита ездача право в лицето. Мъжът падна в тревата, където гърчовете му бяха усмирени от меча на дуниайна.

Що за човек...

Анасуримбор Келхус остана неподвижен над трупа, сякаш за да го запомни. После се обърна към Наюр. Под брулената му от вятъра коса се виждаха вадички кръв, които браздяха лицето му, така че за момент по него се различаваше подобие на изражение. Отвъд него тъмните склонове на Хетанта се издигаха към небесата.

Наюр тръгна през бойното поле, доубивайки ранените.

Накрая стигна до Пантерут, който лазеше към билото. Той изрита отчаяно стиснатия меч на мъжа и той отлетя със звънтене сред тревата. После заби своето собствено оръжие в пръстта. Изплю се в разбитото лице и загледа мътните, окървавени очи.

— Виждаш ли, *мунуяте*? — извика той. — Виждаш ли колко лесно се погубва Народът на Войната? *Шпиони!* — Наюр се изплю. — *Женско* извинение!

После той го зашлеви и мъжът падна в тревата. Изрита го отново и отново, а ударите извираха от тъмната ярост, която проглушаваше сърцето му. Би го, докато онзи не започна да крещи и да плаче.

— Какво? Ревеш? — изкрещя Наюр. — Ти, който ме наричаш предател на земята! — Той стисна с могоща пестница мунуята за гърлото. — *Дави се!* — извика. — *Дави се!*

Пантерут започна да се дави и да се гърчи. Самата земя ехтеше с гнева на Наюр. Самото небе трепереше.

Той пусна разбитото тяло.

Срамна смърт. Подходяща смърт. Пантерут урс Муткиус нямаше да се върне при земята.

* * *

Келхус гледаше от разстояние, докато Наюр прибираше меча си. Равнинецът тръгна към него, подбирайки пътя си сред телата със странно внимание. Очите му бяха диви и ярки под надвисналото небе.

Той е побъркан.

— Има и други — каза Келхус. — Приковани една за друга по пътя надолу. Жени.

— Нашата награда — каза Наюр, избягвайки изучаващия поглед на монаха.

Той подмина Келхус и тръгна към мястото, откъдето се чуваше плачът.

* * *

Застанала с окованите си китки пред нея, Серуей изпищя, когато фигурата се приближи към тях.

— *Моля ви!*

Другите се развикаха, когато видяха, че човекът, който се приближава към тях, е скилвенди, *различен* скилвенди — по-брутален, от чиито насълзени очи се процежда мрак. Те се сгушиха зад Серуей, толкова по-назад, колкото веригите им позволяваха.

— *Моля ви-и-и!* — извика отново Серуей, когато огромната извисяваща се фигура се приближи, напоена в кръвта на сънародниците си. — *Трябва да ни спасите!*

Ала после видя безмилостните очи на мъжа.

Той я зашлеви и тя падна на земята.

* * *

— Какво ще правиш с нея? — попита Келхус, загледан в жената, която се бе сгушила от другата страна на огъня.

— Ще я запазя — каза Наюр, откъсвайки още едно парче конско месо от реброто, което държеше в ръце. — Свършихме кървава работа — продължи той, дъвчейки. — Сега тя е моя награда.

Има и още. Той се бои... Бои се да пътува сам с мен.

Внезапно равниецът стана, хвърли блестящото ребро в огъня, а после коленичи до жената.

— Такава красавица — каза той почти разсеяно.

Жената се отдръпна от протегнатата му ръка. Веригите ѝ издрънчаха. Наюр я хвана и оцапа бузата ѝ с мазнина.

Напомня му на някого. Някоя от жените му...

Аниси, единствената, която смее да обича.

Келхус гледаше, докато воинът скилвенди я обладаваше отново. С нейните стонове и приглушени викове изглеждаше все едно земята под тях се движи бавно, сякаш звездите бяха спрели пътя си и вместо тях светът бе започнал да се върти. Имаше нещо... нещо тук, което той усещаше. Нещо разгневено.

От коя тъмнина бе дошло?

Нещо става с мен, татко.

След това Наюр я вдигна на колене пред себе си. Пое прелестното ѝ лице в дланта си и го обърна към светлината на огъня. Прокара дебели пръсти през златната ѝ коса. Замърмори ѝ на някакъв неразбираем език. Келхус гледаше как подутите очи се вдигат към злокобния скилвенди, ужасени от осъзнаването на чутото. Той изръмжа нещо друго и тя потрепери под ръката, която я държеше.

— *Куфа... Куфа* — изстена девойката. После отново заплака.

Още сурови въпроси, на които тя отговаряше с плашливостта на пребития, вдигайки поглед към жестокото лице и свеждайки го отново. Келхус виждаше през изражението ѝ право в душата ѝ.

Тя бе страдала много, осъзна той, толкова много, че отдавна се бе научила да крие омразата и решителността си под окаения страх. Очите ѝ за миг срещнаха неговите, а после отскочиха към мрака над него. *Иска да е сигурна, че сме само двамата.*

Наюр стисна главата ѝ между двете си белязани ръце. Още неразбираеми думи на гърлен език, натежали от заплаха. Пусна я и тя кимна. Сините ѝ очи блестяха със светлината на огъня. Наюр извади малък нож от панталона си и започна да разтваря мекото желязо на оковите ѝ. След няколко мига веригите издрънчаха на земята. Тя разтърка разранените си китки и отново хвърли поглед на Келхус.

Има ли смелостта?

Равнинецът я остави и се върна на мястото си пред огъня — до Келхус. Беше спрял да стои срещу него преди известно време: за да му попречи, както дуниайнът добре разбираше, да чете лицето му.

— Освободи я, така ли? — попита Келхус, макар да знаеше, че не е така.

— Не. Сега тя носи други вериги. — След момент добави: — Жените са лесни за пречупване.

Той не го вярва наистина.

— На какъв език говореше? — Искрен въпрос.

— Шеик. Езикът на империята. Била е нансурска конкурбинка преди мунуятите да я пленят.

— Какво я пита?

Равнинецът го изгледа остро. Келхус видя малката драма на изражението му — вихър от значения. Припомнена омраза, но и припомнена предходна решителност. Наюр вече бе решил как да се справи с тази ситуация.

— Попитах я за Нансуриума — отвърна той накрая. — Има голямо раздвижване в империята... в целите Три морета. Нов шриах владее Хилядата храма. Ще има Свещена война.

Тя не му каза това; само го е потвърдила. Той е знаел отпреди.

— Свещена война... И срещу кого ще се води?

Равнинецът се опита да го измери, да проучи въпросителната маска, която носеше вместо лице. Келхус се тревожеше все повече и повече от проникателността на неизказаните предположения на този скилвенди. Мъжът дори знаеше, че възнамерява да го убие...

Тогава в изражението на Наюр се случи нещо странно. Някакво осъзнаване, последвано от свръхестествен ужас, чийто източник убягна на Келхус.

— Инритите се събират, за да накажат фанимите — каза Наюр. — За да си върнат обратно изгубените свещени земи. — Отвращение оцветяваше гласа му. Сякаш някое място може да бъде свещено. — Да си върнат Шимех.

Шимех... Домът на баща ми.

Още една бразда. Още едно съчетание на цели. Усложненията на тази мисия разцъфнаха в ума му. *Затова ли ме призова, татко? За свещена война?*

Равнинецът се извърна, за да погледне жената от другата страна на огъня.

— Как се казва? — попита Келхус.

— Не попитах — отвърна Наюр и се пресегна за още конско месо.

* * *

С крайници, озарени от пламтящото огнище, Серуей стисна ножа, който мъжете бяха използвали, за да заколят коня. Тя тихо се надвеси над заспалия скилвенди. Мъжът дишаше равномерно. Вдигна ножа към луната с треперещи ръце. Поколеба се... спомняйки си хватката му, погледа му.

Тези побъркани очи бяха гледали през нея, сякаш е стъкло, прозрачна за глада му.

И този глас! Стържещи, стихийни думи: „Ако избягаш, ще те **уловя**, момиче. Неумолим като земята, аз ще те **намеря**... И ще те **нараня**, както никога не си била наранявана.“

Серуей стисна очи. *Удряй-удряй-удряй-удряй!*

Стоманата се гмурна...

И я спря груба ръка.

Втора ръка стисна устата ѝ, за да потуши напирания писък.

През сълзи видя силуета на втория, брадатия мъж. Норсираят. Главата бавно се заклати наляво-надясно.

Последва стягане и ножът се изплъзна от безчувствените ѝ пръсти, но мъжът го хвана, преди да падне върху спътника му. Тя усети как я вдига и я полага от другата страна на димящото огнище.

На тази светлина Серуей успя да различи чертите му. Тъжни, дори нежни. Той поклати отново глава, а тъмните му очи бяха изпълнени със загриженост... дори ранимост. Той вдигна ръка до устните ѝ, бавно, а после я сведе до гърдите си.

— *Келхус* — прошепна, а после кимна.

Тя събра ръце и го загледа, останала без думи.

— *Серуей* — отвърна накрая, също толкова тихо, колкото и той. Пламтящи сълзи покапаха по бузите ѝ.

— *Серуей* — повтори той... нежно.

Протегна ръка, за да я докосне, но се поколеба и я върна в скута си. За момент опипа мрака зад гърба си и накрая вдигна вълнено одеяло, още топло от огъня.

Поразена, тя го взе, впримчена от бледото отражение на светлината в очите му. Той се извърна и се излегна на чергата си.

После, наред тихи и измъчени хлипове, Серуей заспа.

Страх.

Тиранизиращ дните ѝ. Преследващ съня ѝ. Страх, който караше мислите ѝ да се разбягват, да отлитат от ужас на ужас, който караше

червата ѝ да се гърчат, а ръцете ѝ неспирно да треперят. Лицето ѝ бе постоянно отпуснато от страх, че някое потрепнало мускулче може да накара всичко да се срине.

Първо с мунуятите, а сега с този много по-тъмен, много по-заплашителен скилвенди, с крака като корени, впити в камък, с думи като тътен на гръмотевици, с очи, вещаещи ледено убийство. Незабавно подчинение, дори на онези негови желания, които той не изричаше. Болезнено възмездие, дори за нещата, които не бе извършила. Наказание за дишането ѝ, за кръвта ѝ, за красотата, за нищо.

Наказание заради наказанието.

Тя беше безпомощна. Абсолютно сама. Дори боговете я бяха изоставили.

Страх.

Серуей стоеше насред утринния хлад, изтръпнала, изтощена по начини, които никога нямаше да разбере. Жестокият скилвенди и странният му спътник норсирай прибраха последните оплячкосани провизии и ги наредиха на гърбовете на оцелелите мунуятски коне. Тя гледаше как равнинецът отива до мястото, където бе наредил другите дванадесет пленени жени от домочадието на Гаунум. Те стискаха веригите си за утеха и се гушеха една в друга от ужас. Тя ги виждаше, знаеше кои са, но ѝ се струаха неразпознаваеми.

Ето там, жената на Барастас, която я мразеше почти толкова, колкото и тази на Перистус. А там беше Исана, която помагаше в градините, докато патридомосът не прецени, че е достатъчно красива. Серуей ги познаваше до една. Но кои бяха те?

Чуваше ги как хлипат и се молят, не за милост — бяха прекосили планините и знаеха, че са извън обсега на милостта, — а за някаква нормалност. Кой нормален мъж унищожавя нещо използваемо? Тази може да готви, онази да се съвкуплява, а за другата ще вземе хиляда роба откуп, само ако я остави жива...

Младата Исана, чието ляво око беше подуто и затворено от удара на някой мунуят, ѝ викаше:

— Серуей, Серуей! Кажи му, че не изглеждам така! Кажи му, че съм красива! Серуей, моля те-е-е-е!

Тя извърна поглед. Престори се, че не чува.

Твърде много страх.

Не си спомняше кога бе спряла да усеща сълзите си. Сега, поради някаква причина, трябваше да ги вкуси, за да осъзнае, че плаче.

Глух за виковете им, воинът скилвенди закрачи сред тях, удряйки онези, които посягаха към него, и отключи двете извити куки на хитро направения клин, който скилвендите използваша, за да приковат пленниците си към земята. Отскубна първо единия, а после и другия клин от пръстта и ги пусна обратно с дрънчене. Жените викаха и трепереха около него. Когато извади ножа си, някои от тях започнаха да пицят.

Той сграбчи веригата на една от пицящите, Ора — пухкава домашна слугиня — и я издърпа към себе си. Письците спряха. Но тогава, вместо да я убие, той започна да разхлабва мекото желязо на оковите ѝ, както бе постъпил с тези на Серуей предната нощ.

Объркана, тя погледна към норсирая... как му беше името? Келхус? Той спря поглед на нея за един мрачен, но по някакъв начин окуражителен момент, а после отмести очи.

Ора беше свободна и просто седеше, разтърквайки китки, напълно объркана. Равнинецът започна да освобождава друга.

Внезапно Ора се затича нагоре по склона, абсурдна с тресящите се телеса и отчаянието си. Когато никой не я последва, тя спря и се обърна с изтерзано изражение. Коленичи и се огледа диво наоколо, а Серуей изведнъж се сети за котката на патридомоса, която винаги се боеше да се отдалечава твърде много от купата си, независимо как я тормозеха децата. Осем други се присъединиха към Ора в изплашеното ѝ бдение, включително Исана и жената на Барастас. Само четири продължиха да тичат.

Нещо в тази ситуация ѝ пречеше да си поеме дъх.

Равнинецът остави веригите и оковите да паднат на земята и отиде при Серуей и Келхус.

Норсираят го попита нещо неразбираемо. Воинът сви рамене и погледна към нея.

— Други ще ги намерят и използват — каза той спокойно.

Очевидно говореше на нея, очевидно, защото онзи, наречен Келхус, не разбираше шеик. После едрият скилвенди скочи на коня си и огледа осемте останали жени.

— Последвайте ни — извика с равнодушен глас, — и ще извадя очите ви със стрели.

Тогава те отново започнаха да вият като побъркани, молейки го да *не* си отива. Жената на Барастас дори замоли за оковите си. Ала той изглежда не ги чуваше. Накара Серуей да се качи на кон.

И тя беше щастлива. Щастлива! А другите ѝ завиждаха.

— Тук, Серуей! — чу да крещи жената на Барастас. — Върни се тук, мръсна еблива краво! Аз те притежавам! Притежавам те! Шибана слива! *Върни се незабавно!*

Всяка дума едновременно удряше Серуей като юмрук и преминаваше право през нея, без да я докосне. Тя чу как жената на Барастас тръгва след върволицата коне, а ръцете ѝ се размахваха в лудешки кръгове. Тогава огромният скилвенди дръпна рязко юздите на жребеца си, обърна го и извади лъка от калъфа му. Сложи стрела и я пусна с едно елегантно движение.

Тя уцели благородничката в устата, разби зъбите ѝ и се заби във влажните дълбини на гърлото ѝ. Жената падна напред като кукла и се загърчи сред тревата и цветенцата. Равнинецът изсумтя одобрително, а после продължи да ги води навътре в планината.

Серуей вкуси сълзи.

Нищо от това не се случва, помисли тя. Никой не страдаше толкова. Не и наистина.

Боеше се, че може да повърне от страх.

Хетанта надвисна над тях. Те се заизкачваха по стръмни гранитни склонове, проправяха си път през тесни долини, под масиви от седиментна скала, набраздена от странни фосили. През повечето време пътеката следваше малка рекичка, по чиито брегове растяха храсталаци и борове-джуджета. Изкачваха се все по-нагоре във все по-студения въздух, докато накрая дори мъхът не остана зад тях. Вече намираха трудно дори гориво за огъня. Нощите станаха жестоко студени. На два пъти се събудиха покрити със сняг.

През деня равнинецът се движеше пред тях с понито си, сам, и говореше рядко. Келхус следваше Серуей. Тя започна да му говори, подтиквана от нещо в държанието му. Самото му присъствие излъчваше интимност, доверие. Очите му я обгръщаха и погледът му сякаш поправяше начупената земя под краката ѝ. Тя му разказа за живота си като конкубинка на нансурите, за баща си, нимбриканец, който я продал на дома Гаунум, когато станала на четиринадесет. Тя описа ревността на гаунумските жени, как я излъгали, че първото ѝ

дете било мъртвородено, а всъщност Гриаса, стара шигекска робиня, ги бе гледала как годушат в кухнята.

— Сини бебета — бе прошепнала старицата в ухото ѝ с пречупен от гнева глас, твърде изтощен, за да може да говори. — Само това ще можеш да износиш, дете.

Това, обясни Серуей на Келхус, се превърна в мрачна шега, споделяна от всички членове на домочадието, особено сред онези конкубинки или робини, имащи късмета да бъдат посещавани от господарите си. *Ние им износваме сини бебета... Сини като жреците на Джукан.*

В началото му говореше по начина, по който бе говорила на бащините си коне като дете — лишени от смисъл думи на човек, когото чуват, но не разбират. Скоро обаче откри, че той всъщност я разбира. След три дни започна да ѝ задава въпроси на шеик — труден език, който бе овладяла едва след години пленничество в Нансур. Въпросите по някакъв начин я възбуждаха, изпълваха я с копнеж да им отговори подобаващо. А гласът му! Дълбок, тъмен като вино, като морето. И начинът, по който изричаше името ѝ. Сякаш се скъпеше за звука му. *Серуей* — като заклинание. Само за няколко дни предпазливата ѝ привързаност се превърна в благоговение.

Нощем обаче тя принадлежеше на мрачния скилвенди.

Не можеше да осмисли връзката между тези двама мъже, въпреки че често размишляваше над нея, разбирайки, че по някакъв начин съдбата ѝ се намира помежду им. Първоначално бе предположила, че Келхус е роб на равнинаца, ала това не бе така. В крайна сметка тя осъзна, че огромният воин мрази норсирая и дори се *страхува* от него. Държеше се като някой, който се опитва да се предпази от ритуално замърсяване.

В началото това проникновение я зарадва. *Ти се страхуваш!*, крещеше беззвучно в гърба на мъжа. *С нищо не се различаваш от мен! С нищо не си повече от мен!*

Ала после това почна да я тревожи... силно. Някой, от когото се страхува един скилвенди? Що за човек всяваше страх у скилвендите?

Накрая тя се престаши и го попита.

— Защото съм дошъл — отвърна Келхус — да извърша ужасно деяние.

Тя му повярва. Как можеше да не вярва на такъв човек? Ала имаше други, по-болезнени въпроси. Въпроси, които не смееше да изрече, макар и да го питаше с очите си всяка нощ.

Защо не ме вземеш? Защо не ме направиш своя награда? Той се бои от теб!

Ала знаеше отговора. Тя беше Серуей. Едно нищо.

Фактът на нищожността ѝ беше трудно научен урок. Детството ѝ беше щастливо — толкова щастливо, че сега плачеше винаги, щом се сетеше за него. Береше диви цветя из прериите на Кепалор. Скачаше като видра в реката с братята си. Играеше си около среднощни огньове. Баща ѝ им угаждаше, макар и да не беше мил; майка ѝ я къпеше в обожание.

— Серчаа, сладка Серчаа — казваше тя, — ти си моето красиво заклинание, моята защита срещу разбито сърце.

Тогава Серуей се мислеше за нещо. Беше обичана. Беше ценена повече от братята си. Беше щастлива по неизразимия начин на деца, които не са страдали истински, за да оценят радостта.

Разбира се, беше слушала много истории за страдание, ала трудностите, за които се разказваше в тях, винаги облагородяваха, бяха облечени в поуки и съдържаха уроци, които вече знаеше. Освен това, дори съдбата да я предадеше, а тя бе сигурна, че това няма да стане, Серуей щеше да остане твърда и героична, маяк на сила за по-слабите души около нея.

После баща ѝ я продаде на патридомоса на дома Гаунум.

През първата ѝ нощ като чужда собственост беше избита голяма част от глупостта ѝ. Тя доста бързо научи, че няма нищо — нито унижение, нито жестокост или извращение — което не би извършила, за да усмири мъжете и тежките им пестници. Като конкубинка на Гаунумите, Серуей живееше в постоянно напрежение, прикована между омразата на жените им и капризните апетити на мъжете. Тя беше нищо, всички ѝ го повтаряха. Нищо. Просто поредната безполезна норсирайска слива. Тя почти им вярваше.

Скоро започна да се моли на този или онзи син на патридомоса да я посети — дори онези, които бяха жестоки. Флиртуваше с тях. Прелъстяваше ги. Беше насладата, с която черпеха гостите си. Ако не беше гордостта от обожанието им, удоволствието от радостта им, какво друго имаше в живота си?

В огромната вила на дома Гаунум имаше светилище, изпълнено с малки идоли на предците на Дома. Тя много често коленичеше и се молеше там. Винаги молеше за милост. Усещаше мъртвите Гаунуми във всеки ъгъл на мястото, чуваше злобния им шепот и той я изпълваше с ужасни предчувствия. Така че тя молеше и молеше неспирно за милост.

После, сякаш в отговор на молитвите ѝ, самият патридомос, който винаги ѝ се бе струвал някакъв далечен среброкос бог, я срещна в градините. Сграбчи брадичката ѝ и възкликна:

— В името на боговете! Ти си достойна за самия император, момиче... Тази вечер. Очаквай ме тази вечер.

Как само танцува душата ѝ през онзи ден! *Достойна за императора!* Как внимателно се избърсна и си сложи най-добрите парфюми в очакване на посещението му. *Достойна за императора!* И как плака, когато той не дойде.

— Не тъжи, Серчаа — казаха ѝ другите момчета. — Той предпочита малки момчета.

В продължение на няколко дни след това тя мразеше малките момчета.

Но продължи да се моли на идолите, въпреки че сега плоските им малки личица сякаш ѝ се смееха. Тя, Серуей, трябваше да означава нещо, нали? Искаше само някакъв знак, нещо, каквото и да е... Накрая дори пълзеше пред тях.

Тогава един от синовете на патридомоса, Перистус, я взе в леглото си заедно с жена си. В началото на нея ѝ дожаля за съпругата — момиче с лице на мъж, събрано с Гаунум Перистус, за да подсигури съюз между домовете им. Ала докато той използваше Серуей, за да събере семе, което да посее в утробата на жена си, тя чувстваше омразата на другата, все едно споделяше леглото с малък огън. Така че, само за да напакости на брантията, тя започна да вика, да разпалва страстта на Перистус с курвенски думи и дела, и накрая открадна семето му за себе си.

Грозната съпруга плака, крещя като полудяла и колкото и да я удряше Перистус, не спираше да вие. Макар и смутена от ликуването, което това предизвика, Серуей побърза да изтича до светилището, за да благодари на предшествениците на Гаунум. А скоро след това, когато

осъзна, че носи детето на Перистус, открадна един от гълъбите на коняря и го пожертва в тяхно име.

По време на шестия месец на бременността ѝ, жената на Перистус прошепна:

— Три месеца до погребението, а, Серчаа?

Ужасена, Серуей отиде при самия Перистус, ала той я зашлеви и я изгони. Тя не представляваше нищо за него. Така че момичето се върна при Гаунумските идоли. Предложи им каквото и да е, всичко. Ала детето ѝ се роди синьо. Синьо като жреците на Джукан.

И все пак Серуей продължи да се моли — този път за отмъщение. Молеше се на Гаунумите за унищожението на Гаунумите.

Година по-късно патридомосът напусна вилата с всичките си мъже. Набиращата сила Свещена война бе станала неуправляема и императорът се нуждаеше от всичките си генерали. После пристигнаха скилвендите. Пантерут и мунуятите.

Варварите я откриха в светилището и с крясъци строшиха каменните идоли в пода.

Вилата беше погълната от пламъци и почти всички грозни гаунумски жени и грозните им гаунумски деца бяха изклани. Съпругата на Барастас, по-младите конкубинки и по-красивите робини бяха извлечени през портите като добитък. Серуей крещя като другите, плака за горящия си дом. Дома, който мразеше.

Кошмарно страдание. Бруталност. Различна от всичко, което бе изстрадала до момента. Всяка от тях бе вързана за седлото на мунуятски воин и те ги караха да тичат по целия път до Хетанта. Нощем те се гушеха една в друга, плачеха и викаха, когато мунуятите дойдеха за тях, намазали фалосите си с животинска мазнина. И Серуей си спомни дума, шейкиска дума, която не съществуваше в родния ѝ нимбрикански език... Дума на ярост.

Справедливост.

Въпреки цялата ѝ суета и капризните ѝ грехове, тя имаше стойност. Тя *беше* нещо. Тя беше Серуей, дъщеря на Ингаера, и заслужаваше много повече от онова, което получаваше. Щеше да има достойнство или да умре с омразата си.

Ала смелостта ѝ се зароди в ужасяващ момент. Опитваше се да не плаче. Опитваше се да бъде силна. Дори заплю в лицето Пантерут — водачът на скилвендите, който я избра за своя награда. Ала

скилвендите не бяха точно хора. Те гледаха всички чуждоземци с надменност, сякаш от билото на някаква лишена от богове планина, по-далечна и от най-бруталните синове на патридомоса. Те бяха скилвенди, прекършващите коне и мъже, а тя беше Серуей.

Ала въпреки това момичето се вкопчи в тази дума... И докато гледаше как мунуятите измират от ръцете на тези двама мъже, тя посмя да ликува, посмя да повярва, че ще бъде спасена. Най-накрая, *справедливост!*

— *Моля ви!* — извика на приближаващия се Наюр. — *Трябва да ни спасите!*

Без стойност, бяха й казали Гаунумите. Просто още една безполезна норсирайска слива. Тя им повярва, ала продължи да се моли. Да умолява. *Покажете им! Моля ви! Покажете им, че имам стойност...*

И после стигна до това да моли за милост един побъркан скилвенди. Да настоява за справедливост.

Безполезна глупачка! От момента, в който Наюр притисна окървавеното си тяло в нейното, тя разбра. Съществуваше само капризът. Само покорността. Само болката, смъртта и страхът.

Справедливостта беше просто още един предателски идол на Гаунумите.

Баща й, който я издърпа полугола от одеялата и я хвърли в грубите ръце на непознат.

— Сега принадлежиш на тези мъже, Серуей. Нека боговете ни бдят над теб.

Перистус, който вдигна ръце от свитъците си и се намръщи с развеселено неверие.

— Може би си забравила какво си, Серуей. Дай ми ръката си, дете.

Гаунумските идоли, които й се смееха с каменни лица. Подигравателна тишина.

Пантерут, който избърса плюнката й от лицето си и извади ножа си.

— Пътят, по който си поела, е тесен, кучко, а ти дори не го знаеш... Ще ти покажа.

Наюр, стиснал китките й по-здраво от всяка окова.

— Огъни се пред волята ми, момиче. Изцяло. Няма да търпя никакво непокорство. Ще стъпча у теб всичко, което не ми се покори.

Защо бяха толкова зли с нея? Защо всички я мразеха? Защо я наказваха? Нараняваха? Защо?

Защото тя беше Серуей и не представляваше нищо. И винаги щеше да е така.

Именно затова и Келхус я изоставяше всяка вечер...

* * *

В някакъв момент преодоляха гръбнака на Хетанта и пътеката започна да се спуска. Равнинецът им забрани да палят огънове, но нощите се затоплиха. Пред тях се ширна Киранейската равнина — тъмна в мъгливата далечина, като люспата на презряла слива.

Келхус се спря на една издадена скала и погледна начупените долини и древни гори. Куниюри бе изглеждал по същия начин от върховете на Демуа, предположи той, ала докато Куниюри беше мъртъв, тази земя живееше. Трите морета. Последната велика цивилизация на човеците. Най-накрая беше пристигнал.

Приближавам се, татко.

— Не можем да продължим по този начин — извика Наюр зад него.

Решил е, че трябва да бъде сега. Келхус очакваше този момент откак разтуриха лагера си преди часове.

— Какво имаш предвид, скилвенди?

— Няма начин двама мъже като нас да прекосят фанимските земи по време на Свещена война. Ще ни изкормят като шпиони много преди да достигнем Шимех.

— Но именно затова прекосихме планините, нали? За да пътуваме през империята, вместо да...

— Не — каза мрачният скилвенди. — *Ние* не можем да пътуваме през империята... Доведох те тук, за да те убия.

— Или — отвърна Келхус, все така говорейки на гледката пред себе си — да бъдеш убит от мен.

Той се обърна с гръб към империята и с лице към Наюр. Около мъжа се издигаше рамка от каменни плоскости, окъпани от слънчевата

светлина. Серуей стоеше наблизно. Келхус забеляза, че по ноктите ѝ има кръв.

— За това си мислеше, нали?

Равнинецът облиза устни.

— Ти ми кажи.

Келхус обгърна варварина в сетивата си така, както дете може да затвори птица в трептящи длани — жив за всяко потрепване, за пулса на сърчицето с размери на грахово зърно, за едва доловимата горещина на паникьосано дишане.

Трябваше ли да позволи на мъжа да зърне, да му покаже колко е прозрачен. Вече от дни Наюр беше научил истината за Свещената война от Серуей, но отказваше да обсъжда каквото и да е, свързано с нея или плановете си. Ала намеренията му бяха очевидни: той ги доведе в Хетанта, за да спечели време, по начина, по който Келхус бе ставал свидетел да го правят и други хора, когато са твърде слаби, за да се откажат от маниите си. Наюр се нуждаеше от лова на Моенгхус, макар и да знаеше, че този лов е фарс.

Ала сега им предстоеше да влязат в империята — земя, където скилвендите ги деряха живи. Преди, докато приближаваха Хетанта, Наюр се боеше единствено, че Келхус ще го убие. Сега, сигурен, че самото му присъствие се е превърнало в смъртна опасност, той беше сигурен. Келхус бе зърнал решимостта му още сутринта, в думите му и в предпазливите погледи. Ако не можеше да използва сина, за да убие бащата, Наюр урс Скийота щеше да убие сина.

Макар и да знаеше, че е невъзможно.

Такова мъчение.

Омраза, могъща като приливите в мащаба и силата си, достатъчна да изстреби неизброими хиляди, достатъчна, да унищожи самия себе си или истината. Безценен инструмент.

— Какво искаш да кажа? — попита Келхус. — Че сега, когато достигнахме империята, вече нямам нужда от теб? И че, когато вече нямам нужда от теб, възнамерявам да те убия? В крайна сметка човек не прекосява империята в присъствието на скилвенди.

— Ти сам го каза, дуниайне. Още когато беше прикован в юртата ми. За твоя вид съществува само мисията.

Каква прозорливост. Омраза, но подкована с почти свръхестествен интелект. Наюр урс Скийота беше опасен... Защо да

търпи компанията му?

Защото Наюр все още познаваше този свят по-добре от него. И по-важно, познаваше *войната*. Беше в кръвта му.

Още мога да го използвам.

Ако пътищата за поклонение към Шимех бяха затворени, Келхус нямаше друга алтернатива, освен да се присъедини към Свещената война. Ала перспективите на войната създаваха почти непреодолима дилема. Той бе прекарал часове във вероятностния транс, опитвайки се да начертае моделите ѝ, но не познаваше принципите, от които имаше нужда. Променливите бяха твърде много, твърде случайни. Война... Възможно ли беше някое обстоятелство да е по-капризно? По-опасно?

Тази пътека ли си избрал за мен, татко? Това ли е твоето изпитание за сина ти?

— А каква е мисията ми, скилвенди?

— Убийство. Отцеубийство.

— А след тридесет години сред родените в света, каква сила, смяташ, че ще притежава баща ми — дуниайн, който разполага с всички мои дарби?

Варваринът изглеждаше вцепенен.

— Не бях помислил...

— А аз съм. Смяташ, че нямам нужда от теб? Че нямам нужда от Наюр урс Скийота, окървавения в множество битки? Прекършващия коне и мъже? Човек, който може да повали трима в разстояние на три мига? Мъж, който не се поддава на методите ми и съответно на тези на баща ми? Който и да е той в момента, скилвенди, бъди сигурен, че е могъщ. Твърде могъщ, за да бъде убит от който и да било човек сам.

Келхус чуваше тътена на сърцето на Наюр в гърдите му, виждаше мислите да се вихрят през очите му и подушваше вкочаняването, обхванало крайниците му. Странно, но за миг мъжът погледна умоляващо към Серуей, която само зяпаше, треперееща от ужас.

— Казваш това, за да ме излъжеш — промърмори Наюр. — Да ме примамиш...

Отново стената на неверието му, тъпа и упорита. *Трябва да му се покаже.*

Келхус изтегли меча си и скочи напред. Войнът скилвенди реагира мигновено, макар и по дървения начин на рефлексии,

притъпени от неверие. Парира първия удар с лекота, но отстъпи пред звънящата комбинация, която последва. С всеки удар Келхус виждаше как гневът му се разпалва, чувстваше го как се разбужда и сграбчва крайниците на равинеца. Скоро той контрираше нападенията му със заслепяваща скорост и разтърсваща костите мощ. Келхус бе виждал само веднъж скилвендски деца, които се упражняваха в *багарата*, „пътя на размаха“ — бойната техника на скилвендите. Тогава му се струваше прекалено украсена, изпълнена със съмнителни жестикулации.

Но не и комбинирани със сила. На два пъти бруталните широки удари на Наюр почти го събориха на колене. Келхус отстъпи, симулирайки умора, за да пусне фалшивата миризма на предстоящо убийство. Чуваше как Серуей крещи:

— *Убий го, Келхус! Убий го!*

Варваринът изсумтя и удвои гнева си. Дуниайнът едва отблъсна чудовищен дъжд от удари, преструвайки се на отчаян. Пресегна се, за да стисне дясната китка на Наюр, и го придърпа напред. По някакъв невъзможен начин обаче варваринът успя да вдигне свободната си ръка, сякаш през тази на Келхус. Заби длан в лицето му и Келхус отскочи, изритвайки го два пъти в ребрата. Претърколи се на ръце, а после без усилие застана отново в бойна стойка. Вкуси собствената си кръв. *Как?* Воинът скилвенди се препъна, стиснал ребрата си. Келхус осъзна, че е подценил рефлексите на мъжа, както и толкова други неща у него.

Хвърли меча си настрана и тръгна към противника си. Наюр изрева, скочи и замахна. Келхус загледа как върхът на меча се спуска под блестящата слънчева светлина, срещу каменните тераси и кълбестите облаци. Хвана го в дланите си, както се хваща лицето на любим или муха. Изви го и изтръгна дръжката от ръката на Наюр. После пристъпи напред и го удари в лицето. Докато мъжът залиташе назад, дуниайнът приклепна и го подкоси.

Вместо да се запрепъва назад, за да излезе от обсега му, Наюр се претърколи на крака и скочи към него. Келхус се изви назад, сграбчи налитация скилвенди за полата и врата му, а после го преметна в посоката, от която бе дошъл той самият — по-близо до ръба. Когато Наюр се опита да се изправи, го удари в гърба и го запрати още по-нататък.

Последваха нови удари, докато равнинецът не се превърна повече в подивял звяр, отколкото в мъж, всмуквайки въздух с треперене и размахвайки ръце, оковани в безсмисленост. Дуниайнът го удари силно и той се свлече, удрайки глава в ръба на скалата.

Келхус го вдигна и запрати варварина отвъд ръба, след което го задържа с една ръка увиснал срещу далечната империя. Вятърът развяваше катранената му коса над бездната.

— Давай — изстена Наюр през сополи и слюнка. Краката му се люшкаха над нищото.

Толкова много омраза.

— Но аз казах истината, Наюр. Нуждая се от теб.

Очите на пребития скилвенди се разшириха от ужас. *Пусни ме,* казваше изражението му. *Защото там е покоят.*

И Келхус осъзна, че отново е преценил мъжа погрешно. Мислеше го за неуязвим от травмата на физическото насилие, а той не беше. Дуниайнът го беше пребил както мъж бие жена си или баща — детето си. Това събитие щеше да го тормози вечно, не само със спомени, но и с несъзнателно треперене. Още една деградация, която да хвърли в огъня си.

Келхус го издърпа в безопасност и го остави да падне. Още едно прегрешение.

Серуей коленичи под коня си, разплакана — не защото бе спасил равнинеца, а защото не го беше убил.

— *Иглата сун тамата!* — изплака тя на бащиния си език. — *Иглата сун тамата-а-а!*

Ако ме обичаше.

— Вярваш ли ми? — попита настоятелно той.

Замаяният скилвенди го изгледа вцепенен от шока, сякаш объркан от отсъствието на гнева си. Надигна се на треперещите си крака.

— Млъкни — каза той на Серуей, макар и да не можеше да отмести поглед от Келхус.

Тя продължи да плаче и да вика нещо на дуниайна. Очите на Наюр се отскубнаха от Келхус и се насочиха към наградата му. Той отиде до нея и мълчаливо я зашлеви с отворена длан.

— *Казах млъкни!*

— Вярваш ли ми? — попита отново Келхус.

Серуей скимтеше, мъчейки се да преглътне хлиповете си.

Толкова много мъка.

— Вярвам ти — каза Наюр, за момент неспособен да срещне погледа му. Вместо това гледаше Серуей.

Келхус вече знаеше какъв ще е отговорът му, но имаше огромна разлика между това да знаеш едно признание и да го изискаш.

И все пак, когато Наюр най-накрая го погледна, в очите му гореше познатата ярост, при това с почти сексуална интензивност. Ако досега дуниайнът само подозираше, сега вече го знаеше с абсолютна сигурност: този скилвенди беше луд.

— Вярвам, че *мислиш*, че се нуждаеш от мен, дуниайне. Засега.

— Какво искаш да кажеш? — попита Келхус искрено объркан.

Става все по-непредсказуем.

— Планираш да се присъединиш към тази Свещена война. Да я използваш, за да пътуваш до Шимех.

— Не виждам друг начин.

— Ала при всичките ти приказки за нужда, ти забравяш, че аз съм езичник за инритите — каза Наюр. — Не много по-различен от фанимите, които се надяват да избият.

— Значи вече не си езичник.

— Познал правата вяра? — изсумтя невярващо Наюр.

— Не. Човек, който се е събудил от своя варваризъм. Оцелял от Киют, който е изгубил вяра в обичаите на народа си. Спомни си, че като всички народи, и инритите си мислят, че *те* са избраните, върхът на онова, което значи да си изправен човек. Лъжи, които ги ласкаят, рядко ще събудят подозрение.

Келхус виждаше, че обхватът на знанието му плаши Наюр. Той се бе опитвал да предпази позицията си като го държи в невежество за Трите морета. Дуниайнът следеше движенията, които оживяваха гримасите му, погледите към Серуей... Ала сега имаше по-важни проблеми.

— Нансурите няма да ги е грижа за подобни истории — каза Наюр. — Те ще видят само белезите по ръцете ми.

Източниците на отрицанието му убягваха на Келхус. Нима равнинецът не искаше да намери и убие Моенгхус?

Как може той все още да е мистерия за мен?

Дуниайнът кимна, но по свиващия рамене начин, който както приемаше, така и отхвърляше възражения.

— Серуей казва, че народите от всичките Три морета се струпват в империята. Ще се присъединим към тях и ще избягваме нансурите.

— Може би... — каза Наюр бавно. — Ако успеем да стигнем до Момемн, без да ни разкрийт. — Но после поклати глава. — Не. Скилвендите не бродят така. Дори само видът ми ще провокира твърде много въпроси, прекалено много гняв. Нямах представа колко точно ни мразят, дуниайне.

Отчаянието му не можеше да се сбърка. Келхус осъзна, че някаква част от Наюр се е отказала от надеждата да открие Моенгхус. Как беше пропуснал това?

Но по-важният въпрос беше дали думите на този скилвенди бяха истина. Наистина ли беше невъзможно да се прекоси империята с него? Ако да, трябваше да...

Не. Всичко зависеше от това да доминира обстоятелствата. Той нямаше да се присъедини към Свещената война, а да я обхване, да я използва като свой инструмент. Ала както с всяко ново оръжие, се нуждаеше от инструкции, обучение. И шансът да намери друг с такъв опит и прозорливост като Наюр урс Скийота, беше нищожен. *Наричат го най-свиреп сред всички мъже.*

Ако този скилвенди знаеше твърде много, то Келхус не знаеше достатъчно — поне все още. Каквито и опасности да ги чакаха при прекосяването на империята, рискът си струваше. Ако трудностите се окажеха непреодолими, щеше да преосмисли приоритетите си.

— Когато попитат — отвърна Келхус, — катастрофата при Киют ще бъде твоето обяснение. Онези малцина утемоти, преживели Икурей Конфас, са били надвити от съседите си. Ти си последният от своето племе. Обезправен воин, отхвърлен от родните земи от злощастие и мъка.

— А ти какъв ще си, дуниайне?

Келхус бе прекарал много часове, борейки се с този въпрос.

— Аз ще съм твоята причина да се присъединиш към Свещената война. Аз ще съм принц, когото си срещнал, докато съм пътувал на юг през твоите изгубени земи. Принц, сънувал Шимех на другия край на света. Хората от Трите морета не знаят нищо за Атритау, освен че е

преживял митичния им Апокалипсис. Ние ще дойдем при тях от тъмнината, скилвенди. Ще бъдем такива, каквито кажем, че сме.

— Принц... — повтори със съмнение Наюр. — Откъде?

— Принц от Атритау, когото си срещнал по пътя си из северната пустош.

Въпреки че равнинецът вече разбираше и дори оценяваше пътя, положен за него от Келхус, съмненията още бушуваха в него. Колко щеше да понесе Наюр, за да види отмъстена смъртта на баща си?

Вождът на утемотите избърса с голата си ръка устата и носа си. Изплю кръв.

— Принц на нищо — каза накрая.

* * *

На утринната светлина Келхус гледаше как едрият скилвенди язди до кола. Високо на него беше забит череп, все още покрит с кожа и кичур тъмна, гъста коса. Скилвендска коса. Малко по-надалеч от всяка страна на пътя се издигаха още колове — други скилвендски глави, покриващи разстоянието, разчетено от математиците на Конфас. Толкова много мили, толкова много глави.

Келхус се обърна на седлото си към Серуей, която го гледаше преценяващо.

— Те ще го убият, ако ни намерят — каза тя. — Не го ли разбира?

Тонът ѝ мълвеше: „*Нямаме нужда от него, обич моя. Можеш да го убиеш.*“ Келхус виждаше сцените, които тя разиграва зад очите си. Истериичният вик, който бе изработила през изминалите дни, готов да полети при първата им среща с нансурски войници.

— Не бива да ни предаваш, Серуей — отвърна сурово Келхус, като нимбрикански баща на дъщеря си.

Красивото лице се отпусна в шок.

— Никога не бих предала *теб*, Келхус — изпелтечи тя. — Трябва да знаеш, че...

— Зная, че се чудиш какво ме обвързва с този скилвенди, Серуей. Но не ти е писано да разбереш. Знай само, че ако го предадеш, предаваш и мен.

— Келхус, аз...

Шокът се трансформира в болка, в сълзи.

— Трябва да го *изтърпиш*, Серуей.

Момичето извърна лице от ужасните му очи и започна да плаче.

— Заради *теб*? — изсъска тя с горчивина.

— Аз съм само обещанието.

— Обещание? — извика тя. — *Чие* обещание?

Ала Наюр се бе върнал, яздейки около тях, за да стигне до малката им група коне. Усмихна се сухо, когато забеляза, че Серуей плаче.

— Запази този момент в сърцето си, жено — каза той на шеик. — Защото това ще е единственото ти мерило за този човек.

Смехът му беше груб.

Той се приведе над понито си и започна да рови сред дисагите. Извади зацапана вълнена риза и се съблече до кръста. Дрехата не можеше да прикрие бруталното му наследство, но поне скриваше белезите. Нансурите не биха се зарадвали на подобни летописи.

Равнинецът посочи към тънката редица колове. Те следваха формата на земята, някои приведени, други изправени, спускайки се в хоризонта и водещи далеч от Хетанта. Мрачният им товар гледаше встрани от пътешествениците, към далечното море. Безкрайното внимание на мъртвите.

— Това е пътят към Момемн — каза той и се изплю в отъпканата трева.

ЧЕТИРИНАЙСЕТА ГЛАВА КИРАНЕЙСКАТА РАВНИНА

Някои казват, че хората постоянно воюват с обстоятелствата, но аз казвам, че те неспирно бягат. Защото какво са творенията им, ако не временно убежище, скривалище, което скоро ще бъде открито от нова катастрофа? Животът е безкрайно бягство от ловеца, който наричаме свят.

Екианус VIII,
„Афоризми“

ПРОЛЕТТА НА 4111 ГОДИНА НА БИВНИКА, НАНСУРСКАТА ИМПЕРИЯ

Чуруликането на самотна горска чучулига, като ария на силния вятър, шумолящ в короните на дърветата. „Следобед, помисли си тя. Птиците винаги дремят следобед.“

Очите на Серуей трепнаха и се отвориха. За пръв път от много дълго време насам се чувстваше в покой.

Под бузата ѝ, гърдите на Келхус се надигаха и спускаха в ритъма на съня му. Тя и преди се бе опитвала да легне при него на собствената му черга, но той винаги я отблъскваше — за да не дразни онзи проклет скилвенди, смяташе Серуей. Ала тази сутрин, след тъмна нощ на пътуване, най-накрая отстъпи. И сега тя се наслаждаваше на твърдината на силното му тяло до нейното, съненото усещане за убежище, което обвилата я ръка създаваше. *Келхус, знаеш ли колко силно те обичам?*

Тя никога не бе познавала подобен мъж. Мъж, който я *разбираше* и все пак я обичаше.

За един разсеян момент очите ѝ последваха контурите на покрива от огромни върбови клони, под който спяха. Те се пресягаха от дълбините на други клони, разделяха се като женски крака, а после

отново се събираха, прокарайки си усукан път към обширните поли от листа, които се люлееха под вятъра, понесъл слънцето. Тя усещаше душата на великото дърво — мрачна, тъжна и безпределно мъдра, вкоренен свидетел на безброй слънца.

Серуей чу плясък на вода.

Гол до кръста, варваринът бе коленичил на брега на реката и използваше лявата си длан, за да загребва вода и внимателно да прочисти раната на предмишницата си. Тя го следеше с премрежен от миглите ѝ поглед, докато се преструваше, че спи. По широкия му гръб се преплитаха белези — втори летопис, който съвпаднаше с тези по ръцете му.

Сякаш осъзнала бдителността ѝ, гората притихна, а тишината ѝ беше оцветена от суровото величие на дърветата. Дори самотната птица замлъкна, предавайки се на звуците, предизвикани от къпането на Наюр.

Може би за пръв път Серуей не изпита страх от побъркания скилвенди. В съзнанието ѝ той изглеждаше самотен, дори нежен. Варваринът сведе глава към водата и започна да мие дългата си черна коса. Мъгливата повърхност на реката бавно се низеше пред него, носейки клечки и листа. Близко до далечния бряг тя мерна вълничките от водни буболечки, които подскачаха по блестящия гръб на водата.

Тогава видя момчето от другата страна.

В началото зърна само лицето му, полускрито от провисналия от дърветата мъх. После забеляза тънки крайници, неподвижни като скриващите ги клони.

„Имаш ли си майка?“, запита се тя, но после осъзна, че той гледа към голия скилвенди и изпита внезапен ужас.

Махни се! Бягай!

— Равнинецо — каза меко Келхус.

Наюр се обърна към него, стреснат.

— *Тис'афаро то грингут'т'яга* — каза мъжът под нея и Серуей усети как той кимва, докосвайки леко и нейната глава.

Равнинецът проследи погледа му и се взря в сенките на отсрещния бряг. За един неподвижен миг момчето отвърна на погледа му.

— Ела тук, дете — каза Наюр над притихналата вода. — Искам да ти покажа нещо.

Детето се поколеба, едновременно предпазливо и любопитно.
Не! Трябва да бягаш... Бягай!

— Ела — каза Наюр, вдигна ръка и направи жест с пръсти. — В безопасност си.

Момчето се изправи иззад прикритието на падналите клони, напрегнато, несигурно...

— Бягай! — извика Серуей.

Момчето скочи в гората, между бялото слънце и дълбоката зелена сянка.

— Шибана пачавра! — изръмжа Наюр.

Той се хвърли през водата с изваден нож. В същия миг Келхус също изчезна, претъркулвайки се на краката си, за да изтича след равнинеца.

— Келхус! — извика тя, докато го гледаше как изчезва сред далечните клони. — Не му позволявай да го убие!

Но после я порази внезапен ужас, който отне дъха ѝ — непреодолима сигурност, че Келхус *също* възнамерява да нарани детето.

Трябва да го изтърпиш, Серуей.

Тялото ѝ все още бе изморено, докато се препъваше на крака, за да скочи на свой ред в тъмната вода. Голите ѝ крака се хлъзгаха по камъните, но тя се метна напред, падайки точно пред другия бряг. После се изправи, напоена в студена вода, и се затича през чакъла и храсталаците в нашарения от слънцето здрач.

Тичаше като подивяла, тъпчеше сухи листа, прескачаше папрати и паднали клони, следваше бързите им сенки все по-навътре през стената от тъмни дървета. Краката ѝ бяха безтегловни, дробовете ѝ — бездънни. Тя беше само дъх и скоклива скорост — нищо повече.

— *Бас'турури!* — проехтя нечий глас от дълбините на гората.
— *Бас'турури!*

Равнинецът викаше на Келхус. Но откъде?

Тя спря при дънера на млад ясен. Огледа се наоколо, чу далечния пукот на човек, тичащ през гъсталаци, но не видя нищо. За пръв път от седмици насам беше сама.

Ако хванеха момчето, те щяха да го убият, Серуей знаеше това, за да му попречат да каже на някого какво е видял. Пътуваха през имперската територия тайно, бегълци заради белезите, нашарили

ръцете на онзи проклет скилвенди. Но изведнъж си даде сметка, че *тя* не е бегълка. Империята бе нейната земя — или поне земята, на която я беше продал баща ѝ...

У дома съм. Няма нужда да го търпя.

Отблъсна се от дънера и с празни очи и болка в сърцето започна да върви встрани от досегашния си път. Продължи да се движи известно време, докато изведнъж чу далечни викове през постоянното шумолене на листата и вятъра. *У дома съм*, мислеше си от време на време. Но после се появяваха мислите за Келхус, странно белязани от видения на скилвендската бруталност. Очите на Келхус, докато говореше, в които се четеше загриженост или потисната усмивка. Тръпката от ръката му, обвила нейната, сякаш тази скромна близост дава невъзможно обещание. И нещата, които ѝ казваше, думите, които звънтяха в самата ѝ същност и превръщаха мизерния ѝ живот в портрет на зашеметяваща красота.

Келхус ме обича. Той е първият, който ме обича.

После, с трепереца ръка, Серуей докосна корема си през напоената рокля.

Започна да трепери. Другите — жените, които мунуятите бяха отвлекли — сигурно вече бяха мъртви. Тя нямаше да скърби за тях. Малка и злобна частица от нея дори ликуваше при смъртта на гаунумските жени, онези, които бяха удушили бебето ѝ — синьото ѝ бебе. Но където и да идеше из империята, тя знаеше, че ще намери още гаунумски жени.

Серуей винаги бе осъзнавала красотата си и известно време, докато още живееше сред нимбриканските си родственици, я мислеше за велик дар от боговете — уверение, че бъдещият ѝ съпруг ще е мъж с много добитък. Ала тук, в Нансуриума, тя ѝ гарантираше само живот на добре пазена конкубинка, презирана от жените на някой патридомос и обречена да ражда сини бебета.

Стомахът ѝ беше плосък, но тя го усещаше. Усещаше бебето.

Умът ѝ се изпълни с образи на настървената ярост на омразния скилвенди; и все пак тя си помисли: *Детето на Келхус. Нашето бебе.*

Обърна се и започна да следва стъпките си обратно.

След известно време Серуей осъзна, че се е изгубила, и отново се ужаси. Погледна към свирепата белота на слънцето през покрива от

схлупени клони и далечни листа, опитвайки се да намери север. Но не можеше да си спомни от коя посока бе дошла първоначално.

Къде си?, помисли си, твърде изплашена, за да извика.

Келхус... Намери ме, моля те.

Внезапно под короните на дърветата проехтя писък. Момчето? Бяха ли намерили момчето? Ала тя осъзна, че това не е възможно: викът принадлежеше на възрастен мъж.

Какво става?

Тропотът на копита откъм лекия склон вдясно от нея ѝ даде смелост.

Той идва! Когато е осъзнал, че съм се изгубила, е взел конете, за да може...

Но когато двамата конници преваляха склона, кожата ѝ потръпна от страх. Те се спуснаха в галоп, разритвайки листа и клони, а после, удивени от появяването ѝ, спряха конете си, които се подчиниха с нежелание.

Тя незабавно ги позна по бронята и отличителните им знаци: обикновени офицери от кидрухилите — елитната конница на имперската армия. Двама от синовете на Гаунум принадлежаха към това формирование.

По-младият и красив мъж изглеждаше почти толкова изплашен, колкото ѝ тя; той направи знака на старите жени срещу призраци над гривата на коня си. Ала по-възрастният се ухили като злобен пияница. Един извит белег прекосяваше челото му около дълбока вдлъбнатина, а после се спускаше по лявата му буза.

Кидрухилите тук? Означава ли това, че двамата са мъртви? В ума си видя малкото момче, гледащо иззад черните клони. Дали е оживял? Дали е предупредил...? Моя ли е вината?

Тази мисъл я парализира по-силно от всякакъв страх. Тя изсъска от ужас, а брадичката ѝ се вдигна по своя воля, сякаш да оголи гърло пред прибраните им в ножниците оръжия. Сълзи закапаха по бузите ѝ. *Бягай!*, помисли отчаяно, но не можеше да помръдне.

— Тя е с тях — каза белязаният, който все още се бореше с разпенения си кон.

— Кой знае? — отвърна нервно другият.

— С тях е. Прасковки като тази не бродят сами из горите. Не е наша и със сигурност не е някоя козарска щерка. Виж я само!

Ала другият я зяпаше заплнено през цялото време. Голите й крака, издутите й под роклята гърди, но най-вече лицето й, сякаш се боеше, че то ще изчезне, ако отмести поглед.

— Нямаме време — каза той неубедително.

— Майната му — изплю първият. — Винаги имаме време да боднем нещо такова.

Той слезе със странна еlegantност, загледан в другаря си, сякаш го предизвиква да изиграе някой злобен номер. *Просто ме последвай*, казваха очите му, *и ще видиш*.

Изплашен от нещо необяснимо, по-младият последва грубия си спътник. Той все така зяпаше Серуей, а очите му бяха едновременно срамежливи и жестоки.

И двамата разкопчаваха кожените си, покрити с желязо поли, като онзи с белега се приближи към нея, докато по-младият остана назад при конете. Той вече придърпваше отчаяно еректиралия си член.

— Може би аз само ще *гледам*, тогава... — каза той със странен глас.

Те са мъртви, помисли тя. *Аз ги убих*.

— Само гледай къде пръскаш — каза другият със смях, а очите му бяха гладни и без никакво чувство за хумор.

Ти заслужаваш това.

По-възрастният мъж извади кинжала си с разсеяна пестеливост, стисна вълнената й рокля и я разреза от врата до корема. Избягвайки очите й, той използва върха на острието, за да отмести плата, разкривайки дясната й гърда.

— Олеле — каза той и издиша тежко. Вонеше на лук, развалени зъби и горчиво вино. Най-накрая срещна ужасения й поглед. Вдигна ръка към бузата й. Нокътят на палеца му беше ударен и лилав.

— Оставете ме на мира — прошепна тя, с пресекнал от смъдящите очи и треперещите устни глас. Безпомощната настоятелност на дете, измъчвано от други деца.

— Шшшт — каза той меко. После нежно я накара да падне на колене.

— Не бъди зъл към мен — промърмори тя през сълзи.

— Никога — каза той с тънък глас, сякаш изпълнен със страхопочитание.

Със скърцане на кожа, войникът падна на коляно и заби кинжала си в земята. Дишаше тежко.

— Мили Седжен — изсъска. Изглеждаше ужасен.

Тя се отдръпна от треперещата ръка, която той плъзна под гърдата ѝ. Първите хлипове започнаха.

Моля те-моля те-моля те-моля те...

Един от конете изхриптя. Последва звук, като брадва, удряща навлажнено дърво. Тя насочи поглед към по-младия конник и видя главата му да се люшка от тънка ивица кожа, а от падащото му тяло да блика кръв. После видя и огромния скилвенди, чиито гърди се надигаха и спускаха учестено, с крайници, лъщящи от пот.

Белязаният извика и се запрепъва, за да се изправи, след което извади меча си. Ала равнинецът изглежда не се тревожеше от него. Вместо това убийственият му поглед се насочи към нея.

— Псето нарани ли те? — по-скоро излая, отколкото попита той.

Серуей поклати глава, докато вцепенено оправяше дрехите си. Забеляза дръжката на ножа, забита в струпаните по земята листа.

— Чуй ме, варварино — каза бързо кидрухилът. Острието на меча му издаваше, че трепери. — Нямах представа, че е *твоя...* Никаква.

Наюр го изгледа с ледените си очи, а в разположението на квадратната му челюст се наблюдаваше странен хумор. Той се изплю върху трупа на другаря му и се ухили хищно.

Офицерът се отдръпна от Серуей, сякаш за да се разграничи от престъплението си.

— Х-хайде, *приятелю*. Хмм? В-взemi конете. Всичко е т-твое...

На Серуей ѝ се стори, че се е *възнесла* на краката си, че е полетяла до белязания мъж и че ножът просто се е озовал във врата му. Истеричният му замах назад я събори обратно на земята.

Тя го гледаше как пада на колене, как безпомощните му ръце се опитват да спрат кръвта, бликаща от врата му. Той протегна ръка назад, сякаш да спре падането си, но се преметна — гърбът и хълбоците му се повдигнаха от земята, докато риташе с единия си крак. Обърна се към нея, бълвайки кръв, а очите му бяха кръгли и блестящи. Умоляващи...

— Гг... гг...

Равнинецът коленичи над него и небрежно извади ножа от врата му. После се изправи, очевидно без да забелязва пръскащата кръв — като последните струйки от пикнята на малко момченце, помисли си тя разсеяно — първо по стомаха и кръста му, а после по потъмнелите му от слънцето колене и пищяли. През краката на воина тя виждаше, че умирацията все още я гледа, а очите му стават стъклени от летаргичната паника.

Наюр надвисна над нея. Широки рамене и тесни бедра. Дълги, издялани от камък ръце, прошарени с белези и вени. Вълча кожа, висяща между потните му хълбоци. За момент ужасът и омразата я напуснаха. Той я бе спасил от унижение, а може би дори от смърт.

Ала споменът за бруталността му не можеше да бъде усмирен. Дивото величие на фигурата му се превърна в нещо опостояло, постоянно умопомрачено.

И той нямаше да я остави да забрави.

Впивайки лявата си ръка в гърлото ѝ, той я изправи давица се над земята и я блъсна в едно дърво. В дясната ръка стискаше ножа и го вдигна заплашително пред лицето ѝ. Задържа го неподвижно достатъчно дълго, за да мерне тя отражението си, изкривено в окървавеното му острие. После притисна върха му до слепоочието ѝ. Още беше топло. Тя потрепери от убождането и усети кръвта да капе в ухото ѝ.

Наюр я гледаше с напрежение, което я накара да захлипа. Очите му! Бяло-синьо наред бяло, студени е абсолютната липса на милост, ярки с древната омраза на неговия народ...

— М-моля те... Не ме убивай, моля те-е-е!

— Онова псе, което предупреди, едва не ни струва живота, пачавро — изръмжа той. Направи нещо такова отново и *ще* те убия. Опитай се да избягаш отново и ти обещавам, че ще избия света, за да те намеря!

Никога повече! Никога... обещавам. Ще те изтърпя! Ще го направя!

Той я пусна и сграбчи дясната ѝ ръка. За момент тя примижа и изхлипа, очаквайки удар. Когато такъв не дойде, Серуей заплака с глас, давейки се, докато с треперене си поемаше въздух. Самата гора, копията от слънчева светлина през разклонените корони, дърветата като храмови колони, ехтяха от гнева му. *Обещавам.*

Наюр се обърна към белязания мъж, който още се гърчеше бавно на земята.

— Ти го уби — каза той с тежък акцент. — Разбираш ли това?

— Д-да — каза тя глухо, опитвайки се да се успокои.

Боже, сега какво!

Той прокара с ножа си тънка линия през предмишницата ѝ. Болката беше остра и бърза, но тя прехапа устни, вместо да извика.

— *Свазонд* — каза варваринът с груба скилвендска интонация. — Мъжът, когото уби, напусна света, Серуей. Сега той съществува само тук — белег върху ръката ти. Това е следата на неговата *липса*, на всички начини, по които душата му няма да се движи, на всички дела, които той няма да извърши. Следа на тежестта, която сега носиш.

Той размаза раната с длан, а после стисна ръката ѝ.

— Не разбирам — изхленчи Серуей, почти толкова объркана, колкото беше и ужасена.

Защо правеше това? Нима така я наказваше? Защо я бе нарекъл *по име*?

Трябва да го изтърпиш...

— Ти си *моята* награда, Серуей. Моето племе.

Когато намериха Келхус при лагера, Серуей скочи от коня на белязания войник, който се дърпаше да прекоси реката, и прегazi водите към него. А после се озова в обятията му и го притисна ревностно.

Силни пръсти се плъзнаха през косата ѝ. Чукът на сърцето му тътнеше в ушите ѝ. Той миришеше на изсушени от слънцето листа и корава почва. През сълзи чу думите му:

— Тихо, дете. Сега си в безопасност. В безопасност с мен.

Толкова подобен на бащиния ѝ глас!

Равнинецът накара коня си да прекоси реката, водейки и нейния след себе си. Изсумтя шумно, когато ги приближи.

Серуей не каза нищо, но го изгледа с омраза. Келхус беше тук. Сега отново беше безопасно да мрази Наюр.

— *Бренг'ато гингис, кутмулта тос фуира* — каза Келхус. Макар и да не разбираше скилвендски, тя бе сигурна, че казва: „Тя вече не е твоя, така че я остави на мира.“

Наюр просто се засмя и отвърна на шеик:

— Нямаме време за това. Кидрухилските патрули обикновено наброяват над петдесет войници. Ние убихме само около дузина.

Келхус леко избута Серуей настрана и задържа раменете ѝ в ръце. Тя чак сега забеляза дъгите от кръв, прошарващи туниката и брадата му.

— Той е прав, Серуей. В огромна опасност сме. Сега те ще ни търсят.

Тя кимна, а в очите ѝ се появиха още сълзи.

— Вината е изцяло моя, Келхус! — изсъска тя. — Толкова много съжалявам... Но той беше само *дете*. Не можех да го оставя да умре!

Наюр изсумтя отново.

— Псето не предупреди никого, момиче. Кое обикновено момче може да избяга от *дунай*?

Ужасът я порази като мълния.

— Какво иска да каже? — попита тя Келхус, но сега в собствените му очи се появяваха сълзи. *Не!* В ума си тя видя момченцето, с проснати в странна поза ръце и крака, някъде дълбоко в гората, загледано с празни очи, които търсеха небето. *Аз направих това...* Още една липса, където трябваше да се движи душа. Какви ли дела щеше да извърши безименното момче? Какъв ли герой можеше да стане?

Келхус извърна поглед от нея, поразен от мъката ѝ. Сякаш намирайки утеха в неотложността, той започна да навива чергата си под голямата върба. Спря се и без да я поглежда, каза с болезнен глас:

— Трябва да забравиш това, Серуей. Нямаме време.

Срам, сякаш вътрешностите ѝ се бяха превърнали в студена вода.

Аз го насилих да извърши това престъпление, помисли си тя, загледана в Келхус, докато той трупаше принадлежностите им върху седлото си. Ръката ѝ отново пропълзя към корема. *Първият ми грях срещу твоя баща.*

— Кидрухилските коне — каза Наюр. — Първо ще уморим тях.

* * *

Първите няколко дни успяваха да избегнат преследвачите си с относителна лекота, разчитайки на вековните гори, които покриваха

като одеяло притоците на река Фаюс, и на стратегическата проницателност на Наюр, която да ги пази. Въпреки това бягството струваше скъпо на Серуей. Ден и нощ на гърба на кон, по стръмни пътеки или галопирайки по каменисти склонове, прекосяването на безбройните притоци на Фаюс — всичко това беше повече, отколкото можеше да понесе. Докато се спусне първата нощ, тя се люлееше на гърба на коня си, борейки се едновременно с изтръпналите си крака и с очи, които отказваха да останат отворени, докато Наюр и Келхус вървяха пешком. Двамата изглеждаха неуморими и тя се укоряваше, че е толкова слаба.

Към края на втория ден варваринът им позволи да направят лагер, предполагайки, че каквито и преследвачи да са имали, са им избягали. Две неща, според думите му, бяха в тяхна полза: фактът, че пътуват на изток, докато всеки скилвендски отряд със сигурност би се оттеглил към Хетанта след среща с кидрухилите, и това, че двамата с Келхус бяха успели да убият толкова много войници след колосално лошия късмет, който ги бе срещнал с тях, докато гонеха момчето. Серуей бе твърде изтощена, за да спомене онзи, когото сама бе убила, затова само почеса съсирената кръв по ръката си, изненадана от чувството на гордост, което пламтеше в нея.

— Кидрухилите са арогантни глупаци — продължи Наюр. — Единадесет мъртви ще ги убедят, че отрядът ни е огромен. Това означава, че ще бъдат предпазливи в преследването си и ще повикат подкрепления. Кое то пък означава, че ако намерят източната ни следа, ще си мислят, че това е измама и ще я последват на запад към планините с надеждата да намерят основната ни сила.

Тази нощ ядоха сурова риба, която той улови със заострен кол в близкия поток, и въпреки омразата си, Серуей откри, че се възхищава на сродството между този скилвенди и дивата природа. За него това изглежда бе място на безброй следи и малки задачи. Можеше да предположи приближаваща промяна в терена по вида и песента на определени птици, и облекчаваше напрежението на конете им като ги хранеше с каша от плесен, изчегъртана от мъха. Тя осъзна, че у него има много повече неща от насилие и убийства.

Докато Серуей се възхищаваше на способността си да яде храна, която би я накарала да повърне в предишния ѝ живот, Наюр им разказа случки от множеството си набези в империята. Западните провинции

на Нансуриума, казваше той, им предоставяли единствената надежда да отхвърлят преследвачите: те били отдавна изоставени заради набезите на неговия народ. Опасността щяла да е много по-голяма, когато навлязат в обширните местности от култивирана равнина в долната част на Фаюс.

И не за първи път Серуей се зачуди защо тези мъже рискуваха с подобно пътешествие.

Продължиха пътя си призори с намерението да не спират за през нощта. Рано сутринта Наюр уби млада сърна и Серуей прие това за добра поличба, макар и перспективата да яде сурово месо да не ѝ се нравеше много. Усещаше постоянен глад, но спря да говори за това, защото равнинецът се мръщеше. По средата на деня обаче, Келхус изравни коня си с нейния и каза:

— Пак си гладна, нали, Серуей?

— Как разбираш тези неща? — попита тя. Никога не спираше да изтръпва от удивление, когато Келхус разгадаваше мислите ѝ, и онази част от нея, която го почиташе и обожаваше, само набираше сила.

— Колко време е минало вече, Серуей?

— Колко време от какво? — попита тя, внезапно изплашена.

— Откакто си с дете.

Но детето е твое, Келхус! Твое!

— Но ние не сме били заедно — каза той нежно.

Серуей внезапно се почувства обърквана, несигурна какво иска да каже и още по-несигурна дали бе изговорила думите, или само ги беше помислила. *Разбира се*, че бяха правила любов. Тя носеше дете, нали? Кой друг би могъл да бъде бащата?

Сълзи се появиха в очите ѝ. *Келхус... Да ме нараниш ли се опитваш?*

— Не, не — отвърна той. — Извинявай, мила Серуей. Скоро ще спрем, за да ядем.

Тя гледаше широкия му гръб, докато той яздеше, за да настигне Наюр. Беше свикнала да гледа кратките им разговори и извличаше дребнаво задоволство от миговете на колебание и дори болка, които напукваха обрulenото изражение на варварина.

Ала този път изпита подтик да гледа Келхус, да следи как слънцето блести в русата му коса, да изучава великолепната извивка на устните му и светлината на всезнаещите му очи. И той ѝ се струваше

почти болезнено красив, като нещо твърде ярко за студени реки, гола скала и сбръчкани дървета. Изглеждаше...

Дъхът ѝ секна. За миг се изплаши, че ще припадне. *Аз не говорех, а ето, че той все пак знаеше.*

„Аз съм обещанието“, ѝ беше казал Келхус в началото на дългия път от скилвендски черепи.

Нашето обещание, прошепна тя на детето в себе си. *Нашия Бог.*

Но възможно ли беше? Серуей бе чувала безброй истории за богове, преобразени в хора, които се срещали с човеците в дните на Бивника. Това беше свещено писание. Беше истина! Невъзможно обаче беше един Бог да броди по света *сега*, един Бог да се влюби в нея, в Серуей, дъщерята, продадена на дома Гаунум. Ала може би именно това бе *значението* на красотата ѝ, причината да страда от плътските щения на мъж след мъж. Тя беше нещо твърде красиво за този свят, нещо, което чакаше пристигането на годеник. Анасуримбор Келхус.

Серуей се усмихна и по бузите ѝ покапаха сълзи на радост и екстаз. Сега го виждаше такъв, какъвто беше в действителност — сияещ с извънземна светлина, с ореоли като златни дискове, блестящи около ръцете му. Вече го виждаше!

По-късно, докато дъвчеха сурово месо във ветровита горичка от тополи, той се обърна към нея на родния ѝ нимбрикански език и каза:

— Сега разбираш.

Тя се усмихна, но не се изненада, че той знае бащиния ѝ език. Много пъти я бе молил да му говори на него — не за да го научи, както вече разбираше, а за да слуша тайния ѝ глас, онзи, който скилвендският гняв не можеше да достигне.

— Да... разбирам. Аз ще бъда твоя жена.

Тя примигна, за да прогони сълзите от очите си.

Той се усмихна с божествено състрадание и нежно я погали по бузата.

— Скоро, Серуей. Много скоро.

Този следобед прекосиха широка долина и докато се изкачваха по отсрещния ѝ склон, мярнаха за пръв път преследвачите си. В началото тя не можа да види нищо друго, освен килима от озарени от слънцето дървета в далечното каменно дефиле. После забеляза сенките на коне долу, тънките им крака, прорязващи мрака, с ездачи, приведени, за да избегнат невидими клони. Внезапно един от тях се

появи на ръба и слънцето се отрази в шлема и бронята му със заслепяваща бяла светлина. Серуей потъна в сенките.

— Изглеждат объркани — каза тя.

— Изгубиха следата ни по каменистата почва — отвърна Наюр мрачно. — Сега търсят пътя, по който сме слезли.

След това той ги накара да ускорят ход. Следвани от товарните си коне, те галопираха през гората, водени от опитния скилвенди надолу по склоновете, докато не се озоваха до плитък поток, чието дъно бе покрито с дребен чакъл. Там смениха посоката си, яздейки надолу по течението, като газеха по калните брегове, а от време на време влизаха и в самата вода, докато потокът не се вля в много по-голяма река. Въздухът започваше да се захлажда и сивите вечерни сенки почти бяха погълнали откритите пространства.

На няколко пъти Серуей си помисли, че чува кидрухилите да викат през гората зад тях, ала постоянният звук на течаща вода ѝ пречеше да е сигурна. И все пак изпитваше странна липса на страх. Макар и екстазът, в който беше през по-голямата част от деня, да се бе стопил, усещането за неизбежност оставаше. Келхус яздеше до нея и успокоителните му очи не пропускаха да се спрат на нея, когато сърцето ѝ изпиташе съмнения.

Няма от какво да се боиш, мислеше си тя. Баща ти язди с нас.

— Тези гори — каза Наюр, издигайки глас над шума на реката — продължават още известно време, преди да оредеят до пасища. Ще яздим колкото можем в мрака, без да рискуваме конете или вратовете си. Тези мъже, които ни следват сега, не са като другите. Решителни са. Живеят в ловуване и битки с моя народ из тези гори. Няма да спрат, докато не ни догонят. Но веднъж щом излезем от гората, предимството ни ще бъде в допълнителните коне. Ще ги яздим, докато умрат. Единствената ни надежда е да ги надбягаме по Фаюс, да се движим преди слуха за пристигането ни и да достигнем Свещената война.

Те яздиха край реката след него, докато лунната светлина не я превърна в лента от живак, която се точеше през синкавия камък и схлупената тъмнина на заобикалящата ги гора. След известно време луната се снижи и конете започнаха да се препъват и да се дърпат от пътеката. Наюр изруга и нареди да спрат. Без да продума, той започна да сваля багажа им от гърба на животните и да го хвърля в реката.

Твърде изморена, за да говори, Серуей слезе от седлото, протегна се, за да прогони зимния хлад, и се загледа в Гвоздея на Небесата, проблясващ сред облаци от по-бледи звезди. Обърна се към пътя, по който бяха дошли, и очите ѝ се приковаха към един по-различен блясък — водниста ивица светлини, която бавно лазеше покрай реката.

— Келхус? — каза тя, с прегракнал от мълчанието глас.

— Вече ги видях — отвърна Наюр и метна седлото си надалеч в бързата вода. — Предимството на преследвача: факли нощем.

Серуей осъзна, че в тона му има нещо различно — лекота, която не бе усещала преди. Лекотата на професионалист в свои води.

— Скъсили са разстоянието — отбеляза Келхус. — Движат се твърде бързо, за да са уловили следата ни. Просто следват реката. Може би можем да използваме това в наша полза.

— Нямах опит с тези неща, дуниайне.

— Трябва да го слушаш — каза Серуей, по-разгорещено, отколкото възнамеряваше.

Наюр се обърна към нея и макар изражението му да не можеше да се различи в тъмнината, тя усещаше гнева му. Скилвендите не търпяха опърничави жени.

— Единственият начин, по който можем да използваме това в наша полза — отвърна той с едва сдържана ярост, — е да се забием в гората. Те ще продължат напред и вероятно ще изгубят изцяло следата ни, но до изгрев-слънце ще осъзнаят грешката си. Ще се видят принудени да се върнат по пътя си — но не всички. Знаят, че сме се насочили на изток, така че ще знаят, че са пред нас. Ще пратят вест за идването ни и ще бъдем обречени. Единствената ни надежда е да ги изпреварим, разбираш ли?

— Тя разбира, равнинец — отвърна Келхус.

Продължиха пешком като водеха конете със себе си. Сега Келхус беше начело и без грешка откриваше най-подходящите места за стъпване, така че от време на време Серуей почти тичаше. На няколко пъти падна, спънала се в нещо невидимо, но винаги успяваше да се изправи, преди Наюр да я сгълчи. Постоянно не ѝ достигаше въздух, дробовете ѝ пламтяха, а единият ѝ хълбок я болеше. Беше натъртена, издрана и толкова изтощена, че краката ѝ почваха да се огъват в мига, в който застанеше неподвижна. Но никой не спомена и дума за спиране, докато редицата факли блещукаше в далечината.

Накрая реката изви, спускайки се над серия каменни тераси. Под звездната светлина Серуей видя огромно количество вода пред тях.

— Река Фаюс — каза Наюр. — Много скоро ще яздим, Серуей.

Вместо да следват притока до Фаюс, те завиха надясно и се гмурнаха в чернотата на гората.

За известно време момичето не виждаше почти нищо и имаше чувството, че следва керван от звуци през кошмарен тунел от мрак, блъскана от тъмнината. Пукащи клони. Сумтящи коне. Периодичният тропот на копита. Но малко по малко здрачът започна да изрязва детайли от чернотата: тънки стволоче, мъх, мозайка от листа по земята. Тя осъзна, че Наюр е познал. Гората наистина оредяваше.

Когато зората започна да изсветлява източния хоризонт, той нареди почивка. Стиснат от корените на обърнато дърво, огромен земен диск се издигаше над него.

— Сега ще яздим — каза неуморимият скилвенди. — Ще яздим здраво.

Най-накрая не се налагаше да върви, но облекчението ѝ бе краткотрайно. Те се понесоха през гъсталака с Наюр отпред и Келхус в тила. С изтъняването на гората мрежестата плетеница от клони се запуска, докато на Серуей не започна да ѝ се струва, че се движат право през нея, шибани от безброй клони. Сред силния тропот на копита тя чуваше надигащата се песен на утринни птици.

Пробиха тягостния гъсталак и се спуснаха в галоп по пасищата. Серуей извика и се засмя с глас, ободрена от внезапното втурване из открита земя. Хладният въздух вкочани ужиленото ѝ от клонките лице и среса косата ѝ на вълнисти ивици. Пред тях на хоризонта се издигаше червеният диск на слънцето, прорязващ моравата далечина с оранжево и пурпурно.

Пасищата малко по малко отстъпиха на обработваема земя, докато далечината не се покри от полета с млада пшеница, ечемик и просо. Тримата подминаха малки селца и обширни плантации, принадлежащи на домовете от Конгрегацията. Като конкубинка, принадлежаща на дома Гаунум, Серуей често бе пращана в подобни вили и докато гледаше оживените сгради, покривите, покрити с червена глина, и редовете подобна на копия хвойна, тя се смути, че нещо някога толкова познато сега ѝ се струваше така заплашително и странно.

Робите вдигаха глави от работата си и ги гледаха как галопират по прашните странични пътища. Коларите ги ругаеха, когато профучаваха край тях. Жени пускаха товарите си и дърпаха удивени деца от пътя им. Какво ли мислеха тези хора? Серуей се зачуди с мисли, опиянени от умората. Какво ли виждаха?

Смели бегълци, предположи накрая. Мъж, чието сурово лице им напомняше за ужаса от скилвендите. Друг, чиито сини очи ги пронизваха дори в бързината на един-единствен поглед. И красива жена с дълга руса коса, разрошена от вятъра — наградата, която тези мъже искат да отнемат от невидимите си преследвачи.

Някъде в късния следобед те пришпориха разпенените коне към хребета на един каменист хълм, където Наюр най-сетне им позволи кратка почивка. Серуей почти се свлече от седлото си. Падна на земята и се просна сред тревите. Ушите ѝ звънтяха, а почвата под гърба ѝ се въртеше бавно. За известно време можеше само да диша. После чу как варваринът ругае.

— Корава копелета — изплю той. — Който и да ги води, е почти толкова умен, колкото е и упорит.

— Какво да правим? — попита Келхус и въпросът някак си я разочарова.

Ти знаеш. Ти винаги знаеш. Защо му угаждаш?

Серуей се надигна на крака, удивена, че могат да се схванат толкова бързо, и проследи погледите им към хоризонта. Под розовото слънце мерна малък прашен облак, който се носеше към реката, но нищо повече.

— Колко са? — обърна се Наюр към Келхус.

— Колкото и преди... шестдесет и осем. Макар и сега да яздят други коне.

— Други коне — повтори сухо варваринът, сякаш не по-малко отвратен от значението на това, колкото от способността на Келхус да различи подобно нещо. — Трябва да са ги взели отнякъде по пътя.

— Не си успял да го предвидиш?

— Шестдесет и осем — каза Наюр, без да обръща внимание на въпроса. — Твърде много? — попита, загледан внимателно в Келхус.

Дуниайнът кимна със странно разфокусирани очи.

— Може би — отвърна накрая. — Но само ако всички други алтернативи са изчерпани.

— Какви алтернативи? — попита Наюр. — Какво... да правим?

Серуей забеляза странно страдание в изражението му. *Защо това го тревожи толкова? Не може ли да види, че ни е писано да следваме?*

— Все пак сме спечелили малко преднина — каза с твърд тон Келхус. — Продължаваме да яздим.

С дуниайна начело, те се спуснаха в сянката на хълма и бавно набраха скорост. Разпръснаха малко стадо овце, а после пришпориха изтормозените коне още повече отпреди.

Носейки се през пасището, Серуей усети как болката се оттича от раздрусаните ѝ крайници. Те надбягаха сянката на хълма, а вечерното слънце топлеше гърба ѝ. Пришпори жребеца си в още по-бърз галоп и се изравни с Келхус, ухилвайки му се свирепо. Той я накара да се смее със смешна гримаса: шокирани от дързостта ѝ очи и вежди, присвити във възмутен гняв. Следвани от Наюр, двамата яздиха рамо до рамо, смеейки се на невежите си преследвачи, докато вечерта не премина в здрач и всички цветове, освен сивото, не бяха отмити от далечните полета. Тя си помисли, че са изпреварили самото слънце.

Внезапно конят ѝ — наградата ѝ задето уби белязания мъж — се препъна в крачка и отметна глава със сумтящ писък. Тя почти усети как сърцето му се пръсва... А после взрив от пръст и трева, и кал между зъбите ѝ; след това пулсираща тишина. Звукът на приближаващи копита.

— Остави я! — чу лая на Наюр. — Те искат нас, не нея. За тях тя е открадната собственост — красива дрънкулка.

— Няма да я оставя.

— Това не е типично за теб, дуниайне... Изобщо не е типично.

— Може би — чу гласа на Келхус, сега много наблизко и много нежен. Две ръце обгърнаха бузите ѝ.

Келхус... Никакви сини бебета.

Никакви сини бебета, Серуей. Нашето дете ще е розово и живо.

— Но тя ще е в по-голяма безопасност...

* * *

Тъмнина и сънища за невероятно сенчесто надбягване сред езически земи.

Рееше се. *Къде е ножът?*

Серуей се събуди, опитвайки се жадно да си поеме въздух, сякаш целият свят едновременно се спускаше върху нея и изчезваше изпод краката ѝ. В лицето ѝ се заплете коса, която ѝ влизаше в очите. Тя подуши повръщано.

— Насам! — чу суровият скилвенди да вика над тропота на копита, нетърпелив, дори настоятелен. — Билото на този хълм!

Силен мъжки гръб и рамене бяха притиснати към гърдите и бузата ѝ. Ръцете ѝ бяха обвити невъзможно здраво около гърдите му, а дланите... Не можеше да усети дланите си! Ала усещаше въжето, жулецо китките ѝ. Беше вързана! Завързана за гърба на мъж. За Келхус. Какво ставаше?

Серуей вдигна глава и усети как зад очите ѝ се забиват ножове. Края тях проблясваха разбити стълбове, както и бягащата ивица на разбитата стена. Някакви руини, а отвъд — тъмните пътеки на маслинова горичка. Маслинови горички? Толкова далеч ли бяха стигнали вече?

Тя погледна назад и се изненада от липсата на товарните коне. После, през пелената от прах, съзря голям отряд от конници, които хвърляха сенки в близката далечина. Кидрухилите, с корави лица, решени да ги преследват докрай, размахали дълги мечове под блестящото слънце. Те се изсипаха около разрушения храм и из него. Момичето усети замайване и безтегловност, а после се удари в гърба на Келхус. Конят започна да рита нагоре по стръмнината. Тя мерна накъсаните останки от стената зад тях.

— Мамка му! — чу рева на Наюр. После: — Келхус! Виждаш ли ги?

Дуниайнът не отвърна, но гърбът му се изви и дясната му ръка се вдигна, за да насочи коня в друга посока. Серуей видя брадатия му профил, докато той гледаше наляво.

— Кой са те? — извика в отговор.

И тя видя друга група конници, по-далечни, но носещи се към тях по същия склон. Конят на Келхус ги насочи по допирателната нагоре по стръмнината, ритайки чакъл и прах.

Серуей отново погледна към кидрухилите долу и ги видя как прескачат разрушената стена в накъсани редици. После видя и друга

група — трима конници — да изскача иззад няколко дървета и да завива, за да пресече пътя им нагоре по хълма.

— Ке-е-елху-у-ус! — извика тя, борейки се с въжетата, за да привлече вниманието му.

— Не мърдай, Серуей! Стой мирно!

Един от кидрухилите падна от коня си, стиснал стрелата, забила се в гърдите му. Наюр, осъзна момичето, като си спомни сърната, която бе убил. Без да спират, другите двама подминаха падналия си другар.

Първият се изравни с тях и вдигна копие. Наклонът намаля и конете набраха скорост. Кидрухилът запрати копието си над размазаната от бързината им земя и трева.

Серуей примижа.

Но по някакъв начин Келхус се пресегна и го сграбчи във въздуха — все едно беше слива, висяща от дърво. С едно-единствено движение той завъртя копието и го запрати обратно, право в удивеното лице на мъжа. За един зловещ момент тя видя как той залитна на седлото си, а после се свлече и се претърколи на земята.

Другият просто зае мястото му, приближавайки се по-наблизо, сякаш възнамеряваше да се блъсне в тях, с вдигнат и готов за удар меч. Серуей срещна очите му, ярки върху пращното лице, с убийствена, лудешка решителност. Той оголи стиснати зъби и замахна...

Но ударът на Келхус прехапа тялото му като тетивата на някаква огромна обсадна машина. Мечът му проряза пространството между двамата. Кидрухилът изпусна оръжието си и погледна надолу. Черва и кървава каша падаше по седлото и бедрата му. Конят му смени посоката и се спря.

После те се запускаха по обратната страна на хълма и земята изчезна.

Конят им изцвили отчаяно и се запрепъва, за да спре зад жребеца на Наюр. Пред тях се простираше стръмна пропаст, почти три пъти по-висока от дърветата, растящи в дъното ѝ. Не много голяма, но твърде стръмна за коне. Плетеница от тъмни горички и полета се простираше в мъгливата далечина от другата ѝ страна.

— По цялото било — каза варваринът и обърна коня си.

Спря, когато жребецът на Келхус отново изцвили жално. Преди Серуей да осъзнае какво се случва, ръцете ѝ бяха развързани, а

дуниайнът бе скочил на земята. Той я вдигна от седлото и я задържа, докато тя се мъчеше да стъпи на краката си.

— Сега ще се спуснем надолу, Серуей. Можеш ли да го направиш?

Имаше чувството, че ще повърне.

— Но аз не си усещам ръц...

Тогава първият кидрухил превали билото.

— Тръгвай! — извика Келхус и почти я бутна през ръба.

Прашната земя изчезна под краката ѝ и тя започна да се пързала надолу, ала писъците ѝ бяха удавени от истерично цвилене. Един кон прелетя над главата ѝ и зарита отчаяно в прашна лавина до нея. Серуей заби пръсти, които почти не усещаше, в пръстта и се спря. Конят продължи да пада.

— Движи се, жено, движи се! — извика Наюр отгоре.

Тя го видя как наполовина тича, наполовина се пързала край нея, изписвайки линия в прахта, която се спускаше във водещата до световъртеж празнина долу. Рискува с една крачка и отново започна да пада. Пребори се да държи краката си изправени под себе си, а гърба — към склона, но се удари в нещо *силно* и отскочи напред във взрив от пясък, размахала ръце в празния въздух. По някакъв начин успя да се приземи на ръце и колене и за миг ѝ се струваше, че ще успее да спре падането си, но друга скала закачи левия ѝ крак. Коляното ѝ се прилепи до гърдите и тя полетя, одрана и пребита, с главата надолу през облак от прах.

Сред трясъка на падащи камъни момичето изведнъж спря и осъзна, че варваринът е обгърнал главата ѝ с ръце. Тревогата в погледа му я удиви.

— Можеш ли да стоиш на краката си? — попита я той.

— Не зная — изстена тя.

Къде е Келхус?

Наюр ѝ помогна да седне, но тревогата му вече бе насочена другаде.

— Стой тук — каза рязко. — Не се движи.

Още докато се изправяше, той извади меча си.

Тя вдигна поглед и незабавно ѝ се зави свят. Видя облак от прах, спускащ се надолу, и осъзна, че това е Келхус, който ускоряваше движението си с огромни скокове. Тогава болката в хълбока отново я

порази — нещо *остро*, което превръщаше всяко поемане на въздух в агония.

— Колко? — попита Наюр, когато Келхус се спря в основата на скалата.

— Достатъчно — отвърна той без дори да се задъха. — Няма да ни последват по този път. Ще заобиколят.

— Като другите.

— Кои други?

— Псетата, които ни изненадаха, когато се насочихме към билото. Трябва да са се спуснали надолу в момента, в който завихме встрани от тях, защото видях само изостаналите — ето там, отдясно.

Още докато Наюр казваше това, Серуей чу тропота на копита зад стената от дървета.

Но ние нямаме коне! Няма как да избягаме!

— Какво означава това? — извика тя и изстена, когато болката я наказва.

Келхус коленичи пред нея и божественото му лице закри слънцето. Тя отново виждаше ореола му, блестящото злато, което го разграничаваше от всички други хора. *Той ще ни спаси! Не се бой, малки мой, зная, че Той ще ни спаси!*

Ала Келхус каза:

— Серуей, когато те дойдат, искам да затвориш очи.

— Но ти си *обещанието* — каза тя и захлипа.

Той докосна бузата ѝ, а после се отдръпна, без да продума, и зае мястото си до изпънатия встрани скилвенди. Момичето мерна проблясъци на движение от другата им страна, чу сумтенето и цвиленето на свирепи бойни коне.

Тогава първите жребци, облечени в метални доспехи, излязоха от сянката на дърветата под слънчевата светлина, понесли ездачи с бяло-сини туники и тежки ризници. Докато конниците се приближаваха в разпокъсан полукръг, Серуей осъзна, че лицата им са сребърни и също толкова безизразни, колкото тези на боговете. И тя разбра, че те са били пратени — пратени да го защитят! Да предпазят *обещанието*.

Единият дойде по-близо от останалите и свали шлема си, разкривайки кичури гъста черна коса. Той придърпа две ленти и вдигна сребърната бойна маска от четвъртитото си лице. Беше

изненадващо млад и имаше късо подстриганата брада, типична за мъжете от Източните три морета. Аинонец може би, или конриец.

— Аз съм Криятес Ирисас — каза младият мъж на шеик със силен акцент. — Тези набожни, но мрачни типове са рицарите на Атремпус и Мъже на Бивника... Да сте виждали наоколо някакви бегълци или престъпници?

Вцепенена тишина. Накрая Наюр проговори:

— Защо питате?

Рицарят погледна подозрително другарите си, а после се приведе над седлото. Очите му проблеснаха игриво.

— Защото умирам от липса на честен и открит разговор.

Наюр се усмихна.

ПЕТА ЧАСТ
СВЕЩЕНАТА ВОЙНА

ПЕТНАЙСЕТА ГЛАВА МОМЕМН

Мнозина осъдиха онези, които се присъединиха към Свещената война с користни подбуди, и без съмнение, ако тази скромна история намери пътя си в техните самотни библиотеки, те ще попарят и мен. Признавам, че собствените ми причини да се присъединя към Войната бяха „користни“, дори ако това значи, че дойдох, за да постигна цели, различни от унищожението на езичниците и възвръщането на Шимех. Ала имаше много наемници, подобни на мен, и също като мен, те непредумишлено подпомогнаха Свещената война, избивайки своя дял езичници. Провалът на Свещената война нямаше нищо общо с нас.

Провал ли казах? Може би „трансформация“ е по-добра дума.

*Друсас Акамиан,
„Компендиум на Първата
свещена война“*

Вярата е истината на страстта. Тъй като никоя страст не е по-истинска от друга, вярата е истината на нищото.

*Айенсис,
„Четвъртият човешки
анализ“*

— Не забравяй какво ти казах — промърмори Зинемус на Акамиан, докато един застаряващ роб ги водеше към огромния павилион на Прояс. — Бъди официален. Бъди внимателен... Той те приема само за да ми затвори устата, нищо повече.

Магьосникът се намръщи.

— Как само се промениха времената, а Зин?

— Ти имаше твърде голямо влияние върху него като дете, Ака, остави твърде дълбока следа. Фанатиците често объркват чистотата с нетърпимост, особено когато са млади.

Макар Акамиан да подозираше, че нещата са много по-сложни, той каза само:

— Пак си чел, нали?

Последваха роба през поредица от богато извезани платнища, завиха наляво, после надясно, после пак наляво. Въпреки че Прояс бе пристигнал преди няколко седмици, административните помещения, през които преминаха, изглеждаха хаотично подредени, а някъде и само с наполовина разопакован багаж. Това разтревожи Акамиан. Прояс обикновено беше подреден до вманиачаване.

— Хаос и криза — каза Зинемус вместо обяснение. — Още с пристигането му... Повече от половината му хора са навън и се занимават с броене на пилета.

Акамиан си спомни, че броенето на пилета е конрийска алегория за безсмислени начинания.

— Толкова ли е зле всичко?

— По-зле. Той губи играта с императора, Ака. Добре ще е да запомниш и това.

— Може би тогава трябва да изчакам, докато... — започна да казва магьосникът, но вече беше късно.

Старият роб се спря пред входа на много по-голяма стая и вдигна ръка в пресилен жест, който разкри потъмняла от пот подмишница. Влезте на свой риск, казваше лицето му.

Стаята бе по-хладна и по-тъмна. Разнасяше се миризма на ароматно дърво. Около централен огън бяха пръснати килими, които превръщаха земята в уютна бъркотия от аионски пиктограми и стилизирани картини, извлечени от конрийските легенди. Излегнал се сред множество възглавници, принцът ги гледаше от другата страна на

пламтящото огнище. Акамиан незабавно падна на колене и се поклони. Видя тънка нишка дим, издигаща се от малък въглен, хвърлен в огъня.

— Изправи се, схоластико — каза Прояс. — Вземи си възглавница до огъня ми. Няма да искам да целуваш коляното ми.

Престолонаследникът на Конрия носеше само ленена пола, избродирана с герба на неговата династия и народ. Късо подстригана брада, модерна в момента сред младите конрийски благородници, очертаваше лицето му. Изражението му беше празно, сякаш се стараеше да не съди. Големите му очи бяха враждебни, но не и пълни с омраза.

Няма да искам да целуваш коляното ми... Не особено обещаващо начало. Акамиан пое дълбоко дъх.

— Отдавате ми почит отвъд най-големите ми надежди, принце мой, като ми разрешавате тази аудиенция.

— Може би повече, отколкото можеш да предположиш, Акамиан. Никога в живота ми толкова много хора не са се борили за вниманието ми.

— Относно Свещената война ли?

— А за какво друго?

Магьосникът трепна вътрешно. За момент не намери думи.

— Истина ли е, че нападате долината?

— И по-надалеч... Ако мислиш да ме порицаваш за стратегията ми, Акамиан, помисли пак.

— Че какво разбират магьосниците от стратегия, принце мой?

— Прекалено много, мен ако питат. Но пък напоследък всеки срещнат и братовчед му са големи авторитети в стратегиите, нали, маршале?

Зинемус хвърли извинителен поглед към Акамиан.

— Тактиките ти са съвършени, Прояс. Притеснява ме само доколко са *уместни*.

— А какво искаш да ядем? Чергите, на които се молим?

— Императорът затвори житниците си едва когато ти и останалите велики имена започнахте да плячкосвате.

— Но той ни даваше само трохи, Зин! Достатъчно, за да предотврати бунтове. Достатъчно, за да ни контролира! И нито зрънце повече.

— И все пак, да нападаме *инрити*...

Прояс се намръщи и размаха ръце.

— Достатъчно! Казваш това, а аз казвам онова, отново и отново. Като никога, предпочитам да чуя какво има да ми каже Акамиан! Чу ли, Зин? Толкова силно ме дразниш вече...

От погледа на Зинемус магьосникът разбра, че Прояс не се шегува.

Толкова променен... Какво се е случило с него? Но още докато си задаваше въпроса, Акамиан разпозна отговора. Прояс страдаше, като всеки човек с велика кауза, от безкрайната размяна на принципи за преимущества. Нямахше триумф без съжаление. Нямахше почивка без обсада. Компромис след напрегнат компромис, докато целият живот на човека не заприличаше на поражение. Това заболяване схластиците от Завета познаваха добре.

— Акамиан... — каза Прояс, когато той не заговори веднага. — Имам нация на поход за изхранване, армия от бандити за удържане и император за надхитряване. Така че нека оставим учтивостта на джнан настрана. Просто ми кажи какво искаш.

Лицето на Прояс представляваше истинско бойно поле, на което воюваха очакването и нетърпението. Той *искаше* да види стария си учител, предположи Акамиан, но не искаше да го иска. *Това беше грешка.*

Неволно поемане на въздух.

— Чудя се дали моят принц все още си спомня на какво го учих преди толкова много години.

— Тези спомени, боя се, са единствената причина ти да си тук.

Магьосникът кимна.

— Спомня ли си тогава какво означава човек да мисли за вероятностите?

Нетърпението завладя нови територии по изражението на Прояс.

— Искаш да кажеш да мисля „ами ако“?

— Да, принце мой.

— Като дете се изморях от игрите ти, Акамиан. Като голям човек просто нямам време за тях.

— Това не е игра.

— Не е ли? Тогава защо си точно *тук* от всички възможни места, Акамиан? Каква работа може да има Заветът със Свещената война?

Това беше въпросът. Когато човек воюваше с невидимото, неизбежно се появяваха нежелани разклонения. Всяка мисия със или без цел, която се изпаряваше до абстракция, рано или късно започваше да бърка собствените си средства с целта, приемаше борбата си за причината за борба. Акамиан бе осъзнал, че Заветът е тук, за да прецени дали трябва да бъде тук. И това бе не по-малко важно от коя да е друга негова мисия, тъй като това беше *единствената* мисия на неговата школа. Но не можеше да каже това на Прояс. Не, трябваше да стори онова, което правеше всеки друг агент на Завета: да насели непознатото с древни заплахи и да засее бъдещето с минали катастрофи. В свят, който бездруго бе ужасяващ, Заветът бе станал школа на продавачи на страх.

— Каква работа? Да открием истината.

— Значи ще ми изнасяш лекция за истината, а не за вероятностите... Боя се, че тези дни отминаха, Друсас Акамиан.

Някога ти ме наричаше Ака.

— Не. Дните на изнасяне на лекции са в миналото. Изглежда най-доброто, на което мога да се надявам сега, е да напомням на хората онова, което някога са знаели.

— Има много работи, които някога претендирах да зная, но вече не ме интересуват. Трябва да си по-конкретен.

— Искам просто да ви напомня, принце мой, че когато сме най-сигурни, е най-сигурно, че ще бъдем измамени.

Прояс се усмихна заплашително.

— Ах... предизвикваш вярата ми.

— Не предизвиквам, само калявам.

— Каляваш, значи. Искаш да задам нови въпроси, да обмисля тревожни „вероятности“. И какви, кажи ми, моля те, са тези тревожни вероятности? — Сарказмът в гласа му сега бе открит и жилеше. — Кажи ми, Акамиан, колко голям глупак съм станал?

В този миг Акамиан осъзна колко дълбоко е бил осакатен Заветът. Не само бяха станали абсурдни, но и престояли — рутинни! Как да добиеш правдоподобност от подобна бездна?

— Свещената война — каза Акамиан — може да не е това, което изглежда.

— Не това, което изглежда? — извика Прояс с подигравателно удивление — порицание на учителя, който се беше подхлъзнал

фатално. — За императора Свещената война е развратно средство да си възстанови империята. За мнозина от равните ми е просто корисен инструмент за завоевания и слава. За Елейзарас и Алените кули е транспорт към кой знае каква цел. А за толкова много други е просто евтин начин да изкупят пропиляния си живот. Свещената война не е това, което изглежда? Не е имало и една нощ, Акамиан, когато да не съм се молел да си прав!

Престолонаследникът се приведе напред и си наля купа вино. Не предложи нито на магьосника, нито на Зинемус.

— Ала молитвите никога не са достатъчни, нали? — продължи Прояс. — Нещо ще се случи, някое предателство или дребнава жестокост, и сърцето ми крещи: „Срамота! Проклети да сте!“. И знаеш ли какво, Акамиан? Именно една *вероятност* ме спасява, тласка ме да продължа. „Ами ако?“, питам се. Ами *ако* тази Свещена война всъщност е божествена, добро дело *сама по себе си*?

Дъхът му секна при тези последни думи, сякаш никое издихание не можеше да ги последва.

Ами ако...

— Толкова трудно ли е за вярване? Толкова ли е невъзможно — че въпреки хората и техните гнусни амбиции, поне едничко нещо, тази Свещена война, може да бъде добра просто заради това, което е? Ако е невъзможно, Акамиан, тогава животът ми е не по-смислен от твоя...

— Не — каза рязко магьосникът, неспособен да сдържа гнева си. — Не е невъзможно.

Жалостивата ярост в очите на Прояс се притъпи, замъгли се от тъга.

— Извинявам се, стари учителю. Не исках да... — Той се прекъсна с още една глътка вино. — Може би сега не е толкова добро време да обмислям вероятностите ти, Акамиан. Боя се, че Богът ме изпитва.

— Защо? Какво е станало?

Прояс хвърли поглед към Зинемус. Разтревожен поглед.

— Имало е клане на невинни — каза той. — Галеотски войски под командването на Коитус Саубон са избили обитателите на цяло село близо до Пасна.

Акамиан си спомни, че Пасна е градче на около четиридесет мили нагоре по река Фаюс, известно с маслиновите си горички.

— Майтанет знае ли?

Принцът направи гримаса.

— Ще научи.

Внезапно Акамиан разбра.

— Ти му се противопоставяш — каза той. — Майтанет е забранил тези нападения!

Той едва прикри радостта си. Ако Прояс се бе опълчил на този шриах...

— Не ми харесва тонът ти — пресече го Прояс. — Какво те е грижа... — Внезапно спря, сякаш поразен от собствено прозрение. — Това ли е вероятността, която искаш да обмисля? — попита той с удивление и гняв. — Че Майтанет... — Внезапен сух смях. — Че Майтанет заговорничи с *Консулта*?

— Както казах — отвърна с равен тон Акамиан. — Вероятност.

— Акамиан, няма да те обиждам. Зная мисията на Завета. Зная за немислимия ужас на нощите ви. Ти и себеподобните ти *изживявате* митовете, които ние оставяме в детството. Как е възможно човек да не уважава това? Но не бъркай разногласията между мен и Майтанет, доколкото изобщо ги има, с предаността и почитта, които отдавам на Светия шриах. Това, което казваш — тази „вероятност“, която очакваш да обмисля — е скверна. Разбираш ли?

— Да. Твърде добре.

— Имаш ли *нещо повече*, тогава? Нещо повече от кошмарите си?

Акамиан имаше повече, тъй като имаше толкова по-малко. Имаше Инрау. Облиза устни.

— В Сумна, един наш... — той преглътна — ... мой агент беше убит.

— Агент, пратен, без съмнение, да шпионира Майтанет... — Прояс въздъхна, а после поклати тъжно глава, сякаш се подготвяше да изрече сурови и вероятно болезнени думи. — Каж ми, Акамиан, какво е наказанието за шпиониране на Хилядата храма?

Магьосникът примигна.

— Смърт.

— *Това?* — изрева внезапно принцът. — Това ли ми носиш? Един от шпионите ти е езекутиран — за *шпиониране!* — и ти подозираш, че *Майтанет* — най-великият шриах от поколения насам! — заговорничи с *Консулта*? Това ли са основанията ти? Повярвай ми,

схластико, ако агент на Завета е споходен от злочестие, това невинаги значи...

— Има и още! — възпротиви се Акамиан.

— О, трябва да чуем още! Какво? Да не би някой пияница да ти е прошепнал някаква ужасна история?

— Онзи ден в Сумна, когато те видях да целуваш коляното на Майтанет...

— О, да, нека непременно говорим за *това*! Имаш ли представа каква *наглост*...

— Той ме *видя*, Прояс! Знаеше, че съм магьосник!

Това го накара да се сепне, но само за момент.

— И ти си мислиш, че не зная това? Аз бях там, Ака! Значи той, като други велики шриаси преди него, има дарбата да вижда малцината. Какво от това?

Акамиан беше поразен.

— Какво от това? — повтори принцът. — Какво друго означава това, освен, че той, за разлика от *теб*, е избрал праведен път?

— Но...

— Но *какво*?

— Сънищата... Напоследък са толкова интензивни.

— Ах, отново стигнахме до кошмарите...

— Нещо става, Прояс. Зная го. *Усещам* го!

Младият мъж изсумтя.

— И ето, че това ни води до затруднение, нали, Акамиан?

Магьосникът само го зяпна объркан. Имаше още нещо, което той забравяше... Кога бе станал такъв стар глупак?

— Затруднение? — успя да попита. — Какво затруднение?

— Разликата между това да знаеш и да усещаш. Между знанието и вярата. — Прояс вдигна паница и я пресуши, сякаш наказваше виното. — Знаеш ли, спомням си как веднъж, преди много години, те питах за Бога. Помниш ли какво ми каза?

Акамиан поклати глава.

— „Чувал съм много слухове, каза ти, но никога не съм го срещал.“ Спомняш ли си? Спомняш ли си как се превивах от смях?

Магьосникът кимна и се усмихна слабо.

— Повтаряше го неспирно седмици наред. Майка ти беше бясна. Щяха да ме освободят, ако Зин не беше...

— Винаги твой проклет адвокат, Зинемус — каза Прояс и се ухили на маршала. — Знаеш, че ако го нямаше, щеше да останеш без приятели, нали?

Внезапна бучка в гърлото на Акамиан му попречи да отговори. Той примигна с горящи очи.

Не... Моля те, не тук.

Маршалът и принцът го гледаха с едновременно смутени и разтревожени изражения.

— Както и да е — продължи колебливо Прояс. — Това, което искам да кажа, е следното: Онова, което казваш за моя Бог, трябва да признаеш, че важи и за твоя Консулт. Всичко, с което разполагаш, са слухове, Акамиан. Вяра. Не знаеш нищо за това, за което говориш.

— Какво искаш да кажеш?

Гласът му се вкорави.

— Вярата е истината на страстта, Акамиан, а никоя страст не е по-истинска от друга. А това означава, че няма възможност, която да ми кажеш и аз да обмисля, няма страх, който да призовеш и да е по-истински от моето обожание. Между нас не може да има разбирателство.

— Тогава се извинявам... Няма да говорим повече за това! Нямах намерение да обиждам...

— Знаех, че от това ще те заболи — прекъсна го Прояс, — но трябва да го кажа. Ти си *богохулник*, Акамиан. Нечист. Самото ти присъствие е прегрешение срещу Него. Наглост. И колкото и да те обичах някога, обичам своя Бог повече. Много повече.

Зинемус не можеше да търпи повече.

— Но със сигурност...

Прояс го накара да млъкне с вдигната ръка. Очите му отразяваха плам и огън.

— Душата на Зин си е негова работа. Може да прави с нея каквото пожелае. Но, Акамиан, ти трябва да уважиш желанието ми: не искам да те виждам отново. Никога. Разбираш ли ме?

Не.

Акамиан погледна първо Зинемус, а после отново Нерсей Прояс.

Не е нужно да става по този начин...

— Така да бъде — каза той.

Изправи се рязко, мъчейки се да притъпи болката на лицето си. Затоплените от огъня гънки на робата му изгаряха местата, където се докосваха до кожата му.

— Искам само едно — каза Акамиан безцеремонно. — Ти познаваш Майтанет. Може би единствено на теб има доверие. Просто го попитай за един млад свещеник, Паро Инрау, който е скочил към смъртта си в Хагерна преди няколко седмици. Питай го дали неговите хора са го убили. Питай го дали е знаел, че момчето е шпионин.

Прояс го изгледа с безизразността на човек, подготвил се да мрази.

— И защо бих сторил подобно нещо, Акамиан?

— Защото някога ме обичаше.

И без да каже нищо повече, Друсас Акамиан се обърна и остави двамата инритски благородници седнали безмълвни край огъня.

Навън нощният въздух беше влажен от немитото множество. Свещената война.

Мъртви, помисли Акамиан. Всичките ми ученици са мъртви.

* * *

— Пак не одобряваш — каза Прояс на Маршала. — Кое този път? Стратегията или уместността ѝ?

— И двете — отвърна хладно Зинемус.

— Разбирам.

— Запитай се, Прояс — веднъж остави светото писание настрана и наистина се *запитай* — дали чувството в гърдите ти — сега, точно в този миг — е скверно или праведно.

Настойчива пауза.

— Но аз не изпитвам нищо, Зин.

* * *

Тази нощ Акамиан сънува Езменет, гъвкава и дива върху него, а после и Инрау, който викаше откъм Великата Чернота:

— *Те са тук, стари учителю! По начини, които не можеш да видиш!*

Ала другите сънища неизбежно се разбудиха изотдолу — алчният кошмар, който винаги подаваше ужасната си муцуна, отърсвайки от себе си тъканта на по-нищожни и скорошни копнежи. И тогава Акамиан се озова на полята на Еленеот, повлякъл разбитото тяло на великия върховен крал настрана от хаоса на войната.

Сините очи на Келмомас, обикновено толкова студени, сега го умоляваха.

— Остави ме — изхриптя сивобрадият мъж.

— Не — отвърна Акамиан. — Ако ти умреш, Келмомас, всичко е изгубено.

Върховният крал се усмихна въпреки разбитите си устни.

— Виждаш ли слънцето? Виждаш ли го как пламти, Сесуата?

— Слънцето залязва — отговори Акамиан.

— Да! Да... Мракът на Не-бога не е всепоглъщащ. Боговете все още ни виждат, скъпи приятелю. Те са далеч, но аз чувам галоп им през небесата. Чувам ги как ме викат.

— Не можеш да умреш, Келмомас! Не бива да умираш!

Върховният крал поклати глава и го усмири с нежен поглед.

— Те ме викат. Казват ми, че моят край не е краят на света. Това бreme, казват те, е *твое*. Твое, Сесуата.

— Не — прошепна Акамиан.

— Слънцето! Виждаш ли слънцето? Чувстваш ли го върху бузата си? В простите неща са скрити такива откровения! Виждам! Виждам толкова ясно какъв горчив и упорит глупак съм бил... И към теб, към теб най-много от всички съм бил несправедлив. Можеш ли да простиш на стареца? Можеш ли да простиш на глупавия старец?

— Няма нищо за прощаване, Келмомас. Ти изгуби много, страда много.

— Синът ми... Мислиш ли, че той ще е там, Сесуата? Мислиш ли, че ще ме посрещне като свой баща?

— Да... Като свой баща и свой крал.

— Казвал ли съм ти — поде Келмомас, а гласът му пресекваше от безсмислена гордост, — че синът ми веднъж се промъкна до най-дълбоките бездни на Голготерат?

— Да — усмихна се Акамиан през сълзи. — Много пъти, стари приятелю.

— Толкова ми липсва, Сесуата! Така силно копнея да бъдем отново заедно.

Старият крал плака известно време. После очите му се разшириха.

— Виждам го толкова ясно. Взел е слънцето за свой жребец и язди сред нас. Виждам го! Галопира през сърцата на моя народ и ги разбужда към нов живот и ярост!

— Шшш... Пази силите си, краљу мой. Лечителите идват.

— Той казва... казва толкова хубави неща, за да ме утеши. Казва, че един от семето ми ще се върне, Сесуата... един Анасуримбор *ще се върне...*

Старецът се разтресе в гърч, а по устните му изби слюнка.

— В края на света.

Ярките очи на Анасуримбор Келмомас II, Белия повелител на Трис, върховен крал на Куниюри, помръкнаха. И заедно с тях вечерното слънце избледня, потапяйки облечената в бронз слава на норсираите в сумрака на Не-бога.

— Нашият крал! — извика Акамиан на покрусените мъже около себе си. — Нашият крал е мъртъв!

* * *

Тя се чудеше дали подобни игри са обичайни за Кампосейския площад.

Езменет беше с гръб към него, но усещаше оценяващия му поглед. Прокара пръсти по висящ сноп сушен риган, сякаш да провери дали е правилно изсушен. Приведе се напред, знаейки, че бялата й ленена рокля, традиционната *хасас*, ще се нагъне около задника й и ще се отвори на хълбока, дарявайки непознатия с гледката на голото й бедро и дясната гърда. Хасас представляваше просто дълга ивица лен с изрязана в средата дупка, около която имаше красиво избродирана яка, стегната през кръста с кожен колан. Макар и да бе предпочитана дреха за свободните жени в горещи дни, се тачеше много и от проститутките — по очевидни причини.

Ала тя вече не беше проститутка. Тя беше...

Вече не знаеше точно какво е.

Кепалорските робини на Сарсел — Ертига и Ханза — също бяха забелязали мъжа. Те се разкикотиха над канелата, преструвайки се, че се суетят около дължината на пръчките. Не за пръв път днес Езменет осъзна, че ги ненавижда, по начина, по който често ненавиждаше съседките си — конкурентки. Особено младите.

Той гледа мен! Мен!

А „той“ беше изключително красив мъж: рус, но гладко избръснат, с широки гърди и облечен само в синя ленена пола със златни пискюли, полепнали по потните му бедра. Мрежата от сини татуировки по ръцете му означаваше, че е някакъв офицер в еотическата стража на императора. С изключение на това, Езменет изобщо не го познаваше.

Двамата се бяха срещнали само малко по-рано — тя беше с Ертига и Ханза, а той — с трима от другарите си. Тълпата я избута към него. Мъжът миришеше на портокалови кори и солена кожа. Беше висок: очите ѝ едва достигаха ключицата му. Нещо в него я накара да мисли за цветущо здраве и сила. Езменет вдигна очи без да знае защо, усмихна му се по срамежлив, но разбиращ начин, който едновременно заявяваше скромност, но обещаваще невъздържаност.

По-късно, объркана, възбудена и смутена, тя придърпа Ертига и Ханза в една тиха странична алея, където имаше само разхождащи се зяпачи и сергии за подправки, отрупани с плоски кошници и завеси от сушени билки. Сравнени с вонящите тълпи, ароматите трябваше да са желано облекчение, но Езменет откри, че ѝ липсва миризмата на непознатия.

Сега той се мотаеше под слънцето близо до тях, а приятелите му бяха мистериозно изчезнали. Гледаше трите жени със смущаваща откритост.

Не му обръщай внимание, помисли си тя, неспособна да се отърси от спомена за твърдия му стомах, притиснат към нея.

— Какво правите? — сопна се тя на двете момичета.

— Нищо — каза раздразнено Ертига на шеик с тежък акцент.

Плясъкът на пръчка, удряща рамката на масата, накара и трите да подскочат. Старият продавач на подправки, чиято кожа изглеждаше

като оцветена от стоката му, изгледа Ертига с разширени от гняв очи. Той размаха пръчката си около ленения навес.

— Тя е твоя господарка! — извика мъжът.

Почернялото от слънцето момиче се присви.

Ханза обгърна рамене с ръце.

Търговецът се обърна към Езменет и вдигна длан до врата си, свеждайки дясната си буза — жест на уважение от страна на кастов търговец. Усмихна й се одобрително.

Никога в живота й не беше имало период, когато да е толкова чиста, толкова сита или толкова добре облечена. Като се изключеха очите и дланите й, тя знаеше, че изглежда като жената на някой скромен кастов благородник. Сарсел й беше дал безброй дарове: дрехи, мазила, парфюми — но никакви бижута.

Ертига избегна очите й и се дръпна от сергията, потвърждавайки онова, което Езменет така или иначе знаеше — момичето не се смяташе за нейна слугиня. Нито пък Ханза. В началото тя го отдаде на обикновена ревност: предполагаше, че двете обичат Сарсел и като много робини, мечтаят да са нещо повече от играчки в леглото му. Но Езменет започваше да подозира, че самият рицар има ръка в поведението им. Каквито и съмнения да имаше дотогава, се разсеяха тази сутрин, когато момичетата отказаха да я пуснат да излезе сама от лагера.

— Ертига! — извика тя. — Ертига!

Момичето я изгледа с открита омраза. Беше толкова светлокоса, че под слънцето изглеждаше като без вежди.

— Вървете си у дома! — нареди Езменет. — И двете!

Ертига се изсмя и се изплю в прахта.

Езменет направи заплашителна крачка напред.

— Изстреляй си луничавия задник към дома, *робиньо*, преди да...

Пръчката отново изплющя по масата. Търговецът изостави сергията си и удари Ертига през лицето. Момичето падна с писъци, докато мъжът я удряше отново и отново, крещейки ругатни на непознат език. Ханза издърпа Ертига, а после, докато търговецът още викаше и размахваше пръчката си, двете избягаха надолу по алеята.

— Сега ще си идат у дома — каза мъжът на Езменет и се ухили гордо, притискайки розов език в пролуките между зъбите си. —

Шибани роби — добави, изплювайки се през рамо.

Ала Езменет можеше само да мисли: *Аз съм сама.*

Примигна, за да не позволи на сълзите да потекат.

— Благодаря — каза на стареца.

Сбръчканото лице омекна.

— Какво купи? — попита нежно. — Пипер? Чесън? Имам добър чесън. Отглеждам го по много специален начин.

Колко време бе минало, откак за последно се оказа сама? От онова село преди месеци, осъзна тя, където Сарсел я спаси да не бъде убита с камъни. Езменет потрепери, внезапно почувствала се ужасно без никой около нея. Скри татуировката в дланта на дясната си ръка.

От деня, в който Сарсел я спаси, тя и за миг не беше оставала сама. Не и наистина. Откак се присъединиха към Свещената война, Ертига и Ханза винаги бяха наоколо. И самият Сарсел по някакъв начин успяваше да прекарва страшно много време с нея. Всъщност той бе впечатляващо грижовен, предвид егоизма, който иначе бе толкова съществена част от личността му. Често я глезеше с разходки — тук, на Кампосейския площад, или на поклонение в Кмирал, където прекара цял следобед с нея в Храма на Зотей, смеейки се, докато Езменет се дивеше на огромния му купол и заслушан, докато му обясняваше как ценейците са го построили преди хилядолетие.

Сарсел дори отиде до Имперския център с Езменет, като се шегуваше с нея заради това, че зяпаше, докато вървяха в хладната сянка на Андияминските простори.

Но никога не я оставяше сама. Защо?

Нима се страхуваше, че ще тръгне да търси Акамиан? Това ѝ се стори глупаво.

Тя изстина.

Те следяха Ака. *Те!* Трябваше да му каже!

Но тогава защо се криеше от него? Защо се страхуваше от мисълта да се сблъска случайно всеки път, когато напускаше лагера? Винаги, когато мернеше някой, който приличаше на него, незабавно отместваше поглед, изплашена, че ако не го стори, може да *превърне* човека в Акамиан. Че той ще я види и ще я накаже с въпросителна гримаса. Че ще спре сърцето ѝ с измъчен поглед...

— Какво купи? — повтори търговецът на подправки, а лицето му сега беше загрижено.

Тя го изгледа с празен поглед, мислейки си: *Нямам пари*. Но защо тогава бе дошла на площада?

После си спомни мъжа, еотическия страж, който я гледаше. Хвърли поглед към другия край на алеята и го видя да я чака, загледан напрегнато в нея. *Толкова е красив...*

Дъхът ѝ секна. Усети топлина да залива бедрата ѝ.

Този път не отклони поглед.

Какво искаш?

Той я гледаше напрегнато, задържайки очите си за онзи допълнителен миг, който подпечатва неизказаната уговорка. Кимна леко с глава и погледна към далечния край на пазара, а после назад.

Езменет отмести очи, изнервена, а сърцето ѝ трепереше.

— Благодаря ви — промърмори на търговеца. Той размаха отвратено ръце, докато тя се отдалечаваше. Цялата изтръпнала, Езменет тръгна в посоката, указана от непознатия.

Виждаше го с периферното си зрение — следваше я през сенчестата стена от хора. Поддържаше дистанция, но на нея ѝ се струваше, че вече е притиснал потните си гърди към гърба ѝ, тесните си бедра към задника ѝ, и се движи, шепнейки в ухото ѝ. Докато се мъчеше да си поеме дъх, тя ускори крачка, сякаш я преследваха.

Искам това!

Срещнаха се в изпразнена кошара, напоена с миризмата на добитък за жертвоприношения. Външните сгради на храмовия комплекс надвисваха над тях. По някакъв начин, без да говорят, те се хвърлиха един върху друг в здрача на близката алея.

Този път той миришеше на потъмняла от слънцето кожа. Целувката му беше смазваща, дори свирепа. Тя изхлипа, притисна езика си дълбоко в устата му, усети остротата на зъбите му.

— Ах, да — почти извика мъжът. — Такава сладост!

Той сграбчи лявата ѝ гърда. Другата му ръка започна да се суети с роклята ѝ, плъзгайки се нагоре и навътре между бедрата ѝ.

— Не! — възкликна тя и го отблъсна.

— Какво? — Той се приведе над лактите ѝ, търсейки отново устата ѝ.

Езменет извърна лице.

— Монети — прошепна тя. Фалшив смях. — Никой не яде безплатно.

— Ах, Седжен! Колко?

— Дванадесет таланта — простена тя. — *Сребърни* таланта.

— Курва — изсъска мъжът. — Ти си *курва*!

— Аз съм дванадесет сребърни таланта...

Той се поколеба.

— Дадено.

Започна да рови из кесията си и ѝ хвърли поглед, докато тя нервно наместваше роклята си.

— Какво е това? — попита рязко.

Езменет последва погледа му към опакото на лявата си длан.

— Нищо.

— Наистина ли? Боя се, че съм виждал това „нищо“ и преди. Това е подигравка с татуировките, които носят жриците на Гиера, нали? Използват я в Сумна, за да бележат курвите си.

— Да. Какво от това?

Мъжът се ухили.

— Ще ти дам дванадесет таланта. Медни.

— Сребърни — каза тя. Гласът ѝ звучеше неуверено.

— Изсъхналата слива си е изсъхнала слива, както и да я облечеш.

— Да — прошепна Езменет и усети сълзи в очите си.

— Какво каза?

— Да! Само побързай!

Той извади монети от кесията си. Тя видя половин сребърник между пръстите му. Сграбчи потните медници от дланта му. Той вдигна предницата на хасаса и я прониза. Езменет достигна оргазъм почти незабавно, а дъхът ѝ излизаше със съскане между стиснатите зъби. Заудря слабо по раменете му с юмруци, пълни с монети. Той продължи да се движи, бавно, но силно. Отново и отново, сумтейки малко по-силно всеки път.

— Мили Седжен! — изсъска накрая, а дъхът му бе горещ в ухото ѝ.

Тя свърши отново, но този път извика. Усети го как трепери, почувства издайническото последно навлизане, дълбоко, сякаш той се мъчеше да достигне самия ѝ център.

— В името на Бога — прошепна мъжът.

Отдръпна се от нея и се отскубна от ръцете ѝ. Погледът му сякаш минаваше право през Езменет.

— В името на Бога... — повтори той, този път с различен тон. — Какво направих?

Все още задъхана, тя вдигна ръка към бузата му, но той се запрепъва назад, докато се опитваше да приглади полата си. Езменет мерна ивица влажни петна и сянката на омекващия му фалос.

Мъжът не можеше да я гледа. Вместо това отмести поглед към яркия изход на алеята. Тръгна към него като вцепенен.

Облегната на стената, тя го проследи с поглед, докато той отново си възвърна хладнокръвието или поне безизразна негова имитация, под светлината на слънцето. После изчезна, а Езменет отпусна глава назад, дишайки тежко, докато приглаждаше роклята си с непохватни ръце. Преглътна. Усещаше го как тече по вътрешната страна на бедрото ѝ, първо горещ, после студен, като сълза, спускаща се до брадичката.

После, като че за пръв път, почувства вонята на алеята. Видя блясъка на монетите на фона на изгнилата сляпа риба по земята.

Завъртя рамо върху тухлите и се обърна към яркия площад. Пусна монетите.

Стисна очи и видя черно семе, размазано по корема ѝ.

А после побягна, вече наистина сама.

* * *

Езменет осъзна, че Ханза е плакала. Лявото ѝ око изглеждаше така, като че ли всеки момент ще се затвори от подуването. Ертига вдигна поглед от огъня, за който се грижеше. По лицето ѝ имаше червена резка — от търговеца на подправки, предположи тя, — но иначе изглеждаше добре. Ухили се като луничав чакал и вдигна невидимите си вежди, гледайки към павилиона.

Сарсел я чакаше вътре, седнал в здрача.

— Липсваше ми — каза той.

Въпреки странния му глас, Езменет се усмихна.

— И ти на мен.

— Къде беше?

— Разхождах се.

— Разхождала си се... — Той изсумтя, изпускайки въздух от ноздрите си. — Къде се разхождаше?

— В града. На пазара. Има ли значение за теб?

Той я изгледа със странно изражение. Изглеждаше така, все едно я... душеше.

Внезапно скочи, сграбчи китката ѝ и я придърпа към себе си — толкова бързо, че Езменет ахна.

Загледан в нея, той се пресегна и сграбчи подгъва на роклята ѝ, след което започна да я вдига. Тя го спря точно над коляното.

— Какво правиш, Сарсел?

— Липсваше ми. Както казах.

— Не. Не сега. Воня на...

— Да — каза рицарят и отблъсна ръцете ѝ. — *Сега*.

Той повдигна ленения плат като сенник. После приклепна с коленете навън, като маймуна.

Езменет потрепери, но не знаеше дали от ужас или от гняв. Сарсел пусна дрехата ѝ. Изправи се. Изгледа я безизразно. После се усмихна.

Нещо в него ѝ напомни за коса, все едно усмивката му можеше да реже пшеница.

— Кой? — попита накрая.

— Кой какво.

Той я зашлеви. Не силно, но от това сякаш само я заболя повече.

— *Кой?*

Езменет не отговори и се обърна към спалнята си.

Той я сграбчи за лакътя, завъртя я свирепо към себе си и вдигна ръка за повторен удар...

Поколеба се.

— Акамиан ли беше? — попита след малко.

На Езменет ѝ се струваше, че никога не е мразела нечие лице повече. Усети плюнката да се струпва между устните и зъбите ѝ.

— *Да!* — изсъска тя.

Сарсел сведе ръка и я пусна. За миг изглеждаше прекършен.

— Прости ми, Езми — каза той провлачено.

Но за какво, Сарсел? За какво?

Той я прегърна отчаяно. В началото тя остана скована, но когато мъжът започна да хлипа, нещо в нея се счупи. Езменет се предаде и се отпусна в ръцете му, вдиша дълбоко миризмата му — на смирна, пот и кожа. Как можеше този мъж, толкова суров, по-самоуверен от всеки

друг, когото беше познавала, да плаче заради някой като нея? Предателка. Развратница. Как можеше той...

— Зная, че го обичаш — чу го да шепне. — Зная...

Ала Езменет не беше толкова сигурна.

* * *

Магьосникът се приближи към Прояс в указания час на едно хълмче, издигащо се над обширния и мизерен простор на Свещената война. На изток, свито между издигнатите надалеч една от друга стени и кули на Момемн, слънцето димеше като огромен издигащ се въглен.

Принцът затвори очи, наслаждавайки се на слабата утринна топлина. *На този ден*, едновременно си помисли и се замоли той, *всичко се променя*. Ако докладите бяха истина, най-накрая този нерешим спор между кучета и гарги, гарги и кучета, щеше да приключи. И той щеше да има своя лъв.

Обърна се към Акамиан.

— Невероятно, нали?

— Кое? Свещената война? Или този призив?

Прояс се почувства смъмрен от тона му и подразнен от липсата на уважение. Часове по-рано откри, че има нужда от Акамиан, докато се въртеше неспокойно на походното си легло. В началото гордостта не му позволяваше: думите му от предната седмица бяха толкова крайни, колкото изобщо беше възможно... „*Не искам да те виждам отново. Никога.*“ Да се разкайва за тях сега, когато имаше нужда от този човек, му се струваше долно, користо. Ала трябваше ли да се разкайва, за да ги наруши?

— Ами Свещената война, естествено — отвърна той безгрижно. — Писарите ми казват, че повече от...

— Имам армия от слухове за преследване, Прояс — каза схоластикът. — Така че нека оставим учтивостта на джнан настрана. Просто ми кажи какво искаш.

Обикновено Акамиан беше груб сутрин. Ефект от Сънищата, смяташе принцът. Ала в тона му имаше и нещо повече, нещо близко до омраза.

— Мога да разбере горчивината ти, Ака, но ти *ще* уважаваш сана ми. Школата на Завета е обвързана с дома Нерсей с договор и ако трябва, мога да се позова на него.

Акамиан го изгледа преценяващо.

— Защо, Проша? — попита той, използвайки умалителната форма на името му, както когато бе негов ученик. — Защо правиш това?

Какво можеше да му каже, което вече да не знае или да може да понесе да чуе?

— Не си в позиция да ме разпитваш, схоластико.

— Всички мъже, дори принцовете, трябва да отговарят пред здравия разум. Една нощ ме прогонваш завинаги, а после, едва седмица по-късно, ме призоваваш и аз не трябва да питам?

— Не съм призовал *теб!* — извика Прояс. — Призовах схоластик на Завета чрез закона на договора, подписан от баща ми с твоите господари. Или ще спазиш този договор, или ще го нарушиш. Изборът е твой, Друсас Акамиан.

Не и днес. Днес не можеше да се въвлече в това тресавище! Не и когато всичко бе на път да се промени... Може би.

Но очевидно Акамиан имаше собствен план.

— Знаеш ли — каза той, — мислих много за това, което ми каза онази нощ. Не съм правил почти нищо друго.

— И какво?

Моля те, стари учителю, остави този разговор за друг ден!

— Има вяра, която се разпознава като вяра, Прояс, и има вяра, която се бърка със знание. Първата прегръща несигурността, признава мистерията на Бога. Тя ражда състрадание и търпимост. Кой може да съди истински, когато не е напълно сигурен, че е прав? Но втората, Прояс, втората прегръща сигурността и приема мистерията на Бога само на думи. Тя ражда нетърпимост, омраза, насилие...

Прояс се намръщи. Защо не искаше да се откаже?

— И ражда, предполагам, ученици, които отхвърлят старите си учители, а, Акамиан?

Магьосникът кимна.

— И Свещени войни...

Нещо в този отговор разтревожи принца, заплаши да разбуди и бездруго безсънни страхове. Само годините му на обучение го спасиха

да не остане без думи.

— Живей в мен — цитира той — и ще намериш убежище от несигурността. — Той изгледа гневно Акамиан. — Отдай се, както дете се отдава на баща си, и всички съмнения ще паднат.

Схоластикът го изгледа мрачно за момент. После кимна със суховатото отвращение на човек, който през цялото време е знаел по какъв блудкав начин ще бъде надвит. Дори Прояс го изпитваше: чувството, че цитирайки светото писание, бе прибягнал до един калпав номер. Но защо? Как можеше собственият глас на Късния пророк, Първата и Последната Дума, да звучи толкова... толкова...

Съжалението, което видя в очите на стария си учител, бе нетърпимо.

— Не смей да ме съдиш — изсъска през зъби той.

— Защо ме извика, Прояс? — попита изморено Акамиан. — Какво искаш?

Конрийският принц събра мислите си с дълбоко поемане на въздух. Въпреки усилията му, беше допуснал магьосникът да го разсее с калта на дребнави проблеми. Но стига.

Днес щеше да бъде денят. Трябваше да бъде.

— Снощи получих вест от племенника на Зин, Ирисас. Той е намерил интересен човек.

— Какъв?

— Скилвенди.

Това име гризеше детските сърца.

Акамиан го изгледа с присвити очи, но иначе не изглеждаше впечатлен.

— Ирисас напусна само преди седмица. Как би могъл да намери скилвенди толкова близо до Момемн?

— Изглежда този конкретен скилвенди е бил на път да се присъедини към Свещената война.

Схоластикът беше объркан. Прояс си спомни първия път, когато видя този поглед: като младеж, докато играеха бенджука сред храмовите брястове в градината на баща му. Как само бе ликувал тогава.

Този път изражението не се задържа.

— Някаква шашма? — попита Акамиан.

— Не зная какво да мисля, стари учителю, поради което те и призовах.

— Трябва да е лъжа — обяви магьосникът. — Скилвендите не се присъединяват към Свещените войни на инритите. За тях не сме нищо повече от... — Той се спря. — Но защо ще ме призоваваш *тук*? — попита с вид на човек, който разсъждава на глас. — Освен ако...

Прояс се усмихна.

— Очаквам Ирисас всеки момент. Пратеникът му смяташе, че се движи на не повече от няколко часа пред отряда на майордома. Пратих Зинемус да ги доведе.

Схоластикът погледна към зората встрани от тях — огромна алена дъга около златен ирис.

— Пътувал е през нощта?

— Когато са открили мъжа и спътниците му, те са били преследвани от кидрухилите на императора. Очевидно Ирисас е намерил за благоразумно да се върне възможно най-бързо. Изглежда този скилвенди е изказал някои доста провокативни твърдения.

Акамиан протегна ръка, сякаш да се предпази от излишните детайли.

— Спътници?

— Мъж и жена. Не зная нищо повече, освен, че никой от тях не е скилвенди, а мъжът твърди, че е принц.

— И какви точно твърдения е изказал равнинецът?

Прояс спря, за да преглътне треперенето и да укрепи гласа си.

— Твърди, че познава фанимските методи на водене на война. Твърди, че ги е побеждавал на бойното поле. И предлага мъдростта си на Свещената война.

* * *

Най-накрая Акамиан разбра. Напрежението. Нетърпението към собствените му тревоги. Прояс бе видял онова, което играчите на бенджука наричаха *кут'ма*, или „скрития ход“. Надяваше се да използва този скилвенди, който и да беше той, едновременно за да надиграе и да победи императора. Въпреки желанието си, Акамиан се

усмихна. Дори след всички тежки думи не можеше да не споделя част от възбудата на стария си ученик.

— Значи той твърди, че е твоят кут'ма — каза магьосникът.

— Възможно ли е да говори истината, Ака? Скилвендите воювали ли са с фанимите?

— Южните племена най-често нападат Гедеа и Шигек. Когато бях настанен в Шимех, там имаше...

— Бил си в *Шимех*! — изпелтечи Прояс.

Акамиан се намръщи. Като повечето учители, той мразеше прекъсванията.

— Бил съм на много места, Прояс.

Заради Консулта. Когато не знаеш къде да търсиш, търсиш навсякъде.

— Извинявам се, Ака. Просто... — Гласът на Прояс заглъхна, сякаш бе твърде объркан.

Схоластикът знаеше, че той е превърнал Шимех в билото на свещена планина, местоназначение, за чието достигане бяха нужни воюващи хиляди. Идеята, че един богохулник може просто да слезе от лодка...

— По онова време — продължи Акамиан, — се говореше много за скилвендите. Кишауримите пратиха двадесет от редиците си до Шигек, за да се присъединят към наказателна експедиция, която падиражахът подготвяше да прати в степта. Нито армията му, нито кишауримите бяха видени повече.

— Скилвендите са ги избили.

Акамиан кимна.

— Така че да, напълно е възможно този твой скилвенди да е воювал с фанимите и да ги е побеждавал. Възможно е дори да има мъдрост, която да сподели. Но защо би я споделил с нас? С инрити? Това е въпросът.

— Толкова дълбока ли е омразата им?

Акамиан видя за миг виещи скилвендски копиеносци, спускащи се в огъня и мълниите на гласа на Сесуата. Образ от Сънищата.

Той примигна.

— Свещеникът мрази ли бика, чието гърло прерязва? Не. Помни, за скилвендите целият свят е олтар за жертвоприношения, а ние сме просто ритуалните жертви. Недостойни сме за презрението им, което

прави всичко това толкова невероятно. *Скилвенди*, присъединяващ се към Свещена война? Това е като... като...

— Като да влезеш в кошарата — довърши удивено Прояс, — за да сключваш сделки с животните.

— Именно.

Престолонаследникът облиза устни и погледна над лагера, в търсене, предположи Акамиан, на следа от разбитите си надежди. Никога преди не беше виждал Прояс такъв — дори и като дете. Изглеждаше толкова... крехък.

Толкова отчаяно ли е положението? Какво се боиш да изгубиш?

— Но разбира се — добави с успокоителен тон магьосникът, — след победата на Конфас при Кийот нещата в степта може и да са се променили. Вероятно дори драстично.

Защо винаги се опитваше да се грижи за Прояс?

Принцът му хвърли един поглед и се усмихна мрачно. После отново насочи очи към плетеницата от палатки, павилиони и алеите между тях, и каза:

— Все още не съм толкова отчаян, стари... — Той се сепна и примижа. — Там! — възкликна, сочейки към нищото, поне доколкото успяваше да различи Акамиан. — Зин идва. Съвсем скоро ще видим дали този скилвенди е моят кут'ма, или не.

От отчаяние до нетърпение за едно мигване на окото. *Той ще бъде опасен крал*, помисли си несъзнателно Акамиан. Ако преживееше Свещената война.

Той преглътна и вкуси прах по зъбите си. Навикът, особено в комбинация със страх, правеше бъдещето лесно за игнориране. Ала Акамиан не можеше да си позволи това. При толкова много военствени мъже, струпани на едно място, просто *трябваше* да се случи нещо катастрофално. Това бе закон, почти толкова неотменим, колкото всяка логика на Айенсис. Колкото повече си го припомняше, толкова по-подготвен щеше да бъде, когато моментът настъпеше. *Някъде, някой ден, хиляди сред хилядите около мен ще лежат мъртви.*

Дразнещият въпрос, който му се струваше почти перверзно мрачен и все пак не можеше да не си задава, беше: *Кой? Кой ще умре? Все някой трябва.*

Аз?

Накрая очите му различиха Зинемус и конниците зад гърба му сред хаоса на лагера. Мъжът изглеждаше изтощен, както можеше да се очаква, имайки предвид, че принцът го бе извикал посред нощ. Лицето му с късо подстриганата брада бе обърнато към тях. Акамиан беше сигурен, че гледа него, а не Прояс.

Ти ще умреш ли, стари приятелю?

— Виждаш ли го? — попита принцът.

В началото магьосникът си мислеше, че Прояс има предвид Зинемус, но после видя и скилвендския воин, също на кон, разговарящ с рошавия Ирисас. Гледката го смрази.

Прояс го гледаше, сякаш за да разчете реакцията му.

— Какво не е наред? — попита той.

— Просто е минало... — Дъхът на Акамиан секна.

— Какво е минало?

Толкова много време... Всъщност две хиляди години, откак за последно бе виждал скилвенди.

— По време на Апокалипсиса... — започна той, но гласът му утихна колебливо. Защо винаги ставаше толкова срамежлив, когато говореше за тези неща, за тези *реални* неща? — По време на Апокалипсиса скилвендите се присъединили към Не-бога. Те унищожиха Киранеас, опустошиха Метсонк и обсадили Сумна скоро след като Сесуата избягал там...

— Искаш да кажеш „тук“ — поправи го Прояс.

Акамиан го погледна въпросително.

— След като Сесуата избягал *тук* — обясни принцът, — където някога е бил древният Киранеас.

— Д-да... Тук.

Това, върху което стояха, *наистина* беше земята на древния Киранеас. Тук — но погребана, сякаш под много пластове. Сесуата дори бе минал през Момемн веднъж, макар и тогава той да се наричал Менемора и да бил просто малко градче. И именно това, осъзна Акамиан, беше причината за тревогата му. Обикновено не му беше трудно да разграничава двете епохи — настоящата и апокалиптичната. Ала този скилвенди... Сякаш носеше древна катастрофа на челото си.

Магьосникът огледа приближаващата фигура, мускулестите ръце, покрити от белези, бруталното лице с очи, които виждаха само мъртви врагове. Друг мъж, мръсен и изтощен от пътя колкото и

варварина, но с русата коса и брада на норсирай, яздеше малко по-назад. Говореше с жена, също русокоса, която се клатеше опасно на седлото си. Акамиан ги наблюдава известно време — жената изглеждаше ранена, — но откри, че вниманието му постоянно се връща към едрия скилвенди начело.

Скилвенди. Изглеждаше твърде смахнато, за да е истина. Имаше ли някакво по-голямо значение това? Беше изстрадал толкова много сънища за Анасуримбор Келмомас напоследък, а сега това — видение от древния край на света, бродещо наяве. Скилвенди!

— Не му вярвай, Прояс. Те са жестоки и тотално безмилостни. Свирепи като сранки, но много по-коварни.

Принцът се засмя.

— Знаеш ли, че нансурите започват всеки тост и всяка молитва с проклятие към скилвендите?

— Чувал съм.

— Е, докато ти виждаш привидение от кошмарите си, схоластико, аз виждам врага на своя враг.

Акамиан осъзна, че надеждите на Прояс се бяха върнали.

— Не. Виждаш враг, просто и ясно. Той е езичник, Прояс. Анатема.

Престолонаследникът го изгледа остро.

— Такъв си и ти.

Каква грешка само! Как да го накара да разбере?

— Прояс, трябва да...

— Не, Акамиан! — извика другият мъж. — Не „трябва“ нищо! Поне веднъж ми спести мрачните си предчувствия! Моля те!

— Ти ме призова заради съвета ми — сопна се магьосникът.

Прояс се завъртя рязко.

— Сприхавостта не ти приляга, стари учителю. Какво ти става? Призовах те заради съвета ти, да, но вместо това ти ми предлагаш брътвежи. Изглежда си забравил, че един съветник дава на своя принц фактите, нужни за трезва преценка. Не взима собствени решения, а после да порицава принца, че не ги споделя. — Той се обърна отново към приближаващите конници и се изсмя подигравателно. — Сега знам защо маршалът толкова много се тревожи за теб.

От тези думи го заболя. Акамиан виждаше по изражението му, че Прояс бе имал намерение да го нарани, искаше да удари колкото се

може по-силно и смъртоносно. Нерсей Прояс беше командир, който се бореше с император за душата на свещена война. Трябваше му решителност, трябваше да изгради единност и най-вече — нуждаеше се от подчинение. Варваринът вече почти бе стигнал до тях.

Акамиан знаеше това, но думите все пак го засегнаха.

Какво ми става?

Зинемус спря черния си кон в подножието на хълма. Той им помахаше, докато слизаше. Акамиан нямаше сили да му отвърне. *Какво казваш за мен, Зин? Какво виждаш?*

Следвайки примера на Зинемус, останалите се засуетиха около конете си за момент. Ирисас гълчеше норсирая за външния му вид, сякаш мъжът беше негов другар по оръжие, вместо чужденец, който ще се срещне с принца му. С мърморене и предпазливи стъпки, те започнаха да се катерят по склона. Дори и слязъл от коня си, огромният скилвенди се извисяваше над Зинемус и всъщност над всички останали, с изключение на норсирая. Имаше тесен кръст и широки, съвсем незабележимо изгърбени рамене. Изглеждаше гладен, не като просяк, а като вълк.

Прояс хвърли един последен поглед на Акамиан преди да посрещне гостите си. *Бъди това, от което се нуждаеш в момента,* предупредиха го очите му.

— Такава рядкост е видът на човек да отговаря на слуховите — каза принцът на шеик. Очите му се спряха върху жилестите ръце на варварина. — Но ти изглеждаш точно толкова свиреп, колкото заявява репутацията на народа ти, скилвенди.

Акамиан изпита гняв от свойския маниер на Прояс. Способността му без усилие да сменя упреците с поздравии, да бъде толкова горчив в един миг и толкова благ в следващия, винаги го беше тревожила. Със сигурност не я споделяше. Подобна подвижност на страстите, винаги бе смятал, демонстрираше тревожен капацитет за измама.

Чернокосият скилвенди изгледа Прояс, но не каза нищо. Кожата на магьосника изтръпна. Той осъзна, че мъжът носи хорае, скрито под пояса си. Чуваше бездънния му шепот.

Прояс се намръщи.

— Зная, че говориш шеик, приятелю.

— Ако си спомням правилно — каза Акамиан на конрийски, — скилвендите не харесват комплименти, принце мой. Смятат ги за недостойни за истински мъже.

Леденосините очи на варварина се насочиха към него. Нещо вътре в магьосника, нещо опитно в оценяването на физическа заплаха, потрепери.

— Кой е това? — попита мъжът с тежък акцент.

— Друсас Акамиан — каза Прояс с по-твърд глас. — Магьосник.

Варваринът се изплю, но дали в знак на презрение или като предпазна мярка срещу магия, Акамиан не можеше да прецени.

— Но не е твоя работа да задаваш въпроси — продължи принцът. — Мъжете ми са те избавили, заедно със спътниците ти, от нансурите и мога със същата лекота да ви предам отново на тях. Разбираш ли?

Мъжът сви рамене.

— Питай каквото искаш.

— Кой си ти?

— Аз съм Наюр урс Скийота, вожд на утемотите.

Колкото и ограничено да бе познанието му за скилвендите, Акамиан бе чувал за утемотите, както и всеки друг схоластик на Завета. Според Сънищата, Сатгай, кралят на племената, който бе водил скилвендите под знамето на Не-бога, беше утемот. Възможно ли бе това да е ново съвпадение?

— Утемотите, принце мой — промърмори той на Прояс, — са племе от северните предели на степта.

Варваринът отново го прониза с ледения си взор.

Прояс кимна.

— Кажи ми тогава, Наюр урс Скийота, защо един скилвендски вълк пътува толкова надалеч, за да удостоява с вниманието си инритските псета?

Варваринът по-скоро се изсмя, отколкото да се усмихне. Акамиан осъзна, че той притежава арогантност, присъща за примитивните народи — несъмнена увереност, че суровите обичаи на земята му го правят по-корав от всеки друг цивилизован народ. *Ние сме глупави жени пред него*, помисли си магьосникът.

— Дойдох — каза мъжът направо, — за да продам мъдростта и мечата си.

— Като наемник? — попита Прояс. — Не мисля, приятелю. Акамиан ми казва, че няма подобно нещо като скилвендски наемници.

Магьосникът се опита да срещне гневния поглед на Наюр. Не можа.

— Битката при Кият се разви зле за моето племе — обясни варваринът. — И нещата станаха още по-зле, когато се върнахме в пасищата си. Онези малцина от хората ми, които преживяха нансурите, бяха избити от съседите ни на юг. Стадата ни бяха разграбени. Жените и децата ни отведени в плен. Утемотите вече не съществуват.

— И какво? — попита рязко Прояс. — Надяваш се да превърнеш инритите в свое племе? И очакваш да повярвам на това?

Тишина. Тежък момент между двама несломими мъже.

— Моята земя ме отхвърли. Отне ми огнището и имотите. Така че и аз, на свой ред, отхвърлям земята си. Толкова трудно ли е за вярване?

— Но защо тогава... — започна Акамиан на конрийски, но Прояс му направи знак да замълчи.

Принцът гледаше варварина мълчаливо, оценявайки го по смущаващия начин, по който магьосникът го беше виждал да оценява и други преди: сякаш те са абсолютният център на всяка преценка. Ако Наюр урс Скийота изпитваше неудобство обаче, той не го показва.

Прояс издиша, сякаш стигнал до рисковано и съответно тежко решение.

— Каж ми, скилвенди, какво знаеш за Киан?

Акамиан отвори уста да протестира, но се поколеба, когато видя гримасата на Зинемус. *Не забравяй мястото си!*, викаше изражението на маршала.

— Много и малко — отвърна Наюр.

Акамиан знаеше, че Прояс ненавижда такива отговори. Но всъщност този скилвенди играеше същата игра като принца. Прояс искаше да знае какво може да му каже Наюр за фанимите преди да разкрие колко точно се *нуждае* от неговото знание. Иначе мъжът можеше просто да му съобщи каквото иска да чуе. Този уклончив отговор обаче говореше, че равнинецът е усетил това. Което означаваше, че е нетипично умен. Акамиан огледа белязаните му ръце, опитвайки се да преброи свазондите с поглед. Не можа.

Страшно много хора, помисли си той, са го подценявали.

— Какво ще кажеш за войната? — попита Прояс. — Какво знаеш за кианския начин на водене на война?

— Много.

— Как така?

— Преди осем години кианците нахлуха в степта точно като нансурите сега, надявайки се да прекратят нападенията ни в Гедеа. Пресрещнахме ги на място, наречено Зиркирта. Смазахме ги. Тези тук — той прокара дебел пръст през няколко белега ниско над дясната си китка — са от тази битка. Този е на техния генерал, Хасжинет, син на Скаурас — сапатишаха на Шигек.

В гласа му нямаше гордост. За него войната бе просто факт, който трябваше да опише — не много различен, предполагаше Акамиан, от описанието на раждането на теле на пасищата му.

— Убил си сина на сапатишаха?

— Накрая — каза воинът. — Първо го накарах да пее.

Неколцина от гледащите конрийци се засмяха на глас и въпреки че Прояс си позволи само надменна усмивка, Акамиан виждаше, че ликува. Въпреки грубото си държание, този скилвенди казваше именно онова, което принцът се надяваше да чуе.

Но магьосникът оставаше скептичен. Откъде знаеха, че утемотите наистина са били унищожени? И по-важно, какво общо имаше това с желанието да рискуваш живота си с прекосяване на Нансуриума, за да се присъединиш към Свещена война? Акамиан откри, че гледа отвъд лявото рамо на варварина, към норсирая, който го съпровождаше. За момент погледите им се срещнаха и той бе поразен от намека за мъдрост и тъга в очите на другия. Необяснима мисъл се появи в съзнанието му: *У него... Отговорът е у него.*

Но дали Прояс щеше да осъзнае това, преди да ги приеме под своя защита? За конрийците гостоприемството бе нещо, в което влагаха абсурдна сериозност.

— Значи познаваш кианските тактики? — попита принцът.

— Познавам ги. Дори и тогава вече бях главатар от много години. Съветвах краля на племената.

— Можеш ли да ми ги опишеш?

— Мога...

Престолонаследникът се ухили, сякаш най-накрая бе разпознал някаква сродна искра в другия мъж. Акамиан остана ням свидетел,

изпълнен с притаена тревога. Знаеше, че всякакво прекъсване ще бъде отхвърлено незабавно.

— Предпазлив си — каза Прояс. — Това е добре. Един езичник наред Свещена война трябва да е предпазлив. Но не бива да се притесняваш от мен, приятелю.

Наюр изсумтя.

— И защо?

Прояс разтвори ръце и обхвана с жест огромното гъмжило от палатки, простиращо се до хоризонта.

— Виждал ли си някога подобно струпване? Величието на инритите е събрано на тези поля, скилвенди. Трите морета никога не са били толкова мирни. Цялото им насилие е събрано *тук*. И когато то потегли срещу фанимите, те уверявам, че твоята битка при Киют ще изглежда като най-обикновено стълкновение.

— А кога ще потегли?

Прояс замълча за момент.

— Това може би зависи от теб.

Варваринът го зяпна, поразен.

— Свещената война е парализирана, скилвенди. Една армия, особено огромна като тази, марширува с корема си. Ала Икурей Зерий III, въпреки споразуменията, сключени преди повече от година, ни отказва провизиите, от които имаме нужда. Шриахът може да се позове на божествения закон и да заповяда на императора да го стори, но не може да нареди на нансурите да потеглят с нас.

— Тогава тръгнете без тях.

— Бихме го сторили, ала шриахът се колебае. Преди месеци голяма група Мъже на Бивника получила нужните провизии като отстъпила пред изискванията на императора...

— Които са?

— Да подпише договор, отстъпващ на империята всички завладени земи.

— Неприемливо.

— Не и за въпросните велики имена. Те смятали, че са неуязвими, че чакането на останалите само ще ограби славата им. Какво значи един подпис върху свитък в замяна на славата? Така че те потеглили, навлезли във фанимски земи и били изцяло унищожени.

Наюр вдигна замислено ръка към брадичката си — странно обезоръжаващ жест, помисли си Акамиан, у мъж с подобно свирепо излъчване.

— Икурей Конфас — каза той решително.

Прояс повдигна вежди удивен. Дори магьосникът откри, че е впечатлен.

— Продължавай — каза принцът.

— Без Конфас, вашият щриях се бои, че Свещената война ще бъде изцяло унищожена. Така че той отказва да заповяда на императора да ви снабди, страхувайки се от повторение на случилото се по-рано.

Прояс се усмихна горчиво.

— Именно. А императорът, разбира се, направи договора цената на Конфас. Единственият начин Майтанет да овладее своя инструмент, изглежда, е да го продаде.

— Да продаде вас.

Прояс въздъхна тежко.

— Не се заблуждавай, скилвенди, аз съм предан човек. Не се съмнявам в своя щриях, само в оценката му на тези събития. Уверен съм, че императорът блъфира, че дори и ако потеглим, без да сме подписали прокълнатия му договор, той ще прати Конфас и колоните си да изкопчат каквито могат предимства от Свещената война...

За пръв път Акамиан осъзна, че Прояс всъщност се бои, че е възможно Майтанет да капитулира. И защо не? Ако Светият щриях можеше да понесе Алените кули, не можеше ли да понесе и договора на императора?

— Надеждата ми — продължи принцът, — и това е само надежда, е, че Майтанет би приел теб за заместител на Конфас. С твоя съвет на наша страна, императорът вече няма да може да твърди, че невежеството ни ще ни обрече.

— Заместител на екзалт-генерала? — повтори скилвендският вожд. После се разтресе от нещо, което Акамиан само миг по-късно разпозна като смях.

— Намираш това за забавно, скилвенди? — попита Прояс с объркано изражение.

Магьосникът сграбчи възможността.

— Заради Киют — промърмори той на бърз конрийски. — Помисли си за омразата, която трябва да изпитва към Конфас заради Киют.

— Отмъщение? — каза рязко принцът също на конрийски. — Мислиш, че това е истинската му причина да дойде тук? За да отмъсти на Икурей Конфас?

— Попитай го! Защо е дошъл тук и *кои са другите*?

Прояс погледна към Акамиан, а раздразнението в очите му отстъпи пред признанието. Устремът му почти го бе изиграл и той го разбра. За малко да приеме един скилвенди в сърцето си — скилвенди! — без нито един труден въпрос.

— Вие не познавате нансурите — казваше варваринът. — Великият Икурей Конфас, заменен от скилвенди? Ще последва нещо повече от вой и скърцане със зъби.

Принцът не обърна внимание на забележката.

— Още нещо ме притеснява... Разбирам, че племето ти е било унищожено, а земята ти се е обърнала срещу теб, но защо би дошъл тук? Защо един скилвенди ще прекосява точно империята, сред всички места? Защо един езичник иска да се присъедини към Свещената война?

Думите изтриха хумора от лицето на Наюр урс Скийота и оставиха на негово място само предпазливост. Акамиан го гледаше как се напруга. Сякаш някой отваряше врата към нещо ужасяващо.

Тогава иззад варварина нечий звучен глас обяви:

— Аз съм причината Наюр да дойде тук.

Всички очи се насочиха към безименния норсирай. Излъчването на мъжа беше властно, въпреки дрипите, които носеше — външността на човек, отраснал в живот на абсолютна власт. Ала по някакъв начин това впечатление бе смекчено, сякаш отлежало в трудности и мъка. Жената, стиснала го през кръста, гледаше напрегнато от лице на лице, като че едновременно разгневена и объркана от критичните им погледи. *Как, викаха очите й, може да не знаете?*

— И кой всъщност си ти? — попита Прояс.

Ясните сини очи примигнаха. Спокойното лице се сведе само колкото да признае равен нему.

— Аз съм Анасуримбор Келхус, син на Моенгхус — каза мъжът на шеик със силен акцент. — Принц от Севера. Идвам от Атритау.

Акамиан зяпна, неспособен да възприеме чутото. После името Анасуримбор го порази като удар в стомаха. Той се задъха. Несъзнателно се пресегна и сграбчи ръката на Прояс.

Не може да бъде.

Принцът го погледна остро, предупреждавайки го да си държи езика зад зъбите. *Ще има време да се ровиш в това по-късно, схластико.* Очите му скочиха обратно върху непознатия.

— Могъщо име.

— Не мога да говоря от името на кръвта си — отвърна норсираят.

„Един от семето ми ще се върне, Сесуата...“

— Не приличаш на принц. Трябва да повярвам, че си мой равен?

— Нито бих могъл да говоря за това, в което вярваш или не вярваш. Що се отнася до външността ми, мога да кажа само, че пътешествието ми беше тежко.

„Един Анасуримбор ще се върне...“

— Пътешествие?

— Да. Към Шимех... Дошли сме да умрем за Бивника.

„... в края на света.“

— Но Атритату лежи далеч отвъд земите на Трите морета. Как би могъл да научиш за Свещената война?

Колебание, сякаш мъжът бе едновременно изплашен и несигурен в това, което ще каже.

— Сънища. Някой ми изпрати сънища.

Това е невъзможно!

— Някой? Кой?

Норсираят не можа да отговори.

ШЕСТНАЙСЕТА ГЛАВА МОМЕИИ

Онези от нас, които оцеляха, винаги ще бъдат озадачени, когато си спомнят пристигането му. И не просто защото той бе различен тогава. В известен странен смисъл той така и не се промени. Ние се променихме. Ако сега ни се струва различен, то е защото именно той преобърна света.

Друсас Акамиан,
„Компендиум на Първата
свещена война“

КЪСНАТА ПРОЛЕТ НА 4111 ГОДИНА НА БИВНИКА

Слънцето тъкмо бе залязло. Мъжът, който се наричаше Анасуримбор Келхус, седеше с кръстосани крака до огъня си, извън павилион, чиито платнени склонове бяха пришити с черни орли — дар от Прояс, предположи Акамиан. На пръв поглед нямаше нищо около него, което веднага да направи впечатление, ако се изключи може би дългата му сламеноруса коса, която бе фина като хермелин и изглеждаше странно не на място под светлината на огъня. Коса, предвидена за слънцето, мислеше си магьосникът. Младата ранена жена, която бе стискала кръста му толкова свирепо предходния ден, сега седеше наблизко, облечена в проста, но елегантна рокля. Двамата се бяха изкъпали и сменили дрипите си с дрехи, взети от личния гардероб на принца.

Когато се приближи, Акамиан остана поразен от красотата на жената. По-рано приличаше просто на раздърпана и пребита бездомница.

Те и двамата го гледаха как се приближава, с лица, оживени от огъня.

— Ти трябва да си Друсас Акамиан — каза принцът на Атритату.

— Виждам, че Прояс те е предупредил за мен.

Мъжът се усмихна разбиращо — не, много повече от разбиращо. Усмивката му бе различна от всяка друга, която Акамиан бе виждал някога. Той сякаш го разбираше много по-добре, отколкото магьосникът искаше да бъде разбирани.

После дойде осъзнаването.

Аз познавам този мъж.

Но как разпознаваш човек, когото никога не си виждал? Освен чрез син или друг роднина... Образи от скорошния сън, в който държеше мъртвото лице на Анасуримбор Келмомас в скута си, проблеснаха през съзнанието му. Приликата бе неоспорима: гънката между веждите, дългите хлътнали бузи, дълбоко разположените очи.

Той е Анасуримбор! Но това е невъзможно...

Ала времената изглеждат изобилстваха с невъзможни неща.

Струпана около мрачните стени на Момемн, Свещената война бе също толкова впечатляваща, колкото армиите от кошмарите на Акамиан за Старите войни... Освен, може би, сърцераздирателните битки за Агонгорей и безнадеждната обсада на Голготерат. Пристигането на този скилвенди и принца на Атритату просто потвърждаваха абсурдния мащаб на Свещената война, сякаш самите древни истории бяха дошли да я почетат.

Един от семето ми ще се върне, Сесуата... Един Анасуримбор ще се върне...

Колкото и невероятно да бе пристигането на скилвенди, то все пак можеше да се обясни с особени обстоятелства. Ала принц Анасуримбор Келхус от Атритату бе съвсем различна история. Анасуримбор! Какво име само. Анасуримборската династия бе третата и най-величествена, управлявала Куниюри — кръвната линия, която Заветът смяташе за унищожена преди хиляди години, ако не със смъртта на Келмомас II на полята на Еленеот, то със сигурност при опустошаването на великия Трис скоро след това. Но ето, че не беше. Кръвта на първия велик противник на Не-бога някак си бе оцеляла. Невъзможно.

... в края на света.

— Прояс ме предупреди — каза Келхус. — Каза ми, че твоят вид страда от кошмари за моите прадеди.

Акамиан изпита болка при това предателство. Почти чуваше гласа на принца: *„Той ще подозира, че си агент на Консулта... А ако не това, ще се надява, че Атритау все още воюва срещу Консулта и че ти носиш новини за измамния му враг. Достави му удоволствие, ако искаш. Но не се опитвай да го убедиш, че Консултът не съществува. Той **никога** няма да ти повярва.“*

— Но винаги съм вярвал — продължи Келхус, — че човек трябва да язди коня на другия в продължение на поне ден, преди да критикува.

— За да го разбере по-добре?

— Не — отвърна мъжът, свивайки рамене. Очите му заблестяха игриво. — Защото тогава ще си на един ден път от него и ще имаш коня му...

Акамиан поклати печално глава и се ухили, а само след миг и тримата избухнаха в смях.

Този човек ми харесва. Ами ако наистина е този, за когото се представя?

Докато смехът им утихваше, Келхус го представи на жената, Серуей, и го приветства. Акамиан седна с кръстосани крака от другата страна на огъня.

Магьосникът рядко се озоваваше в ситуации като тази с конкретен план наум. Обикновено просто започваше с любопитството си и не много повече. В процеса на изразяване на това любопитство задаваше въпроси, а отговорите, които получаваше, изучаваше в търсене на следи, белези на думата или жеста. Никога не знаеше точно какво търси, само, че търси нещо. Когато го намереше, вярваше, че ще го познае. Добрият шпионин винаги познаваше.

Още от самото начало обаче разбра, че този метод е неадекватен. Защото никога не бе срещал мъж като Анасуримбор Келхус.

На първо място гласът му, който винаги звучеше в регистър на обещание. Понякога Акамиан всъщност трябваше да се напруга да слуша, не защото Келхус мърмореше или защото акцентът му пречеше — всъщност демонстрираше впечатляваща гладкост на речта, предвид скорошното му пристигане — а защото гласът му имаше измерения. Сякаш нашепваше: *Казвам ти нещо повече... Само се заслушай и ще го чуеш.*

После лицето му — искрената игра на изражението му. В него имаше невинност, откритост, която имаха само младите — макар и по никакъв начин да не изглеждаше наивен на Акамиан. Не, Келхус изглеждаше ту мъдър, ту развеселен, ту тъжен, привидно без преход, все едно изпитваше не само своите чувства, но и тези на околните, в мига, в който се зараждаха.

А и очите му, блестящи с мека светлина над огъня — сини като вода, която кара човек да ожаднява. Това бяха очи, които следваха всяка дума на Акамиан, все едно никаква степен на внимание не би могла да бъде достойна за значението на казаното от него. И все пак, в същото време, в тях се наблюдаваше и странна резервираност — не такава на човек, който отсъжда, но не смее да изкаже присъдата си като Прояс, а тази на мъж, който живее с пълната увереност, че не е негово право да съди.

Но най-вече думите му изпълниха магьосника с възхита.

— И защо се присъединяваш към Свещената война? — попита Акамиан, опитвайки се да се убеди, че все още смята отговора, даден на Прояс, за измамен.

— Имаш предвид сънищата — отвърна Келхус.

— Предполагам, че да.

За един кратък момент принцът на Атритау го гледаше бащински, почти със съчувствие, все едно Акамиан все още не беше разбрал правилата на тази среща.

— Животът бе постоянно съзерцание за мен преди сънищата — обясни той. — Може би сам по себе си сън... Сънят, за който питаш — този за Свещената война — беше такъв, който *пробужда*. Сън, който *превърща* предишния живот на човек в сън. И какво трябва да прави човек, който е получил такъв сън? — попита Келхус. — Да заспи отново?

Акамиан сподели усмивката му.

— Ти би ли могъл?

— Да заспя отново? Не. Никога. Дори и ако исках. Сънят никога не пристига само по желание. Не може да бъде сграбчен като ябълка, с която да удовлетвориш глада си. Сънят е като невежеството и забравата... Колкото повече се стремиш към тях, толкова по-далеч остават от теб.

— Като любовта — добави Акамиан.

— Да, като любовта — отвърна меко Келхус и погледна за кратък момент към Серуей. — А ти, магьоснико, защо се присъедини към Свещената война?

Този въпрос свари Акамиан неподготвен. Той откри, че отговаря по-искрено, отколкото бе възнамерявал:

— Не зная защо... Може би защото школата ми ме прати.

Келхус се усмихна нежно, сякаш разпознавайки споделена болка.

— Но каква е целта ти тук?

Акамиан прехапа устна, но не примижа от унижителната истина.

— Търсим древно и неоткриваемо зло — каза той бавно, с омерзението на човек, комуто често се подиграваха. — Зло, което не сме срещали вече повече от триста години. И все пак нощ след нощ сънуваме ужасите, които някога това зло е сътворило.

Келхус кимна, сякаш дори това побъркано признание имаше прецедент в собствения му живот.

— Трудно е, нали? Да търсим онова, което не виждаме?

Тези думи изпълниха Акамиан с непреодолима тъга.

— Да... Много трудно.

— Може би тогава двамата с теб не сме толкова различни, Акамиан.

— Какво имаш предвид?

Ала Келхус не отговори. Нямахше нужда. Той бе почувствал по-ранното му недоверие, осъзна магьосникът, и му бе отговорил като му показва иронията на човек, изтерзан от сънища, който отказва да признае другиму насладата от неговите. Внезапно Акамиан откри, че вярва на историята му. Как можеше иначе да вярва на самия себе си?

Но той си даде сметка, че ако се изключат тези мигове на неуловима насока, поведението и начинът на водене на разговора на човека нямаха нищо общо с назидание.

В разговора им липсваше смътното съперничество, което се носеше като аромат, понякога сладък, но най-често кисел, около комуникацията с други хора. Заради това и той се превърна в пътешествие. Понякога се смееха, друг път се умълчаваха, принудени от сериозността на думите. И тези моменти бяха като крайпътни камъни — малки олтари, по които да се ориентираш в голямо поклонение.

Акамиан осъзна, че този мъж няма за цел да го убеди в каквото и да е. Със сигурност имаше неща, които иска да му покаже, неща, които се надяваше да сподели, ала всяко от тях бе предложено в рамката на взаимно разбирателство: *Нека двамата с теб се движим само от истината. Нека се разкрием един пред друг.*

Преди да дойде при огъня им, магьосникът се бе подготвил да бъде много подозрителен, дори горчиво критичен към всичко, което би могъл да му каже Келхус. Древният север сега бе дом на безбройни племена сранки, а великите му градове — Трис, Сауглиш, Миклай, Келмеол и другите — представляваха изтърбушени руини, мъртви от две хилядолетия. А където върлуваха сранките, нямаше място за човеци. Древният север бе тъмен за Завета. Непознаваем. А Атритау бе самотна светлина в мрака — крехка и слаба пред дългата алчна сянка на Голготерат. Едничък пламък срещу черното сърце на Консулта.

Преди векове, когато Консултът все още открито воювал със Завета, Атиерзус пратил мисия в Атритау. Ала тази мисия бе замлъкнала преди векове, скоро след като самият Консулт изчезнал в нищото. От време на време пращаха експедиции на север, за да разследват, ала те неизменно се проваляха — или върнати от галеотите, които бяха извънредно ревниви за северния търговски маршрут, или изчезваха в обширните равнини Истиюли, за да не се чуе нищо повече за тях.

В резултат, Заветът знаеше съвсем малко за Атритау — само онова, което научаваха от търговци, успели да преживеят огромното разстояние между северния град и Галеот. И по тази причина Акамиан знаеше, че ще е изцяло в плен на фактите такива, каквито му ги предложеше Келхус. Нямаше как да знае дали чува истината и мъжът действително е принц на каквото и да е.

И все пак Анасуримбор Келхус бе мъж, който докосваше душите на онези край себе си. Като говореше с него, Акамиан откри, че достига до проникновения, които иначе не би потърсил, че открива отговори на въпроси, които преди не беше признавал — сякаш самата му душа бе едновременно разбудена и открита. Според трактатите, философът Айенсис бил такъв човек. А как можеше някой, подобен на Айенсис, да лъже? Сякаш самият Келхус бе живо откровение. Образец на Истината.

Магьосникът откри, че му вярва — вярва му въпреки хиляда години подозрения.

Нощта напредна, а пламъците на огъня започнаха да горят опасно ниско. Серуей, която почти не бе говорила, спеше, сгушила глава в скута на Келхус. Лицето ѝ разбуди някаква неясна самота у Акамиан.

— Обичаш ли я? — попита той.

Келхус се усмихна тъжно.

— Да... имам нужда от нея.

— Тя те боготвори, нали го знаеш? Виждам го в начина, по който те гледа.

Ала това изглежда натъжи Келхус. Лицето му се смрачи.

— Зная — каза накрая. — По някаква причина тя ме мисли за нещо повече, отколкото съм... И други го правят.

— Може би — каза Акамиан с усмивка, която му се струваше странно фалшива — те знаят нещо, което ти не знаеш.

Келхус сви рамене.

— Може би. — Той погледна открито магьосника. После с измъчен глас добави: — Иронично, нали?

— Защо?

— Ти притежаваш тайно познание, а никой не ти вярва, докато аз нямам нищо и всички настояват, че разполагам с тайно познание.

И Акамиан не можа да не се запита: *Но ти вярваш ли ми?*

— Какво искаш да кажеш?

Келхус го изгледа замислено.

— Този следобед един човек падна на колене пред мен и *целуна* подгъва на робата ми.

Той се засмя, сякаш все още удивен от тъжния абсурд на това действие.

— Това е заради съня ти — каза Акамиан разсеяно. — Мисли си, че боговете те напътстват.

— Уверявам те, че не са го сторили по никакъв друг начин.

Магьосникът се съмняваше в това и за миг изпита страх. *Кой е този човек?*

Те постояха в тишина известно време. Далечни викове звучаха някъде сред заобикалящия ги лагер. Пияници.

— Псе! — изрева някой. — *Псе!*

— Знаеш ли, вярвам ти — каза накрая Келхус.

Сърцето на Акамиан подскочи, ала той не продума.

— Вярвам в мисията на твоята школа.

Сега бе ред на магьосника да свие рамене.

— Така ставате двама.

Келхус се изкикоти.

— И кой, ако мога да попитам, е наивният ми спътник?

— Една жена. Езменет. Проститутка, която съм срещал от време на време.

Акамиан не можеше да не погледне към Серуей, докато казваше това. *Не толкова красива, колкото тази жена, но все пак красива.*

Келхус го гледаше внимателно.

— Предполагам, че е красива жена.

— Проститутка е — отвърна Акамиан, отново изнервен от способността на другия да изказва мислите му.

Той винеше последните си горчиви думи за тишината, която се спусна върху им. Съжаляваше за тях, но нямаше как да ги върне. Погледна Келхус с очи, молеци за прошка.

Но всичко вече бе простено и забравено. Тишината между хората винаги е изпълнена с неудобно значение — обвинения, колебания, отсъждания за това кой е слаб и кой е силен, — ала тишината с този мъж сякаш разнищваше, вместо да подпечатва подобни неща. Тишината на Анасуримбор Келхус казваше: *Нека продължим напред с теб и да се върнем към това в по-подходящ момент.*

— Има нещо — каза той накрая, — за което искам да те помоля, Акамиан, но се боя, че познанството ни е твърде скорошно.

Такава честност. Ако само можеш да му отвърна със същото.

— Единственото, което можеш да сториш, тогава, е да попиташ.

Мъжът се усмихна и кимна.

— Ти си учител, а аз съм невеж странник в объркваща земя... Би ли се съгласил да ме обучаваш?

При тези думи сто въпроса нахлуха в ума на магьосника, ала той осъзна, че вече отговаря:

— За мен ще е чест, Келхус, сред учениците ми да има Анасуримбор.

Келхус се усмихна широко.

— Значи е решено. А аз ще считам теб, Друсас Акамиан, за първия си приятел в това приключение.

Тези думи пробудиха странна стеснителност у схоластика и той изпита облекчение, когато Келхус събуди Серуей, за да ѝ каже, че ще се прибират.

По-късно, докато се движеше по тъмните пътеки, водещи до собствената му палатка, Акамиан изпита странна еуфория. Въпреки че нямаше как подобно нещо да се измери, той имаше чувството, че срещата с Келхус го е променила, сякаш му бяха показали много нужен пример за нещо изначално човешко. Пример за правилната същност на живота.

Остана буден в скромната си палатка, боеше се да заспи. Перспективата отново да сънува кошмарите, му се струваше непоносима. Знаеше, че травмите също толкова често потъпкват проникновенията, колкото ги и пробуждат.

Когато сънят най-накрая го надви, Акамиан отново сънува катастрофата при полетата на Еленеот и смъртта на Анасуримбор Келмомас II под чуковете на сранките. И когато се събуди, давейки се за въздух, гласът на умиращия върховен крал — така подобен на този на Келхус! — резонираше в душата му, поглъщаше туптенето на сърцето му с пророческия си ритъм.

Един от семето ми ще се върне, Сесуата... един Анасуримбор ще се върне...

... в края на света.

Но какво значеше това? Дали Анасуримбор Келхус наистина не беше *знак*, както се надяваше Прояс? Знак не за освещаването на Свещената война от Бога, както си мислеше принцът, а за скорошното завръщане на Не-бога?

... в края на света.

Акамиан започна да трепери от ужас, какъвто не бе изпитвал никога преди. Не и буден.

Не-богът да се завърне? Моля те, Седжен, нека умра преди...

Беше немислимо! Той обгърна рамене с ръце и се залюля в чернотата на палатката си, шепнейки отново и отново: „Не! Не!“

Моля те... Това не може да се случва — не и на мен! Аз съм твърде слаб. Аз съм просто един глупак...

Светът отвъд покривалото на палатката му бе потънал в тишина. Безброй мъже спяха и сънуваха ужас и слава в битката срещу езичниците, без дори да подозират за страховете на Акамиан. Те бяха невинни като Прояс, изпълнени с непредпазливия устрем на вярата си, мислейки си, че едно място, град на име Шимех, е гвоздеят, около който се върти съдбата на света. Ала схоластикът знаеше, че този гвоздей може да бъде намерен на много по-мрачно място далеч на север, където от земята бликаше катран. Място, наречено Голготерат.

За пръв път от много, много години Акамиан се помоли.

По-късно разумът му се върна и той се почувства леко глупаво. Колкото и невероятен да беше Келхус, нищо друго, освен сънищата за Келмомас и съвпадението на едно име не предполагаша подобен ужасяващ извод. Акамиан беше скептик и се гордееше с този факт. Беше ученик на древните, на Айенсис, и се позоваваше на логиката. Вторият Апокалипсис бе само най-драматичната сред стотици банални развързки. А ако нещо можеше да символизира будните му часове, това беше именно баналността.

Въпреки това той запали свещта си с магическа дума и започна да рови из чантата си, за да извади картата, която направи точно преди присъединяването си към Свещената война. Погледна имената, разпръснати по пергамента, спирайки се на

МАЙТАНЕТ

Докато старата вражда между него и Прояс продължаваше, осъзна той, нямаше голяма надежда да научи повече за Майтанет или да напредне в разследването си на смъртта на Инрау.

Съжалявам, Инрау, помисли той, принуждавайки очите си да стоят настрана от името на обичния му ученик. После загледа

КОНСУЛТА

надраскано — сега му се струваше твърде прибързано — съвсем само в горния десен ъгъл и все още изолирано от тънката мрежа от

взаимовръзки, върху която лежах останалите. На светлината на свещта името сякаш трепереше върху бледия лист, все едно представляваше нещо твърде ненормално, за да се задържи от мастилото.

Натопи перото си в мастилницата и внимателно написа

АНАСУРИМБОР КЕЛХУС

под омразното име.

* * *

Наюр бродеше из струпването на Свещената война с колебливата походка на човек, който не е сигурен къде отива. Пътеката, която следваше, се виеше между плетеница от дремещи лагери. Тук-таме още гореше по някой огън, край който седяха мърморещи хора, най-често пияни. Отвсякъде го посрещаха миризми с остротата на воня в сухия въздух: на добитък, гнило месо и мазен пушек — някой глупак гореше влажно дърво.

Спомени за скорошната му среща с Прояс владееха мислите му. За да подсигури плана си да надиграе императора, конрийският принц искаше съвет от петимата конрийски палатини, прегърнали Бивника. Горди мъже, които даваха свобода на гордите си езици. Още по-войнствените, като Гайдеки или Ингиабан, говореха повече, за да изтъкват проблеми, отколкото за да ги решават. Докато ги гледаше, Наюр осъзна, че те всички играят инфантилна версия на същата игра, в която дуниайнът бе майстор. Думите, както го бяха научили Моенгхус и Келхус, можеха да се използват с отворена длан или като юмрук — като начин да прегърнеш или да поробиш. Поради някаква причина тези инрити, които нямаха нищо ценно, което да спечелят или изгубят един от друг, до един говореха със затворени юмруци — нелепи твърдения, фалшиви отстъпления, подигравателни хвалби, ласкателни обиди и безкраен поток от шеговити намеци.

Джнан, така го наричаха. Признак за каста и култура.

Наюр търпя този фарс колкото можеше, но — както му се струваше сега, неизбежно — скоро те почнаха да хвърлят мрежите си и върху него.

— Каж ми, скилвенди — попита лорд Гайдеки, зачервен от вино и смелост, — тези твои белези човека ли отразяват, или стойността му?

— Какво искаш да кажеш?

Палатинът на Анплей се ухили.

— Ами искам да кажа, че ако ти убиеш, да речем, лорд Ганиама, той би заслужавал най-много два белега. Но ако убиеш *мен*? — Той погледна към другите, повдигнал вежди и присвил надолу устни, все едно говореше с уважение към мъдрите им мнения. — Какво тогава? Двадесет белега? Тридесет?

— Подозирам, че мечовете на скилвендите умеят да изравняват — каза Прояс.

Лорд Имротас се засмя твърде силно при тези думи.

— Свазондите — обърна се Наюр към Гайдеки — бележат врагове, а не глупаци.

После изгледа стреснатия палатин и се изплю в огъня.

Ала Гайдеки не се плашеше толкова лесно.

— И какво съм аз тогава? — попита той с опасен глас. — Глупак или враг?

В този момент Наюр осъзна още една трудност, която щеше да изпита през следващите месеци. Опасностите и лишенията на войната не значеха нищо; търпеше ги цял живот. Позорът да работи с Келхус бе различен вид проблем, но също така нещо, което можеше да понесе в името на омразата. Ала падението ден след ден да е част от женствените и вулгарни обичаи на инритите бе нещо, което не беше предвидил. Колко точно трябваше да страда, за да получи отмъщението си?

За щастие Прояс осуети отговора му, обявявайки съвета за приключил. Твърде отвратен, за да изтърпи шарадата на сбогуването, Наюр просто излезе от павилиона в нощта.

Остави очите си да блуждаят, докато вървеше. Луната бе пълна и ярка и пръскаше сребро по гърбовете на бързо движещите се облаци. Тласкан от странна меланхолия, той вдигна поглед към звездите. Скилвендите казваха на децата си, че небето е юрта, невъзможно

огромна и нашарена с безброй дупчици. Спомни си как баща му сочеше веднъж нагоре.

— Виждаш ли, Наю? — каза тогава. — Виждаш ли хилядата хиляди светлини, които надзъртат през кожата на нощта? Така знаем, че отвъд този свят пламти по-велико слънце. Така знаем, че когато е нощ, идва истинският ден и че когато дойде денят, той всъщност е нощ. Така знаем, Наю, че светът е лъжа.

За скилвендите звездите бяха напомняне: само Народът бе истина.

Наюр се спря. Прахта под сандалите му още излъчваше горещината на слънцето. В мрака около него тъмнината сякаш съскаше.

Какво правеше тук? Сред инритски псета. Сред хора, които драскаха дъха си върху пергамент и извличаха храна от калта. Сред хора, които бяха продали душите си в робство.

Сред добитъка.

Какво правеше?

Вдигна ръце към веждите си и прокара палци през очите си. Стисна.

После чу гласа на дуниайна, понесен от мрака.

Със здраво стиснати очи отново се почувства като младеж, застанал в сърцето на утемотския лагер, заслушан в разговора между Моенгхус и майка му.

Видя окървавеното лице на Банут, ухилено, вместо сгърчено, докато го душеше.

Ревливец.

Наюр прокара нокти по скалпа си и продължи да върви. През стената от тъмни палатки мерна огъня на дуниайна. Видя брадатия схоластик, Друсас Акамиан, седнал и приведен напред, сякаш се мъчеше да чуе по-добре. После видя Келхус и Серуей, озарени от огъня срещу мрака. Серуей спеше, положила глава в скута на дуниайна.

Намери място до една каруца, откъдето можеше да вижда. Приклезна.

Възнамеряваше да подложи на анализ казаното от дуниайна с надеждата да потвърди някое от безбройните си подозрения. Ала бързо осъзна, че Келхус си играе с магьосника по начина, по който играеше с

всички други — блъскаше го със затворени юмруци и тласкаше душата му по пътеки, изградени от него самия. Определено обаче не звучеше така. В сравнение със задявките на палатините на Прояс, казаното от Келхус на схоластика притежаваше сърцераздирателна дълбочина. Ала всичко беше игра, в която истините ставаха измами, където всяка отворена длан криеше юмрук.

Как можеше някой да предвиди истинското намерение на подобен човек?

Внезапно го осени мисълта, че дуниайнските монаси може би са още по-нечовечни, отколкото си бе мислил. Ами ако неща като истина и значение нямаха смисъл за тях? Ако всичко, което правеха, бе да се движат напред и напред, като някаква змия, провираща се през обстоятелство след обстоятелство, поглъщаща душа след душа просто заради поглъщането? Мисълта накара косата му да настръхне.

Наричаха се ученици на Логоса, Най-краткия Път. Но най-краткия път към какво?

Наюр не го беше грижа за схоластика, но гледката на Серуей, заспала с глава на бедрата на Келхус, го изпълни с нетипичен страх, все едно лежеше сред намотките на някоя отровна змия. През душата му се заизреждаха видения: как я открадва посред нощ; как я сграбчва, загледан толкова силно в очите ѝ, че да докосне същността ѝ и да ѝ каже истината за Келхус...

Но тези картини отстъпиха пред яростта.

Що за изнежени мисли бяха това? Вечно отклоняващи се, вечно бродещи по неизбродимото, сред слабостта. Винаги предателски!

Серуей се намръщи и се размърда, като в капана на лош сън. Келхус разсеяно я погали по бузата. Неспособен да гледа, Наюр удари юмрук в прахта.

Тя е нищо.

Скоро след това схоластикът си тръгна. Наюр гледаше как Келхус насочва Серуей към павилиона им. Тя толкова приличаше на малко момиче, тъкмо разбудена от съня си: ходеше с леко олюляване, приведена глава, загледана в краката си през премрежени мигли. Толкова невинна.

И бременна, както вече подозираше Наюр.

Изминаха няколко мига, преди дуниайнът да се появи отново. Той отиде до огъня и започна да го гаси, като ръчкаше подпалките с

пръчка. Последните пламъци се стопиха и Келхус се превърна в злокобно привидение, леко очертано от оранжевия кръг въглени в краката си. Вдигна поглед без предупреждение.

— Колко дълго смяташе да чакаш? — попита той на скилвендски.

Наюр се изправи на крака и изтупа прахта от панталоните си.

— Докато магьосникът си тръгне.

Келхус кимна.

— Да. Народът презира вещици.

Въпреки близостта на дуниайна, Наюр застана достатъчно близо до въглените, за да усеща сухата им горещина. Откак Келхус го бе праметнал над ръба на бездната онзи ден в планините, той откри, че постоянно трябва да се бори със странна физическа плашливост, когато мъжът е близо до него.

Никой не може да ме сплашва.

— Какво искаш от човека? — попита той и се изплю във въглените.

— И сам чу. Напътствия.

— Чух. Какво искаш от човека?

Келхус сви рамене.

— Запитвал ли си се изобщо защо баща ми ме е призовал в Шимех?

— Ти каза, че не знаеш.

Или поне така твърдиш.

— В Шимех... — дуниайнът го изгледа остро. — Защо Шимех?

— Защото там живее.

Келхус кимна.

— Именно.

Наюр само го изгледа. Прояс му бе казал нещо по-рано тази нощ... Наюр го бе попитал за Алените кули, за причините школата да се присъедини към Свещената война, и принцът му отговори, сякаш стреснат от невежеството му. Шимех, беше му казал той, е домът на кишауримите.

Думите бяха лепкави в устата му.

— Мислиш, че Моенгхус е кишаурим?

— Той ме призова, изпращайки сънища...

Разбира се. Моенгхус го бе извикал чрез магия. Магия! Самият Наюр го беше изтъкнал, когато Келхус за пръв път спомена сънищата. Но тогава защо връзката му беше убягнала? Само кишауримите практикуваха магия сред фанимите. Моенгхус просто *трябваше* да е кишаурим. Знаеше това, но...

Наюр се намръщи.

— Ти не ми каза нищо досега! Защо?

— Защото ти не искаше да знаеш.

Това ли беше? Наистина ли се бе крил от знанието? През цялото това време Моенгхус представляваше просто една сенчеста посока, едновременно измамна и примамваща, като обект на някаква скверна плътска необходимост. И все пак той никога не бе попитал Келхус нищо за него. Защо?

Нужно ми е да зная само мястото.

Ала подобни мисли бяха глупави. Детински. Великият глад не водеше до пирове. Така мемоаристите порицаваха твърдоглавите скилвендски младежи. Така самият Наюр бе порицал Зунурит и другите вождове преди Киют. А ето, че тук, на най-смъртоносното пътешествие в живота си...

Дуниайнът го гледаше с очакване, дори със съжаление. Ала той знаеше, че иззад твърде човечното лице го изучава нещо не съвсем човешко.

Анализ, толкова абсолютен, толкова точен, че можеше да бъде докоснат.

Ти ме виждаш, нали? Виждаш ме как те гледам...

И тогава разбра: не беше питал Келхус за Моенгхус, защото питането би означавало невежество и нужда. Да покажеш подобни липси пред дуниайн бе по-опасно, отколкото да оголиш гърло пред вълк. Не беше питал за Моенгхус, разбра Наюр изведнъж, защото Моенгхус беше *тук*, в своя син.

Но разбира се, не можеше да каже това.

Наюр се изплю.

— Не зная много за школите — каза той, — но зная това: схоластиците от Завета не разкриват тайните на занаята си — на никого. Ако искаш да се научиш на магия, си хабиш времето с този магьосник.

Говореше така, все едно Моенгхус не е бил споменаван. Дуниайнът обаче не си направи труда да изиграе объркване. И двамата стояха, осъзна Наюр, на едно и също тъмно място, наред същото сенчесто нищо отвъд дъската на бенджуката.

— Зная — отвърна Келхус. — Той ми каза за Гносиса.

Наюр изрита прах върху въглените, загледан в облака чернота над притаената светлина. След това тръгна към павилиона.

— Тридесет години — извика Келхус зад гърба му. — Моенгхус е живял сред тези хора тридесет години. Той ще има огромна сила — повече, отколкото който и да е от двамата ни може да се надява да надмогне. Нуждая се от повече от магия, Наюр. Нуждая се от народ. От народ.

Наюр се спря и отново погледна към небето.

— Значи ще бъде тази Свещена война, така ли?

— С твоята помощ, скилвенди. С твоята помощ.

Ден за нощ. Нощ за ден. Лъжи. Само лъжи.

Наюр продължи да върви, прескачайки почти невидимите въжета, които придържаха павилиона.

При Серуей.

* * *

В продължение на няколко мига императорът зяпаше стария си съветник във вцепенено мълчание. Въпреки късния час възрастният човек все още носеше черната копринена роба на длъжността си. Бе влязъл задъхан в личните покои на Зерий само преди секунди, докато робите му го подготвяха за леглото.

— Би ли повторил това, което каза, ако обичаш, Скейос. Страхувам се, че не те разбрах добре.

Гледайки надолу, старият мъж каза:

— Очевидно Прояс е намерил скилвенди, който се е сражавал с езичниците — нанесъл им е съкрушително поражение всъщност — и сега го предлага на Майтанет като подходящ заместник на Конфас.

— Невъзможно! Нагло, самонадеяно конрийско псе! — Императорът размаха ръце сред тълпата малолетни роби, които се мъчеха да се отдръпнат от пътя му. Малко момче падна на мраморния

под, виейки и криейки лице в ръцете си. Чу се трясък на разпилени мангали. Зерий пристъпи над детето и се изправи пред стария Скейос. — Прояс! Имало ли е някога по-алчен човек на този свят? Крадлива, жестока отрепка!

Скейос изпелтечи бързо в отговор:

— Никога, Бог сред смъртни. Н-но не е много вероятно това да попречи на свещеното ни начинание.

Старият съветник внимаваше да държи погледа си забит в пода. Никой не можеше да гледа императора в очите. Именно затова, помисли си Зерий, тези глупаци го виждаха като Бог. Защото какво друго беше Богът, ако не тиранична сянка в периферното зрение, глас, който погледът никога не може да срещне? Гласът отникъде.

— *Нашето* начинание, Скейос?

Злокобна тишина, накъсвана само от хленченето на детето.

— Д-да, Бог сред смъртни. Та той е *скилвенди*... Един скилвенди да води Свещената война? Със сигурност това не може да е нещо повече от шега.

Зерий издиша тежко. Той бе прав, разбира се. Просто конрийският принц отново се опитваше да го вбеси — както с онези набези надолу по река Фаюс. И все пак не можеше да се успокои... В поведението на Първия съветник имаше нещо странно.

Зерий ценеше Скейос много повече от всички останали подмазващи се съветници. В него той бе открил съвършеното съчетание на сервилност и интелект, на уважение и прозорливост. Ала напоследък усещаше и гордост — непростимо бъркане на съвета със заповед.

Докато гледаше крехката му фигура, той усети как се успокоява — спокойствието на подозрението.

— Чувал ли си поговорката, Скейос „Котките гледат човека отгоре, а кучетата — отдолу, но само прасетата смеят да го гледат в очите.“

— Д-да, Бог сред смъртни.

— Представи си, че си прасе, Скейос.

Какво ли щеше да види в лицето на мъжа, срещнал погледа на Бога? Предизвикателност? Ужас? Какво *трябваше* да има там? Престарялото, гладко избръснато лице бавно се надигна и за момент срещна очите на императора, преди отново да се извърне към пода.

— Ти трепериш, Скейос — измърмори Зерий. — Това е хубаво.

* * *

Акамиан седеше търпеливо пред малкия си сутрешен огън и пресушаваше последните глътки чай, заслушан разсеяно в думите на Зинемус, който информираше Ирисас и Динчас за днешния график. Думите нямаха голямо значение за него.

От срещата си с Анасуримбор Келхус насам Акамиан беше потънал в почти вманиачен и мрачен размисъл. Независимо колко се опитваше, не успяваше да намести принца на Атритау в каквато и да било схема дори с подобие на смисъл. Цели седем пъти бе подготвял Напевите на Призива, за да информира Атиерзус за „откритието“ си. И седем пъти спираше насред стиха, провлачвайки го до мърморене.

Разбира се, че Заветът трябваше да научи. Новината за това, че един Анасуримбор е пристигнал в Свещената война, щеше да предизвика огромен интерес у Наутцера, Симас и останалите. Акамиан знаеше, че специално Наутцера ще бъде сигурен, че Келхус бележи изпълнението на пророчеството на Келмомас за предстоящия Втори Апокалипсис. Въпреки че всеки човек заемаше центъра на мястото, в което се намира, независимо къде е, хора като Наутцера вярваха, че заемат и центъра на епохата си. *Аз живея сега*, мислеха си, без да мислят, *така че трябва да се случи нещо значимо*.

Ала Акамиан не беше такъв човек. Той се смяташе за рационален и като такъв — неминуемо скептичен. Библиотеките на Атиерзус бяха изпълнени с прокламации за предстояща гибел. Всяко ново поколение бе не по-малко убедено, че е последното и че краят е близо. Магьосникът не можеше да си спомни по-упорита заблуда и малко признаци на самонадеяност му се струваха по-достойни за презрение.

Пристигането на Анасуримбор Келхус просто *трябваше* да е съвпадение. В отсъствието на каквото и да било подкрепящо доказателство, прецени Акамиан, разумът изискваше да стигне до този извод.

Липсващият палец в ситуацията, според израза на аиноните, беше, че не можеше да има доверие на Завета, че ще отложат решението си като него. След векове на глад за трохи, Акамиан знаеше,

че те ще се устремят хищно, за да се докопат до подобно нещо. Въпросите кръжаха в душата му и той все повече и повече се боеше от отговорите. Как щяха да изтълкуват неговата вест Наутцера и останалите? Какво биха сторили? Колко безскрупулни щяха да бъдат в преследването на страховете си?

Дадох им Инрау... Трябва ли да им дам и Келхус?

Не. Той им бе казал какво ще се случи с Инрау. Каза им и те не поискаха да го послушат. Дори старият му учител Симас го предаде. Акамиан беше схоластик на Завета, както и те. Сънуваше Съня на Сесуата като тях. Но за разлика от Наутцера и Симас състраданието не бе изчегъртано от душата му. Знаеше повече от тях. И по-важното — познаваше Анасуримбор Келхус.

Или поне познаваше нещо от него. Може би достатъчно.

Акамиан остави купата с чай и се приведе напред, облегал лакти върху коленете си.

— Какво мислиш за новодошлия, Зин?

— Онзи скилвенди ли? С бърз ум е. Кръвожаден. И катастрофално недодялан. Никоя обида не остава ненаказана с него, дори и само защото се наежва от всяка дума... — Той килна глава на една страна и добави: — Не му казвай, че съм казал това.

Акамиан се ухили.

— Имам предвид другия. Принца на Атритау.

Маршалът стана нетипично сериозен.

— Истината ли искаш? — попита той след кратко колебание.

Магьосникът се намръщи.

— Разбира се.

— Мисля, че около него има... — той сви рамене — ... нещо.

— В какъв смисъл?

— Ами, например името, което събуди подозрението ми в началото. Всъщност исках да те питам.

Акамиан вдигна ръка.

— После.

Зинемус въздъхна дълбоко и поклати глава. Нещо в поведението му накара кожата на магьосника да изтръпне.

— Не зная какво да мисля — каза той накрая.

— Или те е страх да кажеш какво мислиш.

Зин го изгледа ядно.

— Прекара цяла вечер с него. Ти ми кажи: срещал ли си някога човек като него?

— Не — призна Акамиан.

— И какво го прави различен?

— Той е... по-добър. По-добър от повечето хора.

— Повечето? Или искаш да кажеш *всички* хора?

Акамиан изгледа Зинемус с присвити очи.

— Той те плаши.

— Естествено. И неговият скилвенди ме плаши, като стана дума.

— Но по друг начин... Кажи ми, Зин, какво точно мислиш, че представлява Анасуримбор Келхус?

Пророк или пророчество?

— Повече — каза решително Зинемус. — Нещо повече от човек.

Последва дълго мълчание, изпълнено с викове от някакво далечно вълнение.

— Истината е — започна накрая Акамиан, — че никой от двама ни не знае нищо...

— Какво е това? — възкликна Зинемус, загледан зад рамото му.

Схоластикът изви врат.

— Кое какво е?

На пръв поглед към тях сякаш се приближаваше тълпа. Голямо количество хора се блъскаше през тясната пътека, докато от заобикалящите палатки и павилиони ги зяпаха тълпи воини. Приближаващите тъпчеха огнища, събаряха въжета с пране и грубо сковани столове и скари. Акамиан дори видя един павилион да се разпада наполовина, когато хората, които се движеха край него, сритаха въжетата му.

Но после забеляза дисциплинираната формация на облечените в алено воини, които се движеха в центъра на множеството, а между тях — правоъгълник от гологърди роби, понесли махагонов паланкин.

— Някаква процесия — каза Зинемус. — Но кой би...

Гласът му заглъхна. Погледът и на двамата се бе спрял едновременно върху едно и също дълго алено знаме, с изрисуваната върху него аинонска пиктограма за Истина, с увита около нея триглава змия. Символът на Алените кули.

Златните нишки блестяха на слънцето.

— Защо биха развели знамето си по този начин? — попита Зинемус.

Добър въпрос. За много Мъже на Бивника онова, което разграничаваше магьосниците от езичниците бе, че магьосниците заслужаваха дори повече да изгорят на кладата. Да вдигнат знаме насред центъра на лагера беше пълна глупост.

Освен ако...

— Носиш ли хораето си? — попита Акамиан.

— Знаеш, че не го взимам, когато...

— При теб ли е?

— В багажа ми.

— Вземи го... Бързо!

Акамиан бе осъзнал, че те са вдигнали знамето си заради *него*. Имаха избор: да рискуват да бъдат нападнати от разярена тълпа, или да рискуват да изненадат схоластик на Завета. Фактът, че смятаха второто за по-голяма заплаха, свидетелстваше колко лоши бяха отношенията между двете школи.

Очевидно Алените кули искаха да се запознаят с него. Но защо?

Развълнуваните тълпи се приближаваха все повече, докато процесията упорито си проправяше път напред. Акамиан видя как шепи кал се разпадаха на прах срещу паланкина. Викове „Гунвика!“ — често срещана норсирайска обидна дума за „магьосник“ — се понесоха към небето.

Зинемус излезе бързо от павилиона, раздавайки заповеди на робите си в крачка. Нагръдникът му се люлееше незавързан от раменете и той стискаше ножницата си в лявата си ръка. Мнозина от мъжете му вече се струпваха край него. Акамиан видя дузина други да излизат от различни палатки наоколо, но броят им не можеше да се мери със стотиците, а може би и хиляди, които прииждаха.

С типичната си безцеремонност Зинемус си проправи път между хората си, за да застане до Акамиан.

— Сигурен ли си, че идват за теб? — извика той над усиливащия се рев на тълпата.

— Защо иначе биха показали цветовете си? Като правят всичко това публично, те си гарантират свидетели. Колкото и странно да звучи, мисля, че го правят, за да ме успокоят.

Зинемус кимна замислено.

— Забравят колко са мразени.

— Кой ли не забравя?

Маршалът го изгледа със странен поглед, а после обърна очи към приближаващата тълпа и се почеса по брадата.

— Ще издигна кордон. Или поне ще се опитам. Ти стой тук. Нека те виждат. Когато който и там глупак е дошъл, се срещне с теб, кажи му да смъкне знамето си и да се пръждосва незабавно. *Незабавно*. Разбираш ли?

Думите го ужилиха. За всички години, през които Акамиан бе познавал Криятес Зинемус, той никога не му бе крещял заповеди в лицето. Винаги кроткият Зин внезапно се беше превърнал в маршала на Атремпус — мъж със задача и безбройни армии на свое разположение. Ала магьосникът осъзна, че не затова е наранен. Ситуацията, в крайна сметка, изискваше решителност. Онова, от което го болеше, бе прикритият гняв, усещането, че приятелят му по някакъв начин вини него.

Акамиан гледаше, докато Зинемус навика хората си, докато заставаха в редица, а после, с помощта на Динчас, ги разположи в тънък полукръг през заобикалящите ги палатки, използвайки затлачения канал, който се виеше зад тях, за да защити гърба им. Робите се суетяха да изгасят огъня, който бяха разпалвали само преди миг. Други притичаха в процепите между палатките, за да потушат всеки пламък, който намереха.

Тълпата и Алените кули почти ги беше достигнала.

Войниците на Зинемус сплетоха ръце и първите хора от тълпата започнаха да се трупат пред тях, превъзбудени и далеч от всякаква мисъл да бъдат усмирявани. В началото те просто се въртяха объркани, крещейки обиди на множество различни езици. Но докато процесията приближаваше, броят им нарасна. Станаха по-смели. Акамиан видя един рошав туниер да замахва с юмруци, само за да бъде извлечен назад от собствените си другари. Други групи също сплетоха ръце и се опитаха да си пробият път през линията. Зинемус хвърли всички останали свои хора в тези съревнования по блъскане и поне за момента успя да предотврати разкъсване на кордона.

Знамето на Алените кули се приближи, спря, а после отново потегли напред, за да спре пак. Над главите на околните Акамиан мерна излъскани черни жезли, които се надигаха и падаха, сякаш

някой бе обърнал огромна стеножка. После мерна джаврехите — робите-воини на Алените кули, които си проправяха път напред с бой и мрачна решителност. Тайнственият паланкин напредваше заедно с тях.

Кой можеше да е това? Кой беше толкова глупав...

Внезапно клинът на джаврехите прониза тълпата и се озова лице в лице с хората на Зинемус. Последва моментно объркване. Маршалът се втурна натам, с което се озова на една ръка разстояние от тълпата. От другата страна паланкинът се олюляваше, докато робите се мъчеха да се преборят с напора на струпаните наоколо им тела. Триглавата змия се люлееше на вятъра, но иначе не помръдваше. После изтощените джаврехи се заизливаха през пролука в линията, окървавени и натъртени. Някои дори имаха нужда да бъдат носени. Паланкинът ги последва като лодка, прескочила висока дига. Зинемус гледаше като вцепенен.

След това върху тях започна да вали сякаш абсолютно всичко: окрадени чинии, купи за вино, пилешки кости, камъни и дори труп на котка, така че Акамиан се принуди да приклепне, за да го избегне.

Привидно незасегнати, робите внимателно спуснаха товара си, като коленичиха, докато челата им не опряха в прахта и паланкинът не се отпусна на почернелите им от слънцето гърбове.

Пороят секна и виковете станаха спорадични. Акамиан задържа дъха си. Един капитан на джаврехите отмести платнено покривало, а после незабавно падна на колене. Появи се обут в ален чехъл крак, последван от богато украсените дипли на невероятна роба.

Последва миг на абсолютна тишина.

Това бе самият Елейзарас. Върховният учител на Алените кули и де факто владетел на Велики Аинон.

Акамиан зяпна невярващо. Върховният учител? Тук?

Изглежда неколцина сред тълпата знаеха как изглежда. Сред тях се надигна шепот, който се понесе все по-силно и по-силно, а после утихна, когато всички осъзнаха колко важно нещо се случва пред очите им. Намираха се в присъствието на един от най-могъщите мъже в Трите морета. Само шриахът или падиражахът можеха да претендират за повече власт от върховния учител на Алените кули. Езичник или не, човек с подобна власт изискваше уважение, а уважението изискваше тишина.

Елейзарас огледа тълпата с развеселени очи, а после се обърна към Акамиан. Беше висок и изящен, както са високи и изящни слабите и деликатни мъже. Вървеше като по въже, единия крак пред другия. Държеше ръцете си прибрани в срещуположните ръкави, както бе официалният обичай сред източните магове. Спирайки се на разстоянието, изисквано от джнан, той дари Акамиан с лек поклон. Магьосникът мерна почернелия от слънцето скалп под оредяващата сива коса, която бе сплетена в сложен кок в долната част на тила му.

— Трябва да извиниш компанията, в която се намирам — каза той, махвайки презрително с дългите си пръсти към зяпащите хора. — Боя се, че зрелищата са наркотик.

— Както и противоречията — отвърна директно Акамиан. Колкото и втрещяваща да бе тази импровизирана аудиенция, Алените кули не бяха приятел на Завета. Не виждаше причина да се преструва.

— Така е. Казваха ми, че си последовател на логиката на Айенсис. Вие, схоластиците от Завета сте наистина неустойими хапки, знаеш ли?

Аиноп, помисли си Акамиан горчиво.

— Винаги отблъскваме мършоядите, ако това имаш предвид.

Елейзарас поклати глава.

— Не се ласкай. Самомнението не си отива с мъченичеството. Никога не си е отивало. Никога няма да си отива.

— Винаги съм ги смятал за едно и също.

Заобикалящата ги тълпа отново бе станала неуправляема и това го принуди да повиши тон.

Устните на върховния учител се присвиха в кисела линия.

— Умен човек. Умен малък човек. Кажете ми, Друсас Акамиан, как така, след всички тези години, все още се занимаваш с полева работа, хмм? Обидил ли си някого? Наутцера, може би? Или си тормозил Прояс като малко момче? Затова ли домът Нерсей те изрита преди толкова години?

Акамиан остана без думи. Бяха го проучили, за да се въоръжат с възможно най-много болезнени факти и намеци. А си бе мислил, че *той* ги наблюдава!

— Ах... — каза Елейзарас. — Не очакваше да съм толкова нетактичен, така ли? Тъпият нож, уверявам те, също има...

— *Нечисти изроди!* — изрева някой с тревожна свирепост. Последваха още викове.

Акамиан се огледа наоколо и видя, че мъжете на Зинемус отново се борят да удържат позицията си. Мнозина инрити се бяха привели напред със сплетени ръце, крещейки обиди.

— Може би трябва да влезем в павилиона на маршала — каза Елейзарас.

Акамиан хвърли бърз поглед към яростното лице на Зинемус зад гърба на върховния учител.

— Това не е възможно.

— Разбирам.

— Какво искаш, Елейзарас?

Зинемус бе помолил Акамиан да прекрати тази среща, още преди да е започнала, но той не можеше да го стори. Не само, че говореше с Елейзарас — най-могъщият анагогик в Трите морета, — но също така и с човека, който бе договорил връзката на школата с Майтанет. Може би върховният учител знаеше как е научил Майтанет за войната им с кишауримите. Може би щеше да размени това знание срещу каквото и да искаше в момента.

— Да искам? — повтори Елейзарас. — Ами просто да се запозная с теб. Малцината, ако вече не си забелязал, са малко... — очите му се прехвърлиха към тътнещата маса инрити — ... *не съвсем на място* тук... Джнан изисква да се свържем.

— Както и да бъдем дразнещо мъгляви, изглежда.

Върховният учител се усмихна.

— Не и подигравка. Никога подигравка. Това е грешка, която само недоучени глупаци правят. Истинският майстор на джнан никога не се смее на друг повече, отколкото на себе си.

Шибани аинони.

— Какво искаш, Елейзарас?

— Да се запознаем, както казах. Трябваше да се срещна с човека, който до такава степен обърна представата ми за Завета... Като си помисля, че някога ви смятах за най-кротката от школите!

Сега Акамиан бе истински объркан.

— За какво говориш?

— Чувам, че наскоро си бил гост в Каритузал.

Гешруни. Бяха открили Гешруни.

И теб ли съм убил?

Магьосникът сви рамене.

— Е добре, тайната ви е излязла наяве. Воювате с кишауримите.

Как можеха да създават проблем от това, след като се бяха издали пред всички с присъединяването си към Свещената война? Трябваше да има и нещо друго.

Гносисът? Дали Елейзарас просто не го разсейваше, докато други проникваха през Защитите му? Да не би това да беше просто прелюдия към отвличане? И преди бяха ставали подобни неща.

— Тайната ни излезе наяве — съгласи се Елейзарас. — Но същото важи и за вашата.

Акамиан го изгледа въпросително. Човекът говореше така, сякаш искаше да го дразни със знание за някаква ужасна тайна, толкова срамна, че всяко нейно споменаване, независимо колко индиректно, просто *не може* да остане неразбрано. И все пак той нямаше идея за какво става дума.

— Беше чиста случайност, че открихме тялото — продължи Елейзарас. — Донесе ни го един рибар, който работи в устието на река Сают. Но не толкова фактът, че сте го убили, ни обезпокои. В крайна сметка в голямата игра на бенджука човек често печели позиции като се отървава от фигурите си. Не, смути ни *начинът*.

— Аз? — Акамиан се засмя невярващо. — Мислиш, че съм убил Гешруни?

Шокът му бе толкова пълен, че той просто бе избълвал думите. Сега бе ред на Елейзарас да се удиви.

— Доста добър лъжец си — каза след малко върховният учител.

— А ти си добър в самозаблудата! Гешруни беше най-добре разположеният информатор на Завета в Алените кули от поколения насам. Защо бихме го убили?

Данданията се бе усилила. Буйстващи тела се мятаха в периферното зрение на Акамиан, размахващи юмруци и разменящи си обиди и обвинения. Но те му се струваха странно тривиални, сякаш превърнати в дим от абсурда на първата му среща с върховния учител на Алените кули.

Елейзарас го изгледа замислено един дълъг миг, след което поклати тъжно глава, сякаш угнетен от настоятелността на закоравели лъжци.

— Защо един информатор бива убит? Има толкова много начини, по които много хора са по-полезни мъртви. Но както казах, начинът на убийството разпали, признавам, нездравото ми любопитство.

Акамиан се намръщи, превил рамене в неверие.

— Някой те прави на глупак, върховни учителю.

Някой прави и двама ни на глупаци... Но кой?

Елейзарас впи очи в него и присви устни, все едно искаше да изчисти кисело парче лимон от зъбите си.

— Моят господар на шпионите ме предупреди за това — каза той със скован глас. — Предполагах, че си имал някаква неясна причина за стореното, нещо, свързано с прокълнатия ви Гносис. Но той настояваше, че просто си луд. И ми каза, че ще позная това по начина, по който лъжеш. Само лудите и историците, каза ми той, вярват в лъжите си.

— Първо съм убиец, а сега съм и луд?

— Точно така — изплю Елейзарас с тон на отвращение и осъждане. — Кой друг колекционира човешки лица?

И точно тогава още камъни започнаха да хвърчат над главите им.

* * *

Потискайки порива да стисне ръце една в друга, Елейзарас примигна, за да прогони образите от почти катастрофалната си среща със схластиката на Завета предния ден. Лицето на един безименен мъж го тормозеше особено много: пращящ от здраве тидонски тан, чието ляво око беше снежносиньо под някакъв стар белег. Някои лица определено бяха по-подходящи за изразяване на жестокост. Но този човек... Тогава му изглеждаше като самото възплъщение на омразата, адско божество, маскирано от груба плът и трескава кръв.

Толкова силно ни презират. И така е редно.

Вместо да понесат унижението да лагеруват извън стените на Момемн, Алените кули бяха наели на невъзможно висока цена една близка вила от един от нансурските родове. По аинонски стандарти бе доста строго обзаведена, по-скоро крепост, отколкото вила, но пък Елейзарас предполагаше, че аиноните никога не бяха строили със скилвенди наум. Лагерът на Свещената война се бе превърнал в

нетърпима клоака, както скорошната му експедиция да се срещне с трижди проклетия схоластик на Завета му бе напомнила.

Върховният учител беше освободил робите си и сега стоеше сам на сенчестата тераса, насочена към единствения двор на вилата. Загледа се в Йокус, своя господар на шпионите и най-близък съветник, докато той се приближаваше като бяло петно под слънчевата светлина. Да го гледа как преминава от слънце към сянка беше като да е свидетел как пращинката се превръща в камък. Йокус кимна, когато стигна до стола му. Елейзарас често смяташе самото му присъствие за заплаха — като да видиш първите признаци на чума по лицето на някого. Миризмата на старомодните му парфюми обаче носеше странно усещане за комфорт.

— Имам новини от Сумна — каза Йокус, наливайки си вино в сребърна купа. — За Кутига.

Доскоро Кутига бе единственият им оцелял шпионин в Хилядата храма — всички други бяха екзекутирани. Неговата свръзка обаче не бе чувала вест от него от седмици.

— Значи мислиш, че е мъртъв? — попита кисело Елейзарас.

— Да — отвърна Йокус.

След всички тези години върховният учител бе свикнал с господаря на шпионите, но някъде в тялото му се таеше дребен спомен за първоначалното му отвращение. Йокус бе пристрастен към чанв — наркотикът, който държеше по-голямата част от управляващата каста на Аинон в здрава хватка. С изключението на Чеферамуни — последната марионетка, която бяха разположили на аинонския трон — и това често изненадваше Елейзарас. За онези, които можеха да си позволят тази сладка отрова, чанв изостряше ума и удължаваше живота над сто години, но също така изсмукваше пигментацията от тялото, а някои твърдяха, че отнема и волята на душата. Сега Йокус изглеждаше по същия начин, както в деня, когато Елейзарас се бе присъединил към школата като момче преди много години. За разлика от други пристрастени, той отказваше да използва козметика, за да компенсира липсата на пигмент по кожата си, която бе по-прозрачна от намасления лен, използван от бедните за покривало на прозорците им. Червени вени прорязваха чертите на лицето му като тъмни артритни червеи. Когато спуснеше клепки, можеха да се видят дори тъмните

точки в центъра на червените му очи. Ноктите му бяха восъчночерни, като натъртени.

Докато Йокус притегляше стол към масата, Елейзарас усети капка пот по челото си и осъзна, че се е загледал в собствените си почернели от слънцето ръце. Колкото и слаби да бяха, в тях имаше жилеста сила, живот. Въпреки смущаващата естетика на пристрастяването, самият Елейзарас може би щеше да се предаде на обещанието на наркотика заради репутацията му, че изостря интелекта. Може би единственият аспект на чанв, който му пречеше да се впусне в тази анемична и странно нарцистична любовна афера — пристрастените рядко се женеха или раждаха живи деца — беше тревожният факт, че никой не знаеше източника му. За Елейзарас това бе неприемливо. По време на свирепото си и стръмно изкачване към върха, който сега заемаше, той никога не беше действал с невежество за жизненоважни факти.

До днес.

— Значи вече нямаме информатори в Хилядата храма? — попита върховният учител, макар и да знаеше отговора.

— Никой, когото да си струва да слушаме... Върху Сумна е паднал покров.

Елейзарас погледна към ярко осветената градина — павирани пътеки, заобиколени от копиевидна хвойна, гигантска върба, спускаща се над зелено езеро, стражи с ястребови лица.

— Какво означава това, Йокус? — попита той.

Отвел съм най-великата школа в Трите морета до най-огромния риск в историята ѝ.

— Означава, че трябва да имаме *вяра* — отвърна господарят на робите с тон на безразличен фатализъм. — Вяра в Майтанет.

— Вяра? В някой, за когото не знаем нищо?

— Затова се нарича вяра.

Решението да се присъединят към Свещената война беше най-трудното в живота на Елейзарас. Първоначално, след като получи поканата на Майтанет, искаше да се разсмее. Алените кули? Да участват в Свещена война? Перспективата бе твърде абсурдна, за да заслужи дори моментно обмисляне. Може би точно затова Майтанет включваше в нея и дар от шест дрънкулки. Хорасе бяха единственото

нещо, на което магьосникът не можеше да се смее. *Това предложение, казваха дрънкулките, изисква внимателна преценка.*

Тогава Елейзарас осъзна какво в действителност му предлагаше Майтанет.

Отмъщение.

— Значи трябва да удвоим усилията си в Сумна, Йокус. Това е нетърпимо.

— Съгласен съм. Вярата е нетърпима.

Видение на същия този човек отпреди десет години се появи в ума на Елейзарас, изпращайки тръпки чак до пръстите му: Йокус, паднал върху него точно след убийството, с изгорена и кървяща кожа, а от устата му излизаха като грак думи, които бяха белязали душата му: „Как можаха да направят това?“

Беше невероятно как определени дни можеха да се опълчат срещу изминалите години, ставаха като отрова, която мореше настоящето с неумиращо вчера. Дори тук, тъй далеч от Алените кули и десет години по-късно, Елейзарас все още подушваше сладникавата миризма на изпечена плът — толкова подобна на свинско, оставено на шиша твърде дълго. Колко време бе изминало, откак за последно бе успял да яде свинско? Колко пъти бе сънувал онзи ден?

Тогава Сашеока беше върховен учител. Те се съвещаваха в Залата на Съвета дълбоко под Алените кули, обсъждайки евентуалното дезертъорство на един от техните към Мисунсайската школа. Най-неприкосновените зали на Алените кули бяха сгушени сред мрежа от Защити. Човек не можеше да пристъпи или да се опре до оголен камък, без да почувства неравността на символи или аурата на заклинания. И все пак убийците просто се бяха появили от нищото.

Странен звук, като бръмчащия плясък на хванати в мрежа птици, а после светлина, все едно някой беше отворил врата към повърхността на слънцето. И в нея — три фигури. Три адски силуета.

Шок, който смрази костите и парализира мисълта, а после мебели и тела започнаха да хвърчат към стените. Заслепяващи ивици от чиста белота свистяха към ъглите на стаята. Письци. Ужас, който си проправяше път през стомаха му.

Заслонен от една кухня между стената и преобърнатата маса, Елейзарас изпълзя през собствената си кръв, за да умре — или поне така си мислеше. Някои от другите още бяха живи. Той видя мига, в

който Сашеока — неговият предшественик и учител — се свлече под заслепяващия досег на убийците. А Йокус, паднал на колене, с бледа глава, почерняла от кръв, се олюляваше под проблясващите си Защити, мъчейки се да ги подсили. Скриха го водопади от светлина и Елейзарас, останал незнайно как незабелязан от нападателите, усети как думите кипят на устните му. Можеше да ги *види* — трима мъже в шафранени роби, двама коленичили и един изправен, окъпани в ярката светлина на магията си. Видя потънали в блаженство лица с дълбоките ями на слепите им очи, както и енергиите, които се вихреха от челата им, сякаш през прозорец към Външността. Златен фантом се издигна от протегнатите ръце на Елейзарас — люспеста шия, могъщ гребен, челюсти, които се разтваряха. Със съзнателната грация на кралица, драконовата глава се сведе надолу и посипа кишауримите с огън. Елейзарас заплака от ярост. Защитите им се разпаднаха. Камъкът се напука. Плътта беше пометена от телата им. Агонията им бе твърде кратка.

А после тишина. Проснати тела. Димящите останки на Сашеока. Йокус, стенещ на пода. Нищо. Не бяха почувствали нищо. Онтата бе изранена само от техните собствени магии. Сякаш кишауримите не бяха съществували. Йокус се запрепъва към него... *Как можеха да направят това?*

Кишауримите бяха започнали дългата им тайна война. Елейзарас щеше да я приключи.

Отмъщение. Това бе дарът, който им предлагаше шриахът на Хилядата храма. Дар от древния им враг. Свещена война.

Опасен подарък. На Върховния учител му се струваше, че дрънкулките всъщност символизируют Свещената война. Да изпратиш хорае на магьосник беше да дадеш нещо, което не може да бъде поето, да направиш от смъртта му подарък и да го изпълниш със значение. Приемайки възмездието, предложено им от Майтанет, Елейзарас и Алените кули се бяха отдали на Свещената война. Върховният учител съзнаваше, че сграбчвайки го, се беше предал. Сега Алените кули, за пръв път във величавата си история, се оказваха зависими от капризите на други хора.

— Ами шпионите ни в Имперския център? — попита той. Презираше страха, така че избягваше да обсъжда Майтанет, ако можеше. — Открили ли са нещо повече за плана на императора?

— Нищо... засега — отвърна сухо Йокус. — Има слух, обаче, че Икурей Конфас е получил послание от фанимите скоро след унищожението на Плебейската свещена война.

— Съобщение? Относно какво?

— Плебейската свещена война, очевидно.

— Но какво значение е имало? Дали е било признание на предварително решена размяна? Или порицание, предупреждение за бъдещите действия на Свещената война? Или преждевременно предложение за мир? *Какво е било?*

— Кое да е от тези неща — каза Йокус, — а може би и всичките. Няма как да знаем.

— Защо са го пратили на Икурей Конфас?

— Би могло да е по редица причини... Спомни си, че той е бил заложник на сапатишаха известно време.

— Това момче, Конфас, от него трябва да се пазим.

Икурей Конфас беше интелигентен, при това ужасно много, което неизменно означаваше, че е и безскрупулен. Още една плашеща мисъл: *Той ще ни бъде генерал.*

Задържал сребърната купа между островърхите си пръсти, Йокус сякаш гледаше към малкото кръгче вино на дъното ѝ.

— Мога ли да говоря открито, върховни учителю? — попита той след известно време.

— Непременно.

Емоциите се появяваха по лицето на Йокус толкова лесно, колкото водата попиваше в зебло, но сега нервността му бе очевидна.

— Всичко това е унижително за Алените кули... — започна той с неудобство. — Превърнахме се в подчинени, когато съдбата ни е да властваме. Остави тази Свещена война, Ели. Има твърде много несигурност. Твърде много неизвестни. Хвърляме клечки, а е заложен животът ни.

И ти ли, Йокус?

Елейзарас усети как около сърцето му се омотават обръчи гняв. Кишауримите бяха посели змия в него преди десет години и тя бе надебеляла, хранейки се със страха. Можеше да я усети как се гърчи вътре, как вдъхва живот на ръцете му с женското желание да издере смущаващите очи на Йокус.

Но каза само:

— Търпение, Йокус. Знанието винаги е въпрос на търпение.

— Вчера за малко не те убиха именно мъжете, с които трябва да потеглим на война, върховни учителю... Ако това не демонстрира абсурдността на позицията ни, значи нищо не би могло.

Той говореше за размириците. Какъв глупак беше да притиска Друсас Акамиан на подобно място! Всичко можеше да свърши там — стотици пилигрими, мъртви от ръцете на върховен учител, Алените кули в открита война с Мъжете на Бивника, — ако не беше трезвомислието на схоластика на Завета.

— Не го прави, Елейзарас! — извика той, докато тълпите се блъскаха към тях. — Мисли за войната си с кишауримите!

Ала в гласа на мърлявия мъж имаше и заплаха: *Няма да ти позволя да го сториш. Ще те спра и ти знаеш, че мога...*

Каква перверзна ирония! Защото именно заплахата — а не здравият разум — бе спряла ръката му. Заплахата на Гносиса! Плановите му бяха спасени от липсата на онова, за което школата му копнееше от поколения.

Как само презираше Завета! Всички школи — дори Имперският саик — признаваха величието на Алените кули... освен Завета. И защо да го правят, когато дори един шпионин гностик може да изплаши върховен учител?

— Инцидентът — отвърна Елейзарас — просто демонстрира нещо, което през цялото време знаехме, Йокус. Позицията ни в Свещената война е рискована, така е, но всички големи замисли изискват големи жертви. Когато всичко това даде плод, когато Шимех потъне в димящи руини, а кишауримите са изтребени, Заветът ще бъде единствената школа, която може да ни усмири.

Магическа империя — това щеше да бъде наградата му за тези отчаяни усилия.

— Което ме подсеща — каза Йокус. — Получих известие от пазителя на записите в Каритузал. Той е преровил всички доклади за мъртъвци, както нареди. *Имало* е и други, отпреди години.

Още един труп без лице.

— Знаем ли кой е бил? Какви са обстоятелствата?

— Полуизгнил. Открит в делтата. Останал неразпознат. Тъй като са минали пет години, няма голяма надежда да се разкрие самоличността му.

Заветът. Кой би предположил, че играят такива тъмни игри? Но каква точно беше играта? Още един неизвестен фактор.

— Може би — продължи Йокус — Заветът най-сетне е изоставил онези глупости за Консулта и Не-бога.

Елейзарас кимна.

— Съгласен съм. Сега Заветът играе като нас, Йокус. Онзи магьосник, Друсас Акамиан, го доказва...

Какъв талантлив лъжец! Елейзарас почти му бе повярвал, че не знае нищо за смъртта на Гешруни.

— Ако Заветът е част от играта — каза господарят на шпионите, — всичко се променя. Осъзнаваш ли го? Сега не можем да се наречем първата школа на Трите морета.

— Първо ще смажем кишауримите, Йокус. Междувременно се погрижи Друсас Акамиан да бъде следен.

СЕДЕМНАЙСЕТА ГЛАВА МОМЕМН

Самото събитие беше безпрецедентно: от падането на Ценей под напора на скилвендските орди насам никога на едно място не се бяха струпвали толкова сили. Но малцина знаеха, че самото човечество е залог в играта. И кой би предположил, че не повелята на шриаха, а една кратка размяна на погледи ще предопредели изхода ѝ?

Но не се ли състои именно в това енигмата на историята? Когато човек се загледа достатъчно надълбоко, винаги открива, че катастрофата и триумфът — най-честите обекти на наблюдение от страна на историците — неизбежно се оказват резултат от дребнавото, тривиалното, кошмарно случайното. Когато се вглъбявам твърде много върху този факт, не се боя, че сме „пияници в свещения танц“, както пише Протатис, а че изобщо няма танц.

Друсас Акамиан,
„Компендиум на Първата
свещена война“

КЪСНАТА ПРОЛЕТ НА 4111 ГОДИНА НА БИВНИКА

Заедно с Наюр, Зинемус и петимата конрийски палатини, прегърнали Бивника, Келхус следваше Нерсей Прояс през коридорите на Андиаминските простори. Един от евнусите на императора ги водеше, а след него се носеше мазната миризма на мускус и балсами.

Загърбвайки разговора си със Зинемус, Прояс привика Наюр при себе си. Келхус бе картографирал внимателно капризните люшкания на настроението на принца в течение на това пътешествие през Имперския център. Мъжът бе едновременно въодушевен и напрегнат. Сега очевидно клонеше към въодушевлението. Мисълта почти скачаше от лицето му: *Това ще сработи!*

— Въпреки че това дразни останалите от нас — каза Прояс, опитвайки се да звучи разсеяно, — в много отношения нансурите са най-древният народ в Трите морета — наследници на ценейците от близката античност и киранейците от древността. Живеят живота си в сянката на монументални творения и затова изпитват нужда да издигат свои. — Той разтвори ръце, за да обхване ширещите се край тях мраморни стени и куполи. — Като тези.

Обяснява силата на дома на врага си, за да го омаловажи, осъзна Келхус. Бои се, че това място може да впечатли твърде много Наюр.

Но равнинецът се намръщи и се изплю върху мозайката, над която минаваха. Евнухът го изгледа ядно над дебелилото си рамо, а после нервно ускори крачка.

Прояс погледна към мрачния скилвенди, а неодобрителният му поглед бе нарушен от усмивка.

— Обикновено не би ми минало през ум да поправам маниерите ти, Наюр, но нещата може би ще протекат по-добре, ако избягваш да плюеш.

При тези думи един от по-саркастично настроените палатини, лорд Ингиабан, се засмя с глас. Наюр стисна челюсти, но иначе не каза нищо.

Беше изминала седмица от присъединяването им към Свещената война и осигуреното гостоприемство на Нерсей Прояс. Келхус бе прекарал дълги часове от това време във вероятностния транс, в изчисления, екстраполация и преосмисляне на този невероятен обрат на събитията. Ала Свещената война се оказваше неизчислима. Нищо, с което се бе сблъсквал досега, не можеше да се мери с количеството променливи, които тя обуславяше. Разбира се, безименните хиляди, които съставляваха гръбнака ѝ, бяха като цяло маловажни и имаха значение само като количество, ала шепата мъже, които *не бяха*

маловажни, които в крайна сметка щяха да предопределят съдбата ѝ, бяха останали недостъпни за него.

Това щеше да се промени само след няколко мига.

Грандиозното съревнование между императора и великите имена от Свещената война достигаше апогея си. Предлагайки Наюр като заместител на Икурей Конфас, Прояс бе помолил Майтанет да разреши спора относно договора на императора и съответно Икурей Зерий III бе поканил всички велики имена, за да обсъдят проблема и да чуят отсъждането на шриаха. Трябваше да се срещнат в неговата лична градина, скрита някъде между позлатените куполи на Андияминските простори.

По един или друг начин, Свещената война скоро щеше да потегли към далечния Шимех.

Дали шриахът щеше да вземе страната на великите имена и да нареди на императора да снабди с провизии Свещената война, или да се присъедини към династията на Икуреите и да заповяда на Мъжете на Бивника да подпишат имперския договор, нямаше голямо значение за Келхус. И в двата случая водачите на Свещената война щяха да имат компетентен съветник. Гениалността на Икурей Конфас, екзалт-генерала на Нансур, беше призната с нежелание дори от Прояс. А интелигентността на Наюр, както дуниайнът знаеше от собствен опит, не подлежеше на съмнение. Единственото важно нещо беше Свещената война в крайна сметка да надвие фанимите и да го отведе в Шимех.

При баща му. Мисията му.

Това ли искаше, татко? Нима тази война е моят урок?

— Чудя се — отбеляза суховато Зинемус — какво ли ще каже императорът, ако един скилвенди пие от виното му и щипе слугините му по дупетата.

Принцът и другите благородници се засмяха.

— Ще бъде твърде зает да скърца яростно със зъби — отвърна Прояс.

— Нямам търпение за тези игри — каза Наюр и въпреки че другите възприеха това като странно признание, Келхус знаеше, че всъщност е предупреждение. *Това ще бъде неговото изпитание, както и мое — чрез него.*

— Игрите — отвърна друг палатин, лорд Гайдеки — скоро ще приключат, мой диви приятелю.

Както винаги Наюр се ядоса на покровителствения им тон. Дори ноздрите му затрептяха.

Колко точно унижение ще понесе, за да види баща ми мъртъв?

— Играта никога не спира — поправи палатина Прояс. — Играта е без начало и край.

* * *

Без начало и край...

Келхус бе момче на единадесет години, когато за пръв път чу тази фраза. Беше призован от обучението си до малкия параклис на първата тераса, където трябваше да се срещне с Кесрига Джеюкал. Въпреки че Келхус вече бе прекарал години в потискане на страстите си, перспективата да види Джеюкал го плашеше: той бе един от прагма — висшестоящите братя сред дуниайните — и срещите между подобни мъже и млади момчета обикновено приключваха с болка за вторите. Болката на изпитание и откровения.

Слънчева светлина се спускаше като копия между колоните на параклиса и правеше камъка приятно топъл под малките му крака. Навън, под стената на първата тераса, планинският вятър решеше тополите като гребен. Келхус постоя под светлината, за да остави меката слънчева топлина да попие в дрехите и голата му глава.

— Изпи ли своя дял, както ти наредиха? — попита прагматът.

Той беше стар мъж, с лице толкова изпразнено от изражение, колкото архитектурата на параклиса бе лишена от украса. Човек би предположил, че гледа в камък, а не в момче, толкова празно бе изражението му.

— Да, прагмате.

— Логосът е без начало и край, млади Келхус. Разбираш ли това? Наставленията започваха.

— Не, прагмате — отвърна Келхус. Въпреки че още страдаше от страх и надежда, отдавна бе надмогнал подтика да представя неточно обхвата на знанието си. Едно дете нямаше голям избор, когато учителите му виждат през лица.

— Преди хиляди години, когато дуниайните за пръв път открили...

— След древните войни ли? — прекъсна го нетърпеливо Келхус.
— Когато още сме били бегълци?

Прагматът го удари толкова свирепо, че го запрати в другия край на параклиса. Келхус се изправи с олюляване, върна се на мястото си и избърса кръвта от носа си. Не изпита страх и още по-малко съжаление. Ударът беше урок и нищо повече. Сред дуниайните всичко беше урок.

Прагматът го изгледа с пълно безразличие.

— Прекъсването е слабост, млади Келхус. То извира от страстите, а не от интелекта. От тъмнината, която предхожда.

— Разбирам, прагмате.

Студените очи се взряха през него и видяха, че това е истина.

— Когато дуниайните за пръв път открили Ишуал сред тези планини, те знаели само един принцип на Логоса. Кой е бил този принцип, млади Келхус?

— Онова, което предхожда, определя онова, което следва.

Прагматът кимна.

— Две хиляди години са изминали, млади Келхус, а ние все още се придържаме към този принцип. Означава ли това, че концепцията за преди и след, за причина и следствие, е остаряла?

— Не, прагмате.

— И защо? Нима хората не остаряват и не умират? Нима дори самите планини не стареят и не се разпадат с времето?

— Да, прагмате.

— Тогава как така този принцип не е остарял?

— Защото — отвърна Келхус, борейки се да потуши пламъчето на гордостта — принципът за преди и след не може да бъде открит никъде в сферата на преди и след. Той е *основата* на това, което означава „младост“ и „старост“, и съответно сам по себе си не би могъл да бъде нито млад, нито стар.

— Да. Тъй като Логосът е без начало и край. И все пак човекът, млади Келхус, притежава начало и край — като всички зверове. Защо тогава той е различен от тях?

— Защото също като зверовете, човекът стои в сферата на преди и след, ала възприема Логоса. Той притежава интелект.

— Наистина. А защо, Келхус, дуниайните се развъждат в името на интелекта? Защо толкова усърдно тренираме млади деца като теб в уменията на мисъл, крайник и лице?

— Заради човешкия проблем.

— А какво представлява човешкият проблем?

Една пчела бе влязла в параклиса и сега се носеше мързеливо в случайни кръгове под купола.

— Че той е звяр, че гладът му извира от тъмнината на душата му, че светът му го атакува със случайни обстоятелства и все пак той възприема Логоса.

— Именно. И какво е решението на човешкия проблем?

— Да се освободи изцяло от глада на звяра. Да командва изцяло развитието на всяко обстоятелство. Да бъде съвършен инструмент на Логоса и така да постигне Абсолюта.

— Да, млади Келхус. А ти съвършен инструмент ли си на Лотоса?

— Не, прагмате.

— По каква причина?

— Защото ме тормозят страсти. Аз съм своите мисли, но изворът на мислите ми ме изпреварва. Не притежавам себе си, защото тъмнината ме предхожда.

— Така е, дете. Какво е името, което даваме на тъмните извори на мисълта?

— Легион. Наричаме ги легиона.

Прагматът вдигна скована ръка, сякаш да отбележи важна спирка в пътуването им.

— Да. Скоро ще достигнеш най-трудната фаза на подготовката си, млади Келхус: овладяването на легиона вътре в теб. Само ако сториш това, ще можеш да преживееш лабиринта.

— Това ще отговори на въпроса за Хилядата хиляди коридори?

— Не. Но ще ти позволи да го зададеш правилно.

* * *

Някъде близо до билото на Андияминските простори, те преминаха през коридор със стени, покрити със слонова кост, а после

се озоваха, мигащи пред яркото слънце, в личната градина на императора.

Тревата между павираните пътеки беше мека и съвършено подрязана — тъмна под сянката на различни дървета, които оформяха спици около кръглия басейн в сърцето на градината: създадено от вода подобие на имперското слънце. Хибискус, лотоси и ароматни храсти растяха в близост до пътеките. Келхус мерна колибри и други птици, които пърхаха между клоните под слънцето.

Докато публичните местности в Имперския център бяха конструирани да впечатляват и всяват страх у гостите с мащаба и показността си, Келхус виждаше, че личната градина е била изградена да създава усещане за уединеност, да трогва посещаващи благородници с дара на императорското доверие. Това бе място на простота и елегантност, скромното сърце на императора, пресътворено от почва и камък.

Събрани под кипариси и вечнозелени храсти, инритските лордове — галеоти, тидони, аинони, туниери и дори няколко нансури — стояха на групички около нещо, което трябваше да е пейката на императора. Макар и облечени в скъпи дрехи и без оръжие, те изглеждаха повече като войници, отколкото като дворяни. Малолетни робини се носеха между тях с изпъкнали голи гърди и игриви крака, намазани с масла. Носеха подноси вино и различни деликатеси, окачени на кръстовете им. Купи се надигаха за наздравници; мазни пръсти се бършеха във фин муселин и коприна. Господарите на Свещената война. Всички събрани на едно място. *Изследването се задълбочава, татко.*

Лицата се извърнаха към тях и гласовете притихнаха, когато групата се приближи. Неколцина поздравиха Прояс, но повечето зяпаха Наюр, добили смелост от втрещената си многочисленост.

Келхус знаеше, че Прояс умишлено е попречил на великите имена да срещнат Наюр, за да направлява по-добре този момент. Израженията им доказваха мъдростта на решението му. Дори и облечен като инрит — с бяла ленена туника под дълго до коленете сиво копринено палто — Наюр излъчваше животинска сила. Лицето му беше ъгловато и обрлено. Могъщата му фигура с железни крака и ръце, които прекършваха вратове. Свазондите му. Очите като студени

топази. Всичко в него или говореше за жестоки дела, или предполагаше жестоки намерения.

Повечето инрити бяха впечатлени. Келхус видя възхищение, завист, дори сласт. Най-накрая пред тях стоеше *скилвенди*, и неговата външност изглежда бе повече от достойна за слуховете, които бяха чули.

Наюр изтърпя огледа им с презрение, гледайки от човек на човек, все едно оценяваше добитък. Прояс промърмори няколко думи на Зинемус, а после побърза да отведе и Наюр, и Келхус настрана.

Внезапно лордовете избухнаха във въпроси и молби. Зинемус ги отблъсна с вик:

— Ще чуете какво има да ви каже този мъж съвсем скоро!

Прояс се намръщи и промърмори.

— Това мина според очакванията, предполагам.

Келхус бе открил, че конрийският принц е набожен, но и доста буен човек. Притежаваше една сила — морална сигурност, която по някакъв начин караше другите да търсят одобрението му. Ала също така бе непреклонен в откриването на безбожност и се съмняваше във всеки човек, привлечен от увереността му.

В началото Келхус бе сметнал тази комбинация от съмнение и увереност за объркваща. Ала след вечерта, прекарана с Друсас Акамиан, осъзна, че принцът на Конрия е бил обучен да бъде подозрителен. Прояс бдеше по навик. Както и при Наюр, Келхус бе принуден да се движи по допирателната, когато се занимаваше с него. Дори след няколко дни на дискусии и проучващи въпроси, принцът все още имаше резерви към него.

— Изглеждат нервни — каза Келхус.

— И защо не? — отвърна Прояс. — Аз им водя принц, който твърди, че е сънувал Шимех, и езичник *скилвенди*, който да стане техен генерал. — Той погледна със замислена тъга към другите Мъже на Бивника. — Тези мъже ще ти бъдат равни — каза след малко. — Слушай ги. Изучи ги. Те са невероятно горди, а съм открил, че гордите хора не са склонни да взимат мъдри решения...

Намекът бе очевиден: скоро животът им щеше да зависи от мъдрите решения на точно тези мъже.

Принцът посочи висок галеот, застанал под висящите розови и зелени цветове на вечнозелен храст.

— Това е принц Коитус Саубон — седми син на крал Ериеат и водач на галеотите тук. Човекът, с когото спори, е неговият племенник, Атиери, граф на Генри. Коитус Саубон е известен по тези земи: командвал е армията, изпратена от баща му срещу Нансуриума преди няколко години. Постигнал е няколко успеха, или поне така ми казват, преди да бъде унижен от Конфас след като императорът го направи екзалт-генерал. Може би никой жив човек не мрази Конфас колкото него. Ала изобщо не го е грижа за Бивника или за Късния пророк.

Прояс отново остави намека неизказан. Галеотският принц беше продажен и щеше да ги подкрепя само докато целите му съвпадаха с техните.

Келхус изучи лицето на мъжа, което имаше силна челюст и бе класически красиво под червеникаворусата коса. Очите им се срещнаха. Саубон кимна с премерена учтивост.

Едва доловимо учестяване на пулса му. Леко изчервяване по бузите. Очите се присвиха незабележимо, сякаш примижаваше половинчато пред невидим удар.

Той се бои най-много от мнението на другите. Келхус кимна в отговор, с искрено и открито изражение. Саубон бе отгледан, осъзна той, под нечий суров взор — жесток баща, вероятно, или майка.

Той иска да превърне живота си в демонстрация, да засрами очите, които го оценяват.

— Нищо не те прави по-беден от амбицията — каза Келхус на Прояс.

— Наистина — отвърна принцът одобрително и също кимна на галеота.

— Онзи мъж там — продължи, Прояс, сочейки един дебел тидон зад Саубон — е Хога Готиелк, граф на Агансанор и избран водач на мъжете от Се Тидон. Преди да се родя, баща ми го е победил в битката при Маан. Нарича куцането си „дара на Готиелк“. — Прояс се усмихна — отдаден син, който се окрилява от шегите на баща си — Според слуховете, Хога Готиелк е също толкова набожен в храма, колкото е непобедим на бойното поле.

И отново неизказаното: *Той е един от нас.*

За разлика от Саубон, графът на Агансанор не бе забелязал моментното наблюдение: той беше зает да назидава трима по-млади мъже на нещо, което трябва да бе родният му език. Брадата му, дълга

желязносива лента, се люлееше и трепереше, докато той викаше. Широкият му нос потрепваше. Очите му блестяха под гъсти вежди.

— А онези мъже, които порицава? — попита Келхус.

— Синовете му — или поне трима от тях. Наричат ги Рояка на Хога. Кара им се, че пият твърде много. Императорът, казва им, ги иска пияни.

Ала Келхус знаеше, че нещо много повече от пиенето им е разбудило гнева на графа. По лицето му блуждаеше някакво изтощение, нещо, чийто устрем бе спрял по време на дълъг и драматичен живот. Хога Готиелк вече не изпитваше истински гняв — само нюанси на тъга. Но поради каква причина?

Сторил е нещо... Смята се за прокълнат.

Да, ето я: скритата решителност, като провиснали нишки в опънатите бръчки по лицето му, около очите.

Дошъл е тук да умре. Да умре пречистен.

— А онзи мъж — продължи Прояс, рискувайки със сочене — в центъра на групата, която носи маски... Виждаш ли го?

Прояс бе посочил най-вляво, където се намираше най-голямата група: палатин-губернаторите на Велики Аинон. Те до един бяха облечени във впечатляващи роби. Под сплетените си перуки носеха маски от бял порцелан върху очите и бузите си. Изглеждаха като брадати статуи.

— Онзи, чиято коса е простряна като ветрило по гърба му? — попита Келхус.

Прояс му се усмихна кисело.

— Точно. Това е не кой да е, а самият Чеферамуни — крал-регент на Велики Аинон и дресирано кученце на Алените кули... Виждаш ли как отхвърля всички предложения за храна и напитки? Бои се, че императорът ще се опита да го упои.

— Защо носят маски?

— Аиноните са покварен народ — отвърна Прояс, оглеждайки се предпазливо около себе си. — Раса от измамници. Невероятно са ангажирани с всички нюанси на човешките взаимоотношения. Смятат скритото лице за силно оръжие в различните аспекти на джнан.

— Джнан е болест, от която всички вие страдате — промърмори Наюр.

Прояс се усмихна, развеселен от неуморното презрение на равнинеца.

— Без съмнение е така. Ала айноните са смъртно болни.

— Прости ми за въпроса, но какво е „джнан“? — попита Келхус.

Принцът го изгледа объркано.

— Никога преди не съм се замислял — призна той. — Ако си спомням правилно, Биантас го дефинира като „войната на думи и чувства“. Ала той е нещо повече. Нюансите, които водят поведението между хората, би могло да се каже. Той е... — Прояс сви рамене — ... просто нещо, което правим.

Келхус кимна. *Те знаят толкова малко за самите себе си, татко.*

Смутен от неадекватността на отговора си, конрийският принц пренасочи вниманието им към малка група мъже, застанали до басейна и облечени с едни и същи бели одежди с избродиран Бивник над туниките си.

— Там. Онзи със сребърната коса. Това е Инчеири Готиан, върховен командир на шриалските рицари. Той е добър човек — личният пратеник на шриаха. Майтанет му е наредил да отсъди в спора ни с императора.

Готиан чакаше Икурей Зерий III в мълчание, стиснал в ръце малка кутия от слонова кост — съобщение, предположи Келхус, от самия Майтанет. Въпреки че той излъчваше самоувереност, дуниайнът незабавно видя, че е напрегнат: учестеният пулс под тъмната кожа на врата му, свиващите се сухожилия по ръката му, стегнатата мускулатура около устните му...

Той не се чувства достоен за товара, който носи.

Ала под това изражение трептеше нещо повече от напрежение: очите също така предаваха странен копнеж, който Келхус бе виждал много пъти върху множество лица.

Той копнее да бъде направляван... Направляван от някой по-праведен от него.

— Добър човек — повтори Келхус.

Трябва само да го убедя, че съм по-праведен.

— А това там — каза Прояс, сочейки надясно — е принц Скайелт от Туниерус, застанал в сянката на онзи гигант — наричат го Ялгрота.

Дали умишлено, или не, но малката група туниери заемаше периферията на събралите се инритски лордове. От цялото благородничество, струпано в градината, те единствени бяха облечени като за битка, с черни ризници под туники с избродирани по тях животни. До един имаха тънки бради и дълги сламеноруси коси. Лицето на Скайелт беше покрито с белези, като от едра шарка, и той мърмореше мрачно на студеноокия Ялгрота, който се извисяваше над него, загледан над хорските глави към Наюр.

— Виждал ли си някога такъв човек? — изсъска Прояс, загледан в гиганта с искрено възхищение. — Нека се молим интересът му към теб да е чисто научен, скилвенди.

Наюр срещна погледа на Ялгрота без да мига.

— Да — каза с равен глас. — За негово добро. Един мъж се оценява не само по фигурата си.

Прояс повдигна вежди и се ухили странично на Келхус.

— Мислиш, че не е толкова дълъг, колкото е висок? — попита дуниайнът.

Прояс се засмя с глас, но свирепите очи на Наюр се впиха в Келхус. *Играй си с тези глупаци, щом трябва, дуниайне, но не си играй с мен!*

— Започваш да ми напомняш за Зинемус, принце — каза Прояс.

За човека, когото цени над всички останали.

Ядосан вик проехтя над шумотевицата от гласове:

— *Ги'урга фи хиерст! Ги'урга фи хиерсас да моя!* — Готиелк отново се караше на един от синовете си, този път през половината градина.

— Какви са тези висулки, които носят туниерите между бедрата си? — попита Келхус. — Приличат на сбръчкани ябълки.

— Съсухрените глави на сранки... Те правят фетиши от враговете си и можем да очакваме... — неодобрението вгорчи изражението му... скоро да носят *човешки* глави, когато Свещената война потегли. Както се готвех да кажа, туниерите са млади в Трите морета. Прегърнали са Хилядата храма и Късния пророк едва по времето на дядо ми, така че са фанатични по начина на наскоро обърнатите в правата вяра народи. Ала постоянната война със сранките ги е направила мрачни, меланхолични... може би дори побъркани. Скайелт не е изключение в това отношение, доколкото мога да преценя

— човекът не говори и дума на шеик. Ще трябва да бъде... контролиран, предполагам, но иначе няма нужда да бъде взиман насериозно.

Тук има по-голяма игра, помисли си Келхус, и няма място за онези, които не знаят правилата. Въпреки това попита:

— И защо?

— Защото е недодялан и необразован варварин.

Отговорът, който очакваше: онзи, който неизбежно щеше да отблъсне Наюр.

Сякаш по зададен сигнал, едрият скилвенди изсумтя:

— А какво точно — попита с изпепеляващ тон — си мислиш, че говорят другите за мен?

Принцът сви рамене.

— Горедолу същото, предполагам. Но това бързо ще се промени, скилвенди. Аз съм...

Гласът на Прояс секна посред отговора, защото вниманието му бе привлечено от внезапното притихване на инритските благородници. Три фигури се приближиха през сянката на заобикалящите ги колони. Двама мъже, еотически стражи, ако се съдеше по бронята и отличителните им знаци, дърпаха трети между тях. Човекът беше гол, съсухрен и влачен от тежки окови около врата, китките и глезените му. По белезите, нашарили ръцете му, беше очевидно, че е скилвенди.

— Хитри демони — промърмори Прояс под нос. Стражите извлякоха мъжа на слънце. Той се олюляваше като пияница, без да обръща внимание на открития си фалос. Вдигна жално лице към топлината на слънцето. Очите му бяха извадени.

— Кой е това? — попита Келхус.

Наюр се изплю, докато гледаше как войниците приковават мъжа към основата на императорската пейка.

— Зунурит — каза той след миг. — Нашият крал на племената в битката при Кийот.

— Знак за слабостта на скилвендите, без съмнение — каза със стегнат глас Прояс. — За слабостта на Наюр урс Скийота... Доказателство, което ще се използва в изпитанията за теб.

* * *

— Ще седиш в поза за медитация — каза прагматът, нито стегнато, нито отпуснато, — и ще повтаряш това твърдение: „Логосът е без начало и край.“ Ще го повтаряш, без да спиращ, докато не ти наредя друго. Разбираш ли?

— Да, прагмате — отвърна Келхус.

Той седна върху малката рогозка от преплетени тръстики в центъра на параклиса. Прагматът седеше срещу него върху подобна рогозка, с гръб към озарените от слънцето тополи и намръщените пропасти на планините отвъд.

— Започни — каза мъжът и застина неподвижен.

— Логосът е без начало и край. Логосът е без начало и край. Лотосът е без...

В началото се дивеше на леснината на това упражнение. Ала думите бързо загубиха значението си и се превърнаха в постоянно повтаряща се нишка от непознати звуци, повече досадно упражнение на език, зъби и устни, отколкото говор.

— Спри да говориш — каза прагматът. — Продължи само вътре в себе си.

Логосът е без начало и край. Логосът е без начало и край. Логосът е без...

Това бе много по-различно и, както бързо откри, много по-трудно. Да произнеса твърдението на глас по някакъв начин смекчаваше повторението, сякаш го подкрепяше с органите на речта. Сега обаче те бяха сами, увиснали в нищото на душата му, повтаряни отново и отново и отново, противно на всички навици на сравнения и носещи се в съзнанието асоциации.

Логосът е без начало и край. Логосът е без начало и край. Логосът е без...

Първото, което забеляза, бе странната провисналост на лицето си, сякаш упражнението по някакъв начин бе прекъснало връзките, оковаващи изражението към страстта. Тялото му застина много повече, отколкото бе успявал преди. В същото време обаче го обгърнаха странни вълни на напрежение отвътре, все едно нещо надълбоко в него бе препречило някакъв отвор и отказваше да даде въздух на вътрешния му глас. И твърдението заглъхна до шепот, стана тънка нишка, потискана от дивите приливи на неизразена и неоформена мисъл.

*Логосът е без начало и край. Логосът е без начало и край.
Логосът е без...*

Слънцето се спусна над назъбените планини и изпълни периферното му зрение с контраста на тъмни бездни и голи скални лица. Келхус откри, че води война. Недоразвити подтици се надигнаха от нищото, настоявайки за мисълта му. Гласове без думи избуяха от тъмнината, настоявайки за мисълта му. Съскащи образи се блъскаха, умоляваха, заплашваха — и до един настояваха за мисълта му. И през всичко това:

*Логосът е без начало и край. Логосът е без начало и край.
Логосът е без...*

Много по-късно осъзна, че това упражнение бе разграничило душата му. Неуморното повторение на твърдението на прагмата го бе изправило срещу самия него, беше му показало до каква степен всъщност той е нещо различно от себе си. За пръв път можа истински да види тъмнината, която го предхождаше, и разбра, че преди този ден никога не е бил истински буден.

Когато слънцето залезе, прагматът наруши мълчанието си:

— Ти завърши първия си ден, млади Келхус, и сега ще продължиш в нощта. Когато утринното слънце се появи иззад източния ледник, ще спреш да повтаряш *последната* дума от твърдението, но иначе ще продължиш. Всеки път, когато слънцето се издигне над ледника, ще спираш да повтаряш *последната* дума. Разбираш ли?

— Да, прагмате. — Думи, изговорени сякаш от някой друг.

— Тогава продължи.

Докато мракът поглъщаше параклиса, битката стана по-ожесточена. Тялото му ту ставаше толкова далечно, че му се виеше свят, ту толкова близо, че се задушаваше. В един момент се превръщаше в привидение, инцидент от завихрен дим, толкова недействителен, че сякаш нощният вятър можеше да го разсее в нищото. В следващия ставаше чувал, натъпкан с плът, и всяко усещане се изостряше, докато дори нощният хлад не жилеше кожата му като ножове. А твърдението се превърна в нещо пиянско, нещо, което се препъваше и залиташе през кошмарния хор на разсейвания, възбуди и истерични страсти. Те виеха в него — като умиращо същество.

Тогава слънцето проби покроба на ледника и той бе вцепенен от красотата му. Димящо оранжево погълна студените склонове от блестящ сняг и лед. И за един миг твърдението му убягна и той само гледаше как се издига леденият връх, как се извива назад като красива жена...

Прагматът скочи напред и го удари с внезапно разкривено от престорена ярост лице.

— Повтаряй твърдението! — изкрещя той.

* * *

За Келхус всяко от великите имена представляваше въпрос — смесица от безброй променливи. В лицата им виждаше фрагменти от други лица, които изплуваха все едно всички хора бяха просто моменти от един човек. Миг на Люет, преминаващ като вихър през гримасата на Атиери, докато спореше със Саубон. Намек за Серуей в начина, по който Готиелк гледаше най-младия си син. Същите страсти, ала всяка от тях в тотално различно съотношение. Всеки един от тези хора, заключи той, можеше да бъде също толкова лесно обладан, колкото Люет — въпреки свирепата им гордост. Ала заедно бяха неизчислими.

Те представляваха лабиринт, хиляда хиляди коридори, и той трябваше да ги изброди. Трябваше да ги притежава.

Ами ако тази Свещена война надхвърли способностите ми? Тогава какво, татко?

— Пируваш ли, дуниайне? — запита горчиво Наюр на скилвендски. — Дебелееш ли от поглъщане на лица?

Прояс ги бе оставил, за да разговаря с Готиан, и в момента двамата бяха сами.

— Споделяме една и съща мисия, скилвенди.

Засега събитията надхвърляха и най-оптимистичните предвиждания. Твърдението му, че е от кралска кръв, му бе осигурило почти без усилия позиция сред управляващата каста на инритите. Не само, че Прояс го бе снабдил с всички „необходими за ранга му“ вещи, но и му осигури почетно място край огъня по време на съвещания.

Келхус откри, че докато човек има поведението на принц, го третираха като такъв. Преструвката се превръщаше в същност.

Другото му твърдение обаче — че е сънувал Шимех и Свещената война, — му бе осигурило много по-различна позиция, която бе изпълнена с рискове и възможности. Някои открито отхвърляха думите му. Други, като Прояс и Акамиан, ги считаха за евентуално предупреждение, като първото зачервяване, предизвикано от болест. Мнозина, търсейки всяка трошица святост, която можеха да намерят, просто ги приемаха. Ала всички даваха на Келхус една и съща позиция.

За народите на Трите морета сънищата, независимо колко тривиални, бяха сериозна работа. Те не представляваха, както дуниайните си мислеха преди позива на Моенгхус, обикновени репетиции, начини на душата да се тренира за различни възможности. Сънищата бяха портал, място, където Външността нахлуваше в Света, където онова, което надхвърляше хората — бъдеще, разстояние, демоничното, божественото — намираще несъвършен израз в настоящето.

Но не беше достатъчно просто да твърдиш, че си сънувал. Сънищата бяха могъщи, но бяха и евтини. Всеки сънуваше. След като търпеливо бе изслушал описанията на виденията му, Прояс обясни на Келхус, че буквално хиляди претендираха, че са сънували Свещената война — някои я виждаха триумфираща, а други — унищожена. Човек не можел да извърви и десет крачки по брега на Фаюс, казваше, без да види някой отшелник, който крещи и жестикулира, разкривайки сънищата си.

— Защо — попита той с характерната си откровеност — да считам твоите за нещо различно?

Сънищата бяха сериозна работа, а сериозните работи изискваха сериозни въпроси.

— Може би не бива — отвърна Келхус. — Не съм сигурен, че самият аз го правя.

И именно това, несигурността му дали трябва да вярва на собствените си пророчески твърдения, осигури опасната му позиция. Когато безименни инрити, чули слухове за принца на Атригау, падаха на колене пред него, той се сърдеше по начина, по който се сърди състрадателен баща. Когато молеха да бъдат докоснати, сякаш

божествената благосклонност се предава по кожата, той ги докосваше, но само за да ги изправи и да ги сгълчи, че се унижават пред друг човек. Като твърдеше, че е по-малко, отколкото изглежда, той тласкаше хората, дори образовани личности като Прояс и Акамиан, към това да се надяват или боят, че може да е нещо *повече*.

Никога не би го промълвил, никога не би го твърдял, ала щеше да изработи обстоятелства, които да направят от това истина. Тогава всички онези, които се мислеха за тайни наблюдатели, които се питаха удивено: „*Кой е този човек?*“, щяха да бъдат благодарни както никога досега. Той щеше да бъде *тяхното* прозрение.

Нямаше да могат да се усъмнят в него. Да се съмняват, щеше да означава да мислят прозренията си за празни. Да го отхвърлят, щеше да значи да отхвърлят себе си.

Келхус щеше да стъпва върху подготвена почва.

Толкова много промени... Но виждам пътеката, татко.

В градината прозвуча смях. Един млад галеотски тан, изморен от това да стои прав, бе сметнал Императорската пейка за добро място за почивка. Той поседя няколко мига, без да съзнава веселието край себе си, гледайки едновременно покритата с глазура свинска *джумиан*, която бе отмъкнал от една робиня, и голия мъж, прикован в краката му. Когато най-накрая осъзна, че всички се смеят на него, реши, че вниманието всъщност му харесва и започна да заема различни подигравателни царствени пози. Мъжете на Бивника се давеха от смях. Накрая Саубон привика младежа и го отведе обратно при аплодиращите го родственици.

Няколко мига по-късно редица имперски служители, облечени до един в широките роби на своя сан, обявиха пристигането на императора. Вървейки редом с Конфас, Икурей Зерий III се появи точно когато смехът притихна, а изражението му представляваше смесица между благосклонност и неодобрение. Седна на стола си, с което поднови веселието на гостите, тъй като зае същата поза — с лява длан, насочена към скута му, а дясната свита пред него, — която младият галеот бе имитирал само преди миг. Келхус видя как лицето му преbledня от ярост, когато един от евнусите обясни причината за смеха. В очите му имаше убийствено намерение и той освободи мъжа, след което за момент се пребори с позата си. Той знаеше, че да предвидят поведението ти е сред най-вбесяващите обиди. По този

начин дори един император можеше да се превърне в роб. Въпреки че, осъзна Келхус, той не знаеше защо. Накрая Зерий избра норсирайска поза: ръце, облежнати на коленете.

Изминаха няколко дълги минути тишина, докато той овладее гнева си. През това време Келхус проучи лицата на свитата му: безоблачната арогантност на племенника на императора, Конфас; паниката на робите, силно чувствителни към буреносните страсти на господаря им; неодобрението на стисналите устни имперски съветници, наредени в полукръг зад своя император — техния център. И... *различно* лице сред съветниците... проблемно лице. Най-незабележимото възможно несъответствие, смътна нередност, която първо привлече вниманието му. Стар мъж, облечен във фина черна копринена роба, очевидно уважаван и почитан от останалите. Един от другите съветници се наведе към него и промърмори нещо неразлично над шума на гласовете. Ала Келхус виждаше устните му: *Скейос...*

Името на съветника.

Келхус пое дълбоко въздух и позволи на инерцията на собствената му мисъл да се забави и да застине. Онова, което беше *той* в ежедневно то си общуване с други, спря да съществува, разтворено като разцъфтяло цвете. Темпото на събитията се забави. Той се превърна в *място*, в празно поле за една-единствена фигура: престарелия пейзаж на лицето на възрастния мъж.

Нямаше доловим рефлекс за изчервяване. Нито съответствие между пулса на сърцето му и изражението...

Ала бръмченето на заобикалящите гласове се стопи в тишина и Келхус се оттегли, преподреди се отново. Императорът щеше да говори. Думи, които да подпечатат съдбата на Свещената война.

Бяха изминали пет удара на сърцето му.

Какво можеше да значи това? Едно-единствено неразгадаемо лице сред гъмжилото от прозрачни изражения. *Скейос... Ти творение на баща ми ли си?*

* * *

Логосът е без начало и край. Логосът е без начало и край. Логосът е без...

За момент вкуси кръвта по сцепените си устни, ала усещането бавно бе отмито от безмилостната литания. Вътрешната какофония отслабна, притихна до смъртна тишина. Тялото му стана нещо напълно непознато, от което можеше да се отърве във всеки един момент. И движението на самото време, ритъмът на преди и след, се трансформира.

Сенките на колоните на параклиса се носеха по голия под. Слънчева светлина първо озари, а после избяга от лицето му. Той се подмокряше и цапаше, ала нямаше дискомфорт, нито миризма. И когато старият прагмат стана и изля вода върху устните му, той бе просто гладък камък, вкопан в мъх и чакъл, под водопад.

Слънцето озари колоните пред него, а после се снижи зад гърба му, изтласка сянката му в скута на прагмата, а после и сред лъскавите дървета, където тя се сля със сродниците си и се претопи в нощ. Отново и отново той виждаше как слънцето се издига и спуска, следвано от краткотрайния отдых на нощта, и с всяка нова зора твърдението биваше разчленено наново. Докато светът се ускоряваше, движението на душата му се забавяше. И накрая тя шептеше само: *Логосът. Логосът. Логосът...*

Той беше кухня, изпълнена с ехо без глас, всяка фраза — съвършено повторение на предходната. Беше пътешественик през бездънен коридор от огледала, разположени едно срещу друго, и всяка негова крачка бе също толкова илюзорна, колкото и предишната. Само слънцето и нощта бележеха прехода му и то само със стесняващата се пролука между огледалата, водеща към невъзможното място, където нищото заплашваше да целуне нищото — мястото, където душата оставаше съвършено неподвижна.

Когато слънцето отново се издигна, мислите му се сведоха до един последен отзвук:

... ът... ът... ът... ът...

И той му се стори едновременно като абсурдно заекване и като най-дълбоката мисъл, все едно само в отсъствието на „Логоса“ беше в състояние да се спусне в ритъма на сърцето му, тласкащо го от момент към момент. Мисълта изтъня и дневната светлина се понесе през, над и

зад параклиса, докато нощта не прониза покрива на небето, докато звездите не се завъртяха като безкрайно колело на колесница.

Движеща се душа, прикована към ръба на пропаст, към съвършения момент преди *нищо*, каквото и да е. Дървото, сърцето, всичко останало, превърнато в нищо от повторението, от безкрайното натрупване на един и същ отказ да *наименуваш*.

Златиста корона върху билото на ледника.

... а после нищо.

Никаква мисъл.

* * *

— Империята ви приветства — обяви Зерий, като се опитваше да направи гласа си учтив.

Той прокара поглед през великите имена на Мъжете на Бивника, задържайки го за момент върху Наюр, застанал до Келхус. Усмихна се.

— Ах, да — каза императорът. — Най-невероятната добавка в редиците ни. Скилвенди. Казват ми, че си вожд на утемотите. Така ли е, скилвенди?

— Така е — отвърна Наюр.

Императорът обмисли този отговор. Келхус виждаше, че мъжът не е в настроение за тънкостите на джнан.

— И аз си имам скилвенди — каза той.

Оголи ръка изпод диплите на ръкава си и сграбчи веригата между краката си. Придърпа я свирепо и изгърбеният Зунурит вдигна заслепеното си пребито лице към зяпачите. Голото му тяло бе изпосталяло, подобно на скелет, а крайниците му сякаш висяха от различни панти, всяка от които обаче извърната встрани от света. Дългите ивици свазонди по ръцете му сега изглеждаха повече като мерило на костите под тях, отколкото на кървавото му минало.

— Кажи ми — започна императорът, открил уют в дребнавата си бруталност. — От кое племе е този?

Наюр не изглеждаше засегнат.

— Беше от акунихорите.

— „Беше“, казваш? Предполагам, че за теб е мъртъв?

— Не. Не мъртъв. За мен той е нищо.

Императорът се усмихна, все едно започваше да разбира някаква дребна загадка — приятно разсейване от по-сериозни проблеми. Ала Келхус виждаше машинациите му, увереността, че ще разкрие този дивак като невеж глупак. Нуждата да го стори.

— Защото сме го пречупили? Така ли? — настоя Икурей Зерий
III.

— Кого сте пречупили?

Императорът спря.

— Това куче *тук*. Зунурит, кралят на племената. *Твоят* крал...

Наюр сви рамене, сякаш объркан от дребнавите капризи на дете.

— Нищо не сте пречупили.

Разнесе се сподавен смях.

Императорът се ядоса. Келхус виждаше как на предно място в мислите му разцъфва осъзнаването за интелекта на Наюр. Последва преоценка, смяна на стратегията.

Той е свикнал, помисли си дуниайнът, да се възстановява бързо от грешки.

— Да — каза Зерий. — Да пречупиш един човек означава да не пречупиш нищо, предполагам. Лесно е да пречупиш човек. Но да пречупиш *народ*... Това със сигурност е *нещо*, нали?

Царственото изражение започна да излъчва триумф, когато Наюр не можа да отговори.

Императорът продължи:

— Моят племенник *тук*, Конфас, пречупи народ. Може би си ги чувал. Народът на Войната.

Наюр отново отказа да отговори. Погледът му обаче беше убийствен.

— *Твоят* народ, скилвенди. Пречупен при Киют. Чудя се ти участва ли в онази битка?

— Бях при Киют — изскърца Наюр.

— И беше ли пречупен?

Тишина.

— *Беше ли пречупен?*

Всички погледи сега бяха насочени към равнинеца.

— При Киют бях... — той затърси подходящия израз на шеик —
... *обучен*.

— Така ли се е получило! — извика императорът. — Мога да си представя. Конфас е много суров учител. Кажи ми, какъв урок научи?

— Конфас беше моят урок.

— Конфас? — повтори Зерий. — Трябва да ми простиш, скилвенди, но съм объркан.

Наюр продължи с твърд тон:

— При Киют научих какво е научил Конфас. Той е генерал, отраснал сред много бойни полета. От галеотите е усвоил ефективността на дисциплинираните формирания от копиеносци срещу атакуваща конница. От кианците е усвоил ефективността да накараш противника да те преследва, да се преструваш, че бягаш, и мъдростта да задържиш конниците си в резерва. А от скилвендите е усвоил значението на *гобозкой* — „момента“. Че човек трябва да разчете движението на враговете си отдалеч и да удари в мига, в който те се препънат. При Киют научих — продължи той, обръщайки суровите си очи към Конфас, — че войната е *интелект*.

Шокът бе ясно изписан по лицето на имперския племенник и Келхус се зачуди каква сила крият тези думи. Ала се случваше твърде много, за да се фокусира върху този проблем. Въздухът бе обтегнат от съревнованието между император и варварин.

Сега бе ред на Зерий да изгуби дар слово.

Келхус разбра какво е заложено на този разговор. Императорът трябваше да демонстрира невежеството на този скилвенди. Зерий бе превърнал договора си в цената на Икурей Конфас. И като всеки търговец, можеше да оправдае тази цена само като очерни стоката на конкурентите си.

— Стига дрънканици! — извика Коитус Саубон. — Великите имена чуха достатъчно...

— Но решението не е в ръцете на Великите имена! — отсече императорът.

— Нито пък в тези на Икурей Зерий — добави Прояс с пламтящи очи.

Прошареният Готиелк извика:

— Готиан! Какво казва шриахът? Какво казва *Майтанет* за договора на нашия император?

— Още е *твърде рано*! — изпелтечи Зерий. — Не сме преценили този човек — този *езичник*!

Други обаче вече скандираха:

— Готиан!

— Тогава какво ще кажеш *ти*, Готиан? — извика императорът. — Ще позволиш ли на този *езичник* да те води срещу езичниците? Ще позволиш ли да бъдете наказани, както Плебейската свещена война беше наказана в равнината на Менгеда? Колцина умряха там? Колцина, поробени от прибързаните страсти на Калмемунис?

— *Великите имена* ще водят! — изкрещя Прояс. — Този скилвенди ще бъде само съветник...

— *Все така недопустимо!* — изрева Зерий. — Армия с десет генерали? Когато се препънете, а това неизменно ще стане, защото не познавате коварството на кианците, към кого ще се обърнете? Към един скилвенди? В най-тежкия си миг? Върховен абсурд! Значи това *наистина* ще бъде езическа Свещена война! Мили Седжен, та този мъж е *скилвенди*! — изкрещя той почти умолително, сякаш към обичан човек, който е полудял. — Това нищо ли не значи за вас, глупаци? Той е проказа върху земята! Самото му име е светотатство! Абоминация в очите на Бога!

— Ти ще говориш за *недопустимости* на нас? — изкрещя Прояс в отговор. — Ще ни порицаваш в безбожие, когато сме дошли да жертваме живота си за Бивника? Ами твоите престъпления, Икурей? Какво да кажем за теб, който искаш да превърнеш Свещената война в свой инструмент?

— Аз ще *спася* Свещената война, Прояс! Ще спася Божия инструмент от вашето невежество!

— Но ние вече не сме невежи, Икурей — отвърна Саубон. — Ти чу как говори този скилвенди. *Ние* го чухме как говори.

— Но той ще ви продаде! Той е *скилвенди*! Не ме ли *чухте*?

— Как да не те чуваме? — изплю се Саубон. — Квичиш по-силно от жена ми.

Силен смях.

— Чичо ми говори истината — извика изведнъж Конфас и всички благородници замълчаха. Великият Конфас най-накрая бе проговорил. Той щеше да бъде по-трезвомислещ глас в този спор.

— Вие не знаете нищо за скилвендите — продължи той със спокоен тон. — Те не са езичници като фанимите. Порочността им не

идва от изкривяване и извращаване на правата вяра в абоминация. Те са народ без богове.

Конфас отиде до краля на племената в краката на императора и извъртя ослепеното лице към събралата се тълпа. Сграбчи една от отслабналите ръце.

— Наричат тези белези свазонди — каза той с гласа на търпелив учител. — Дума, която означава „умирания“. За нас това са просто дивашки трофеи, съвсем същите като изсушените сранкски глави, които тунниерите пришиват на щитовете си. Ала за скилвендите те са много повече. Тези умирания са тяхната *единствена цел*. Самото значение на живота им е изписано в тези белези. *Нашите умирания...* Разбирате ли го?

Той погледна в лицата на събралите се инрити, удовлетворен от осъзнаването, което видя там. Едно беше да приемеш езичник в редиците си; съвсем друго да ти бъдат изброени детайлите на неговата порочност.

— Онова, което каза дивакът по-рано, не е истина — продължи Конфас. — Този мъж не е „нищо“. Той е много, много повече. Символ на тяхното унижение. Унижението на скилвендите.

Екзалт-генералът погледна сурово безизразното лице на Зунурит и вдлъбнатите влажни очни дъна. После погледна Наюр, застанал до Прояс.

— Погледнете го — каза той спокойно. — Погледнете онзи, когото ще направите свой генерал. Не виждате ли, че той ламти за отмъщение? Не мислите ли, че дори сега се бори да удържи яростта в сърцето си? Толкова ли сте наивни, че да вярвате, че той не крои планове за унищожението ни? Че душата му не се гърчи, както у всеки истински мъж, с образи на удовлетворена мъст и нашия пълен крах?

Конфас погледна към Прояс.

— Попитай го, Прояс. Попитай го какво движи душата му.

Последва пауза, изпълнена с притаеното мърморене на благородниците. Келхус се обърна към неразгадаемото лице до императора.

Като дете бе виждал израженията по същия начин като родените в света хора — като нещо разбрано, без да бъде разбирано. Но сега можеше да види напречните греди под дъските на човешкото лице и

заради това бе в състояние да изчисли с ужасяваща точност разпределението на сили до самата същина на всеки човек.

Ала този Скейос го объркваше. Докато при други хора виждаше дълбочината, по лицето на стареца имаше само имитация на дълбочина. Фината мускулатура, която създаваше изражението му, не можеше да се разчете — сякаш под нея имаше различни кости.

Този мъж не беше обучен като дуниайн. По-скоро лицето му не бе истинско лице.

Изминаха няколко мига, в които Келхус изчисляваше и осмисляше несъответствията, за да изведе различни хипотези...

Крайници. Тънки крайници, прегънати и притиснати в подобие на лице.

Той примигна и сетивата му скочиха обратно в нормалните си граници. Как беше възможно това? Магия? Но ако да, то тя не създаваше онова странно усукване, което бе изпитал с нечовека в битката им толкова отдавна. Келхус бе осъзнал, че магията е неизмеримо гротескна — като драсканиците на дете върху произведение на изкуството, макар и да не разбираше защо. Знаеше само, че може да различи магията от света и магьосниците — от обикновени хора. Това бе една от мистериите, които го бяха мотивирали да изучава Друсас Акамиан.

Затова беше сигурен, че това лице няма нищо общо с магия. Но тогава как?

Какво представлява този човек!

Внезапно очите на Скейос подскочиха към неговите. Набразденото чело се присви във фалшиво намръщване.

Келхус кимна по кроткия и леко смутен начин на човек, хванат да зяпа друг. Ала с периферията си забеляза, че императорът го гледа разтревожено, преди да се завърти стремително към съветника си.

Икурей Зерий не знаеше, че това лице е различно, осъзна Келхус. Никой от тях не знаеше.

Проучването се задълбочава, татко. Неспирно се задълбочава.

— Като момче — казваше тъкмо Прояс — бях обучаван от схоластик на Завета, Конфас. Той би казал, че ти си доста оптимистично настроен към този скилвенди.

Неколцина се засмяха открито при тези думи... от облекчение.

— Историите на Завета са без стойност — каза с равен тон Конфас.

— Може би — отвърна Прояс. — Но това ги сродява с тези на нансурите.

— Ала не в това е въпросът, Прояс — каза Готиелк с толкова тежък акцент, че неговият шеик почти не се разбираше. — Въпросът е как можем да вярваме на този езичник?

Прояс се обърна към Наюр, застанал до него, внезапно разколебан.

— Какво ще отговориш, Наюр? — попита той.

През цялото време варваринът бе запазил мълчание, без да се опитва да скрие презрението си. Сега се изплю в посоката на Конфас.

* * *

Никаква мисъл.

Момчето бе изгаснало. *Само място. Това място.*

Неподвижен, прагматът го наблюдаваше, притиснал голите си стъпала едно в друго, с тъмна роба, набраздена от сенките на дълбоки гънки, и очи също толкова празни, колкото и детето, което наблюдаваха.

Място без дъх или звук. Място само на гледки. Място без преди или след... почти.

Защото първите копия от слънчева светлина се понесоха над ледника, тежки като огромни дървесни клони, тласкани от вятъра. Сенките се втвърдиха и светлината проблесна по древния череп на прагмата.

Лявата ръка на стареца се подаде от десния му ръкав, стиснала нож. И като въже във водата, тя се стрелна напред с пръсти, приплъзващи се по острието, докато ножът бавно се въртеше във въздуха, а слънцето проникваше в тъмния параклис, гмуркайки се по огледалния метал...

Мястото, където някога бе съществувал Келхус, протегна отворена длан — русите косми бяха като светещи влакънца върху тъмната кожа — и сграбчи ножа от вцепененото пространство.

Ударът на дръжката в дланта му даде начало на сриването на мястото в малко момче. Леката воня на тялото му. Дъх, звук и стрелкащи се мисли.

Бях легион...

С периферното си зрение видя как копието на слънцето се надига над планината. Чувстваше се като пиян от умора. След транс единственото, което изглежда можеше да чуе, бяха клечките, люшкани от вятъра, дърпани от листата си като милион платна не по-големи от дланта му. Причина, проникваща във всичко, но сред безброй нищожни събития — разсеяни, безполезни.

Сега разбирам.

* * *

— Искате да ме разкриете — каза Наюр накрая. — Да разнищите загадката на скилвендското сърце. Но използвате собствените си сърца, за да опишете картата на моето. Виждате пред себе си един унижен мъж, Зунурит. Мъж, обвързан с мен от родството на кръвта. Каква обида трябва да е това, казвате си. Сърцето му *трябва* да крещи за мъст. И го казвате, защото *ваши*те биха крецели. Ала моето сърце не е ваше. Затова и е загадка за вас.

— Зунурит не е срамно име за Народа. Това дори не е име. Онзи, що не язди сред нас, не е от нас. Той е друг. Но вие, които бъркате сърцата си с моето — които виждате само двама скилвенди, един пречупен и един изправен — си мислите, че той още е част от мен. Мислите си, че падението му е мое собствено и че аз бих отмъстил за това. Конфас иска да вярвате в това. Защо иначе Зунурит е сред нас? Какъв по-добър начин да дискредитираш един силен мъж от това да превърнеш един слаб в негов двойник? Може би нансурското сърце трябва да бъде разкрито.

— Но *нашето* сърце е инритско — каза с изпепеляващ тон Конфас. — То вече е известно.

— Да, така е — каза свирепо Саубон. — То копнее да заграби Свещената война от Бога и да си я присвои.

— Не! — изплю Конфас. — Сърцето ми иска да спаси Свещената война за Бога. Да я спаси от това гнусно псе и да спаси вас

от глупостта ви. Скилвендите са анатема!

— Каквито са и Алените кули! — отвърна Саубон и тръгна към екзалт-генерала. — Ще настояваш ли *и тях* да отхвърлим?

— Това е различно — отсече Конфас. — Мъжете на Бивника се нуждаят от Алените кули... Без тях кишауримите ще ни унищожат.

Саубон се спря на няколко крачки от него. Изглеждаше източен като вълк.

— Инритите се нуждаят и от този скилвенди. Това ни казваш, Конфас. Че трябва да бъдем спасени от глупостта си на бойното поле.

— *Калмемунис* и твоят родственик Тарсчилка ти го казаха, глупако. Със смъртта си при равнината на Менгеда.

— Калмемунис — каза презрително Саубон. — Тарсчилка... Боклуци, повели други боклуци.

— Кажи ми, Конфас — попита Прояс, — знаеше ли, че Калмемунис е обречен предварително? Ако да, защо тогава императорът го снабди с провизии?

— Нищо от това няма връзка с настоящия въпрос! — извика Конфас.

Той лъже, осъзна Келхус. *Те са знаели, че Плебейската свещена война ще бъде унищожена. Искали са да бъде унищожена...* Внезапно той разбра, че изходът на този спор всъщност е жизненоважен за мисията му. Икуреите бяха пожертвали цяла армия, за да подсилят позициите си в Свещената война. Каква ли друга катастрофа щяха да измислят, когато тя се превърнеше в неудобство?

— Въпросът — продължи упорито Конфас — е дали можеш да вярваш на един *скилвенди* да те води срещу кианците!

— Но това не е въпросът — възрази Прояс. — Въпросът е дали вярваме на един скилвенди повече, отколкото на *теб*.

— Но как е възможно това изобщо да се поставя под съмнение? — настоя Конфас. — Да вярвате на скилвенди повече, отколкото на *мен*? — Той се изсмя сурово. — Това е лудост!

— *Твоята* лудост, Конфас — изръмжа Саубон. — И тази на чичо ти... Ако не бяха шибаните ви предсказания за зла съдба и трижди проклетият ви договор, нищо от това нямаше да бъде проблем!

— Но вие искате да заграбите *наша* земя! Кръвта на *нашите* прадеди е напоила всяка равнина, всеки хълм, а вие *отхвърляте* претенциите ни?

— Това е *Божията* земя, Икурей — сряза го Прояс. — Земята на самия Късен пророк. Или ще поставиш жалките анали на Нансур пред „Трактатите“? Пред нашия господар, Инри Седжен?

Конфас не продума за момент, преценявайки тези думи. Келхус осъзна, че човек не може да се въвлече лекомислено в съревнование по набожност с Нерсей Прояс.

— А кой си *ти*, Прояс, за да задаваш този въпрос? — отвърна накрая Конфас, възвърнал си предишното спокойствие. — Хмм? Ти, който искаш да поставиш един езичник — при това не какъв да е, а скилвенди! — пред Седжен.

— Ние всички сме инструменти на боговете, Икурей. Дори един езичник — при това не какъв да е, а скилвенди — може да бъде инструмент, ако такава е волята Божия.

— Значи ще гадаем каква е Божията воля, така ли? А, Прояс?

— Това, Икурей, е ролята на Майтанет. — Прояс се обърна към Готиан, който ги гледаше внимателно през цялото това време. — Какво казва Майтанет, Готиан? Разкрий ни. Какво казва шриахът?

Ръцете на върховния командир стискаха здраво кутията от слонова кост. Всички знаеха, че той държи отговора в ръцете си. Изражението му беше колебливо. *Той още не е решил. Презира императора и не му вярва, но се бои, че решението на Прояс е твърде радикално.* Келхус осъзна, че много скоро ще бъде принуден да се намеси.

— Бих искал да попитам този скилвенди — започна Готиан и се прокашля, за да прочисти гласа си, — защо е дошъл.

Наюр изгледа сурово шриалския рицар и Бивника, избродиран със златна нишка по бялата му дреха. *Думите са в теб, скилвенди. Изречи ги.*

— Дойдох — каза Наюр накрая — заради обещанието на войната.

— Ала това е нещо, което скилвендите просто не правят — отвърна Готиан, чиято подозрителност сега беше притъпена от надежда. — Няма скилвендски наемници. Или поне аз не съм чувал за такива.

— Аз не съм се *продал*, ако това имаш предвид. Народът не продава. Нищо. Каквото пожелаем, ние заграбваме.

— Да. Той иска да ни *заграби* — намеси се Конфас.

— Остави човека да говори! — извика Готиелк, чието търпение вече се изчерпваше.

— След Киют — продължи Наюр — утемотите бяха унищожени. Степта не е каквато я мислите. Народът воюва непрестанно — ако не срещу сранките, нансурите или кианците, срещу самите себе си. Нашите пасища бяха превзети от старите ни съперници. Стадата ни бяха изклани. Лагерите ни изгоряха. Превърнах се във вожд на нищото.

Наюр се вгледа в напрегнатите им лица. Келхус бе научил, че подходящите за случая истории будят уважение.

— От този мъж — продължи варваринът, сочейки него — научих, че чуждоземците също могат да имат чест. Въпреки че беше роб, той се би на наша страна срещу куотите. Чрез него и пратените му от боговете сънища, научих за войната ви. Нямах свое племе, затова приех неговия облог.

Много очи, забеляза дуниайнът, сега бяха насочени към него. Дали да използва момента? Или да даде възможност на равнинеца да продължи?

— Облог? — попита Готиан, едновременно объркан и донякъде впечатлен.

— Че тази война няма да бъде като никоя друга. Че ще се окаже откровение...

— Разбирам — отвърна Готиан, а очите му внезапно запламтяха с подновена вяра.

— Така ли? — попита Наюр. — Не мисля. Аз си *оставам* скилвенди. — Равнинецът погледна към Прояс, а после обхвана с очи цялото цветисто множество. — Не си правете илюзии, инрити. Поне в това отношение Конфас е прав. Вие *сте* препъващи се пияници за мен. Момчета, които си играят на война, когато трябва да се свият при майките си. Не знаете нищо за войната. Войната е тъмна. Черна като катран. Тя не е Бог. Не се смее и не плаче. Не награждава нито уменията, нито смелостта. Тя не е изпитание за душите, не е мерило за волята. Още по-малко пък е оръжие и средство за някаква женска цел. Тя е просто мястото, където железните кости на земята срещат кухите кости на хората и ги строшават.

— Вие ми предложихте война и аз приех. Нищо повече. Няма да съжалявам за загубите ви. Няма да свеждам глава пред погребалните ви клади. Няма да ликувам с триумфа ви. Но съм *приел* облога. И *ще*

страдам с вас. Ще избивам фаними и ще коля жените и децата им. А когато спя, ще сънувам риданията им и ще съм щастлив.

Последва вцепенено мълчание. После Готиелк, старият граф на Агансанор, каза:

— Яздил съм в много военни походи. Костите ми са стари, но все още са мои, а не на огъня. Научил съм се да вярвам на онзи, който мрази открито, и да се боя само от онези, които мразят тайно. Удовлетворен съм от отговора на този човек... макар и да не ми се нрави. — Той се обърна към Конфас, а очите му бяха присвити от недоверие. — Тъжно е, когато един езичник ни учи на честност.

Това признание бавно бе повторено и от други.

— Има мъдрост в думите на езичника — извика над глъчката Саубон. — Добре ще е да го послушаме!

Ала Готиан оставаше разтревожен. За разлика от другите той беше нансур и Келхус виждаше, че споделя много от заблудите на императора и екзалт-генерала. Новините за скилвендските зверства бяха ежедневие за нансурите.

Изведнъж, без предупреждение, върховният командир потърси очите на дуниайна през тълпата. Той виждаше катастрофалните картини, които се вихреха в душата му: Свещената война покосена, при това само заради *неговото* решение, взето от името на Майтанет.

— Аз сънувах тази война — каза Келхус внезапно. Докато инритите притихваха при звука на нечувания дотогава глас, той ги обгърна с воднистия си поглед. — Няма да си позволявам да ви обяснявам значението на тези сънища, защото не го знам. — Той казваше, че се намира в свещения кръг на техния Бог, но няма претенции върху него. Съмняваше се по начина, по който се съмняваше всеки друг, и нямаше да се преструва в търсенето на истината. — Но зная следното: решението пред вас е ясно.

Обявление на сигурност, подкрепено от предхождащото го признание за несигурност. *Малкото нещо, които зная*, казваше им Келхус, *наистина ги знам*.

— Двама мъже искат от вас да отстъпите нещо. Принц Нерсей Прояс ви моли да приемете водачеството на езичник скилвенди, докато Икурей Зерий иска да се обвържете с интересите на империята. Въпросът е прост: Коя отстъпка е по-голяма?

Демонстрацията на мъдрост и проникновение чрез изясняване. Разбирането им за това щеше да заздравя уважението им, да ги подготви за още открития и да ги убеди, че гласът му принадлежи на *разума*, а не на собствените му продажни цели.

— От една страна имаме император, който доброволно е снабдил Плебейската свещена война, макар и да е знаел, че тя със сигурност ще бъде унищожена. От друга имаме вожд, който е прекарал целия си живот в това да плячкосва и избива правоверните. — Той се спря и се усмихна тъжно. — В моята родна земя наричаме това дилема.

Из градината се разнесе топъл смях. Само Зерий и Конфас не се усмихнаха. Келхус бе заобиколил престижа на екзалт-генерала, насочвайки думите си към императора, и бе описал проблема с доверието в Зерий като равностойно на това в един скилвенди — както само справедлив и безпристрастен човек би сторил. После бе запечатал това сравнение с нежен хумор, подсигуриявайки си високото мнение на всички, смесвайки хумористично проникновение с истинското.

— Аз бих могъл да свидетелствам за честта на Наюр урс Скийота, но тогава кой ще свидетелства за мен? Така че нека приемем, че и двамата мъже, император и вожд, са еднакво недостойни за доверие. При това положение отговорът се крие в нещо, което вие вече знаете: заели сме се с божия работа, но тя си остава мрачна и кървава *работа*. Няма по-свиреп труд от войната.

Той огледа лицата им, спирайки се на всяко, сякаш то бе единствената цел на думите му. Виждаше, че те се намират на ръба, на прага на извода, който самият разум изискваше. Дори Зерий.

— Независимо дали ще приемем водачеството на императора, или на вожда — продължи Келхус, — ще отдадем същото доверие и същите усилия...

Дуниайнът спря за миг и погледна към Готиан. Виждаше заключенията да се движат сякаш със своя собствена воля, в душата му.

— Ала с императора — каза Готиан, кимайки бавно — отстъпваме и *наградата* за труда си.

Сред Мъжете на Бивника се разнесе мърморене, изразяващо дълбоко съгласие.

— Какво ще кажеш ти, върховни командири? — извика принц Саубон. — *Шриахът* удовлетворен ли е?

— Но това са само още глупости! — извика Икурей Конфас. — Как може императорът на една инритска нация да буди същото доверие като един дивак-езичник?

Екзалт-генералът незабавно бе нацелил слабото място в аргумента на Келхус. Но протестът му бе закъснял.

Без да продума, Готиан отвори кутията, разкривайки два малки свитъка вътре. Поколеба се, суровото му лице бе преbledнало. Държеше бъдещето на Трите морета в ръцете си и го знаеше. Накрая внимателно, сякаш докосваше свещена реликва, разтвори свитъка с черен печат.

Обръщайки се към смълчания император, върховният командир на шриалските рицари започна да чете, а гласът му ехтеше като на свещеник:

— Икурей Зерий III, император на Нансур, в името на Бивника и „Трактатите“, и съгласно древната връзка между Храма и Държавата, ти е наредено да снабдиш с провизии инструмента на нашето велико...

Ревът на събралите се благородници проехтя в императорската градина. Гласът на Готиан продължи да нарежда, относно Инри Седжен, относно вярата, относно неправомерни намерения, но щастливите Мъже на Бивника вече бяха започнали да напускат градините, нетърпеливи да се подготвят за поход. Конфас стоеше вцепенен на стъпалото под императорската пейка, зяпнал яростно скилвендския крал на племената в краката си. Наблизо Прояс приемаше поздравленията на другите благородници с изпълнени с достойнство думи и триумфиращи очи.

Ала Келхус гледаше императора през стената от фигури. Той плюеше заповеди на един от богато облечените си стражи — заповеди, за които дуниайнът знаеше, че нямат нищо общо със Свещената война.

— Хвани Скейос — съскаха устните — и извикай останалите. Старата отрепка крие някакво *предателство*!

Келхус гледаше как еотическият страж прави знак на другарите си, а после те се събраха около безликия съветник. Отведоха го грубо нанякъде.

Какво ли щяха да открият?

В градината се бяха провели две съревнования.

Красивото лице на Икурей Зерий III се обърна към него, също толкова ужасено, колкото и разгневено.

Той си мисли, че съм част от предателството на съветника. Искан да ме арестува, но не може да измисли претекст.

Келхус се обърна към Наюр, който стоеше неподвижно, изучавайки голото тяло на своя съплеменник, прикован под краката на императора.

— Трябва да напуснем бързо — каза дуниайнът. — Тук имаше твърде много истини.

ОСЕМНАЙСЕТА ГЛАВА МОМЕМН

... и това разкритие уби всичко, което някога знаех. Докато преди питах Бога: „Кой си ти?“, сега питам: „Кой съм аз?“

Анкарлус, в писмо
до Белия храм

Според всеобщото мнение Икурей Зерий III е бил чудовищно подозрителен човек. Страхът има множество форми, но никога не е толкова опасен, колкото когато е комбиниран със сила и непрестанна несигурност.

Друсас Акамиан,
„Компендиум на Първата
свещена война“

КЪСНАТА ПРОЛЕТ НА 4111 ГОДИНА НА БИВНИКА

Император Икурей Зерий III крачеше, кършейки ръце. След катастрофата в градината той бе започнал да трепери неконтролируемо. Не можа да стигне по-далеч от имперските си покои. Конфас и Генкелти, капитанът на неговата еотическа стража, стояха в мълчание в центъра на стаята и го гледаха. Зерий се спря до лакираната маса и изгълта голяма глътка ликьор анпой. Облиза устни и изстена.

— Хванахте ли го?

— Да — отвърна Генкелти. — Отведен е в подземията.

— Трябва да го видя.

— Не го препоръчвам, Бог сред смъртни — отвърна предпазливо мъжът.

Зерий се спря и загледа с присвити очи огромния норсирайски капитан.

— Не го препоръчваш? Нима има замесена магия?

— Имперският саик казва, че не. Но този човек е бил... обучен.

— Какво означава „обучен“? Спести ми гатанките си, Генкелти! Днес бе унижена Империята. Бях унижен аз!

— Той беше... труден за залавяне. Трима от мъжете ми са мъртви. Други четирима са със счупени крайници...

— Шегуваш се, без съмнение! — извика Конфас. — Нима е бил въоръжен?

— Не. Никога не съм виждал подобно нещо. Ако не бяхме разположили допълнителните стражи за срещата... Както казах, бил е обучен.

— Искаш да кажеш — започна Зерий, а лицето му беше поразено от ужас, — че през цялото това време, през всичките тези години, той е можел да убие... да ме убие?

— Но колко стар е Скейос, чичо? — попита Конфас. — Как е възможно? Това трябва да е магия.

— Саикът се кълне, че не е — повтори Генкелти.

— Саикът! — изплю презрително Зерий и се обърна за още анпой. — Скверни плъхове. Щурат се из двореца. Заговорничат, те вечно заговорничат срещу мен. Трябва ни независимо потвърждение. — Той отпи отново, дълбоко, закашля се. — Прати за някоя от другите школи... Мисунсаите — продължи след малко с измъчен глас.

— Вече го сторих, Бог сред смъртни. Но в този случай вярвам на саика. — Генкелти сграбчи малката, покрита с руни сфера, която висеше над нагръдника му. — Хорасе, бич за магьосниците. — Разлюлях го пред лицето му, след като беше усмирен. Нямахте страх. По лицето му нямаше нищо.

— Скейос! — извика Зерий към богато украсения таван и се пресегна за още анпой. — Сервилния, проклет, влачещ се Скейос! Шпионин? Трениран убиец? Та той трепереше винаги, когато го заговорех директно — казвал ли съм ти това? Трепереше като кошута. И аз си казвах: „Другите ме наричат Бог, но Скейос, ах, добрият стар Скейос, той *знае*, че съм божествен. Само Скейос е приел...“ А през цялото време той е изсипвал отрова в ухото ми. Изострял е апетита ми

с езика си. *Богове на вечните мъки!* Ще го одера жив! Ще изкопча истината от разбитото му тяло! Ще го изпълня с агония!

Зерий замахна и преобърна масата с рев. Стъклото и златото се разбиха и издрънчаха по мрамора.

Той се изправи мълчаливо, а гърдите му се вдигаха и спускаха учестено. Светът бръмчеше около него, непроницаем, подигравателен. Навсякъде сенките шептяха. Велики планове влизаха в действие. Самите богове се движеха... *срещу него!*

— Ами другия, Бог сред смъртни? — рискува да попита Генкелти. — Принцът от Атритау, заради който заподозряхте Скейос?

Зерий се обърна към своя капитан с все още диви очи.

— Принцът от Атритау — повтори той, треперейки при спомена за спокойното излъчване на мъжа. Шпионин... с лице, което изразяваше абсолютен покой. Такава самоувереност! И защо не, когато дори първият съветник на императора е един от хората му? Но край. Скоро той щеше да го накара да изпита ужас.

— Наблюдавайте го. Следете го като никоя друг.

Той се обърна към Конфас и го изгледа за момент. Като никога, богоподобният му племенник сякаш бе истински разтревожен. Дребните удоволствия... трябваше да се вкопчи в тях през предстоящата нощ.

— Засега ни остави, капитане — каза той, докато се опитваше да се успокои. — Доволен съм от работата ти. Погрижи се върховният учител Семемкетри и Токуш да се явят тук незабавно. Искам да говоря с магьосниците и шпионите си. И с авгурите... Прати ми и Аритмеас.

Генкелти коленичи, докосна с чело покрития с килим под и се оттегли.

Останал сам с племенника си, Зерий му обърна гръб и излезе на отворения балкон в другия край на стаята. Навън се спускаше мрак и Менеанорско море се движеше мрачно под сивия хоризонт.

— Зная какво ще ме питаш — каза той на мъжа зад гърба си. — Чудиш се колко съм казал на Скейос. Чудиш се дали той знае всичко, което *ти* знаеш.

— Той винаги е бил с нас, чичо. Нали?

— Може би съм бил заблуден, племеннико, но не съм глупак... Ала това е маловажно. Скоро ще разберем какво знае Скейос. Ще разберем кого да накажем.

— Ами Свещената война? — попита предпазливо Конфас. — Какво ще стане с договора?

— Собственият ни дом, племеннико. Първо собствения ни дом...
Или поне така би казала баба ти.

Зерий обърна профила си към Конфас и се замисли.

— Семемкетри ми каза, че един магьосник от Завета се е присъединил към Свещената война. Призови го... лично.

— Защо? Схоластиците на Завета са глупаци.

— На глупаците може да се има доверие, именно *защото* са глупаци. Целите им рядко се пресичат с нашите. Това са важни проблеми, Конфас. Трябва да сме сигурни.

Екзалт-генералът го остави сам с тъмното море. От върха на Андиаминските простори човек виждаше надалеч, но както изглежда никога достатъчно надалеч. Той щеше да разпита Семемкетри, върховния учител на Имперския саик, и Токуш, неговия господар на шпионите. Щеше да ги слуша как се карат един с друг без да научи каквото и да е от тях. После щеше да слезе в подземията. Да види „добрия“ Скейос. И да извлече първата плата от предателството му.

* * *

Пътуването от лагера до Андиаминските простори беше кошмарно за Акамиан. Ала такъв беше Момемн след мръкване — нещо кошмарно. Въздухът бе толкова лютив, че можеше да се вкуси. На няколко пъти мерна висок каменен стълб — Кулата на Зиек, предполагаше — и за известно време, докато преминаваха близо до храмовия комплекс Кмирал, виждаше огромните куполи на Зотей, издигащи се като черни корени под небето. Ала иначе беше потопен в хаотичния лабиринт от улички, оградени от древни монументи и накъсани от изоставени площи, канали и култови храмове. Сложен и през деня, през нощта Момемн се превръщаше в главоблъсканица.

Отрядът кидрухили, носещи факли, оформяше блещукаща нишка през мрака. Подковани копита тракаха върху камък и мръсотия и привличаха изплашени пепеляви лица към близките прозорци. Икуруей Конфас яздеше до него в пълната си церемониална броня — надменен и резервиран.

Акамиан периодично поглеждаше към екзалт-генерала. Във физическото съвършенство на този човек имаше нещо изнервящо, нещо, което караше магьосника да осъзнава болезнено собствената си масивна фигура, сякаш чрез Конфас боговете бяха разкрили жестоката подигравка, скрита зад натрупаните несъвършенства на по-обикновените хора. Ала не само видът му го тревожеше. Около него имаше някакво излъчване — нещо прекалено самоуверено, за да е арогантност. Накрая Акамиан реши, че Икурей Конфас притежава или ужасяваща сила, или плашеща липса на такава.

Конфас! Той още не можеше да повярва. Какво биха могли да искат икуреите от него? Магьосникът се отказа да пита имперския племенник.

— Пратиха ме да доведа — каза с равен тон мъжът, — не да плямпам.

Каквото и да искаше императорът, беше достатъчно важно, за да превърне този човек в прост доставчик.

В началото призивът изпълни Акамиан със смътни лоши предчувствия. Тежко бронираните кидрухили се изсипаха през пътеките в конрийския лагер, сякаш го атакуваха. Изминаха няколко мига на блъскане и ядни думи край огньовете, преди да стане ясно, че нансурите са дошли за него.

— Защо ме призовава императорът? — попита той Конфас.

— Защо се призовава един магьосник? — отвърна нетърпеливо мъжът.

Този отговор го ядоса и му напомни за чиновниците от Хилядата храма, които беше питал за детайли за смъртта на Инрау. И за миг Акамиан разбра колко незначителен е станал Заветът в голямата игра на Трите морета. Той се бе превърнал в група замаяни глупаци, чиито раздути твърдения ставаха все по-отчаяни с напредването на нощта. И както с всяко друго смущение, могъщите фанатично избягваха отчаянието.

Именно затова и подобна покана бе толкова тревожна. Какво можеше да иска един император от отчаян глупак като Друсас Акамиан?

Доколкото можеше да прецени, само две неща можеха да предизвикат велика фракция като икуреите да го призове. Или се бяха сблъскали с нещо отвъд възможностите на тяхната школа, Имперския

саик, или на наемниците мисунсаи, или искаха да говорят за Консулта. И тъй като никой, освен Завета, вече не вярваше в Консулта, трябваше да е първото. А може би това не бе толкова невероятно, колкото изглеждаше. Макар и великите фракции най-често да се подиграваха с мисията им, те все пак уважаваха уменията им. Гносисът ги правеше богати глупаци.

Най-накрая минаха под една надвиснала арка и навлязоха във външните градини на Имперския център, които ги отведоха до основата на Андиаминските простори. Посрещачите, които Акамиан очакваше обаче, не се виждаха никъде.

— Пристигнахме, магьоснико — каза кратко Икурей Конфас и скочи от седлото с лекотата на човек, отраснал сред коне. — Последвай ме.

Екзалт-генералът го поведе през поредица обковани с желязо врати, които изглеждаха като допълнително добавени към останалата част от постройката. Дворецът се издигаше по склона над тях, с мраморни колони, блестящи под светлината на безброй факли. Конфас почука на една врата и тя се отвори от двама еотически стражи, разкривайки дълъг коридор, осветен от свещи. Вместо да се изкачва нагоре в двореца обаче, той водеше към сърцето му, погребано под земята.

Конфас влезе, но се спря, когато Акамиан се поколеба.

— Ако случайно се чудиш — каза той с тънка зловна усмивка — дали този тунел води към подземията на императора — да, води...

Светлината на свещите озаряваше фините картини, гравирани по нагръдника му — множеството слънца на Нансур. Акамиан знаеше, че под бронята се крие хорае. Повечето благородници с висок статус ги носеха — личният им тотем срещу магия. Но магьосникът нямаше нужда да пита за наличието му — можеше да го почувства.

— Бях стигнал до този извод, да — отвърна той, застанал на прага. — Мисля, че дойде времето да ми обясните защо съм тук.

— Магьосници от Завета — каза иронично Конфас. — Като всички скъперници, си мислите, че всеки търси съкровището ви. Какво си мислиш, схоластико? Че съм толкова тъп да нахлуя публично в лагера на Прояс само за да те *отвлека*?

— Вие сте от дома Икурей. Това само по себе си е причина за подозрение, не мислите ли?

Конфас го изгледа за момент — като събирач на данъци — и очевидно разбра, че нито подигравката, нито рангът могат да предизвикат страха на Акамиан.

— Така да бъде — каза той внезапно. — Открихме шпионин в редиците си. Императорът има нужда от теб да потвърдиш, че не е замесена магия.

— Не вярвате на Имперския саик?

— *Никой* не вярва на Имперския саик.

— Разбирам. Ами наемниците — мисунсаите? Защо не използвате тях?

Мъжът отново се усмихна покровителствено... всъщност много повече от покровителствено. Акамиан бе виждал такива усмивки и преди, ала те винаги изглеждаха някак истерични, опошлени от дребни отчаяния. В това изражение обаче нямаше нищо истерично. Съвършените зъби на Конфас отразяваха светлината на свещите. Зъби на хищник.

— Този шпионин, магьоснико, е направо невероятен. И може би е отвъд ограничените им възможности.

Акамиан кимна. Мисунсаите бяха „ограничени“. Продажните души рядко носеха искрата на таланта. Ала за да се стигне дотам, че императорът да повика магьосник от *Завета*, да няма доверие не само на собствените си магове, но и на наемниците... *Те са ужасени*, осъзна той. *Икуреите са ужасени*. Акамиан загледа внимателно имперския племенник, търсейки следа от измама. Удовлетворен, прекоси прага. Примижа, когато чу как вратите се затръшват зад гърба му.

Коридорът летеше край тях, погълнат от широките войнишки крачки на Конфас. Акамиан почти можеше да почувства как Андияминските простори се струпват отгоре им. Колцина ли, помисли си, бяха вървели по този коридор, за да не излязат никога повече.

Конфас заговори без предупреждение:

— Ти си приятел на Нерсей Прояс, нали така? Кажи ми: какво знаеш за Анасуримбор Келхус? Онзи, който твърди, че е принц на Атритау.

Този въпрос почти го накара да подскочи и за миг Акамиан едва не се препъна, опитвайки се да запази бързия си ход. *Нима Келхус е свързан по някакъв начин с това?*

Какво трябваше да му каже? Че се бои да не би този мъж да е предвестник на Втория Апокалипсис? *Не му казвай нищо.*

— Защо питате?

— Без съмнение си чул за изхода от срещата на императора с великите имена. Резултатът в немалка степен беше дело на хитростта на този човек.

— Искате да кажете, на неговата мъдрост.

За момент гневът изкриви изражението на екзалт-генерала. Той потупа нагръдника си два пъти, под врата — точно където Акамиан знаеше, че е скрито хораето. Жестът по някакъв начин успокои Конфас, сякаш напомняйки му начините, по които може да убие магьосника.

— Зададох ти прост въпрос.

Въпросът бе всичко друго, но не и прост, както Акамиан добре разбираше. Какво всъщност знаеше за Келхус? Много малко, ако се изключи, че може би беше не по-малко възхитен от това, което представлява принцът, отколкото беше ужасен от това, което би могъл да се окаже. Един Анасуримбор се беше върнал.

— Това има ли връзка с вашия „невероятен шпионин“? — попита той.

Конфас спря рязко и го изгледа с присвити очи. Или бе вцепенен от някаква скрита глупост в този въпрос, или взимаше решение.

Те наистина са ужасени.

Екзалт-генералът изсумтя, сякаш удивен, че може да се тревожи какво ще си помисли един схоластик на Завета за тайните на империята.

— Абсолютно нищо. — Той се усмихна подигравателно. — По-добре си среши брадата, магьоснико — добави, докато продължаваха да се спускат по коридора. — Предстои ти да се срещнеш със самия император.

* * *

Зерий остави Семемкетри и се вгледа сурово в лицето на Скейос. Едното му ухо бе покрито с кръв. Дълги кичури бяла коса обрамчваха

покритото му с вени чело и вдлъбнатите бузи и го караха да изглежда див.

Старецът бе гол и окован, с тяло, извито назад върху дървена рамка с формата на половин счупено колело. Дървото бе гладко — излъскано от много подобни приковавания — и тъмно под бледата кожа на съветника. Стаята имаше нисък сводест таван и бе осветена от мангали, разпръснати на случайни места из нея. Намираха се в сърцето на Андияминските простори — в онова, което през вековете всички бяха започнали да наричат Стаята на Истината. По стените, в железни рамки, бяха поставени инструментите на истината.

Скейос го гледаше без страх и мигаше като дете, събудено посред нощ. Очите му блестяха от съсухреното лице, обърнати към хората, дошли с императора: Семемкетри и двама други висшестоящи магове, облекли черно-златистите роби на Имперския саик, магьосниците на слънцето; Генкелти и Токуш, все още в церемониалната си броня, с лица, застинали от страх, че техният император неизбежно ще ги обвини за това чудовищно предателство; Кимиш, разпитвача, който виждаше точки на болка, вместо хора; Скалатеас — облеченият в синя роба мисунсай, призован от Генкелти, чието лице на средна възраст изразяваше искрено объркване; и разбира се, двама стрелци със сини татуировки от еотическата стража, прицелили хорае-стрели в слабите гърди на първия съветник.

— Толкова различен Скейос — прошепна императорът и притисна треперещите си ръце една в друга.

Съветникът се изкикоти тихо.

Зерий изтласка настрана ужаса, който шаваше в него, и усети как сърцето му се втвърдява. Ярост. Тук се нуждаеше от ярост.

— Какво ще кажеш, Кимиш? — попита той.

— Вече го обработихме малко, Бог сред смъртни — отвърна открито разпитвачът. — Според протокола.

Имаше ли възбуда в тона му? Сред събраните тук единствено Кимиш не го беше грижа, че на масата лежи имперски съветник. Интересуваше го само занаятът му. Зерий знаеше, че за него политическите усложнения, всички смазващи разкрития, свързани с тази ситуация, нямаха никакво значение. Императорът харесваше това у Кимиш, дори и понякога да го изнервяше. Добра черта за един разпитвач.

— *И?* — попита Зерий, а гласът му стигна почти до вик. Сякаш всяка негова емоция се усилваше на ръба на чудовищна промяна. Раздразнение в ярост. Дребна болка в агония.

— Никога не съм виждал такъв като него, Бог сред смъртни.

Това, което *не беше* добра черта в един разпитвач, реши Зерий, бе склонността на Кимиш към драматизирането. Също като разказвач, той говореше с паузи, сякаш светът е негов хор. Пазеше ревниво същината на нещата, а това се изискваше от правилата на разказвачеството, а не на необходимостта.

— Занаятът ти е да търсиш *отговори*, Кимиш — пресече го императорът. — Налага ли се да разпитвам разпитвача?

Мъжът сви рамене.

— Понякога е по-добре да покажеш, вместо да кажеш — отвърна той и взе малки клещи от рафта с инструменти до съветника. — Гледайте.

Коленичи и стисна едно от стъпалата на Скейос с лявата си ръка. После, с досадата на майстор занаятчия, изтръгна един нокът.

Не последва нищо. Никакъв кръсък. Нямаше дори потрепване в старото тяло.

— *Нечовешко* — ахна Зерий и отстъпи назад.

Другите бяха вцепенени. Той се обърна към Семемкетри, който поклати глава, а после и към Скалатеас, който каза с равен глас:

— В това няма никаква магия, Бог сред смъртни.

Зерий се завъртя рязко към лицето на съветника.

— *Какво си ти?* — извика той.

Старото лице се изкриви в усмивка.

— *Нещо повече, Зерий. Аз съм нещо повече.*

Това не бе гласът на Скейос, а нещо счупено, като множество гласове.

Земята се завъртя под краката на Зерий. Той се задържа за Семемкетри, който несъзнателно се отдръпна от хораето, увиснало на врата му. Императорът вдигна поглед към подигравателното лице на магьосника. *Имперския саук!* Мислите му виеха. Оплетени. С неясни дела и желание. Само *те* имаха ресурсите. Само *те* имаха *средството...*

— *Лъжеш!* — извика той на върховния учител. — Това трябва да е магия! Усещам я! Усещам отровата ѝ във въздуха! Тази стая *вони на*

магия! — Той блъсна ужасения мъж на земята. — Ти си купил този роб! — изкрещя, сочейки към преbledнелия Скалатеас. — А, Семемкетри? Нечисто, скверно псе! *Твое* дело ли е това? Саикът иска да бъде Алените кули на Запада, така ли? Да превърнат своя император в марионетка!

Зерий млъкна рязко, спънат в обвиненията си от гледката на Конфас, застанал на входа. Магъосникът от Завета беше до него. Помощниците на Семемкетри побързаха да издърпат върховния си учител на крака.

— Тези обвинения, чичо — каза предпазливо Конфас, — може би са прибързани.

— Може би — изсъска Зерий и приглади робата си. — Но както би казала баба ти, трябва да бдим най-вече за най-близкия нож. — После погледна към набития мъж с къса брада, който стоеше до Конфас, и попита: — Това ли е схоластикът на Завета?

— Да. Друсас Акамиан.

Магъосникът падна на колене и докосна чело в земята, мърморейки:

— Бог сред смъртни.

— Неловки са тези срещи между магове и владетели, не мислиш ли, схоластико?

Силното смущение отпреди няколко мига беше забравено. Може би беше добре, помисли си Зерий, че човекът разбира залозите от тази среща. Поради някаква причина реши да бъде благосклонен.

Магъосникът го погледна въпросително, а после се опомни и сведе очи.

— Аз съм ваш роб, Бог сред смъртни — промърмори той. — Какво ще пожелаете от мен?

Зерий стисна ръката му — много обезоръжаващ жест, помисли си — един император да хване ръката на човек от низшите касти — и го поведе край другите хора в стаята, към разпънатия Скейос.

— Виждаш ли, Скейос — каза императорът, — какви усилия полагаме, за да осигурим комфорта ти?

Старото лице остана безизразно, но очите заблестяха със странно напрежение.

— *Заветник* — каза създанието.

Зерий погледна към Акамиан. Лицето на човека беше безизразно. И тогава той почувства омразата, излъчваща се от бледото тяло на съветника, сякаш старецът *разпознава* магьосника на Завета. Скейос се напрегна. Веригите се опънаха, брънките заскърцаха една в друга. Дървената рамка изстена.

Схоластикът отстъпи назад — две крачки.

— Какво виждаш? — изсъска Зерий. — Магия ли е това? *Магия ли е?*

— Кой е този човек? — попита Друсас Акамиан, а ужасът бе очевиден в гласа му.

— Моят първи съветник... от тридесет години.

— Вие... разпитали ли сте го? Какво каза той? — почти изкрещя мъжът. Онова в очите му паника ли беше?

— Отговори ми, заветнико! — извика Зерий. — Има ли *магия* тук?!

— Не.

— *Лъжеш! Виждам го! Виждам го в очите ти!*

Мъжът го изгледа директно, а погледът му бе разфокусиран, сякаш се опитваше да схване думите на императора, да се концентрира върху нещо, внезапно станало маловажно.

— Н-не — изпелтечи той. — Виждате *страх*... Тук няма магия. Или това, или е някаква различна сила. Магия, невидима за малцината...

— Точно както ви казах, Бог сред смъртни — прекъсна го изотзад Скалатеас. — Мисунсаите винаги са ви били верни. Не бихме сторили нищо, за да...

— *Тишина!* — изкрещя Зерий.

Нещото, което някога бе Скейос, започна да ръмжи...

— *Мета ка перпутис сун рангашира, чигра, заветнико...* *Чигра-а-а* — изсъска старият съветник и гласът му сега бе абсолютно нечовешки.

Той започна да се гърчи в оковите, а по старото му тяло се опъваха тънки, мазни мускули. Една халка се отскубна от стената.

Зерий отстъпи заедно с магьосника.

— Какво каза той? — ахна невярващо.

Ала схоластикът беше вцепенен.

— Веригите! — извика някой. Кимиш.

— Генкелти... *Конфас!* — извика императорът и се препъна още няколко крачки назад.

Старото тяло се замята върху извитото дърво като гладни змиорки, пришити в човешка кожа. Още една халка се изтръгна от стената...

Генкелти умря пръв, с пречупен врат, така че Зерий видя провисналото му лице да се люлее на гърба му, докато падаше назад. Една верига удари Конфас отстрани през лицето и го отхвърли към далечната стена. Токуш бе пречупен като кукла. *Скейос?*

Ала после прозвучаха думи! Пламтящи слова и стаята се изпълни с изпепеляващи огънове. Зерий изпищя и падна. Над него прелетя горещ вихър. Камъкът се напука. Въздухът потрепери.

Императорът чу как схоластикът на Завета реве:

— Не, проклет да си! НЕ-Е-Е-Е.

А после прозвуча вой, какъвто императорът никога не беше чувал — сякаш хиляда вълци изгаряха живи. После звукът от месо, удрящо се в камък.

Зерий се изправи с усилие, подпирайки се на една стена, но не виждаше нищо, заради еотическите стражи, които го заслоняваха. Светлините намаляха и изведнъж стаята изглеждаше тъмна, много тъмна. Схоластикът на Завета още крещеше и ругаеше.

— *Достатъчно*, заветнико! — изрева Семемкетри.

— Надут шибан неблагодарник! Нямах идея какво направи токущо!

— Спасих императора!

И Зерий си помисли: *Спасен съм...* Той изблъска стражите от пътя си и се запрепъва към средата на стаята. Дим. Миризмата на печено месо.

Магьосникът от Завета коленичеше над овъгленото тяло на Скейос, стискаше изгорените рамене и ги разтърсваше.

— Какво си ти? — викаше неспирно. — Отговори ми!

Очите на Скейос се отвориха — яркобели върху почернялата кожа. И те се смееха, смееха се на яростния магьосник.

— Ти си първият, чигра — изхриптя Скейос, ужасяващ шепот, който идеше сякаш от всички страни едновременно. — И ще бъдеш последният...

Онова, което се случи после, щеше да трови сънищата на Зерий до края на броените дни живот, които му оставаха. Сякаш поемайки си дълбоко въздух, лицето на Скейос се *разгъна* като крака на паяк, стиснати около студен труп. Дванадесет крайника, увенчани с мънички, свирепо извити нокти, се разгънаха и отвориха, разкривайки зъби без устни и очи без клепачи, където трябваше да е лицето му. После, като дълги женски пръсти, те прегърнаха главата на удивения магьосник от Завета и започнаха да стискат. Мъжът изкрещя в агония. Зерий стоеше безпомощен, като хипнотизиран.

Но после чудовищната глава се търкулна като диня по камъните на пода, размахвайки тънките си крайници. Конфас се запрепъва след нея, стиснал окървавения си меч. Той спря над нея и погледна чичо си със стъклени очи.

— Абоминация — каза накрая, бършейки кръвта от лицето си.

Междувременно магьосникът от Завета изсумтя и успя да се изправи. Огледа вцепенените лица наоколо. Без да продума, бавно тръгна към изхода. Семемкетри застана на пътя му.

Друсас Акамиан погледна назад към Зерий и напрежението се върна в очите му. По бузите му капеше кръв.

— Тръгвам си — каза без заобикалки.

— Добре, тръгвай си — отвърна Зерий и кимна на върховния учител.

Докато мъжът напускаше стаята, Конфас погледна въпросително императора. *Мъдро ли е това?*, питаше изражението му.

— Той щеше да ни изнася лекции за старите митове, Конфас. За Древния север и завръщането на Мог. Те винаги това правят.

— След днешния ден може би е редно да го послушаме — отвърна племенникът му.

— Побърканите събития рядко придават авторитет на побърканите хора, Конфас.

Зерий погледна към Семемкетри и от изражението на стареца разбра, че и той си е извадил същото заключение. В тази стая наистина се *бяха* натъкнали на Истина. Ужасът отстъпи пред радостта. *Оцелях!* Интрига. Великата игра — бенджуката на биещи сърца и движещи се души. Нима някога е имало време, когато той не я е играл? През годините бе научил, че не можеш безкрайно да играеш в невежество за машинациите на опонента си. Номерът беше да принудиш всички да се

разкрият. Рано или късно, идваше моментът и ако успееш да принудиш противника да разтвори дланта си, ще оцелееш и вече няма да си невеж. Моментът бе дошъл. Той бе оцелял. И вече не беше невеж.

Заветникът сам го бе казал: различен вид магия. Невидима за малцината. Зерий разполагаше с отговора. Знаеше източника на това чудовищно предателство.

Магьосниците-жреци на фанимите. Кишауримите.

Стар враг. И в този тъмен свят старите врагове бяха добре дошли. Ала не каза нищо на племенника си — толкова силно се наслаждаваше на миговете, когато прозренията на младия мъж изоставаха зад неговите.

Зерий отиде до мястото на касапницата, погледна към абсурдното тяло на Генкелти. Мъртъв.

— Цената на знанието беше платена — каза той безстрастно — и ние не обедняхме.

— Може би — отвърна Конфас и се намръщи. — Ала още сме длъжници.

Толкова прилича на майка ми, помисли си Зерий.

* * *

Хаотичните пътеки между лагерите на Свещената война бяха погълнати от викове, огнена светлина и диви празнични възгласи. Стиснала презрамката на чантата си, Езменет си пробиваше път между високи, тъмни воители. Видя как изгарят лица на императора. Пред нея двама мъже биеха трети между две палатки. Мнозина коленичеха, сами или на групи, плачеха, пееха или рецитираха. Мнозина други танцуваха под дрезгавите гласове на обои или жалните звуци на нилнамешки арфи. Всички пиеха. Тя видя как един едър туньер заколва бик с бойната си брадва, а после хвърля отрязаната му глава в импровизиран жертвен огън. Поради някаква причина очите на животното й напомниха за тези на Сарсел — тъмни, с дълги мигли и странно нереални, като направени от стъкло.

Рицарят се бе оттеглил рано, под претекст, че имат нужда от почивка, преди да разтурят лагера на сутринта. Тя полежа до него, усещайки топлината на широкия му гръб, чакайки дишането му да

навлезе в плиткия ритъм, характерен за съня му. Щом усети, че е заспал дълбоко, Езменет се измъкна от леглото му и събра малкото си принадлежности колкото можа по-тихо.

Нощта бе жежка, а влажният въздух трепереше не само от звуците, но и от енергията на тържествата наоколо. Тя се усмихна на мащаба на всичко това, стисна чантата си и се спусна в нощта.

Сега се озова в сърцето на лагера, проправяйки си път през тълпите и спирайки се от време на време, за да намери Ансилинската порта на Момемн.

Преодоляването на най-гъсто струпаните празнуващи множества се оказа трудно. Неколцина мъже я сграбчиха без предупреждение. Повечето само я подхвърляха във въздуха, засмени, и я забравяха в мига, в който я спускаха на земята, но по-смелите, най-вече норсираи, или я опипваха, или натъртваха устните ѝ със свирепи целувки. Един тидон с детско лице и почти цяла глава по-висок дори от Сарсел, се оказа особено влюбчив. Той я вдигна с лекота, викайки: „*Тусфера! Тусфера!*“, отново и отново. Тя се загърчи и го изгледа ядно, но той само се засмя и я притисна силно към нагръдника си. Езменет се намръщи от болка и изпита ужаса да се вгледа в очи, които бяха насочени право в нея и все пак изобщо не забелязваха гнева или страха ѝ. Тя заблъска гърдите му и той се засмя като баща, който си играе с писклива дъщеря.

— Не! — извика Езменет, когато усети как една непохватна ръка се промъква между бедрата ѝ.

— *Тусфера!* — изрева щастливо мъжът.

Когато усети пръстите му да мачкат голата ѝ кожа, тя го удари между мустаците и носа, както я бе научил един стар клиент.

Мъжът извика и я пусна. Препъна се назад с разширени от ужас и объркване очи, все едно току-що го е ритнал любимият му кон. На светлината на огъня по бледите му пръсти покапа кръв. Езменет чу одобрителни възгласи, докато бягаше сред блъсканицата в тъмнината.

Мина известно време преди да спре да трепери. Намери малка усамотена ниша в тъмнината зад един павилион, обшит с безбройни аинонски пиктограми. Стисна колене и се залюля, наблюдавайки пламъците на един близък огън, издигащи се над околните палатки. В нощното небе искри танцуваха като комари.

Тя поплака известно време.

Идвам, Ака.

Езменет продължи пътешествието си, странейки от групи, в които нямаше жени или изглеждаше, че има твърде много пиене. Ансилинската порта скоро се издигна край нея. Кулите ѝ имаха корони от факли. Тя рискува да се приближи до една по-спокойна група празнуващи, за да ги попита къде би могла да намери павилиона на маршала на Атремпус. Погрижи се да прикрие татуираната си ръка. Посочиха ѝ поне дузина различни пътища към целта с присъщата за мъртвопияни хора учтивост. Накрая се отчая и просто ги попита за посоката.

— Ей натам — каза един мъж с тежък акцент. — От другата страна на мъртвия канал.

Езменет разбра защо каналът е „мъртъв“, още преди да го види. Влажният въздух натежа от миризмата на гнила растителност, отпадъци и заблатена вода. Тя прекоси тесния дървен мост заедно с група конрийски рицари, сред които изглеждаше като джудже. Под нея каналът беше черен и неподвижен под светлината на факлите. Един от мъжете се наведе през парапета, за да гледа как плюнката му плава по водата. После ѝ се ухили стеснително.

— *Яшари а'сумапоро* — каза, вероятно на конрийски.

Езменет не му обърна внимание.

Изнервена повече от размера, отколкото от поведението на младите благородници, тя изостави централната алея, осеяна с групи гуляйджии, и си запроправя път в по-плътния мрак. Повечето смятаха, че по-едроото телосложение на кастовите благородници е резултат от по-силната им кръв, но Акамиан веднъж ѝ каза, че е въпрос на хранене. Затова, настояваше той, норсираите изглеждат високи, независимо от кастата си: ядяха повече месо. Обикновено Езменет харесваше големите като статуи мъже или „дървета от мускули“, както шеговито ги наричаха приятелките ѝ курви, но не и тази нощ, не и след срещата ѝ с онзи тидон. Тази нощ те я караха да се чувства дребна, незначителна — като играчка, която лесно се чупи и лесно се захвърля.

Докато стигне до павилиона на Зинемус, буквално се прокрадваше. Следвайки мъртвия канал на север, тя се движеше само край вече заспали групи. Видя пред себе си висок огън и още празнуващи. Докато се чудеше как най-удачно да ги заобиколи, мерна

знамето на Атремпус да виси под дима и светлината: издължена кула и около нея два стилизирани лъва.

Известно време можеше само да го гледа. Въпреки че не виждаше събралите се под него, си представи Акамиан, седнал на чергата си с кръстосани крака и лице, оживено от напитките и типичното му подигравателно презрение. От време на време щеше да прокарва пръсти през посребрената си брада — знак за замисленост или нервност. Тя щеше да пристъпи в светлината, усмихвайки се по също толкова типичния си лукав начин и той щеше да изпусне купата си с вино от удивление. Езменет щеше да види как устните му оформят името ѝ, а очите му блестят със сълзи...

Сама в мрака, тя се усмихна...

Щеше да е толкова хубаво да усети как брадата му гъделичка ухото ѝ, да помирише сухата му канелена миризма, да се свие до широките му гърди...

Да го чуе как произнася името ѝ.

„Езми. Езменет. Толкова старомодно име.“

„От Бивника е. Езменет е била жената на пророка Ангешраел.“

„Ах... име на проститутка.“

Тя избърса очите си. Не се съмняваше, че Акамиан ще се радва много да я види. Но нямаше да разбере времето, прекарано със Сарсел — особено след като му разкажеше за нощта в Сумна и какво означава тя за Инрау. Щеше да бъде поразен, дори разгневен. Можеше даже да я удари.

Но нямаше да я прогони. Щеше да изчака, както винаги, Заветът да го призове.

И щеше да ѝ прости. Както винаги.

Езменет водеше война с лицето си.

Толкова безполезна! Жалка!

Тя среса коса с пръсти и приглади своята хасас с потни длани. Изруга мрака, задето ѝ пречеше да използва козметиката си. Дали очите ѝ бяха подути? Затова ли конрийците бяха толкова нежни с нея? *Жалка!*

Продължи да се движи по брега на канала, без да се спира да помисли защо го прави. Поради някаква причина потайността ѝ изглеждаше жизненоважна. Тъмнината и прикритието — крайно необходими. Видя огъня през странни тгли между палатките, видя

ярки изправени фигури, които пиеха и се смееха. Между веселието и канала се издигаше огромен павилион, заобиколен от няколко помалки палатки — робските покои, предполагаше Езменет. Внезапно останала без дъх, тя се промъкна зад един многократно кърпен навес точно до павилиона. Притаи се в мрака, чувствайки се като някое изродено изчадие от детска приказка, което се крие от смъртоносната светлина.

Накрая рискува с един поглед иззад ъгъла. Просто още празнуващи около поредния златист огън. Затърси с поглед Акамиан, но не го видя никъде. Осъзна, че единият от мъжете — набит мъжага, облечен в сива копринена туника със срязани ръкави, трябва да е самият Зинемус. Той се държеше като домакин, викаше заповеди към робите и приличаше много на Акамиан, сякаш бе големият му брат. Веднъж Ака се бе оплакал, че Прояс му се подигравал, че изглежда като по-слабия близък на Зинемус.

Значи ти си му приятел, помисли тя, като едновременно го наблюдаваше и му благодареше мълчаливо.

Почти всички около огъня ѝ бяха непознати, но мъжът, чиито жилести ръце бяха покрити с белези, трябваше да е онзи скилвенди, за когото всички говореха. Дали това означаваше, че човекът с русата брада, седнал до зашеметяващо красивото норсирайско момиче, е неговият спътник? Принцът на Атритау, който претендираше да е сънувал Свещената война? Езменет се зачуди кого ли още гледа в момента. Дали и самият принц Прояс не беше сред тях?

Следеше ги с ококорени очи, а страхопочитанието спираше дъха ѝ. Осъзна, че се намира в самото сърце на Свещената война, огнено и изпълнено със страсти, обещания и свещена цел. Тези мъже бяха повече от хора, бяха *кахихт*, световни души, вкопчени във великото колело на големите събития. Мисълта да застане сред тях накара горещи сълзи да потекат от очите ѝ. Как би могла? Прикривайки непохватно opakото на дланта си, но незабавно дамгосана като това, което е, от виждащите им надалеко очи.

Какво е това? Курва? Тук? Сигурно се шегуваш... Какво си беше мислила? Дори и ако Акамиан беше тук, тя само щеше да го посрами. *Къде си?*

— Чуйте, всички! — извика висок тъмнокос мъж и Езменет подскочи.

Той имаше късо подстригана брада и разкошна роба с богата цветна украса, пришита в нея. Когато и последните гласове заглъхнаха, той вдигна купата си към нощното небе.

— Утре — каза той — потегляме!

После продължи да говори за преодолени изпитания, покорени народи, поразени езичници и поправени злини, а очите му пламтяха. След това заговори за Свещения Шимех, свято то сърце на всички места.

— Воюваме за земя — каза той, — но не за прах или почва. Воюваме за *земята*. Земята на всичките ни надежди, на нашата вяра... — Гласът му буквално пресекваше от силата на емоциите му. — Воюваме за *Шимех*.

Измина момент на тишина, а после Зинемус започна да припява Висшата храмова молитва:

Скъпи Боже на Боговете, който бродиш сред нас, безбройни са твоите свещени имена. Нека твоят хляб утоли глада ни, нека дъждовете ти съживят умиращата ни земя, нека покорството ни бъде възнаградено с надмощие, тъй че да преуспеем в твое име. Съди ни не за прегрешенията, а за изкушенията ни, и причини на другите онуй, що другите са причинили на нас, че твоето име е Сила, а името ти е Слава, и името ти е Истина, която устоява и устоява, сега и завинаги.

— Слава на Бога — изгътнаха дузина гласове, ехтящи като между стените на храм.

Тържественото настроение се задържа още миг, а после радостните възгласи отново се надигнаха. Вдигнаха се още наздравици. Още димящи порции бяха отрязани от месото, въртящо се на шиша. Езменет ги гледаше задъхана, а кръвта сякаш се влачеше във вените ѝ. Онова, което бе видяла, изглеждаше невъзможно красиво. Ярко. Смело. Царствено. Дори свещено. Част от нея гореше от подозрението, че ако им извика и им разкрие тайната на присъствието си, те ще бъдат отвори надалеч като дим от вятъра и тя ще остане сама пред студено огнище, за да тъжи за нетърпеливостта си.

Това бе светът, осъзна Езменет. Тук. Пред нея.

Видя как принцът на Атригау казва нещо в ухото на Зинемус и едрият мъж се усмихва и сочи към нея. Те тръгнаха в посоката, където се криеше. Езменет се отдръпна в чернотата зад малката палатка, сгушена като че ли срещу студа. Видя сенките им, една до друга, призрачни върху отъпканата пръст и трева, а после двамата мъже я подминаха, следвайки люшкаща се линия от светлина към заблатения канал. Тя задържа дъха си.

— Винаги има такова спокойствие в мрака отвъд огъня — отбеляза високият принц.

Двамата мъже се спряха на края на канала, разтвориха туниките си и започнаха да разплитат препаските си. Скоро две дъги се запускаха към мазната водна повърхност.

— Хмм — каза Зинемус. — Водата е топла.

Дори и ужасена, Езменет завъртя очи и се усмихна.

— И дълбока — отвърна принцът.

Зинемус се закикоти по начин, едновременно дяволит и умилителен. След като спусна туниката си, той потупа другия по гърба.

— Ще използвам това следващия път, когато пикаем тук с Ака — каза той весело. — Доколкото го познавам, като нищо ще цопне вътре.

— Е, поне ще имаш въже, което да му хвърлиш — отвърна високият мъж.

Още смях, едновременно силен и топъл. Езменет осъзна, че пред очите ѝ е било заздравено приятелство.

Тя притаи дъх, докато те се връщаха обратно. Принцът на Атригау сякаш гледаше право в нея.

Но дори да видя нещо, той не се издаде. Двамата мъже се присъединиха към другите край огъня.

Сърцето ѝ биеше учестено, душата ѝ жужеше със самообвинения, но тя пролази до другия край на павилиона, откъдето нямаше нужда да се бои, че ще бъде разкрита от пикаещи мъже. Приведе се над някакъв пън, подпря глава в едното си рамо и затвори очи, за да позволи на гласовете около близкия огън да я отнесат надалеч.

— Изплаши ме на онази среща, скилвенди. Мислех си, че със сигурност...

— Серуей, нали така беше? Ах, трябваше да зная, че красотата на името ще...

Изглеждаха добри хора, помисли си Езменет — типът хора, който Акамиан би ценил като приятели. Сред тях имаше... място, реши тя. Място за провал. Място за болка.

Сама в мрака, тя внезапно се почувства в безопасност, както се бе чувствала със Сарсел. Това бяха приятелите на Акамиан и въпреки че за тях Езменет не съществувахе, по някакъв начин те щяха да я пазят. Обгърна я някакъв странен унес. Гласовете бяха весели, блестяха с искрено добро настроение. *Само дрямка*, помисли си. После чу някой да споменава името на Ака.

— ... значи *самият* Конфас е дошъл за Акамиан? Конфас?

— И хич не беше доволен. Мазно копеленце.

— Но защо императорът ще иска Акамиан?

Ала после този разговор бе пометен от други гласове. Езменет усети как се унася.

Сънува, че пънът, на който спи, е цяло дърво, но мъртво, останало без листа, кора и клони, с дънер като фалос и широки крайници, които съскаха във вятъра като камшици. Сънуваше, че не може да се събуди, че по някакъв начин дървото я е вкоренило в задушавачата земя. *Езми...*

Тя се размърда. Нещо покапа по бузата ѝ.

— Езми.

Топъл глас. Познат глас.

— Езми, какво правиш?

Очите ѝ се отвориха. За момент беше твърде ужасена, за да извика.

После ръката му покри устата ѝ.

— Шшшшт — сгълча я Сарсел. — Това може да е трудно за обясняване — добави, кимайки към огъня на Зинемус. Или онова, което бе останало от него. Само няколко дребни пламъчета. С изключение на самотната фигура, свита на една черга до огъня, всички бяха изчезнали. Покров от тишина се бе спуснал над всичко наоколо, хладен и гол като нощното небе.

Езменет вдиша през носа. Сарсел махна ръката си и ѝ помогна да се изправи, за да я отведе зад павилиона. Беше тъмно.

— Последвал си ме? — попита тя и издърпа ръката си от хватката му. Беше твърде дезориентирана, за да се ядосва.

— Събудих се и теб те нямаше. Знаех, че ще те намеря тук.

Тя преглътна. Ръцете ѝ бяха леки, като че ли се готвеха по своя воля да заслонят лицето ѝ.

— Няма да се върна с теб, Сарсел.

В очите му проблесна нещо, което не успя да разчете. Триумф? После той сви рамене. Лекотата на този жест я ужаси.

— Това е хубаво — каза рицарят разсеяно. — Тъкмо ти се бях наситил, Езми.

Тя го зяпна. Сълзи се запускаха по бузите ѝ. Защо плачеше? Та нали не го обичаше... *Нали?*

Но *той* я беше обичал. В това поне бе сигурна... *Нали?*

Сарсел кимна по посока на изоставения лагер.

— Иди при него. Вече не ми пука.

Езменет усети как отчаянието я стиска за гърлото. Какво можеше да се е случило? Може би Готиан най-накрая му бе наредил да я изхвърли. Сарсел веднъж ѝ каза, че на рицарите-командири като цяло се позволяват глезотии като нея. Но със сигурност да държиш курва наред Свещена война бе раздвижило езиците на околните. Тя със сигурност бе изтърпяла достатъчно преценяващи погледи и грубоват смях. Подчинените и равните му знаеха какво представлява. И ако бе научила каквото и да било за света на кастовите благородници, то беше, че статусът и престижът на човек не позволяват всичко. Това бе причината. *Нали?*

Помисли си за непознатия на Кампосейския площад, за алеята, за потта...

Какво си мислех, че върша?

Спомни си за студената целувка на коприна по кожата си, за печено месо, димящо и подлютено, сервирано с кадифено вино. Помисли си за зимата в Сумна преди четири години, онази, последвала лятната суша, когато не можеше дори да си позволи брашно, разредено с варовик. Тогава бе станала толкова кокалеста, че никой не я купуваше... Беше стигнала близо. Много близо.

Вътрешен шепот — тънък, хленчещ и безкрайно разумен: *Моли го за прошка. Не бъди глупачка! Моли... Моли!*

Ала тя само го зяпаше. Сарсел изглеждаше като привидение — нещо отвъд всякакво извинение, всякакво привличане. Напълно човешко. Когато Езменет не каза нищо, той изсумтя нетърпеливо, а после се обърна на пета. Тя го гледа, докато мракът не погълна крачещата му фигура.

Сарсел?

Почти извика името му, но някаква жестока жилка я накара да спре.

Ти го искаше, каза през стиснати зъби глас, който не бе съвсем неин.

На изток небето започна да присветва отвъд далечния силует на Андиаминските простори. Императорът скоро щеше да се събуди, помисли си тя разсеяно. Загледа самотния мъж, легнал до огнището. Той не мърдаше. Без да изпитва тревога, Езменет прекоси пространството помежду им, мислейки си за това къде бе видяла онзи скилвенди и принца на Атритау. Наля си вино в една лепкава купа, отпи. Сдъвка една захвърлена кора хляб. Чувстваше се като дете, което се е събудило много преди родителите си, или като трескава мишка, която души земята за отпадъци в отсъствието на огромните хора. Остана така над спящото тяло известно време. Това беше Зинемус. Усмихна се, спомняйки си шегата му от по-рано същата нощ, докато пикаеше с норсирайския принц. Огнищата изсъскаха, а свирепото и изпълнено с омраза оранжево се притаи още по-навътре в пепелта, докато зората се надигаше над сивкавия хоризонт.

Къде си, Ака?

Започна да се отдръпва, все едно търсеше нещо твърде голямо, за да го види от толкова близо.

Стреснаха я стъпки. Тя се завъртя...

И видя Акамиан да крачи към нея.

Не можеше да види лицето му, но знаеше, че е той. Колко пъти бе виждала пълната му фигура от прозореца си в Сумна? И винаги я караше да се усмихва.

Докато той приближаваше, тя мерна петте ивици на брадата му, а после и първите контури на лицето му, мъртвешко в здрача. Застана пред него, усмихната, разплакана, с протегнати ръце.

Аз съм.

Той погледна през нея, отвъд нея и продължи да върви.

В началото Езменет просто стоеше като стълб от сол. Не беше осъзнала колко време е прекарала в страх и копнеж по този момент. Безкрайни дни, както ѝ се струваше сега. Как щеше да изглежда той? Какво щеше да каже? Щеше ли да е горд от появата ѝ? Щеше ли да плаче, щом му каже за Инрау? Щеше ли да ѝ се кара, докато му разказва за непознатия? Щеше ли да ѝ прости, че е избягала? Че се е скрила в леглото на Сарсел?

Толкова много тревоги. Толкова много надежди. А сега?

Какво се бе случило?

Той се престори, че не ме вижда. Направи се, че... че...

Потрепери. Вдигна ръка към устата си.

А после се затича — сянка сред сенки, — давейки се във влажния въздух. Бягаше през дремещи лагери, спъваше се във въжета, падаше...

Гърдите ѝ се надигаха и спускаха бясно и тя падна на колене. Сграбчи прах в ръцете си и започна да дърпа косата си. Разплака се. *Обзе я ярост.*

— Защо, Ака? *Защо?* Аз д-д-дойдох да те с-с-спася, да т-ти кажа...

Той те мрази! Ти си просто една мръсна курва! Петно по панталоните му!

— Не! Той ме обича! Т-той е ед-динственият, к-който ме об-бича наистина!

Никой не те обича. Никой.

— Д-дъщеря ми... Т-тя ме об-бичаше!

Ах, а само ако те мразеше!... Ако те мразеше и бе оживяла!

— Млъкни! Млъкни!

Мъчителят се превърна в жертва и тя се сви на кълбо, твърде измъчена, за да мисли, да диша, да крещи. Затъркаля лице и уста в пръстта. Из нощния въздух се разнесе тихо ридание...

После Езменет започна да кашля неконтролируемо, да се гърчи в прахта. Да плюе.

Дълго време лежа съвсем неподвижно.

Сълзите изсъхнаха. Изгарянето се превърна в ужилено място, обкръжено от болка, като че ли цялото ѝ лице бе издрано. *Ака...*

Много мисли се носеха из ума ѝ и всички бяха странно далечни и несвързани с рева в ушите ѝ. Спомни си Пираша, старата курва, с

която се бе сприятелила и която бе изгубила преди години. Между тиранията на мнозина и тиранията на един, казваше Пираша, курвите избират първата.

— Затова ние сме повече — казваше тя яростно. — Повече от конкубинките, повече от жриците, повече от жените, повече дори от някои кралици. Ние може да сме потиснати, Езми, но помни, винаги помни, мило момиче, че никога никой не ни *притежава*. — Мътните ѝ очи ставаха проникателни и диви, твърде свирепи за древната ѝ фигура. — Ние изплюваме семето им обратно! Никога, *никога* не носим тежестта му!

Езменет се претърколи по гръб, вдигна ръка над очите си. Сълзите още горяха в ъгълчетата им.

Никой не ме притежава. Нито Сарсел. Нито Акамиан.

Сякаш измъкнала се от ступор, тя се надигна от земята. Скована. Бавна.

О, Езми, остаряваш.

Това не беше добре за една курва.

Тя тръгна.

ДЕВЕТНАЙСЕТА ГЛАВА МОМЕМН

... въпреки че тези безлики шпиони бяха разкрити относително рано по време на Свещената война, повечето смятаха, че не Консултът, а кишауримите са отговорни за тях. Това е проблемът на всички големи разкрития: значимостта им често надхвърля рамката на възприятията ни. Разбираме само след това, винаги след това. Не просто когато е твърде късно, а именно защото е твърде късно.

Друсас Акамиан,
„Компендиум на Първата
свещена война“

КЪСНАТА ПРОЛЕТ НА 4111 ГОДИНА НА БИВНИКА

Свирепият скилвенди я разтърсваше с глада си, а лицето му изглеждаше подивяло и разкъсвано от жажда. Серуей го усети как трепери, сякаш през камък, а после с глухо безразличие го проследи с поглед, докато той се отърсваше от апетита си. После се претърколи в мрака.

Тя се извърна към другата страна на палатката, дадена им от Прояс. Облечен в проста сива риза, Келхус седеше с кръстосани крака до една свещ, изгърбен над голяма книга — също дадена му от Прояс.

Защо му позволяваш да ме използва така? Аз принадлежа на теб!

Копнееше да извика тези думи, но не можеше. Усещаше очите на проклетия скилвенди върху гърба си и ако се обърнеше, беше сигурна, че ще ги види как блестят като вълчи под светлината на факлата.

Серуей се бе възстановила бързо през изминалите две седмици. Постоянното бучене в ушите ѝ изчезна, а натгъртванията избледняха до

почти незабележимо жълто-зелено. Дълбокото поемане на въздух още ѝ причиняваше болка и тя вървеше с леко куцукане, но това бяха повече неудобства, отколкото немощ.

И все още носеше неговото бебе... бебето на Келхус. Това беше важното.

Лекарят на Прояс — татуиран свещеник на Акегни, се удиви на този факт и ѝ даде малка молитвена камбанка, с която да благодари на Бога.

— Да покажеш благодарност — каза той — за силата на утробата си.

Ала тя знаеше, че няма нужда от камбанки, за да бъде чута във Външността. Външността бе влязла в света и беше избрала нея, Серуей, за своя любовница.

Предния ден се чувстваше достатъчно добре, за да отнесе сама прането си до реката. Постави плетената кошница на главата си, както го правеше, докато все още бе собственост на баща си, и просто закуцука през лагера, докато не намери някой, когото да последва до предвиденото за пране място по брега. Навсякъде, откъдето минаваше, Мъжете на Бивника я гледаха безсрамно. Въпреки че бе свикнала с подобни погледи, откри, че е едновременно възбудена, ядосана и изплашена. Толкова много войнствени мъже! Някои дори си позволяваха да ѝ подвикват, често на езици, които не разбираше, и винаги грубовато, с думи, които караха другарите им да се смеят...

— Мислиш си, че сега куцаш, мърло?

Когато си позволяваше да срещне очите им, тя си мислеше: *Утробата ми е отредена другиму, на човек много по-могъщ и по-свят от вас!* Повечето се смущаваха от свирепия ѝ поглед, сякаш по някакъв начин можеха да усетят истината в мисълта ѝ, но неколцина я гледаха яростно, докато не отместеше поглед, и страстта им явно се разпалваше, вместо да утихне от предизвикателството в очите ѝ — като Наюр. Никой обаче не смееше да я пипне. Беше твърде красива, осъзна Серуей, за да не принадлежи на някой важен човек. Само ако знаеха!

Мащабите на лагера я бяха удивили от самото начало, но чак когато се присъедини към струпалите се край каменистите брегове на река Фаюс множества, осъзна колко огромна е Свещената война всъщност. Хиляди жени и роби задръстваха мъгливото пространство,

за да перат, търкат и чистят, добавяйки към безкрайния шум звука на мокър плат, удрящ се в камък. Дебели съпруги навлизаха в кафявата вода, за да загребат малко в шепа и да се подмият под мишниците. Малки групи жени и мъже се смееха, говореха си или пееха простички песни. Голи деца тичаха сред хаоса около нея и викаха:

— Не, ти! *Tu!*

Аз принадлежа към всичко това, помисли си тогава.

И сега, на следващия ден, те щяха да тръгнат към земите на фанимите. Серуей, дъщеря на васален нимбрикански вожд, щеше да е част от Свещената война срещу Киан!

За нея досега кианците бяха просто още едно от множеството мистериозни и заплашителни имена... не много различни от „скилвенди“. Като конкубинка бе чувала синовете на Гаунум да говорят за тях от време на време, с гласове, натежали от презрение, но също и донякъде с възхищение. Дискутираха неуспешните мисии, пратени до падиражаха в Ненсифон, дипломатически игри, тривиални успехи и тревожни неуспехи. Оплакваша се от неправомерната „политика спрямо езичниците“ на императора. И хората, и местата, които споменаваха, й се струаха странно нереални, все едно са просто жестоко и нелепо продължение на някоя детска приказка. Клюките с робите и другите конкубинки — това беше реално. Фактът, че старата Гриаса е била набита предния ден, задето е разляла лимоновия сос в скута на патридомоса. Онзи Епалтрос, красивият младоженец, се промъкнал в общата спалня, за да прави любов с Аалса, само за да бъде предаден от неназован наблюдател и да бъде убит.

Ала този свят го нямаше, унищожен завинаги от Пантерут и неговите мунуяти. Нереалните хора и места се бяха струпали на огромни множества в тесния кръг на живота й и сега тя вървеше редом с мъже, които разговаряха с принцове, императори... и дори богове. Скоро, много скоро, щеше да види величествените големци на Киан, подредени за битка, да гледа как развените от вятъра знамена на Бивника атакуват бойното поле. Почти успяваше да види Келхус наред данданията, величествен и непобедим, как поразява с меч си призрачния падиражах.

Келхус щеше да бъде жестокият герой на това ненаписано свето писание. Тя го знаеше. Знаеше го с необяснима сигурност.

Ала сега ѝ се струваше толкова кротък, приведен под светлината на свещта над древния текст.

Сърцето ѝ затуптя учестено и тя пролази до него. Уви плътно одеялото около раменете и гърдите си.

— Какво четеш? — попита го дрезгаво.

После започна да плаче, споменът за Наюр още беше плътен между краката ѝ.

Твърде съм слаба! Твърде съм слаба, за да го изтърпя...

Нежното лице вдигна поглед от текста, някак студено под бледата светлина.

— Извинявай, че те прекъсвам — прошепна Серуей през сълзи, а лицето ѝ бе изкривено от детско страдание, от покорност, ужасна и неразбираща.

Къде ще ида?

Ала Келхус каза:

— Недей да бягаш, Серуей.

Говореше на нимбрикански — езика на баща ѝ. Това бе част от тъмното убежище, което бяха изградили помежду си — мястото, където гневните очи на омразния скилвенди не можеха да достигнат. Ала при звука на родния ѝ език, хлиповете я разтърсиха още по-силно.

— Често — продължи той, докосвайки бузата ѝ, за да избърше сълзите с косата ѝ, — когато светът отново и отново ни отказва онова, което искаме, когато ни наказва така, както е наказал теб, Серуей, става трудно да разбереш значението на всичко това. Молбите ни остават без отговор. И когато си мислим, че не означаваме нищо, започваме да си мислим, че *сме* нищо.

Тя зариде тихо. Искеше да падне напред, да се свие на кълбо, толкова плътно, че да не остане нищо от нея...

Но аз не виждам...

— Липсата на разбиране — отвърна Келхус — не е същото като истинската липса. Ти *значиш* нещо, Серуей. Ти *си* нещо. Целият този свят е напоен със значение. Всичко, дори твоето страдание, има свещен смисъл. Дори твоето страдание има жизненоважна роля.

Тя докосна врата си с отпуснати пръсти. Лицето ѝ се сгърчи. *Аз знача нещо?*

— Повече, отколкото можеш да си представиш — прошепна той.

И Серуей се свлече върху гърдите му, а той я задържа, докато тя крещеше без глас. После започна да изплаква болката си, да вие като дете, цялата разтреперана, с ръце, хванати в капан между телата им. Той я залюля нежно и потърка буза в темето ѝ.

След време я избута внимателно и тя сведе лице от срам. Толкова слаба! Толкова жалка!

Той избърса с нежни пръсти сълзите от очите ѝ и я гледа известно време. Серуей не се бе успокоила напълно, докато не видя сълзите, стичащи се по неговото лице. *Той плаче за мен... за мен...*

— Ти принадлежиш на него — каза Келхус накрая. — Ти си неговата награда.

— Не — изграчи тя предизвикателно. — Тялото ми е наградата му. *Сърцето* ми принадлежи на теб.

Как се бе случило това? Как се беше оказала разкъсана на две? Беше изтърпяла толкова много. Защо бе тази агония сега? Сега, когато обичаше някого? Но за момент се почувства почти цяла, докато говореше на тайния им език и помежду им се носеха нежни думи...

Аз знача нещо.

Сълзите му се забавиха в брадата, събраха се и покапаха върху отворената книга — зацапаха древното мастило.

— *Книгата* ти! — ахна тя, откривайки облекчение във вината си за повредата на предмет, важен за него. Наведе се от одеялото си, гола и бяла като слонова кост под светлината на свещта. Прокара пръсти по отворените страници. — Съсипана ли е?

— Мнозина други са плакали над този текст — отвърна меко Келхус.

Разстоянието между лицата им беше малко, влажно... внезапно напрегнато.

Тя стисна дясната му ръка и я насочи към съвършените си гърди.

— Келхус — прошепна треперливо. — Искам да влезеш... в мен.

И най-накрая той се предаде.

Стенейки под него, тя гледаше към тъмния ъгъл, където лежеше проклетият скилвенди, знаейки, че той вижда екстаза по лицето ѝ... по лицата *им*.

И когато свърши, тя извика — с вик на омраза.

* * *

Наюр лежеше неподвижен, а дъхът му излизаше със съскане през стиснатите зъби. Съвършеното ѝ лице, обърнато към него с изражение на агонизиращ екстаз, закриваше светлината, трепкаща по стените на палатката.

Серуей се изкикоти момичешки и Келхус измърмори няколко думи на онзи техен прокълнат език. Лен и вълна зашумоляха върху гладка кожа, а после някой изгаси свещта. Пълен мрак. Те вдигнаха покривалото на палатката и миризмата на свеж въздух нахлу във вътрешността.

— *Джируши дан клепет са гесауба дана* — каза Серуей, а гласът ѝ бе тих заради откритото пространство и приглушен заради платното на палатката.

Шумоленето на въглени, когато някой хвърли дърво в огъня.

— *Еджирушина? Бауса калуе* — отвърна Келхус.

Серуей отново се засмя, но по дрезгав, странно зрял начин. Никога преди не я бе чувал да звучи така.

Още нещо, което кучката крие от мен...

Той заопипва в мрака; пръстите му намериха кожата на ножницата му. Беше едновременно хладна и топла, като човешка кожа, гола под нощния студ.

Полежа няколко мига, заслушан в приглушения звук на гласовете им през пукането на надигащите се пламъци. Сега виждаше и огъня — бледо оранжево петно през черното платнище. Тънка сянка мина пред него. Серуей.

Той вдигна меча и оръжието изсъска в ножницата. Мъждукащ оранжев проблясък.

Само по набедрената си препаска, Наюр се изтърколи от одеялото и прекоси чергите до входа на палатката. Дишаше тежко.

Картини от изминалия следобед се въртяха из мислите му: дуниайнът и бездънното му изучаване на инритските благородници.

Мисълта да води Мъже на Бивника в битка разбуди нещо в него — гордост, може би, — но Наюр нямаше илюзия каква е истинската му позиция. За тези хора, дори за Нерсей Прояс, той беше езичник. И колкото повече време минаваше, толкова по-силно щяха да възприемат

всички тази истина. Ролята му нямаше да бъде на генерал. Може би съветник по въпросите за коварните тактики на кианците, но нищо повече.

Свещена война. Мисълта все още го караше да сумти. Сякаш имаше война, която да не е свещена.

Но знаеше, че въпросът не е какво ще представлява той, а какво ще бъде *дуниайнът*. Какъв ужас бе стоварил върху тези чуждоземни принцове?

В какво ще превърне Свещената война?

Щеше ли да я превърне в своя курва? Като Серуей?

Но нали точно такъв беше планът.

— Тридесет години — беше му казал Келхус скоро след пристигането им. — Моенгхус е живял сред тези хора тридесет години. Той ще има огромна сила — повече, отколкото който и да е от двама ни може да се надява да надмогне. Нуждая се от повече от магия, Наюр. Нуждая се от народ. От народ.

По някакъв начин те щяха да се възползват от обстоятелствата и да сложат юзди на Свещената война. За да я използват за унищожението на Анасуримбор Моенгхус. Как би могъл да се страхува за тези инрити, да съжالياва за това, че им е навлякъл дуниайна, когато планът бе такъв?

Но *такъв* ли беше планът? Или това бе поредната дуниайнска лъжа, още един начин да го усмири, да го излъже и да го пороби?

Ами ако Келхус не беше убиец, пратен да покоси баща си, както твърдеше, а шпионин, пратен да изпълнява волята на този баща? Просто съвпадение ли бе фактът, че е тръгнал за Шимех точно в момента, в който Свещената война потегля на поход, за да го завладее?

Наюр не беше глупак. Ако Моенгхус бе кишаурим, той трябваше да се бои от Свещената война и да търси начини да я унищожи. Възможно ли бе затова да е призовал сина си? Неясният произход на Келхус му позволяваше да се инфилтрира в редиците на инритите, както вече бе сторил, а обучението и уменията му, или вещерството, или каквото там използваше, му позволяваше да покори армията, да я преобърне наопаки и може би дори да я насочи срещу създателя ѝ. Срещу Майтанет.

Но ако Келхус служеше, вместо да преследва баща си, защо го беше оставил жив в планината? Той все още усещаше невъзможно

силната желязна хватка около гърлото си, бездънната бездна под краката си.

„Но аз казах истината, Наюр. Нуждая се от теб.“

Възможно ли бе още тогава да е знаел за съревнованието между Прояс и императора? Или беше чиста случайност, че инритите се нуждаят от един скилвенди?

Малко вероятно. Ала как можеше Келхус да е знаел?

Наюр преглътна, вкуси Серуей.

Дали Моенгхус *все още* комуникираше с него?

Мисълта изсмука въздуха от дробовете му. Видя Зунурит — ослепен и прикован под петата на императора...

Аз същият ли съм?

Все още говорейки онзи скапан език, Келхус продължаваше да си играе със Серуей. Наюр го разбираше, тъй като тя се смееше — звук като река, тичаща сред гладките камъни на думите на дуниайна.

В чернотата Наюр протегна меча си, притисна върха му през процепа на палатката, който после отдръпна на около една длан разстояние. Загледа ги задъхано.

Лицата им бяха оранжеви от светлината на огъня, гърбовете им — потънали в сянка. Двамата бяха седнали един до друг на оголения маслинов дънер, който използваша за пейка. Като влюбени. Наюр огледа отраженията им по лъскавото острие на меча си.

В името на Мъртвия бог, беше толкова красива. Толкова приличаше на...

Дуниайнът се обърна и го погледна с блестящи очи. Примигна.

Наюр усети как устните му се оголват несъзнателно, как в гърдите, гърлото и ушите му започва да бушува река.

Тя е моята награда!, извика той без глас.

Келхус погледна огъня. Беше чул. Някак.

Наюр остави покривалото да се спусне върху процепа и златната светлина се изгуби в чернота. Безлюдна чернота. *Моята награда...*

* * *

Акамиан нямаше да си спомни никога за какво е мислел или по какъв маршрут се е върнал обратно от Имперския център до лагера на

Свещената война. Внезапно се озова седнал в прахта наред останките от тържеството им. Видя палатката си, малка и самотна, зацапана и захабена от много сезони, от много пътешествия, и потънала в сянката на павилиона на Зинемус. Свещената война се простираше отвъд нея — огромен платнен град, изпълнил хоризонта с хаос от покривала, въжета, знамена и сенници.

Видя Зинемус, сгъшен до изгасналия огън и свил едрото си тяло, за да се предпази от студа. Предполагаше, че маршалът се е тревожил от заповедта на императора Акамиан да бъде извикан, и бе чакал цяла нощ до огъня — чакал бе *него* да се прибере у дома.

У дома.

При тази мисъл усети сълзи в очите си. Никога не бе имал дом — място, което да нарече „свое“. Нямахше убежище, нито заслон за човек като него. Само приятели, пръснати тук и там, които по някаква необяснима причина го обичаха и се безпокояха за него.

Остави Зинемус да спи — днешният ден щеше да е изморителен. Огромният лагер на Свещената война щеше да бъде разглобен, палатките да бъдат съборени и навити на стегнати рула около прътите си, а каруците за багаж да бъдат отрупани с инструменти и провизии. След това щеше да започне изморителният, но тържествуваш поход на юг, към земята на езичниците, към отчаяние и кръвопролитие — и може би дори смърт.

В мрака на палатката си той отново извади картата, без да обръща внимание на сълзите, покапали по листа. Взря се в

КОНСУЛТА

за известно време, сякаш се бореше да си спомни какво означава това име, какво възвестява. След това топна перо в мастилницата и изрисува несигурна диагонална линия от него до

ИМПЕРАТОРА

Най-накрая връзка. Толкова дълго то просто бе плавало в ъгълчето си, повече мастилено петно, отколкото име, без да докосва нищо, без да означава нищо — като заплаха, измърморена от страхливец след заминаването на тормозилия го човек. Но вече не. Жестокото привидение бе оголило кокалестата си плът и ужасът на онова, което е било, и онова, което можеше да бъде, се превърна в ужас сега.

Този ужас. Неговият ужас.

Защо? Защо Съдбата бе избрала да порази него с това разкритие? Глупава ли беше? Не знаеше ли колко слаб, колко изпразнен от съдържание е станал?

Защо аз?

Себичен въпрос. Може би най-себичният изобщо. Всички товари, дори толкова налудничавите като Апокалипсиса, трябва да паднат на нечий гръб. Защо не на неговия?

Защото аз съм прекършен човек. Защото копнея за любов, която не мога да имам. Защото...

Но този път бе прекалено лесен. Да си крехък, да си жертва на неутолим копнеж, означаваше просто да си човек. Кога бе придобил тази склонност да се дави в самосъжаление? Къде в дългия път на живота си бе започнал да се вижда като жертва на света? Как бе станал такъв глупак?

Той, *Друсас Акамиан*, бе преоткрил Консулта след цели триста години. След две хиляди години той, *Друсас Акамиан*, беше свидетел на завръщането на Анасуримбор. Анагке, Курвата на Съдбата, бе избрала *него* за този товар! Нямахше право да пита защо. Нито пък подобни въпроси щяха да свалят теглото от плещите му.

Трябваше да *действа*, да избере момента и да надвие — да *надмогне*. Той беше *Друсас Акамиан*! Песента му изпепеляваше легиони, разкъсваше земята и сваляше с писъци драконите от небесата.

Ала още докато връщаше погледа си върху пергамента, в моментната му решителност се отвори огромна празнина — като неподвижността, която принуждава кръговете във водата, причинени от паднал камък, да стават все по-слаби и по-слаби. И след тази празнина нахлуха гласове от сънищата му, за да припомнят полузабравени страхове, да изпълнят ума му с мъглата на неясна тъга...

Той бе преоткрил Консулта, но не знаеше нищо за плановете им, нито пък как да ги открие наново. Не знаеше дори как изобщо ги бе разкрил императорът. Те се прикриваха по начин, който не можеше да бъде *видян*. Онази едничка треперлива линия, свързваща „Консулта“ с „Императора“, бе лишена от всякакъв смисъл, освен че имаше изобщо някаква връзка помежду им. А ако Консултът бе инфилтрирал имперския двор с този... този... *безлик шпионин*, той можеше само да предполага, че са проникнали по същия начин във всички велики фракции, в целите Три морета... може би дори в самия Завет!

Лице, разтворило се като треперливи пръсти от длан без кожа. *Колко* такива изчадия имаше?

Внезапно името „Консулт“, което досега бе толкова изолирано от другите, му се стори прилепнало към всички едновременно с ужасяваща интимност. Консултът не просто бе инфилтрирал фракциите, осъзна Акамиан, а *личностите*, до степен да се превърне в тях. Как можеш да воюваш срещу подобен враг, когато не знаеш за кого се представя? Без да влезеш във война с всички велики фракции? Всъщност Консултът можеше *вече да владее* Трите морета и просто да търпи Завета като безпомощен враг, на когото да се смее, за да укрепи стената от невежество, която го скриваше.

От колко ли време ни се смеят? Докъде се е разпростряла покварата им?

Можеше ли да е достигнала до самия шриах? Възможно ли беше Свещената война да е творение на Консулта в своята същност.

Водопад от ускоряващи пулса усложнения се спускаше в ума му и по кожата му изби студена пот от страх. Несвързани събития изведнъж се оказаха преплетени в схема, много по-мрачна от невежеството, по начина, по който разделени руини може да бъдат свързани по интуиция в структурата на някой изгубен бастион или храм. Липсващото лице на Гешруни. Дали Консултът го беше убил? Дали беше взел лицето му за някакъв скверен ритуал на подмяна, само за да бъдат отблъснати, когато Алените кули са открили тялото му скоро след това? И ако Консултът знаеше за Гешруни, не означаваше ли това, че са наясно и с тайната война между Кулите и кишатуримите? И не обясняваше ли това откъде Майтанет също знае за войната? Обясняваше ли смъртта на Инрау? Ако шриахът на Хилядата храма беше шпионин на Консулта... Ако предсказанието за Анасуримбора...

Той отново погледна към пергамента и името

АНАСУРИМБОР КЕЛХУС

все така отделено, макар и в тревожна близост до „Консулта“. Вдигна перото си, готов да начертае линия между двете имена, но се поколеба. Остави го.

Келхус, който щеше да бъде негов ученик и приятел, беше толкова... различен от другите хора.

Завръщането на един Анасуримбор *наистина* предвещаваше Втория Апокалипсис — сега истината за това беше като болка в костите на Акамиан. А Свещената война бе само първото жестоко кръвопролитие.

Силно замаян, той вдигна вцепенена ръка към лицето си, прокара пръсти през косата си. Образи от някогашния му живот — как учи Прояс на алгебра, като рисува числа в пръстта на градинската пътека, как чете Айенсис под игривата утринна светлина при дома на Зин — се блъскаха в мислите му, безнадеждно невинни, остро безпомощни и наивни... напълно съсипани.

Вторият Апокалипсис е тук. Той вече е започнал...

И той се намираще в самото сърце на бурята. Свещената война.

Побъркани сенки играеха по платнените стени на палатката му и Акамиан знаеше с отвращаваща сигурност, че те покриват хоризонта — че някаква неизмерима рамка незабелязано се е спуснала върху света, за да го насочи в ужасяваща посока.

Нов Апокалипсис... И започва сега.

Но това беше лудост! Не беше възможно!

Но е.

Вдишай. Сега издишай — бавно. Можеш да се справиш, Ака. Трябва да можеш! Той преглътна.

Запитай се, какъв е въпросът?

Защо би искал Консултът Свещена война? Защо биха искали да унищожат фанимите? Дали това има нещо общо с кишауримите?

Ала веднага след облекчението от задаването на въпроса, в мислите му се промъкна втори, чиято важност бе твърде болезнена, за да я отхвърли. Мисъл като нож през зимата.

Те убиха Гешруни веднага след като напуснах Каритузал. Той си помисли за мъжа на Кампосейския площад, за когото си мислеше, че го следи. Онзи, който сякаш си смени лицето.

Това означава ли, че ме следят? Нима той ги беше отвел до Инрау?

Акамиан застина, останал без дъх под бледата светлина, а пергаментът го гъделичкаше по лявата длан. Тогава ги беше отвел и до...

Вдигна два пръста и бавно ги прокара по долната си устна.

— *Езми...* — прошепна Акамиан.

* * *

Свързани помежду си, галерите за удоволствие се люлееха нежно върху Менеанорско море извън укрепеното пристанище на Момемн. Това беше вековна традиция — да се събират по този начин за празника на Кусапокари, който бележеше лятното слънцестоене. Повечето от хората по палубите бяха от двете висши касти: кжинетите от домовете на Конгрегацията и нахатите от свещеническата каста. Мъже от дома Гаунум, дома Даскас, дома Лигесерас и много други се измерваха един друг и преправяха клюките си според мътните мрежи от вярност и вражда, която обгръщаше домовете и ги свързваше в едно цяло. Дори вътре в кастите имаше хиляди нюанси на статус и репутация. Официалните критерии за статуса бяха повече или по-малко ясни — близост до императора, която се измерваше лесно според йерархията на постовете в неговия лабиринт от чиновнически функции; или — на противоположния край — връзката им с дома Биакси, който бе традиционният противник на дома Икурей. Ала самите домове имаха дълги истории, а статусът на всеки човек неизбежно бе обвързан с историята. Така че се случваше някой да каже на конкубинка или дете: „Онзи мъж, Тримус Каркариус, към него проявявай специално уважение, неговите прадеди някога са били императори“, въпреки че домът Тримус не се ползваше с благоволенieto на императора и от векове насам домът Биакси го презираше. Ако към това се добавеха и богатството, образованието и интелектът, джнанските връзки, които обуславяха комуникацията,

ставаха толкова неразбираеми отвън, колкото бяха объркващи и отвътре — замъглено блато, което бързо поглъщаше непредпазливите.

Ала тази бъркотия от скрити тревоги и незабавни сметки не възпираше никой. Просто такъв бе обичаят и това беше естествено като циклите на съзвездията. Плаващите неща в живота не бяха по-малко нужни само защото бяха плаващи. И така празнуващите се смееха и говореха сякаш безгрижно, облежани на излъскани парапети и къпещи се в съвършенството на късното следобедно слънце. Понякога, когато сенките падаха върху тях, потреперваха. Звънтяха купи. Вино се наливаше и разливаше, правейки лепкавите пръсти още по-лепкави. Първата глътка се изплюваше в морето — дар за Момас, богът, който осигуряваше терена за това тържество. Разговорите бяха пропити с хумор и сериозност, като площад, пълен с гласове, всеки от които се бореше за внимание, всеки — вкопчен във възможността да впечатли, да информира, да забавлява. Конкубинките, облечени в копринените си *кулати*, бяха прогонени от суровия разговор на мъжете, както беше редно, и разговаряха на темите, които им бяха неспирно интересни: мода, ревниви съпруги и нагли роби. Мъжете, внимателно разположили аинонските си ръкави така, че да улавят слънцето, говореха за сериозни неща и се отнасяха с развеселено презрение към всичко извън сферата на войната, икономиката или политиката. Редките нарушения в джнан бяха толерирани и дори насърчавани, в зависимост от това кой ги прави. Част от джнан беше да знаеш кога да го престъпиш. Мъжете се смееха силно на възгласите на задължителен шок, които се разнасяха сред жените, достатъчно близо, за да ги чуят.

Водите на залива около тях бяха сини и равни. Галеотските кораби със зърно, въоръжените търговски галери на Кирондж и другите, закотвени извън устието на река Фаюс, бяха като играчки. Успокоилото се след скорошните бури небе бе дълбоко и чисто. На брега ниските хълмове, заобикалящи Момемн, бяха кафяви, а самият град изглеждаше стар, като пепелищата на огън. През постоянната мараня на дима можеха да се различат огромните монументи на града — по-тъмни сенки, извисили се над сивкавите петна на жилищата и хаотичните улички. Както винаги, Кулата на Зиек се издигаше потискащо на североизток. А в сърцето на Момемн се издигаха огромните куполи на Зотей над плетеницата на храмовия комплекс

Кмирал. Онези с по-остро зрение сред фракцията на Биакси се кълняха, че виждат сред сградите Чепа на императора, както бе станал известен последният монумент на Зерий. Разразиха се спорове. Имаше някои — по-религиозните сред празнуващите — които роптаеха срещу тази неприлична шега. Ала те бяха надвити с още аргументация и още вино. Принудиха се да признаят, че обелискът, в крайна сметка, наистина има сбръчкана „главичка“. Един от по-пияните сред тях дори извади ножа си — първото сериозно нарушение на етикета — когато някой си спомни, че го е видял да целува обелиска предишната седмица.

Но не зад стените на Момемн, а извън тях бе настъпила промяна. Заобикалящите ги полета се бяха превърнали в прах, отъпкана до сиво от безброй крака и набраздена от изпечени от слънцето бразди. Земята се бе пречупила под тежестта на Свещената война. Маслиновите горички бяха мъртви. Помийните ями замърсяваха околността. Мухите бяха потеглили и мъжете от домовете безкрайно обсъждаха това, спомняйки си унижението на императора — не, на *империята* — от ръката на Прояс и неговия продажен скилвенди. Скилвенди! Нима тези демони сега щяха да ги преследват и на бойното поле на политиката? Великите имена бяха обвинили императора, че блъфира, и въпреки че Икурей Зерий заплаши, че няма да потегли със Свещената война, в крайна сметка бе признал поражението си и беше изпратил Конфас с тях. Опитът да се огъне Свещената война пред интересите на Нансур беше дързък риск, всички бяха съгласни, ала докато гениалният екзалт-генерал маршируваше с останалите, все още имаше шанс за успех. Конфас. Богоподобният Конфас. Истинско дете на Киранеас или дори на Ценей — от старата кръв. Как можеше да се провали да направи Свещената война свой инструмент?

— Представете си само! — викаха те. — Да възстановим Старата империя!

И вдигаха поредна наздравица за древната си нация.

Повечето бяха прекарвали неприятните пролетни и летни месеци в провинциалните си имения и не бяха виждали твърде много Мъже на Бивника. Някои бяха забогатели от снабдяването на Свещената война, а доста повече имаха скъпи синове под командването на Конфас. Разполагаха с малко практически причини да празнуват потеглянето на юг. Ала може би разсъжденията им се простираха по-надълбоко.

Когато скакалците нападнеха полето, те забогатяваха, отваряйки хамбарите си, ала все пак горяха жертвоприношения, когато гладът приключеше. Боговете не презираха нищо повече от арогантността. Светът представляваше просто боядисано стъкло и под него шаваха сенките на древни и невъобразими сили.

Някъде далеч Свещената война се движеше по пътищата между древни столици — огромна миграция от сурови човеци и блестящи под слънцето оръжия. Дори сега някои твърдят, че все още чуват рогавете им едва-едва над веселите гласове и неподвижното море, така както звънтенето на тропети остава да звучи в бръмчащите уши. Други се умълчаваха и се заслушваха, и въпреки че не чуваха нищо, потрепераха и мереха думите си. Защото ако вижданото величие караше хората да изпитват благоговение, то обещаното, но невиджано величие ги подтикваше към набожност.

И отсъждане.

РЕЧНИК НА ПЕРСОНАЖИТЕ И ФРАКЦИИТЕ

Друсас Акамиан — четиридесет и седем годишен магьосник от Завета.

Коитус Атиери — племенник на Саубон.

Банут — чичо на Наюр.

Гешруни — роб-войник и за кратко шпионин на Завета.

Хога Готиелк — граф на Агансанор и водач на тидонския контингент.

Инчеири Готиан — върховен командир на шриалските рицари.

Елейзарас — върховен учител на Алените кули.

Езменет — тридесет и една годишна проститутка от Сумна.

Икурей Зерий III — император на Нансур.

Криятес Зинемус — приятел на Акамиан и маршал на Атремпус.

Зунурит — скилвендски крал на племената в битката при Киют.

Паро Инрау — шриалски свещеник и някогашен ученик на Акамиан.

Икурей Истрия — императрица на Нансур и майка на императора.

Йокус — господар на шпионите на Елейзарас.

Нерсей Калмемунис — братовчед на Прояс и конрийски водач на Плебейската свещена война.

Каскамандри — падиражах на Киан.

Анасуримбор Келхус — тридесет и три годишен монах-дуниайн.

Икурей Конфас — екзалт-генерал на Нансур и племенник на императора.

Кусалт — подчинен на Саубон.

Майтанет — шриах на Хилядата храма.

Малахет — могъщ жрец сред кишауримите.

Мартемус — генерал и първи помощник на Конфас.

Анасуримбор Моенгхус — баща на Келхус.

Наутцера — висшестоящ член на Кворума на Завета.

Наюр урс Скийота — четиридесет и четири годишен варварин, скилвенди, вожд на утемотите.

Нерсей Прояс — принц на Конрия и някогашен ученик на Акамиан.

Кутиас Сарсел — първи рицар-командир на шриалските рицари.

Коитус Саубон — принц на Галеот и водач на галеотския контингент.

Сейокти — ересиарх на кишауримите.

Семемкетри — върховен учител на Имперския саик.

Серуей — деветнадесетгодишна нимбриканска конкубинка.

Сесуата — оцелял от Старите войни; древен основател на Завета.

Симас — член на Кворума и някогашен учител на Акамиан.

Скайелт — принц на Туниерус и водач на туниерския контингент.

Скалатеас — наемен магьосник.

Скаурас — киански сапатишах-губернатор на Шигек.

Скейос — първи съветник на императора.

Скийота — мъртвия баща на Наюр.

Чеферамуни — крал-регент на Велики Аинон и водач на аинонския контингент.

Юрсалка — воин от утемотите.

Ялгрота — гигантски телохранител на Скайелт.

Дуниайни — тайна монашеска секта, чиито членове отхвърлят историята и животинските инстинкти с надеждата да намерят абсолютно просветление чрез контрола на всички желания и обстоятелства. В продължение на две хиляди години те са се развъждали за физически умения и рефлексии, и за умствени качества.

Консултът — клика от магове и генерали, преживяла смъртта на Не-бога през 2155 година, която оттогава се бори да го върне обратно и

да предизвика така наречения Втори Апокалипсис. Малцина в Трите морета вярват, че Консултът още съществува.

Школите — колективно име, дадено на различните магьоснически училища. Първите школи, както в Древния север, така и сред Трите морета, възникнали в отговор на анатемата на Бивника върху магията. Школите са сред най-старите фракции в Трите морета и оцеляват основно заради ужаса, който будят, и заради дистанцията, която пазят спрямо светските и религиозни сили.

Заветът — гностична школа, основана от Сесуата през 2156 година, за да продължи войната срещу Консулта и да пази Трите морета от завръщането на Не-бога, Мог-Фарау.

Друсас Акамиан

Наутцера

Симас

Сесуата

Алените кули — анагогическа школа, която е най-могъщата в Трите морета и де факто управлява Велики Аинон от 3818 година насам.

Елейзарас

Йокус

Гешруни

Имперският саик — анагогическа школа, принадлежаща на императора на Нансур.

Семемкетри

Мисунсаи — самообявила се наемническа школа, която предлага магьосническите си услуги из Трите морета.

Скалатеас

Инритските фракции — Съчетавайки монотеистични и политеистични елементи, инритизмът, господстващата религия на Трите морета, е основан на откровенията на Инри Седжен (ок. 2159–2202), Късния пророк. В центъра на инритизма е вярата за участието

на Бога в различни исторически събития, единството на отделните божества от култовете в качеството им на Аспекти на Бога, разкрити като такива от Късния пророк, и истинността на Бивника като свето писание.

Хилядата храма — институция, която изгражда храмовата мрежа на инритизма. Макар и базирани в Сумна, Хилядата храма достигат навсякъде в северозападните и източните Три морета.

Майтанет

Паро Инрау

Шриалски рицари — монашески военен орден под прякото командване на шриаха, създаден от Екианус III Златния през 2511 година.

Инчеири Готиан

Кутиас Сарсел

Конрийци — Конрия е кетийска нация от Източните три морета. Основана след падането на Източната Ценейска империя през 3372 година, тя се простира около Айокнисус, древната столица на Шир.

Нерсей Прояс

Криятес Зинемус

Нерсей Калмемунис

Нансури — Нансурската империя е кетийска нация от Западните три морета и самообявил се наследник на Ценейската империя. В зенита на могъществото си Нансур се е простирал от Галеот до Нилнамеш, но през вековете война с фанимите от Киан териториите на империята са намалели значително.

Икурей Зерий III

Икурей Конфас

Икурей Истрия

Мартемус

Скейос

Галеоти — норсирайска нация от Трите морета или така наречения Среден север, основана през 3683 година от наследници на бежанците от Старите войни.

Коитус Саубон

Кусалт

Коитус Атиери

Тидони — Се Тидон е норсирайска нация от Източните три морета. Формирана е след рухването на кетийската държава Сенджемис през 3742 година.

Хога Готиелк

Аинони — Велики Аинон е най-могъщата кетийска нация в Източните три морета. Основана е след краха на Източната Ценейска империя през 3372 година и се управлява от Алените кули след края на Схолостичните войни през 3818 година.

Чеферамуни

Туниери — Туниерус е норсирайска нация от Трите морета. Формирана е чрез събирането на туниерските племена във федерация около 3987 година и едва наскоро е приела инритизма.

Скайелт

Ялгрота

Фанимски фракции — Строго монотеистичното фанимство е нова вяра, основана на откровенията на пророка Фейн (3669–3742) и ограничена в Югозападните три морета. В центъра на фанимството е единството и величието на Бога, лъжовността на боговете (които са смятани за демони от фанимите), отхвърлянето на Бивника като нечестив и забраната на всички изображения на Бога.

Кианци — Киан е най-могъщата кетийска нация в Трите морета. Простиращи се от южната граница на Нансурската империя до Нилнамеш, тя е основана скоро след Белия джихад — свещената война, водена от първите фаними срещу Нансур от 3743 до 3771 година.

Каскамандри

Скаурас

Кишаурими — магьосници-жреци на фанимите, живеещи в Шимех. За метафизиката на кишауримската магия — или псюке, както я наричат те самите — се знае съвсем малко, ако се изключи фактът, че не може да бъде доловена от малцината и че в много отношения е не по-малко могъща от анаagogическата магия на школите.

Сейокти

Малахет

ОСНОВНИТЕ ЕЗИЦИ И ДИАЛЕКТИ В ЕАРВА

ЧОВЕШКИ

До Разбиването на портите и миграцията на четирите народа от Еана, хората в Еарва, наричани „емвама“ в „Хрониката на Бивника“, били роби на нечовеците и говорели изродени версии на езиците на своите господари. От тези диалекти не е останала и следа, както и от предхождания робството оригинален език. Великата нечовешка история, „Исуфирияс“ или „Великата бездна на годините“, предполага, че емвама първоначално са говорили същия език като родствениците си отвъд Велики Каярсус. Това е довело до вярването, че тотиеанорейският наистина е първичният език на всички хора.

Тотиеанорейски — майчиният език на всички хора и езикът на „Хрониката на Бивника“.

Васнори — езикова група на норсирайските народи.

Аумри-саугла — езикова група на древните норсирайски народи от долината Аумрис.

Умеритски — изгубен език на древния Умерау.

Куниюрски — изгубен език на древния Куниюри.

Дуниайнски — език на дуниайните.

Нирсодски — езикова група на древните норсираи, простиращи се от морето Кериш до морето Джоруа.

Аксерсиански — изгубен език на древна Аксерсия и „най-чист“ от нирсодските езици.

Кондикски — езикова група на древните обитатели на Близките равнини Истиюли.

Емнорски — изгубен език на древния Емнор.

Атрити — език на Атритау.

Скетски — езикова група на древните обитатели от Далечните равнини Истиюли.

Високосакарпейски — език на древния Сакарпус.
Сакарпски — език на Сакарпус.
Стар меорски — изгубен език на ранната Меорнска империя.
Меорски — изгубен език на късната Меорнска империя.
Галиш — език на Галеот.
Туниерски — език на Туниерус.
Тидонски — език на Се Тидон.
Сепалорански — езикова група на обитателите на Сепалоранските равнини.
Нимбрикански — езикова група на нимбриканските кланове.
Кенкетски — езикова група на кетийските народи.
Кемкарски — езикова група на древните кетийски обитатели на северозападните Три морета.
Висок шейк — език на Ценейската империя.
Нисък шейк — език на Нансурската империя и общ език на Трите морета.
Сороптски — изгубен език на древния Шигек.
Хаморски — езикова група на древните кетийски обитатели на източните Три морета.
Хам-керемски — изгубен език на древния Шир.
Шейо-керемски — изгубен език на низшите касти на Източната Ценейска империя.
Конрийски — език на Конрия.
Нронски — език на Нрон.
Кирондж — език на Кирондж.
Сенджемски — език на Сенджемис.
Сансорски — език на Сансор.
Стар аинонски — език на Аинон под владичеството на Ценей.
Аинонски — език на Велики Аинон.
Шем-варси — езикова група на древните обитатели на югозападните Три морета.
Вапарси — изгубен език на древния Нилнамеш.
Висок вурумандски — езикът на управляващите касти на Нилнамеш.
Сапматари — изгубен език на работническите касти на Нилнамеш.
Шейо-бускрит — език на работническите касти на Нилнамеш.

Гиргаши — език на Фаник-Гиргаш.

Сингули — език на Сингулат.

Зераши — изгубен език на Зераш според светото писание.

У-шейо-зераши — език на Зераш.

Шемски — езикова група на древните не-нилнамешски обитатели на югозападните Три морета.

Прото-каро-шемски — езикова група на древните обитатели на Източната Каратайска пустиня.

Каро-шемски — език на обитателите на Каратайската пустиня според светото писание.

Киани — език на Киан.

Мамати — език на Амотеу според светото писание.

Амоти — език на Амотеу.

Еумарни — език на Еумарна.

Сатиоти — езикова група на сатиотските народи.

Анкмури — изгубен език на древна Ангка.

Стар зеюми — език на древния Зеюм.

Зеюми — език на Зеюм.

Аткондо-атийоки — езикова група на сатиотските обитатели на планините Аткондрас и околните региони.

Скаарски — езикова група на скилвендските народи.

Стар скилвенди — език на древните скилвенди.

Скилвенди — език на скилвендите.

Зианкик — езикова група на зиухианските народи (Изгубената нация).

НЕЧОВЕШКИ

(КУНУРОИ)

Без съмнение нечовешката — или кунуройска — реч е сред най-старите в Еарва. Някои ауджски надписи предхождат първия съществуващ пример за тоти-еанорейски — „Хрониката на Бивника“ — с повече от пет хиляди години. Ауджа-джилкуни, който все още не е дешифриран, е много по-стар дори от него.

Ауджа-джилкуни — изгубената „основна реч“ на нечовеците.

Ауджски — изгубена реч на Ауджските владения.

Ихримсу — реч на Инджор-Нияс.

Гилкуния — реч на нечовеците Куя и на Гностическите школи.

Висока куна — изкривена и опростена версия на гилкуния, използвана от Анагогическите школи в Трите морета.

СРАНКСКИ

В „Исуфирияс“ сранките са споменати първо като „анясири“ или „безезичните виещи“. В първите томове на „Куно-Инчоройските войни“ нечовешките хроникьори изглежда не желаят да признаят на сранките силата на речта. Докато първите учени на нечовеците започнат да изучават и записват говора им, той вече се е разпаднал на безброй диалекти.

Агурзой — оригиналният език на сранките, наричан „рязана реч“.

Инчорои — Инчоройският език, който нечовеците наричат синкул'хиса или „стон на множество тръстики“, е абсолютно неподатлив на дешифриране. Според „Исуфирияс“ комуникацията между кунуроите и инчороите била невъзможна, докато вторите не „родили усти“ и не започнали да говорят своя версия на кунуройските езици.

Синкулски — неразгадаемият език на инчороите.

Издание:

Р. Скот Бакър

Принц на нищото

Книга 1: Тъмнината, която предхожда

Том 2

Превод: Симеон Цанев

Редактор: Милена Иванова

Коректор: Ангелина Вълчева

Дизайн на корицата: Светлозар Петров

Предпечатна подготовка: Таня Петрова

Формат: 52/84/16

ИК „ИнфоДАР“ ЕООД, 2011

ISBN 978-954-761-493-2

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.